

De Elf (Lucas 24,9.33 Hand 2,14)

Jezus verscheen verreezen aan de Officieren van de Tempelgevangenis

© A.A.M. van der Hoeven, Nederland, 1 augustus 2010, www.JesusKing.info

Samenvatting	2
Inleiding – Meer dan twaalf apostelen	3
1. De verschijningen op de avond van Pasen	3
2. Simon de zoon van Klopas	5
3. De Elf – Bevelhebbers van de tempelgevangenis	6
4. De tempelorde in de eerste eeuw	10
5. Simon de zoon van Klopas – ‘Cohen’ van de Rekabieten	14
Intermezzo: De smid in het Huis des Heren	21
6. De verschijningen op de ochtend van Pasen	24
7. “Apostelen”	28
<i>De missie van de Elf om Jezus’ getuigen te zijn – De autoriteit van de Twaalf</i>	28
<i>Matthias – bij de elf apostelen geteld</i>	29
<i>Pinksteren – Simon Petrus, met de Elf op de westelijke tempelpoort, verwijst naar de Rekabieten</i>	29
<i>Alle apostelen samen in de Zuilengang van Salomo – van de overigen durfde niemand zich bij hen te voegen</i>	33
<i>De Twaalf roepen de hele groep leerlingen bij elkaar</i>	34
<i>Allen verstrooid door Judea en Samaria, behalve de apostelen</i>	34
<i>Naar de apostelen gebracht – Cephas en een (van hem) verschillende apostel: Jakobus, de broeder van de Heer</i>	35
<i>Andronicus en Junias: van aanzien onder de apostelen</i>	36
<i>Kerygma: Jakobus en alle apostelen</i>	36
<i>“Zalig hij, die waakt en zijn klederen bewaart/behoudt”</i>	36
8. Aanwijzingen in de christelijke overlevering	36
9. Rekabieten, Essenen en Nazarenen	39
10. Discussie	39
Geciteerde werken	43
Afkortingen	44
Fig. 1 Een mogelijke configuratie van Antonia, de Wachtpoort en de tempelgevangenis	45
Fig. 2 Structuur van het bewijs	46
Fig. 3 De Gevangenispoort is de Inspectiepoort “tegenover” de Plaats van de Nethinim	47
Fig. 4 Een schets van het heiligdom van de tempel, bereikbaar door negen poorten	48
Fig. 5 Jeruzalem ten tijde van Jezus	49
Fig. 6 Omtrekkingen van Kenitische stammen	50
Tabel 1. Johannes versus Lucas	4
Tabel 2. De Tempelraad en het poortgebouw en de gevangenis van de Wachtpoort	51
Tabel 3. Het lege graf en de verschijningen in de ochtend	52
Tabel A. Coherentie tussen Rekabieten, gevangenisbewaarders en Joodse Christenen	53
Tabel B tot H: Overzicht Van Kenieten tot Nazarenen	54
Tabel K. Details Kenieten en Rekabieten en Notzerim/Nazarenen	62
Tabel Profeten	102
Tabel Essenen	102
Tabel Evangelie van de Hebreeën/Nazarenen	110
Tabel Het Verhaal van Zosimus	114

Samenvatting

De stelling van dit artikel is dat de term “de Elf”, die door de Griek Lucas zowel in zijn Paas-verschijningsevangelie als in zijn Handelingen van de Apostelen gebruikt wordt, niet de twaalf Galilese apostelen minus de dode Judas Iskariot aanduidt, maar de officieren van de tempelgevangenis van Jeruzalem. Deze officieren, samen met hun dienaren die door Lucas ‘hyperetai’ genoemd worden, waren ook verantwoordelijk voor de lijfstraffen en de doodstraf. Dit woordgebruik en deze verantwoordelijkheden zijn een exacte parallel van de organisatie van de gevangenis in Athene, zoals beschreven in het boek “Athenaion Politeia” dat op naam staat van Aristoteles, en zoals beschreven door Heraclides, niet vroeger dan de tweede eeuw voor Christus. Er zal worden aangetoond dat deze ene eenvoudige stelling over “de Elf” veel tot nu toe schijnbaar tegenstrijdige of onverklaarbare elementen van de verhalen in de evangeliën en Handelingen verklaart, vooral die van de Paasverhalen, die nu als volledig historisch beschouwd kunnen worden, aangezien ze onderling in geen enkel detail meer tegenstrijdig zijn. De stelling houdt in dat Jezus als verrezene verschenen is zowel aan zijn Galilese apostelen in de zaal van het Laatste Avondmaal als aan zijn gevangenisbewaarders in de tempel en dat deze twee groepen getuigen van zijn (dood en) verrijzenis één groep apostelen werden op Pinksteren, want Petrus stond toen op en preekte “met de Elf”. De Galilese apostelen bleven evenwel onderscheiden van alle anderen, als “de Twaalf” die het leergezag en het bestuurlijke gezag hadden.

Inleiding – Meer dan twaalf apostelen

In Galilea koos Jezus twaalf mannen uit om zijn apostelen te zijn, en we kennen de namen van hen allemaal (Matt 10,2 Re 21,14). Maar het Nieuwe Testament noemt ook andere mannen apostelen, bijv. Barnabas en Paulus (Hand 14,14 1Kor 15,9), Jakobus, de broeder van de Heer (Gal 1,19), Andronicus en Junias in Rome, “die als apostelen veel aanzien genieten” (WV95), en ook Timotheus en Silvanus worden “apostelen van Christus” genoemd door Paulus (1Thess 1,1 2,6).¹ Dus op zijn minst zeven andere mannen dan de oorspronkelijke twaalf waren apostel in de tijd van het Nieuwe Testament.

Ook paus Benedictus XVI erkende duidelijk dat meer mannen dan de oorspronkelijke twaalf Galileeërs apostelen waren. Hij zei: “In [het Boek] Openbaringen wordt de rol van de apostelen, en met name van de Twaalf, verhelderd ... (21,14)” (Algemene Audiëntie 22 maart 2006).²

1. De verschijningen op de avond van Pasen

Het Evangelie volgens Johannes:

- 19 ¶ In de avond van die eerste dag van de week, toen de deuren van de verblijfplaats der leerlingen gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: 20 ‘Vrede zij u.’ Na dit gezegd te hebben toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren vervuld van vreugde toen zij de Heer zagen. 21 Nogmaals zei Jezus tot hen: ‘Vrede zij u. Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik u.’
- 22 Na deze woorden blies Hij over hen en zei: ‘Ontvang de heilige Geest. 23 Aan wie ge de zonden vergeeft, zijn ze vergeven, en aan wie ge ze niet vergeeft, zijn ze niet vergeven.’
- 24 Tomas, een van de twaalf, ook Didymus genaamd, was echter niet bij hen, toen Jezus kwam. 25 De andere leerlingen vertelden hem: ‘Wij hebben de Heer gezien.’ Maar hij antwoordde: ‘Als ik niet in zijn handen het teken van de nagelen zie en mijn vinger in de plaats van de nagelen kan steken en mijn hand in zijn zijde leggen, zal ik het niet geloven.’
- 26 ¶ Acht dagen later waren zijn leerlingen weer in het huis bijeen, en nu was Tomas er bij. Hoewel de deuren gesloten waren, kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: ‘Vrede zij u.’
- 27 Vervolgens zij Hij tot Tomas: ‘Kom hier met uw vinger en bezie mijn handen. Steek uw hand uit en leg die in mijn zijde, en wees niet langer ongelovig, maar gelovig.’ 28 Toen riep Tomas uit: ‘Mijn Heer en mijn God!’ 29 Toen zei Jezus tot hem: ‘Omdat ge Mij gezien hebt, gelooft ge? Zalig die niet gezien en toch geloofd hebben.’ Joh 20,19-29 (WV78)

Het Evangelie volgens Lucas:

- 33 En zij [Kleopas en een andere ‘Emmausganger’] stonden op en keerden terzelfder tijd terug naar Jeruzalem en zij vonden de elven en die bij hen waren, vergaderd, 34 en dezen zeiden: De Here is waarlijk opgewekt en is aan Simon verschenen. 35 En zij verhaalden wat onderweg gebeurd was en hoe Hij door hen herkend was bij het breken van het brood.
- 36 ¶ En terwijl zij hierover spraken, stond Hij zelf in hun midden; 37 en zij werden ontzet en verschrikt en meenden een geest te aanschouwen. 38 Doch Hij zeide tot hen: Waarom zijt gij ontsteld en waarom komen er overwegingen op in uw hart? 39 Ziet mijn handen en mijn voeten, dat Ik het zelf ben; betast Mij en ziet, dat een geest geen vlees en beenderen heeft, zoals gij ziet, dat Ik heb. 40 En bij dit woord toonde Hij hun zijn handen en voeten. 41 En toen zij het van blijdschap nog niet geloofden en zich verwonderden, zeide Hij tot hen: Hebt gij hier iets te eten? 42 Zij reikten Hem een stuk van een gebakken vis toe. 43 En Hij nam het en at het voor hun ogen.
- 44 Hij zeide tot hen: Dit zijn mijn woorden, die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat over Mij geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen moet vervuld worden. 45 Toen opende Hij hun verstand, zodat zij de Schriften begrepen. 46 En Hij zeide tot hen: Aldus staat er geschreven, dat de

¹ Bijbelcitaten zijn genomen uit de Willibrord Vertaling van 1974 tenzij anders aangegeven.

² vertaling van “In [the Book of] Revelation, the role of the apostles, and more specifically of the Twelve, is clarified ... (21,14)”

Christus moest lijden en ten derden dage opstaan uit de doden, 47 en dat in zijn naam moest gepredikt worden bekering tot vergeving der zonden aan alle volken, te beginnen bij Jeruzalem.

48 Gij zijt getuigen van deze dingen. 49 En zie, Ik doe de belofte mijns Vaders op u komen. Maar gij moet in de stad blijven, totdat gij bekleed wordt met kracht uit den hoge. 50 ¶ En Hij leidde hen naar buiten tot bij Betanie en Hij hief de handen omhoog en zegende hen. 51 En het geschiedde, terwijl Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde.

52 En zij keerden terug naar Jeruzalem met grote blijdschap, 53 en zij waren voortdurend in de tempel, lovende God. Lucas 24,33-53 (NBG51)

Volgens het Evangelie volgens Johannes vond Jezus' verschijning op de avond van de eerste dag van zijn verrijzenis plaats voor zijn leerlingen die verzameld waren in het Cenakel in Jeruzalem (Joh 20,19-25), en van de oorspronkelijke twaalf apostelen waren er toen maar tien aanwezig: Thomas, "een van de twaalf" (Joh 20,24), was afwezig en Judas Iskariot was al dood (Joh 20,19-31; Matt 27,5). Het aantal tien is inclusief Simon Petrus. Maar volgens het Evangelie volgens Lucas vond Jezus' verschijning op de avond van de eerste dag van zijn verrijzenis plaats voor "de elf met de mensen van hun groep" (WV78), die bovendien tegen de Emmausgangers zeiden dat Jezus was verschenen aan een "Simon" (Lu 24,33-53).

Behalve de aantallen zijn er meer tegenstrijdigheden tussen het verschijningsverhaal van Johannes en dat van Lucas:

Evangelie volgens Johannes: "de Twaalf"	Evangelie volgens Lucas: "de Elf"
1. zijn met zijn tien, inclusief Simon Petrus, bij de eerste verschijning	1. zijn "de Elf" die over een "Simon" vertellen, bij de eerste verschijning
2. waren blij toen zij de Heer zagen (Joh 20,20)	2. zij werden ontzet en verschrikt en dachten een geest te zien, toen zij de Heer zagen (Lucas 24,37)
3. Jezus toont hun zijn handen en zijde (Joh 20,20)	3. Jezus toont hun zijn handen en voeten en eet vis en honing (Lu 24,40-43)
4. waren bevolen naar Galilea te gaan	4. worden bevolen in Jeruzalem te blijven (Lu 24,49)
5. zij ontvangen de Heilige Geest van Jezus op de eerste avond (Joh 20,22-23)	5. zij moeten in Jeruzalem wachten totdat zij met kracht uit de hoge (d.w.z. de Heilige Geest) bekleed worden (Lu 24,49 Hand 1,4.8)
6. op de achtste dag verborgen zij zich nog achter gesloten deuren in het Cenakel uit vrees voor de Joden (Joh 20,19.26)	6. al vanaf de eerste dag zijn zij voortdurend in de tempel, God lovende en zegenend (Lu 24,53 AV)
7. gaan naar Galilea en daar wordt Simon Petrus door Jezus opnieuw benoemd tot herder van zijn kudde en zij ontvangen het leergezag (Joh 21,1.14-17 Matt 28,16)	7. op de vijftigste dag ontvangen zij kracht, wanneer de Heilige Geest over hen komt in Jeruzalem, om getuigen van Jezus te zijn in Jeruzalem en tot de uiteinden der aarde (Hand 1,8 2,1-4)

Tabel 1. Johannes versus Lucas

Deze verschillen tussen “Johannes” en “Lucas” worden meestal verklaard alsof ze het resultaat waren van verschillende tradities of verschillende redacties van de ooggetuigenverslagen. Men blijft dus denken dat de teksten dezelfde gebeurtenis beschrijven, zij het dan met enkele aanpassingen. Maar het accepteren van de tegenstrijdige elementen als veroorzaakt door latere, (deels) onhistorische, aanpassingen door een verteller of redacteur maakt ook de kern van de verhalen (de lichamelijke verschijning van Jezus) historisch twijfelachtig. Als delen onhistorisch zijn, kan immers alles onhistorisch zijn.

In dit artikel zal worden aangetoond dat de tegenstrijdigheden tussen “Johannes” en “Lucas” het eenvoudigst worden verklaard wanneer men aanneemt dat de twee evangelisten niet dezelfde gebeurtenis beschrijven: dat Johannes beschrijft hoe Jezus verscheen aan zijn Galilese apostelen, “de Twaalf” (Joh 20,24), waarvan er maar tien aanwezig waren inclusief Simon Petrus, en dat Lucas beschrijft hoe Jezus verscheen aan een andere groep mensen, een groep die bekend stond als “de Elf”, die tegen Kleopas, die teruggekeerd was uit Emmaus, vertellen dat Jezus al aan een andere “Simon” was verschenen (Lu 24,18.3-35).

Bovendien beschrijft Johannes eerst twee verschijningen in het Cenakel en noemt hij de volgende verschijning aan Simon Petrus en anderen aan het Meer van Galilea Jezus’ derde verschijning aan zijn leerlingen (Joh 21,7.14). Bij deze gelegenheid doet Simon Petrus erg hard zijn best om het eerst op het strand aan te komen waar Jezus staat, zoals als hij zou doen als hij Jezus nog niet onder vier ogen gesproken had, bijv. over zijn verloochening van Jezus in de binnenhof van de hogepriester. En Jezus benoemt Simon Petrus pas op dit moment opnieuw als herder van zijn kudde. Dit is ook in tegenspraak met Lucas’ beschrijving van een verschijning aan “Simon” zelfs nog vóór de eerste verschijning aan “de Elf”, en dit is een extra reden om aan te nemen dat Lucas’ Simon niet Simon Petrus is.

2. Simon de zoon van Klopas

Lucas’ andere “Simon” zou heel goed Simon, de zoon van Klopas, later Jakobus’ opvolger als bisschop van Jeruzalem, kunnen zijn. Simon de zoon van Klopas was een tijdgenoot van Jezus, want Eusebius zegt dat hij in de tijd van keizer Trajanus (98-117 AD) stierf op 120-jarige leeftijd (Eusebius: 3,32,3). Het vers waarin Lucas de verschijning aan “Simon” vermeldt (Lu 24,34), zou heel goed de plaats kunnen zijn waarnaar Eusebius verwijst, wanneer hij spreekt over Simeon de zoon van Klopas:

zij beraadslaagden allen samen over wie ze waardig moesten achten om Jakobus op te volgen, en allen besloten unaniem dat Simeon de zoon van Klopas, die de schrift van het Evangelie ook noemt, de troon van het bisdom daar waardig was (Eusebius: 3,11,1-2).³

Net zoals Simon gelijkgesteld kan worden met Simeon, kan Klopas gelijkgesteld worden met Kleopas, want het semitische ‘Klopas’ was een equivalent van het griekse ‘Kleopas’, een kortere vorm van ‘Kleopatos’ (Craig: 139). De Simon, die de Elf ter sprake brachten bij Kleopas, en Kleopas zelf, kunnen dus zoon en vader geweest zijn en beide kunnen tot de groep van de Elf en die bij hen waren behoord hebben.

Zelfs als Eusebius hier niet verwees naar “Simon” in Lucas 24,34, maar alleen naar “Kleopas” in Lucas 24,18, lijkt het nog steeds redelijk om aan te nemen dat de Simon in Lucas’

³ Vertaling van Kirsopp Lake, Loeb Classcial Library, Harvard University Press. (vgl. <http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf201.iii.viii.xi.html>) (vertaling van: they all took counsel together as to whom they ought to adjudge worthy to succeed James, and all unanimously decided that Simeon the son of Clapas, whom the scripture of the Gospel also mentions, was worthy of the throne of the diocese there.

verrijzenisevangelie Simon de zoon van Klopas was. Lucas' Simon had immers de verrezen Heer gezien, net als Simon de zoon van Klopas en zijn voorgangers Simon Petrus en Jakobus de Rechtvaardige, de broeder van de Heer (Gal 1,19): want dit – de verrezen Jezus te hebben gezien – moet één van de hoofdvoorwaarden zijn geweest om verkozen te kunnen worden tot de leider van de kerk van Jeruzalem, en om te worden uitverkoren boven één van de twaalf Galilese apostelen. Simon de zoon van Klopas was een invloedrijke inwoner van Jeruzalem, want hij had geprobeerd de steniging van Jakobus in de tempel te stoppen (Epiphanius: Haer. 78,14), en dit kan nog een reden zijn geweest voor zijn unanieme uitverkiezing.

3. De Elf – Bevelhebbers van de tempelgevangenis

Lucas' Simon kan dus Simon van Klopas geweest zijn. Wie waren nu de mensen die “de Elf” genoemd worden door de Griek Lucas in zijn Evangelie geschreven voor de “hoogedele Theofilus” (Lu 1,3 Hand 1,1 NBG)?

De “dienaren van de hogepriesters en de Farizeeën”, die Jezus hadden gearresteerd en in de binnenhof van de hogepriester zaten tijdens het verhoor door Annas, worden in de manuscripten ‘hyperetes’ (= letterlijk ‘onder-roeier’) genoemd (Joh 18,3.12-13,18 Nestle-Aland⁴), en dit woord wordt in een Grieks-Nederlands woordenboek vertaald met “beul (dienaar vd. Elf)”⁵. In Athene bestond in de vierde eeuw voor Christus de institutie van “de Elf” (‘hoi hendeka’). Dit waren de officieren die verantwoordelijk waren voor de gevangenis en de lijfstraffen en de doodstraf, die vaak werd uitgesproken. Hun dienaren werden ‘hyperetai’ genoemd (meervoud van ‘hyperetes’); dit wordt verklaard in het boek ‘Athenaion politeia’ (AP), De Atheense Constitutie, toegeschreven aan Aristoteles:

‘Hij (Solon) verdeelde onder de vijfhonderd-bushel klasse, de cavalerie en de ‘rankers’(?) de hoofdamtten, zoals ... de Elf ... , ambten toekennend aan de leden van elke klasse volgens het niveau van hun bezit’. ‘De Elf worden door het lot aangewezen. Hun taak is de leiding te hebben over de mannen in de gevangenis. Wanneer dieven, ontvoerders en rovers voor hen worden gebracht (...), als zij schuld bekennen, brengen de Elf hen ter dood; als zij de aanklacht aanvechten, brengen ze hen voor de rechtbank: dan, als ze worden vrijgesproken, laten ze hen gaan, en als dat niet zo is, brengen ze hen ter dood. Wanneer land en huizen worden geregistreerd voor confiscatie, brengen de Elf deze voor de rechtbank, en welke worden beoordeeld als verbeurd aan de staat overhandigen ze aan de verkopers. Ze brengen ook indicaties voor de rechtbank: deze vallen onder de zaken die worden geïntroduceerd door de Elf, maar sommige indicaties worden geïntroduceerd door de thesmothetae’ (Rhodes: AP, 52, 1 (cf. 7,3 24,3 29,4 35,1 39,6)).⁶

In het zogenaamde “Epitoom van Heraclides” – een verzameling uittreksels, gemaakt in een onbekend jaar van een vollediger verzameling uittreksels die in de tweede eeuw voor Christus gemaakt zijn van de verzamelde constituties – wordt ook over de Elf gesproken, als

⁴ meestal afgekort als NA²⁷

⁵ Bartelink: 255

⁶ vertaling van: ‘He (Solon) distributed among the five-hundred-bushel class, the cavalry and the rankers the major offices, such as ... the Eleven ..., assigning offices to the members of each class according to the level of their assessment’ (Rhodes: AP, 7, 3). ‘The Eleven are appointed by lot. Their task is to take charge of men in the gaol (prison). When thieves, kidnappers and highwaymen are delivered before them (...), if they admit their guilt, the Eleven put them to death; if they dispute the charge, they bring them before the jury-court: then, if they are acquitted, they let them go, and if not, they put them to death. When land and houses are registered for confiscation, the Eleven bring these before the jury-court, and those which are judged to be forfeit to the state they hand over to the sellers. They also bring indications before the court: these are among the cases introduced by the Eleven, but some of the indications are introduced by the thesmothetae’.

de mannen die benoemd waren om de leiding te hebben over de mannen in de gevangenis (Rhodes: Epit. 8).

‘De Elf (‘hoi hendenka’) waren de gevangenisbewaarders (vgl. Rhodes, 1984, p. 168, kaart 3, no. 8] en de uitvoerders van de doodstraf. (...) Het college bestond al in de tijd van Solon (...) In de vierde eeuw wees elke ‘phyle’ waarschijnlijk één man aan; het elfde lid was een ‘grammateus’ of secretaris die de leiding over hen had [vgl. Rhodes, 1981, p.579-582].’ (Verreth: 126)

‘Magistraten hadden de beschikking over ‘hyperetai’ (‘hyperetes’, meervoud ‘hyperetai’, onder-roeiërs, dienaren). Er bestonden vier soorten ‘hyperetai’ (of groepen van ondergeschikt personeel): ‘Grammateus’ (...) of secretarissen: sommigen van hen hadden de rang van magistraat, bijv. de ‘grammateus’ van de ‘thesmothetai’, die (sinds Kleisthenes) werd meegeteld als lid van het college/bestuur van de ‘archonetes’; de ‘grammateus’ van de ‘boule’; de ‘grammateus’ van de Elf. (...)

‘Hypogrammateis’ (...) of onder-secretarissen.

‘Kerykes’ (...) of herauten: zij stonden in dienst van de diverse magistraten zoals de ‘archontes’, de Elf en de ‘logistai’, en van de politieke instituties. (...)

De eigenlijke ‘hyperetai’ waren de lagere beambten zoals deurwachters, zaalwachters of ‘basanistai’ (verhoorders van gevangenen op de pijnbank).’ (Verreth: 107)

Dat de officieren die Jezus arresteerden “‘hyperetai’ van de hogepriesters en Farizeeën” waren, wijst op twee dingen: dat zij beambten waren in een openbare functie en niet zo maar enkele privé-bedienden van bijv. het huishouden van Annas, en dat ze op enige wijze de hogepriesters en Farizeeën dienden, waarschijnlijk in dezer hoedanigheid van leden van de Tempelraad en het Grote Sanhedrin, dat de hoogste Joodse rechtbank was die de doodstraf kon uitspreken. Zoals in Athene leidden de ‘hyperetai’ ook in Israel de verdachten van en naar de gevangenis en de rechtszaal: in Matt 5,25 en Hand 5,21-22 en 5,25-27 is de ‘hyperetes’ de overbrengende beambte tussen de rechter en de gevangenis. (‘Hyperetai’ die openbare secretarissen waren of herauten komen voor in Lucas 1,2 4,20 Hand 13,5 26,16 1Kor 4,1). In de Weymouth-vertaling van het Nieuwe Testament van 1912 worden de “‘hyperetai’ van de hogepriesters en Farizeeën” (Joh 18,3) beschreven als “a detachment of the Temple police sent by the High Priests and Pharisees” (vertaling: “een detachement van de tempelpolitie gezonden door de hogepriesters en Farizeeën”) (vergelijk Joh 7,32: “toen ... stuurden de hogepriesters en de farizeeën gerechtsdienaren (‘hyperetai’) op Hem af om Hem te grijpen”). Feitelijk blijken ook in Lucas’ Evangelie en in zijn Handelingen van de Apostelen de ‘hyperetai’ dienaren van één of meer bevelhebbers van de tempel te zijn.

22 Maar toen de wachters (‘hyperetai’), daar kwamen, troffen ze hen (de apostelen) er niet aan. Ze keerden terug om verslag uit te brengen ...) 24 Toen het hoofd van de tempelwacht (‘strategos tou hierou’) en de priesters dit hoorden, vroegen ze zich vertwijfeld af wat de gevolgen hiervan zouden zijn. 25 Kort daarop kwam iemand zeggen: ‘De mannen die u gevangen hebt gezet, zijn in de tempel en onderrichten het volk.’ 26 Daarop ging het hoofd van de tempelwacht (‘strategos’) hen met zijn wachters (‘hyperetai’) halen, maar zonder geweld te gebruiken, omdat ze bang waren dat het volk hen zou stenigen. 27 Ze namen de apostelen mee en leidden hen voor het Sanhedrin. De hogepriester begon het verhoor ...(Hand 5,22-27, NBV NA²⁷).

Ook toen Jezus werd gearresteerd op de Olijfberg waren er zowel enkele “bevelhebbers van de tempel” (Lu 22,52 Canis, ‘stratēgoi tou hierou’ NA²⁷) als enkele ‘hyperetai’ van de hogepriesters en Farizeeën (Joh 18,3 NA²⁷) aanwezig. En het waren “de hogepriesters en bevelhebbers” (van de tempel) die met Judas hadden overlegd over het verraden van Jezus (Lu 22,4). De organisatie van de tempelgevangenis is dus een parallel van de organisatie van de gevangenis van Athene. En net als in Athene, komen de ‘hyperetai’ in het Nieuwe Testament voor in de context van lijfstraffen en geweld. Zoals we hierboven al gezien hebben in Hand 5,26, waren ze gewend om geweld te gebruiken wanneer ze overtredders arresteerden

en opbrachten. En voordat de apostelen werden vrijgelaten door de raad (waar de ‘hyperetai’ hen hadden gebracht), werden ze geslagen en bevolen niet te preken in de naam van Jezus (Hand 5,40). Toen Jezus in bewaring was, na ’s nachts te zijn voorgeleid voor Kajafas en voordat Hij in de ochtend voor het Grote Sanhedrin werd geleid, waren het de ‘hyperetai’ die Jezus sloegen (Mr 14,65). Ook toen Jezus voor Annas was geleid, was het één van de ‘hyperetai’ die Hem in het gezicht sloeg (Joh 18,22). En toen Jezus uiteindelijk voor Pilatus stond, waren het de hogepriesters en ‘hyperetai’ die uitriepen “Kruisig hem, kruisig hem” (Joh 19,6). Als deze ‘hyperetai’ de beulen van de tempel waren, is het niet verwonderlijk dat Pilatus deze hogepriesters en ‘hyperetai’ antwoordde: “Neem hem dan maar mee en kruisig hem zelf, want ik zie niet waaraan hij schuldig is” (Joh 19,6).

De Joodse tempel had niet alleen ‘hyperetai’ (Mr 14,54.65 Joh 7,32.45.46 18,3.12.18.22 19,6 Hand 5,22.26) en “bevelhebber(s)” (Lu 22,4.52-53 Hand 4,1 5,24.26) en lijfstraffen (Hand 5,40), maar ook een gevangenis (Hand 4,3 5,18.22.25; verg. Jer 20,2 Ne 12,36) en zelfs een doodstraf, bijv. voor heidenen (= niet-Joden) die de binnenste voorhoven van de tempel binnen gingen (Josephus a: 15,11,5).

Gezien deze opvallende parallel met de stad Athene, en gezien de tegenstrijdigheden tussen Johannes en Lucas, lijkt het vanzelfsprekend dat “de Elf” in het verschijningsverhaal geschreven door de Griek Lucas enkele van deze “bevelhebbers van de tempel” waren – degenen die verantwoordelijk waren voor de tempelgevangenis en de lijfstraffen – en dat bovengenoemde ‘hyperetai’ ondergeschikt waren aan deze “Elf”. Dit wordt bevestigd door de volgende episodes: Jezus was al bij de groep van de Elf geweest, want voorafgaand aan zijn arrestatie “(gaf) Hij ... dagelijks onderricht in de tempel” (Lu 19,47 21,37-38), maar, hoewel de hogepriesters en Farizeeën de “hyperetai” op Hem af (stuurden) om Hem in hechtenis te nemen”, brachten ze Hem niet mee, omdat, zoals ze zeiden: “nog nooit heeft iemand zo gesproken als die man” (John 7,32.45-46 NA²⁷). Uiteindelijk moesten ze Hem grijpen in de Hof op de Olijfberg, waar Jezus tot “de bevelhebbers van de tempel” (Lu 22,52-53) en tot de ‘hyperetai’ (John 18,3.12 NA²⁷) zei: “Dagelijks was ik bij u in de tempel aan het onderrichten, en hebben jullie me niet gegrepen. Maar de Schriften moeten in vervulling gaan” (Lu 22,52-53/Mr 14,49 Canis/WV95). En na de aardbeving ten tijde van Jezus’ dood “verheerlijkte [de bevelhebber] God” en hij en allen die bij hem waren “werden vreselijk bang” en “sloegen zich op de borst” terwijl ze teruggingen (Lu 23,47.48 Matt 27,54 WV95). Bij Jezus’ verschijning aan “de Elf” waren ze “ontzet en verschrikt”, maar zegt Hij tegen hen: “Dit zijn mijn woorden, die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was” – namelijk toen Hij in de tempel onderrichtte en ook toen Hij werd gearresteerd in de Hof – “dat alles wat over Mij geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen moet vervuld worden” (Lu 24,37.44 NBG51). En nu opent Hij hun verstand voor het zogenaamde Kerygma, de vroegste Christelijke verkondiging in het Nieuwe Testament (1Kor 15,3-5). Want de leer die Jezus aan “de Elf” overdraagt – de dood van Jezus volgens de Schriften, en Zijn verrijzenis op de derde dag *volgens de Schriften* (!) en de vergeving van zonden in Zijn naam, volgens de Schriften (Lu 24,44-47) – is dezelfde als het eerste deel van het Kerygma zoals opgeschreven door Paulus in 1Kor 15,3-7, die ook Jezus’ verrijzenis op de derde dag volgens de Schriften verkondigt.⁷ Na deze verschijning en dit inzicht waren de Elf “voortdurend in de tempel en prezen God” (Lu 24,53 WV95).

⁷ Het enige verschil tussen Lucas 24 en het Kerygma in 1Kor is de explicietheid van Jezus’ dood “voor onze zonden” (1Kor 15,3). Dat de derde dag in de Schriften voorkomt is een uniek element van uitsluitend Paulus’ Kerygma en Lucas 24. Het staat nergens anders in de Bijbel en vandaag weten bijbelgeleerden nog steeds niet naar welke bijbelpassage “de derde dag” van Jezus en het Kerygma verwijst. Er is geen enkel vers in het Oude Testament dat vertelt over een verrijzenis op een derde dag.

Nu is het opmerkelijk dat Lucas de term “de Elf” gebruikt zonder introductie. Als “de Elf” een instantie van de tempelhiërarchie aanduidde en de “zeer eerwaarde Theofilus” (Lu 1,3) voor wie Lucas zijn Evangelie schreef, de Joodse hogepriester Theofilus was, die regeerde van 37-41 AD (Josephus a: 18,5,3 (783) 18,6,2 (818)), dan kon Lucas – hij kan ooit een tempelarts geweest zijn – eenvoudig deze term gebruiken zonder introductie, want Theofilus zou de betekenis ervan begrijpen. Hetzelfde geldt voor het noemen van “Simon” door de Elf: als Theofilus wist wie de Elf waren, zou hij ook weten wie de Elf bedoelden met “Simon”, zonder introductie of specificatie. Dat de Theofilus, aangesproken door Lucas, de bovengenoemde (ex-)hogepriester was, wordt bevestigd door enkele christelijke tradities en wordt ook verondersteld door enkele moderne geleerden (verg. Anderson: 195-215) (zie ook “Theophilus” in de gratis on-line encyclopedie “Wikipedia”). Theofilus woonde waarschijnlijk in Rome, want dit zou verklaren waarom Lucas’ boek Handelingen der Apostelen, geschreven voor Theofilus, eindigt met de aankomst van Paulus in Rome: Theofilus zou geen verdere beschrijving nodig hebben van wat er met de apostel Paulus in Rome gebeurde, want hij was zelf in Rome. Dat Lucas een tempelarts was, wordt aannemelijk gemaakt door het volgende: Paulus verwijst naar Lucas als zijnde een arts: “De geliefde geneesheer Lucas en ook Demas laten u groeten” (Kol 4,14 NBG51) en Eusebius doet hetzelfde: “Lucas ... arte medicus” (Eusebius: 3,4,6). Officiële artsen waren in de tempeldienst aangesteld, omdat de priesters en Levieten blootsvoets in de tempel moesten lopen en het water op de grond ziekten veroorzaakte (Rops: 394). Lucas, hoewel hij een Griek was, was het desalniettemin toegestaan de binnenste voorhoven van de tempel binnen te gaan, want hij “ging naar binnen” (‘eiseimi’) samen met Paulus om Jakobus, de broeder van de Heer, te zien (Hand 21,18). In het Nieuwe Testament wordt dit werkwoord alleen gebruikt voor het binnengaan in de binnenste voorhoven van de tempel (Hand 3,3 21,18 21,26 Heb 9,6). En ‘Na de verrijzenis wordt Jakobus vrijwel uitsluitend daar (in de tempel) aangetroffen’ (Chilton: 262)⁸. De Catholic Encyclopedia zegt bij “Luke” dat ‘de H. Lucas een grote kennis van de Septuagint (de Griekse Bijbelvertaling) en van Joodse aangelegenheden had’⁹. En Kleopas en de andere man, die vanuit Emmaus naar de Elf in Jeruzalem terugkeerden, kunnen tempelmusici geweest zijn: ‘van de twee families die in de Talmoed¹⁰ genoemd worden als zijnde toegelaten tot deze dienst (van de tempelmuziek), was er één – die van Tsippariah – ‘afkomstig uit Emmaus’ (Edersheim: 8,132).¹¹

Een verklaring voor het feit dat de officieren van de tempelgevangenis, d.w.z. de tempelpolitie, wisten van Jezus’ verschijning aan “Simon” en die graag wilden melden aan Kleopas (Lu 24,13), kan zijn dat “Simon” hun leidinggevende en secretaris was, en een zoon van Kleopas. Want volgens Epifanius trad Simon de zoon van Kleopas op als bevelhebber die de orde in de tempel handhaafde in 62 AD (Epiphanius: Haer. 78,14) en hij kan dus één van de “bevelhebbers van de tempel” geweest zijn, die door Lucas worden genoemd. En als de leidinggevende van de tempelpolitie zal hij ook een bekende zijn geweest van de hogepriester Theofilus.

⁸ Vertaling van: “James is found virtually *only* there (in the temple) after the resurrection.”

⁹ vertaling van: “St. Luke had a great knowledge of the Septuagint and of things Jewish”

¹⁰ Het eerst geschreven compendium van de Joodse, mondeling overgeleverde, wet en de bespreking ervan door de rabbi’s van 200-500 AD.

¹¹ Vertaling van: “of the two families named in the Talmud as admitted to this service (of the Temple music), one— of Tsippariah— has been 'from Emmaus'.”

4. De tempelorde in de eerste eeuw

Op de noordwesthoek van de tempelberg had Herodes de Grote de burcht Antonia gebouwd, die de Romeinen in beslag hadden genomen (Josephus a: 15,11,4 (678) 18,4,3, (776)). Drie legers waren in Antonia gestationeerd: de tempelwacht, de stadswacht en een Romeinse wacht (Josephus b: 5,5,8 (234-245)). Elke nacht werd de tempel bewaakt door tweehonderdveertig Levieten (een Leviet was een lid van de stam Levi, één van de twaalf stammen van Israel) en dertig priesters: tien Levieten voor elk van de eenentwintig wachten van de eenentwintig buitenpoorten en buitenste voorhoven en tien Levieten met tien priesters voor elk van de drie wachten van de drie binnenste voorhoven (Edersheim: 7,111). Een enkele persoon was aangesteld per wacht als de bevelhebber of het hoofd van die wacht. Deze vierentwintig bevelhebbers van de wachten lijken te hebben behoord tot de “bevelhebbers van de tempel” (meervoud Lu 22,4.52 Canis). “De bevelhebber van de tempel” (enkelvoud Hand 4,1 5,24.26) echter, “zo genoemd ter onderscheiding en ter verheffing”, was hij die in de Joodse geschriften ‘de overste van de berg van het huis’ (of ‘de bevelhebber van de berg van de tempel’) werd genoemd, en die de aanvoerder was van alle hoofden van de wachten, en die ’s nachts zijn rondes maakte met brandende fakkels voor zich uit (Lightfoot: 200 over Lu 22,4). Als hij naderde moesten de wachters opstaan en hem op een bijzondere manier groeten. Iedere wachter, die in slaap werd aangetroffen op zijn post, werd geslagen of zijn kleren werden in brand gestoken. De tempelwachters werden overdag afgewisseld, maar ’s nachts niet. Dag en nacht moesten zij voorkomen dat onreine personen de tempelhoven binnengingen. De wacht bij sommige poorten lijkt op een gegeven moment vererfd te zijn geworden in bepaalde families (Edersheim 7,111-113).

Volgens de beroemde Joods-christelijke geleerde Alfred Edersheim waren de taken van de “tempelpolitie” ook toevertrouwd aan Levieten, en deze taken werden ook verricht onder bevel van de Bevelhebber van de Tempel (Edersheim 7,111). Dit sluit de mogelijkheid niet uit dat de tempelpolitie een apart lichaam was binnen of naast de tempelwacht. De taken van de tempelpolitie kunnen bijv. ook binnen bepaalde families of groepen families vererfd zijn geworden, net als de wacht bij sommige poorten. Dit wordt bevestigd door het feit dat twee van de ‘hyperetai’ die Jezus arresteerden, familie van elkaar waren: Malchus en zijn familielid in de binnenhof van de hogepriester (Joh 18,10.26). En de tempelpolitie kan bestaan hebben uit tien Levitische officieren, net als een gewone wacht, plus een leidinggevende secretaris (zoals in Athene) en een aantal lagere beampten (‘hyperetai’ genoemd zoals in Athene). Dan zouden de bevelhebbers van de tempelpolitie, die leiding gaven aan de ‘hyperetai’, “de Elf” geweest zijn, niet alleen figuurlijk maar ook letterlijk. Het was niet ongebruikelijk in Israel om een afdeling soldaten te vernoemen naar hun aantal. Zo werd David’s legioen van (gedeeltelijk buitenlandse) ingehuurde machtige strijders “de dertig” genoemd (2Sa 23,23.24 1Kr 11,25), en zijn generaals werden “de drie” genoemd (2Sa 23,19.23).

Sommige ‘hyperetai’ van de groep van de Elf moeten de Bevelhebber van de Tempel ’s nachts op zijn rondes hebben vergezeld, om de fakkels voor hem uit te dragen en om de wachters, die in slaap werden aangetroffen, onmiddellijk te slaan of hun kleren in brand te steken met de fakkels, en om de bevelhebber als lijfwacht te beschermen. Overdag was het Levieten, die als assistenten van de priesters in de offerdienst dienst deden, op straffe des doods verboden om het Heilige binnen te gaan of om het altaar aan te raken (Rops: 459-59), en ook hun terechtstelling kan onmiddellijk uitgevoerd zijn door de ‘hyperetai’ van de Elf en andere getuigen. “De wetten van Levitische reinheid ... werden zeer streng opgelegd aan aanbidders en priesters. Als een melaatse, of wie dan ook die ‘onrein’ was, het heiligdom zelf was binnengekomen, of enig priester dienst deed in een staat van ‘onreinheid’, zou hij, wanneer ontdekt, naar buiten worden gesleept en gedood, zonder vorm van proces, door

middel van ‘de rebellendoodslag’. Kleinere straffen werden toegekend aan hen die schuldig waren aan kleinere vergrijpen van dezelfde soort.” (Edersheim: 4,61)¹². Op zekere dag, toen er luid geschreeuw werd gehoord in één van de tempelvoorhoven, vroeg iemand “Wat is er aan de hand?” en anderen antwoordden: “Dat is niets: het is alleen een Leviet die wordt geslagen” (Middoth 1,2; Rops: 458-59). De taak van de gevangenisbewaarders was dus om de orde in de tempel te herstellen, de overtreders te straffen, bewaken en/of executeren, en de gewone tempelwachters ’s nachts te inspecteren.

De tempelgevangenis was in de eerste tempel in “de bovenste Benjaminpoort van het Huis des Heren”: dit was de noordpoort waarin Jeremia in het blok werd geslagen voor een dag en een nacht (Jer 20,2-3; De Catholic Encyclopedia zegt dat ‘Benjamin’ ‘de naam van de noordpoort van de tempel was, waar Jeremia gevangen werd gehouden (Jer.,xx,2; xxxviii,7,14), waarschijnlijk dezelfde als de “Wachtpoort” (II Esdras, xii,38 [Ne 12,39]) en als die waarover gesproken wordt in Jeremia (viii, 3,5,16; ix,2’)). In de tweede tempel (van Nehemia) zal de gevangenis in “de Gevangenispoort” (Neh 12,39 AV “the Prison Gate”) geweest zijn, die ook in de noordelijke tempel/stadsmuur was en ook “de Wachtpoort” (D.V. vertaling “Watch Gate”) genoemd werd en “Poort van de Wacht” (“Gate of the Guard”), de derde vertaling van ‘shah-ar’ ‘mattara’ (NASB, RSV, ASV, HNV). In Herodes’ tempel, die dezelfde was als de tweede tempel, maar dan uitgebouwd in noordelijke richting, was er ook een “Wachtpoort” (Madaule: 46, “Tor der Wache”). Deze poort, waarin waarschijnlijk de gevangenis gevestigd was, net als in de tijden van Jeremia en Nehemia, was in het noordelijke deel van de westelijke muur van de Tempelberg aan de voet van de burcht Antonia, waarin ook de gewone tempelwacht gestationeerd was. Hier werden Simon Petrus en Johannes van Zebedeus gevangen gehouden van de avond tot de volgende dag en later werden alle apostelen hier gevangen gehouden voor een deel van de avond en nacht, en vervolgens de volgende dag afgeranseld (Hand 4,3 5,18-19.25.40). Hij werd “de openbare gevangenis” genoemd (Hand 5,18 NIV), ‘in het volle zicht van allen’ (‘demesios’ Hand 5,18 NA²⁷ = openbaar, in openbare plaatsen, in het volle zicht van allen), want de Wachtpoort van de tempel, die uitkwam op het Tyropoeondal waarin de marktplaats was, werd door de inwoners van Jeruzalem gebruikt om van en naar de tempel te gaan; zo waren de overtreders van de tempelorde, die in deze openbare gevangenis in deze poort werden vastgehouden, onderworpen aan de verachting en spot van iedereen. In het Tyropoeondal, ten westen van de tempel, was ook het immense plein, ‘Xistus’ genaamd, dat werd gebruikt voor openbare bijeenkomsten, en bij belangrijke gelegenheden werd het volk hier toegesproken (Edersheim1,111).

Dat de kazerne van de bevelhebbers en de ‘hyperetai’ van de tempelgevangenis zich in de Wachtpoort aan de voet van de toren Antonia bevonden, kan worden bewezen uit hoe Simon Petrus zich verplaatste in de nacht van Jezus’ arrestatie (zie onder) en komt overeen met het feit dat de Elf met hun ‘hyperetai’ “dagelijks” in de tempel waren (Mr 14,49) en op zeker moment zelfs “voortdurend” (Lu 24,53).

¹² Vertaling van: “The laws of Levitical cleanness ... were most rigidly enforced upon worshippers and priests. If a leper, or any other who was 'defiled', had ventured into the sanctuary itself, or any priest officiated in a state of 'uncleanness,' he would, when discovered, be dragged out and killed, without form of process, by 'the rebels' beating.' Minor punishments were awarded to those guilty of smaller offences of the same kind.”

De wetten van Levitische reinheid ... werden zeer streng opgelegd aan aanbidders en priesters. Als een melaatse, of wie dan ook die ‘onrein’ was, het heiligdom zelf was binnengekomen, of enig priester dienst deed in een staat van ‘onreinheid’, zou hij, wanneer ontdekt, naar buiten worden gesleept en gedood, zonder vorm van proces, door middel van ‘de rebellendoodslag’. Kleinere straffen werden toegekend aan hen die schuldig waren aan kleinere vergrijpen van dezelfde soort.

Simon Petrus en Jezus in de tempelgevangenis in Antonia

(overgenomen uit mijn artikel “Johannes Marcus – Auteur van het Johannes-evangelie samen met Jezus’ moeder”)

[Josephus beschrijft Antonia als een gebouw dat er van buiten uit zag als een burcht, maar binnen als een paleis was: ‘een paleis, dat onderverdeeld was in allerlei soorten zalen en andere gemakken, zoals binnenhoven, en badgelegenheden, en brede pleinen voor kampementen’ (“a palace, it being parted into all kinds of rooms and other conveniences, such as courts, and places for bathing, and broad spaces for camps”) (Safrai: 984; Josephus: Oorlog 5,238-45). Historisch gezien hebben meerdere hogepriesters voor Kajafas, en waarschijnlijk ook na hem, in de tempel en in de tempelburcht gewoond (Hilkia en Jojada (2Kon 22,3-5 2Kron 22,11-12), Simon de Makkabeeër, en Hyrcanus, en “zijn zoons en Hun zonen na hun”, bijv. Aristobulus I, en zijn weduwe, koningin Salome Alexandra, en Hyrcanus II (1Makk 13,52; Josephus: Oudheden 18,4,3), en waarschijnlijk ook Jezus ben Gamala in ca. 64 AD (Josephus: Oudheden 20,9,4; de vrouw van deze Jezus, Martha geheten, eiste dan een tapijt voor haar voeten werd uitgerold wanneer ze naar (het heiligdom) van de tempel ging (Rops: 191)). Ook Edersheim (hoofdst. 4, p 65) zegt dat de hogepriester een huis in de tempel bezat. En het is belangrijk om op te merken dat niet alleen de ‘hypēretai’ van de gevangenis, maar ook de gewone tempelwachters in de binnenhof van de hogepriester zaten nadat Jezus daar heen was gebracht (Lucas 22,52-55). Zij staken daar zelfs een kampvuur aan, alsof ze thuis waren (Lucas 22,52.55 Joh 18,18). De binnenhof van de hogepriester werd dus blijkbaar gemeenschappelijk gebruikt door zowel de gevangenisbewaarders als de gewone tempelwachters, die er beide toegang hadden. En aangezien de ‘hypēretai’ “beneden” zaten bij het vuur in de binnenhof van de hogepriester in de nacht waarin ze Jezus hadden opgepakt (Marcus 14,66 Joh 18,18), kan het hogepriesterlijk paleis heel goed in één van de bovenverdiepingen van Antonia zijn geweest. Bovendien waren de kamers waarin de hogepriester en het dagelijks bestuur van de tempel, de Tempelraad (de hogepriesterlijke raad die alles tot in detail regelde van wat in verband stond met de zaken en diensten van het heiligdom), gewoonlijk vergaderden, binnenin het heiligdom, in de zuidwesthoek van de Voorhof van de Priesters, en waren ze alleen overdag toegankelijk, en dan nog alleen voor priesters en Leviëten (Edersheim: hoofdst. 4 en 2). Deze kamers konden dus niet worden gebruikt toen Jezus werd opgebracht. Het is waarschijnlijk dat in de nacht waarin de ‘hypēretai’ weggestuurd werden om Jezus te arresteren op de Olijfberg, Annas en Kajafas beide in Kajafas’ paleis Jezus’ aankomst afwachtten, want dan is Mattheus 26,57, die zegt dat de ‘hypēretai’ Jezus “naar Kajafas” brachten (d.w.z. naar Kajafas’ paleis in Antonia), niet in tegenspraak met Johannes 18,13, die zegt dat Jezus “eerst naar Annas” werd gebracht, en daarna naar Kajafas werd gestuurd (Joh 18,24).

Dat de binnenhof en het paleis van de hogepriester niet ver van de gevangenis en de barakken van de ‘hypēretai’ in de westelijke tempelpoort, de Wachtpoort, verwijderd waren, en dat zij zelfs in hetzelfde gebouw waren, wordt bewezen door hoe Simon Petrus zich in deze nacht verplaatste (zie fig. 3 en tabel 5). Petrus was de binnenhof van de hogepriester binnengegaan door het poortgebouw, net als Jezus, en zelfs nadat Jezus van Annas naar Kajafas was gebracht, hoefde Petrus alleen maar vanuit de binnenplaats “het poortgebouw in”, te lopen om te kunnen zien dat Jezus zich naar hem omdraaide en hem aankeek; pas daarna ging Petrus “naar buiten”.¹³ Dit bewijst dat Annas en Kajafas Jezus in hetzelfde gebouw zagen. Maar wanneer en waar zag Petrus Jezus zich omdraaien en hem aankijken? De Schrift zegt dat Jezus zich omdraaide en Petrus aankeek op het moment dat Petrus, nog staande in het poortgebouw, Jezus voor de derde keer verloochende en de haan kraaide. Om het mogelijk te laten zijn dat Petrus Jezus zag, stelt men zich meestal voor dat Jezus, heel toevallig, net op dat moment over de binnenhof van de hogepriester werd geleid (om naar de gevangenis gebracht te worden, om klaar te zijn voor de ondervraging door het Grote Sanhedrin dat de volgende morgen in de raadszaal van de tempel zou plaatsvinden). Maar tijdens Petrus’ derde verloochening werd Jezus niet in de richting van het poortgebouw geleid, waar Petrus was, want Jezus moest zich omdraaien om Petrus in het poortgebouw te kunnen aankijken. Dit bewijst dat Jezus het gebouw nog steeds niet uitging en dat ook de gevangenis dus in hetzelfde gebouw was.¹⁴ En het oogcontact moet, in bovenstaande reconstructie, dus nog korter en toevalliger geweest zijn, want direct nadat Petrus Jezus verloochende moet Jezus niet alleen dwars door Petrus’ gezichtveld vanuit het poortgebouw hebben gelopen, maar Petrus moet ook in die richting hebben gekeken (alsof hij wist dat Jezus daar was), net zoals ook Jezus geweten moet hebben dat Petrus in het poortgebouw was om zich naar hem om te kunnen draaien en hem aan te kijken. Dit is allemaal veel te toevallig. De volgende reconstructie is een veel aannemelijkere verklaring voor het kijken van Petrus naar Jezus: Terwijl Jezus binnen in het paleis van Kajafas

¹³ Marcus 14,68//Matt 26,71; Lucas 22,61; Matt 26,75//Lucas 22,62

¹⁴ Het is onwaarschijnlijk dat Jezus Petrus al voorbij was gelopen in het poortgebouw (van Kajafas privé-huis in de bovenstad) en het gebouw verliet toen Hij omkeek en Petrus aankeek toen Petrus Jezus verraadde, want dan zou Petrus Jezus hebben zien aankomen in de richting van het poortgebouw en zou hij hebben begrepen dat Jezus het gebouw uit werd geleid en zou hij dus direct naar buiten zijn gegaan, het poortgebouw uit, om Jezus en de ‘hypēretai’ in het geheim te kunnen volgen wanneer zij eenmaal buiten het gebouw zouden zijn om Hem naar een andere plek te brengen. Hij zou niet hebben staan wachten tot Jezus hem voorbij was gegaan in het poortgebouw en daarna een bediende hem laten ondervragen over Jezus.

in Antonia wordt ondervraagd door Annas, wordt Petrus in de binnenhof ondervraagd door één van de dienstmeisjes. Naar zijn eerste verloochening van Jezus gaat Petrus vanuit de binnenplaats ‘het poortgebouw in’, het poortgebouw van de Wachtpoort aan de voet van Antonia. Terwijl Jezus wordt ondervraagd door Kajafas en de Tempelraad, die zich ondertussen verzameld had in Kajafas’ paleis, wordt Petrus ook voor de tweede keer ondervraagd, door een ander dienstmeisje, en hij verloochent Jezus weer. Maar hij blijft wachten in het poortgebouw, aangezien hij wilde “zien hoe het af zou lopen”.¹⁵ “Na verloop van ongeveer een uur” ondervraagt nog een man Petrus en na zijn derde verloochening van Jezus kraait de haan voor de tweede keer, en toen “keerde de Heer zich om en keek Petrus aan” Lucas 22,59-61): nadat de Tempelraad Jezus ter dood had veroordeeld, was Hij naar Antonia’s “openbare gevangenis” gebracht en er opgesloten, in hetzelfde gebouw “in het volle zicht van allen” in de Wachtpoort als waar Petrus nog steeds wachtte om te zien hoe het af zou lopen. Hier, in de Wachtpoort, nadat Petrus en Jezus elkaar al hadden gezien en herkend, en nadat de haan kraaide, zag Petrus hoe Jezus zich omdraaide en hem aankeek vanuit de gevangenis, en “hij ging naar buiten en weende bitter” (Lucas 22,62).¹⁶ En “de mannen die Jezus gevangen hielden” – Marcus 14,65 specificeert dat zij ‘hypēretai’ waren – “bespotten en sloegen Hem” (Lucas 22,63). Dit is iets wat de ‘hypēretai’, als beambten van de openbare tempelgevangenis, in de tempelgevangenis konden en zouden doen.

In de bovenstad op de westelijke heuvel van Jeruzalem hebben archeologen het zogenaamde “huis van Kajafas” gevonden, met daarin een pakhuis, schatkamer, rechtszaal, bewakerskamer en cellen, complete series gewichten en maten, die alleen door priesters werden gebruikt, en een enorme stenen deurplint met het opschrift: ‘Dit is Korban of offergave’; ‘Precies in het midden van de rechtszaal is de opening van de flessenhalsvormige gevangenis, waarin de veroordeelde gevangene kon worden neergelaten na de rechtszitting’ en ook de andere gevangenen waren in de schemer van de verdieping onder de rechtszaal: ‘een derde verdieping lager is een complete bewakersruimte, waarin rondom aan alle wanden nog steeds de haken voor de kettingen van de gevangenen hangen. Aan één zijde is er een klein raampje dat uitkijkt op de flessenhalsvormige cel van de veroordeelde. Onder dit raampje, ..., ligt een blok waarop de bewaker naar beneden stond te turen, in de duisternis van de cel onder hem’ (vertaling van Brownrigg: 26). Dit bewijst nogmaals dat Jezus in de openbare gevangenis van Antonia was, want als Jezus door Kajafas terechtgesteld was geweest in diens privéhuis in de bovenstad, zou Hij in een donkere cel onder de rechtszaal geweest zijn, en dus niet zichtbaar voor Simon Petrus. En de ‘hypēretai’ van de tempel zouden zich zeker niet hebben laten zakken in Kajafas’ donkere put om Jezus daar te bespotten en te slaan.]

¹⁵ Matt 26,58

¹⁶ Matt 26,75 Lucas 22,62

5. Simon de zoon van Klopas – ‘Cohen’ van de Rekabieten

Wanneer “Jakobus, de broeder van de Heer” (Gal 1,19), ook Jakobus de Rechtvaardige genoemd door Eusebius, spreekt vanaf en ten gevolge daarvan naar beneden gegooid wordt vanaf ‘het hoogste punt’ van de tempel – het hoogste punt van de tempel (Matt 4,5-6 Lu 4,9 NBV) was waarschijnlijk de hoogste zuidoostelijke toren van de vier hoektorens op de tempelburcht Antonia (Josephus b: 5,5,8): Paulus, toen hij bovenaan de trap stond (Hand 21,33-40), en ook anderen, spraken vanaf Antonia tot het volk in de tempel¹⁷ –

¹⁷ Het hoogste punt van de tempel op Antonia

(zoals al gepubliceerd in mijn “Johannes Marcus – Auteur van het Johannes-evangelie samen met Jezus’ moeder”)

Raxis: Toen Nicanor’s 500 Syrische soldaten de deuren van de binnenhof van de tempelburcht in brand staken, probeerde Raxis, “vader der Joden” (2Makk 14,37) zichzelf met het zwaard te doden in (zijn kantoor in) de tempelburcht, en rende hij de muur op en wierp zich naar beneden vanaf deze (tempel-)muur en viel hij op de grond, maar overleefde deze val.

‘Toen de troepen op het punt stonden de toren in te nemen en de deur van de binnenhof aan het forceren waren, bevalen ze dat er vuur gebracht moest worden en de deuren verbrand moesten worden. Terwijl hij ingesloten was, liet Raxis zich op zijn eigen zwaard vallen, ... Maar in de hitte van de strijd richtte hij niet goed, en de meute rende nu naar binnen door de deuren. Hij rende moedig de muur op, en wierp zich manmoedig naar beneden, op de menigte. Maar aangezien die zich snel terugtrok, kwam er een opening en viel hij midden in de lege plek. Nog levend en met vlamme toorn, stond hij op ...’¹⁷ (2Makk 14,37-46))

Jakobus de Rechtvaardige: Hij werd van het ‘pterugion’ (= letterlijk: een vleugeltje, figuurlijk: elk puntig uitsteeksel, een borstwering (New American Standard Greek lexicon)) van de tempel naar beneden geworpen door de priesters die naar hem omhoog renden, toen hij met autoriteit tot de menigte in en om de tempel sprak op het Paasfeest, zoals de hogepriesters hem hadden verzocht te doen (tot hem zeggend: Oh, rechtvaardige, aan wie wij allen gehoorzaamheid verschuldigd zijn). Ook Jakobus overleefde deze val (Eus: 2,23,10-12.14-16).

‘Ga daarom op het uitsteeksel van de tempel staan, zodat je duidelijk zichtbaar zult zijn daarboven, en je woorden hoorbaar zullen zijn voor het hele volk, want vanwege het Paasfeest zijn alle stammen, met ook de heidenen, samengekomen.’ Dus de hiervoor genoemde schriftgeleerden en Farizeeën lieten Jakobus op het uitsteeksel van de tempel staan, en zij riepen naar hem en zeiden, ‘Oh, rechtvaardige, aan wie wij allen gehoorzaamheid verschuldigd zijn, aangezien de mensen op een dwaalweg zijn achter Jezus de gekruisigde aan, zeg ons wat de poort van Jezus is?’ (Eusebius 2,23,11-12)¹⁷

Jezus: De duivel trachtte Jezus te verleiden om Zichzelf van het ‘pterugion’ van de tempel naar beneden te werpen en deze val te overleven (Matt 4,5 Lu 4,9) (om zijn autoriteit aan te tonen middels de plaats waar Hij stond, en om zijn onoverwinnelijkheid aan te tonen door de val te overleven, zoals de hoogst gerespecteerde Raxis en Jakobus deden).

Paulus:

“Hij stond het toe. En Paulus gaf bovenaan de trappen het volk een teken met de hand. Toen het rustig geworden was, sprak hij hen als volgt in het Hebreeuws toe ... Toen ze hoorden dat hij hen in het Hebreeuws toesprak, werden ze nog stiller.” (Hand 21,40 22,2 WV95)

Paulus sprak van bovenop de trap, die leidde vanuit de Voorhof der Heidenen naar Antonia, nadat “de bevelhebber van de cohort” (‘chiliarchos’ = de Romeinse militaire tribunaal¹⁷) hem had gered van de menigte, die hem het heiligdom uit had gegooid en had geprobeerd hem te vermoorden in de Voorhof der Heidenen (Hand 21,40 22,2).

Voordat dit gebeurde, ging Paulus “naar binnen naar Jakobus” (Hand 21,17-18). De manuscripten van dit vers gebruiken het griekse werkwoord ‘eiseimi’ (NA²⁷) voor “ging naar binnen”, en dit betekent inderdaad: ‘naar binnen gaan, binnengaan’, maar wordt slechts vier keer gebruikt in het Nieuwe Testament: drie keer in de Handelingen van de Apostelen en één keer in de Brief aan de Hebreëën.¹⁷ In deze vier gevallen wordt het uitsluitend gebruikt voor het binnengaan in de binnenste voorhoven van de tempel. Na het hierboven geciteerde vers (Paulus ging “met ons naar binnen naar Jakobus”) komt het werkwoord zes verzen verderop weer voor: “Toen nam Paulus de volgende dag die mannen met zich mee, liet zich met hen reinigen, ging de tempel binnen (een vorm van ‘eiseimi’) ...” (Hand 21,26).¹⁷ Het derde geval betreft een lamme man, die toen hij zag dat “Petrus en Johannes op het punt stonden de tempel binnen te gaan” een aalmoes vroeg, en de vierde keer betreft het de priesters, die “bij de uitoefening van de eredienst geregeld de eerste ruimte binnen [gaan]”.¹⁷ Aangezien de lamme man bij de Schone Poort zat, die uitkwam op de “Voorhof van de Vrouwen”, en aangezien de priesters “de eerst tent” binnengingen, die in Herodes’ tempel deel uitmaakten van de binnenste voorhoven, is de conclusie dat Jakobus en Paulus ook in één van de binnenste voorhoven van de tempel geweest zullen zijn.¹⁷ Dit wordt bevestigd door het volgende:

is het “een van de priesters (meervoud van ‘cohen’) van de zonen van Rekab” die zijn stem verheft om de daaropvolgende steniging van Jakobus door de schriftgeleerden en de Farizeeën te stoppen; dit is wat Hegesippus vertelde, volgens Eusebius (Eusebius: 2,23,14-17). Maar volgens Epifanius (Epifanius: Haer. 78,14) was het Simon de zoon van Klopas die schreeuwde om de steniging aan de voet van het hoogste punt van de tempel te stoppen. Sommigen denken ‘dat Hegesippus zich vergiste’ en dat Epifanius’ verhaal de ‘meer exacte,

“Toen nam Paulus de volgende dag die mannen (die “aan een gelofte gebonden” waren = Nazireeërs) met zich mee, liet zich met hen reinigen, ging de tempel binnen (een vorm van ‘eiseimi’) en kondigde het tijdstip aan, waarop de reinigingstijd voltooid zou zijn, namelijk wanneer voor ieder van hen het offer gebracht zou worden.”¹⁷

Het kantoor waar de aangifte van de Nazireeërs gedaan moest worden, bevond zich in het heiligdom, nl. in de “Voorhof van de Vrouwen” en wel in de kamer van der Nazireeërs (zie fig. 4). Dus “de tempel” betekent hier het heiligdom, zoals in de volgende wederwaardigheden van Paulus:

“Toen de zeven dagen bijna om waren, zagen de Joden uit Asia hem in de tempel. Zij ruiden heel de menigte op en maakten zich van hem meester, terwijl ze schreeuwden: ‘... Dit is die man, die ... nu zelfs heidenen in de tempel heeft gebracht en daardoor deze heilige plaats heeft ontwijd.’ Zij hadden namelijk tevoren in de stad Trofimus uit Efeze in zijn gezelschap gezien en dachten dat Paulus hem in de tempel had gebracht. ... Ze grepen Paulus vast, sleurden hem de tempel uit en onmiddellijk werden de poorten daarvan gesloten. Terwijl ze hem trachtten te doden, werd de bevelhebber van de kohort gemeld, dat heel Jeruzalem in rep en roer was. Hij snelde terstond met soldaten en officieren op hen af. ... nam hem [Paulus] gevangen ... en ... gaf hij bevel hem naar de kazerne te brengen. Toen Paulus bij de trappen gekomen was, moest hij vanwege het opdringende volk door de soldaten gedragen worden. ... Op het punt de kazerne binnengebracht te worden zei Paulus tot de bevelhebber: ‘Mag ik misschien iets zeggen?’ Hij antwoordde: ‘Kent ge Grieks?’ ... Paulus zei: ‘Ik ben een Jood uit Tarsus in Cilicië, burger van een niet onaanzienlijke stad. En ik verzoek u: Sta mij toe het woord tot het volk te richten.’ Hij stond het toe. En Paulus gaf bovenaan de trappen het volk een teken met de hand. Toen het rustig geworden was, sprak hij hen als volgt in het Hebreeuws toe”¹⁷

Ook hier moet “de tempel” het heiligdom betekenen (d.w.z. de binnenste voorhoven), want elke Griek, en dus ook Trofimus, was het toegestaan de Voorhof der Heidenen (een heiden = een niet-Jood) binnen te gaan, maar het was hem op straffe des doods verboden het heiligdom binnen te gaan. Paulus werd dus uit het heiligdom gesleept, de Voorhof der Heidenen in, en de Romeinse tribunaal nam hem vanaf deze openbare hof mee naar de trap, die naar Antonia leidde, waar Paulus de menigte toesprak.

Pilatus: Hij zat op zijn rechtersstoel op het zesde uur (= midden op de dag) op de voorbereidingsdag van Pasen op ‘Lithostrōtos’ (= Plaveisel, mozaïek), in het Hebreeuws ‘Gabbata’ (= ‘verheven’ of ‘platform’; de Syrische en Perzische versies zeggen Gaphipthā, wat een hek of omheining betekent, van het Aramese woord ‘gab’ = kantelen/borstwering). Hier sprak hij recht over Jezus en waste zijn handen voor de ogen van de menigte (die in de Voorhof der Heidenen van de tempel stond en mogelijk in het Tyropoeondal, zie fig. 3) en hier werden de woorden “Zie, de mens!” (“Ecce Homo”) gesproken (Mt 27,19.24 Joh 19,13 Joh 19,5).

De plaats Gabbata, zoals kan worden afgeleid uit de betekenis van de namen, was waarschijnlijk een verheven platform, omheind met een hek of borstwering (vgl. “Wanneer gij een nieuw huis bouwt, dan zult gij aan uw dak een borstwering maken, opdat gij geen bloedschuld over uw huis brengt, als er iemand af valt.” De 22,8 NBG), en waarschijnlijk uitgevoerd met een puntig uitsteeksel (het ‘pterugion’, ook vertaald als ‘borstwering’): een soort puntig omheind balkon, vanwaar men kon spreken tot en gezien worden door de menigten in de tempelhoven. Het bevond zich waarschijnlijk dicht bij het eind van de trap die de priesters, die Jakobus naar beneden wierpen, naar bovenop de tempelmuur en naar Gabbata leidde. Het platform bevond zich dus naar alle waarschijnlijkheid op één van de bovenverdiepingen van Antonia, aan de zuidoosthoek ervan (zie fig.3). Van Gabbata wordt gezegd dat “er eeuwenlang werd gedacht dat de gevangenhouding en rechtszaak van Jezus plaatsvonden in de burcht Antonia”.¹⁷ Tegenwoordig zeggen enkele theorieën dat Gabbata in Herodes’ paleis in de bovenstad was (zie fig. 1)¹⁷. Deze theorieën verwijzen naar Josephus, Oorlog 2,14,8:

‘Op dit moment nu nam Florus zijn intrek in het paleis; en op de volgende dag liet hij zijn tribunaal ervoor opstellen, en ging erop zitten, toen de hogepriesters, en de machtige mannen, en die van de grootste eminentie in de stad, allen voor dat tribunaal kwamen; waarop Florus hen beval om degenen die hem hadden bekritiseerd voor hem te leiden.’¹⁷

Maar aangezien de procurator Florus in 64/65 AD zijn intrek nam in Herodes’ paleis, en aangezien dit ruim na de jaren 30-33 AD van Jezus en Pilatus was, kan de procurator Pilatus zijn verblijf en tribunaal nog steeds in Antonia gehad hebben. Dat Pilatus en Jezus in Antonia waren, voor de ogen van de menigten in de tempel, wordt bevestigd door het feit dat de ‘hypēretai’, die de tempel tot werkterrein hadden¹⁷, in staat waren om midden op de dag naar Pilatus te roepen om Jezus’ kruisiging (Joh 19,6).

en ongetwijfeld latere overlevering is, en een opzettelijke verbetering van de vaagheid van het origineel' (noot 509 en 511 in het commentaar op Eusebius 2,23,17 van de Christian Classics Ethereal Library¹⁸). Maar de 'default' en beste veronderstelling is dat zowel Hegesippus' en Epifanius' verhaal exact is en dat Simon de zoon van Klopas een 'cohen' van de Rekabieten was en één van de handhavers van de tempelorde, bijv. als één van de bevelhebbers van de tempel.

En dat Simon de zoon van Klopas volgens Hegesippus een priester ('cohen') was van de Rekabieten, klopt exact met mijn stelling dat hij de leidinggevende en vertegenwoordiger was van de Elf, want de Rekabieten blijken gedurende vele eeuwen de officieren van de tempelgevangenis te zijn geweest (zie fig. 2 voor de structuur van het bewijs).

De Rekabieten waren leden van een Arabische nomadenstam, de Kenieten, die

'zich hadden verzet tegen het zich vestigen en landbouw te bedrijven. Ze waren ook overeengekomen om zich te onthouden van het drinken van wijn. De meeste geleerden zijn eens over het gelijkstellen van de Jonadab, zoon van Rechab, die genoemd wordt als de leider die deze restricties had ingesteld, met dezelfde Jonadab die Jehu assisteerde bij zijn religieuze zuivering van Baalisme na de regering van Ahab.' (voetnoot 3 bij Jer 35,1-19 NET Bible; vgl. 2Kon 10,15.23-24).¹⁹

Jonadab, de zoon van Rekab, leefde ongeveer driehonderd jaar eerder dan de profeet Jeremia. Maar toen Jeremia in 603 voor Christus de Rekabieten probeerde te verleiden om wijn te drinken, weigerden ze dit nog steeds en zij werden door God gezegend, die zei

Nimmer zal het Jonadab, de zoon van Rekab, ontbreken aan een man, die voor mijn aangezicht staat al de dagen. (Jer 35,19 NBG51)

De uitdrukking "voor mijn aangezicht staan" verwijst naar

'het bedienen, of dienen van een hogergeplaatste, een koning, of de Heer. Het wordt zowel gebruikt met betrekking tot profeten (bijv. 1Kon 17,1) als priesters (bijv. Deut 10,8) die de Heer dienen. Het meest gewone gebruik is om te verwijzen naar de priesterlijke dienst. De aard van de dienst is in dit geval niet nader gedefiniëerd, hoewel verschillende commentaren wijzen op een Mishnaïsche overlevering dat de Rekabieten later de taak hadden gekregen om hout voor het altaar te brengen.' (voetnoot 29 bij Jer 35,1-19 NET Bible).²⁰

Maar de taak om hout te brengen was geen taak waarin zij feitelijk 'voor het aangezicht van de Heer stonden'. Want het hout werd niet elke dag of elke week gebracht, maar werd eenmaal per jaar verzameld binnen een bepaald tijdsbestek, dat eindigde op de 15^e van de maand Ab:

¹⁸ <http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf201.iii.vii.xxiv.html>

¹⁹ vertaling van: "had resisted settling down and taking up farming. They had also agreed to abstain from drinking wine. Most scholars agree in equating the Jonadab, son of Rechab, mentioned as the leader who had instituted these strictures, with the same Jonadab who assisted Jehu in his religious purge of Baalism following the reign of Ahab" zich hadden verzet tegen het zich vestigen en landbouw te bedrijven. Ze waren ook overeengekomen om zich te onthouden van het drinken van wijn. De meeste geleerden zijn eens over het gelijkstellen van de Jonadab, zoon van Rechab, die genoemd wordt als de leider die deze restricties had ingesteld, met dezelfde Jonadab die Jehu assisteerde bij zijn religieuze zuivering van Baalisme na de regering van Ahab."

²⁰ Vertaling van: "attending on, or serving a superior, a king, or the Lord. It is both used with respect to prophets (e.g., 1 Kgs 17:1) and priests (e.g., Deut 10:8) serving the Lord. Its most common use is to refer to priestly service. The nature of the service is not defined any further in this case, though several of the commentaries point out a Mishnaic tradition that the Rechabites were later given the function of bringing wood for the altar"

‘Er wordt gezegd dat in de middag van de 15^e van Ab, wanneer de inzameling van hout voor het heiligdom was voltooid, en op die van Grote Verzoendag, de meisjes van Jeruzalem in witte kleren naar de wijngaarden gingen, die dicht bij de stad lagen, waar ze dansten en zongen.’²¹

Bovendien werd het hout alleen maar gebracht naar de houtkamer in de Voorhof van de Vrouwen en het waren de offerende priesters die het hout daar uitzochten en het uiteindelijk elke ochtend op het vuur op het altaar in de Voorhof van de Priesters legden, d.w.z. ‘voor het aangezicht van de Heer’.²² Een andere en meer waarschijnlijke mogelijkheid is, dat de Rekabieten een permanente dagelijkse taak binnen het heiligdom was gegeven, zoals de priesters en Levieten hadden (d.w.z. ook letterlijk ‘staande voor het aangezicht van’ God, wiens speciale aanwezigheid in het Heilige in de Voorhof van de Priesters werd verondersteld), en dat zij de officieren van de tempelgevangenis en de straffen waren: de tempelpolitie. Het ambt was een Levitisch ambt, maar kan gegeven zijn aan (een zekere familie van) de Rekabieten, aangezien ook in de tijd van Ezra, en zelfs nog voor hem, Levitische taken aan leden van buitenlandse stammen gegeven waren bij gebrek aan echte Levieten: ‘... de gelederen van de Levieten waren zo uitgedund ... Het tekort in hun aantal werd opgevuld door 220 Nethinim (Ezra 8,20), letterlijk ‘gegevenen’, waarschijnlijk oorspronkelijk vreemdelingen en krijgsgevangenen, zoals naar alle waarschijnlijkheid de Gibeonieten de eerste ‘Nethinim’ waren geweest (Joz 9,21.23.26 (...) Ezra 2,58; Neh 7,60). Hoewel de Nethinim, zoals de Levieten en priesters, vrijgesteld waren van alle belastingen (Ezra 7,24) en misschien ook van militaire dienst (Jos. Oudheden 3,12; 4,4,2), beschouwden de Rabbijnen hen als de laagst staanden – onder een bastaard, hoewel boven een proseliet²³ –, verboden hen te trouwen met Israëlieten, en verklaarden hen niet in staat tot het eigelijke lidmaatschap van de gemeenschap.’ (Edersheim: 4, 60-61).²⁴

Al in de tijd van koning Jehu was Jonadab, de zoon van Rekab, de assistent van de koning bij het herstellen van de religieuze orde in Israel: “de vereerders van Baal”²⁵ (d.w.z. de Israëlieten die tot het heidendom waren afgefallen) ... “sloegen zij ... neer met de scherpte des zwaards” (2Kon 10,15.23-25 NGB51). Het feit dat de Rekabieten geen oorspronkelijke Joden of Israëlieten waren, hebben zij gemeen met de Keretieten, die de lijfwacht van koning David en ook zijn beulen waren.²⁶ Dat de beulen van buitenlandse afkomst waren, zal hebben voorkomen dat zij enig belang hadden bij de gevangenneming of bestraffing of dood van een Israëliet, Leviet of priester, want zij waren familie van geen van deze. De Rekabieten, die de religieuze orde hadden hersteld als assistenten van koning Jehu, waren dus zeer geschikt voor de taak van het herstellen van de religieuze orde in de tempel, als en wanneer de gewone tempelwachters niet waren geslaagd in hun taak om wanorde te voorkomen. De Rekabieten waren op één of andere manier gedurende ongeveer 665 jaar verbonden gebleven aan de

²¹ A. Edersheim, *The Temple – Its Ministry and Services*, hoofdstuk 16; vertaling van: “It is said that on the afternoon of the 15th of Ab, when the collection of wood for the sanctuary was completed, and on that of the Day of Atonement, the maidens of Jerusalem went in white garments [...] into the vineyards close to the city, where they danced and sung.”

²² A. Edersheim, *The Temple – Its Ministry and Services*, hoofdstukken 2, 3 en 8

²³ een niet-Jood die zich bekeerd had tot de Joodse godsdienst

²⁴ vertaling van: “... the ranks of the Levites were so thinned ... The gap in their number was filled up by 220 Nethinim (Ezra 8:20), literally, ‘given ones,’ probably originally strangers and captives, as in all likelihood the Gibeonites had been the first ‘Nethinim’ (Josh 9:21,23,27 (...) Ezra 2:58; Neh 7:60). Though the Nethinim, like the Levites and priests, were freed from all taxation (Ezra 7:24), and perhaps also from military service (Jos. *Anti.* iii. 12; iv. 4, 3.), the Rabbinites held them in the lowest repute – beneath a bastard, though above a proselyte – forbade their intermarrying with Israelites, and declared them incapable of proper membership in the congregation.”

²⁵ Baal was een vruchtbaarheidsafgod van de Kanaanieten, de bewoners van het land Israel voordat de Hebreeën het geleidelijk in bezit namen.

²⁶ 2Kon 11,4 “bevelhebbers” = ‘kariy’ (variant voor Kariërs)

tempeldienst, want het voorval met Jeremia vond enige tijd na de rebellie van Jojakim in 603 voor Chr. plaats, en het voorval betreffende Jakobus de Rechtvaardig vond plaats in 62 AD.²⁷ In 70 AD werd de tempel verwoest door de Romeinen.

Uit de bijbelse geschiedenis is bekend dat de Kenieten en Rekabieten migranten waren (in bijbelse termen: hebreërs ('ibryi' = voorbijganger), verblijvers/woners ('yoshewim') en vreemdelingen ('ger'), in tenten en grotten leefden (bijv. in Charoset-haggojim bij de berg Karmel) en in 'dubbelsteden' in Gad en Judea, bijv. Gittaim, Machanaim, Beerot, Gederotaim, Bachurim (zie fig. 6), waarschijnlijk in een kampement naast een stenen stad), ambachtslieden waren (smeden die zwaarden en speren en andere wapens maakten en krijgswagens en werktuigen en instrumenten), vlakbij water woonden (ook voor het koelen van de metalen), vrede hadden met alle naties die in oorlog waren (aangezien zij de wapenleveranciers waren van alle naties), verraderlijk waren en geneigd tot desertie en gemakkelijk het strijdtoneel ontvluchtten, en in de context van muziek voorkomen. De bijbelverzen waarin deze en andere karakteristieken gevonden kunnen worden, staan in tabel K, B en C (in deze laatste twee tabellen verwijzen de nummers naar de items van tabel K). Het blijkt dat deze karakteristieken van de Rekabieten ook gevonden kunnen worden in wat bekend is van de gevangenisbeamten en zelfs in wat we weten van de eerste Joodse Christenen (zie tabel A. "Coherentie tussen de Rekabieten, gevangenisbewaarders en Joodse Christenen"; ook in deze tabel verwijzen de nummers naar tabel K).

Een zeer sterke aanwijzing voor het feit dat de Rekabieten de gevangenisbewaarders geworden waren, is dat er vijf Rekabieten bij naam genoemd worden in de bijbel, namelijk Jonadab, Jaazanja, Jeremia, Habazinia en Malkia (Ne 3,14), en dat de naam van deze laatste opduikt als de naam van de put in de gevangnishof van de tempel, waarin gevangenen werden neergelaten en achtergelaten om te sterven in de modder: "de put van Malkia" (Jer 38,6).²⁸ En de enige naam van een gevangenisbewaarder die we kennen (nl. in de tijd van Jezus) is "Malchus" (Joh 18,10.26), de griekse versie van de hebreeuwse naam Malkia. Meer karakteristieken van de Rekabieten, die aantonen dat zij gevangenisbewaarders waren geworden, staan in tabel E.

Er zijn bijv. een aantal aanwijzingen voor, dat de Rekabieten een ambt in de tempel hadden: de Rekabieten werden eens gewaarschuwd om "uit het midden van Jeruzalem weg te vluchten", wat betekent dat zij daar woonden (als in een tijdelijk kampement) en waarschijnlijk "hen die voor het aangezicht des HEREN wonen ('yoshewim') waren (Jes 23,17-18 vgl. Zef 1,14-18 met vijf zinspelingen op de Rekabieten (zie tabel K, item 55)). En de Bijbel spreekt van "de 'yotser' in het Huis des Heren" (Zach 11,13), en 'yotser' betekent 'vormgever' en wordt gebruikt voor zowel smeden (Jes 44,12 54,16 Hab 2,18) als pottenbakkers. Nu is het de Talmoed die zegt dat de 'yotserim' de Rekabieten waren (Bava Batra 5 (91b)). En toen Judas Iskariot het arrestatiegeld teruggooide in de tempel, vervulde hij de profetie dat het zou zijn voor "het veld van de 'yotser'": het veld van de Rekabitische smeden en gevangenisbewaarders, die Jezus hadden gearresteerd (dit wordt uitgewerkt in het intermezzo hieronder: "De smid in het Huis des Heren"). En de naam Jeremia van één van de Rekabieten betekent "die Jehovah heeft aangesteld", namelijk in een tempelambt dat hem in staat stelde om voor altijd voor de Heer te staan.

Er zijn ook veel aanwijzingen voor dat zij Nethinim waren, en dus een Levitisch ambt hadden in de tempel. In de tijd van Nehemia repareerden de Rekabieten de verblijven van de Nethinim tegenover de Gevangenispoort van de tempel. Malkia, de zoon van Rekab, was een

²⁷ Ook de Rekabieten keerden terug uit de Babylonische gevangenschap (1Kron 2,55).

²⁸ De put was niet in de binnenhof van het paleis van de koning, want toen Jeremia nog steeds gevangen gehouden werd in de binnenhof van de put, was hij in staat om "tot het gehele volk" te spreken vanaf deze binnenhof (Jer 38,1-3 NBG). Later werd hij in de put gestopt, maar toen "trokken zij Jeremia aan de touwen op en haalden hem uit de put. En Jeremia bleef in de gevangenhof" (Jer 38,13 NBG).

“goudsmid” en “de goudsmeden en kooplieden” zijn dezelfde als de “Nethinim en kooplieden”. De namen van sommige Nethinim verwijzen naar de handel van de Kenitische smeden (‘Tabbaot’ = ringen, ‘Charsa’ = ambachtsman, ‘Sisera’ = een generaal bewapend door Kenieten) en de echtgenotes van de Nethinim stonden onder leiding van een vrouw die Gispa heette (een vrouwelijke vorm van het Kenitische Gat-Gittit: een gesnaard muziekinstrument/snaarinstrument). En sommige rabbi’s zeiden dat de Rekabieten en priesters onderling trouwden, wat niet vreemd zou zijn (hoewel verboden), als zij beide een ambt in de tempel hadden waarin zij zich aan dezelfde tempelreinheidsvoorschriften moesten houden.

En dat de Rekabieten feitelijk de gevangenisbewaarders waren, zoals aangetoond door het opnieuw voorkomen van de naam Malkia, wordt speciaal bevestigd door het feit dat de Rekabieten de Gevangenispoort zelf repareerden en dat zij “de smeden en opsluiters” – d.w.z. de Rekabitische gevangenisbewaarders – waren, die later in ballingschap werden meegevoerd naar Babylon, zoals was voorspeld: de Kenieten zouden in ballingschap weggevoerd worden. En de Rekabieten waren ‘capharim’, het meervoud van ‘caphar’, en dit woord betekent ofwel ‘teller’, ‘inspecteur’ (het wordt in deze militaire betekenis gebruikt in bijv. 2Kron 26,11), ofwel ‘schrijver’: de gevangenisbewaarders moesten de gewone tempelwachters inspecteren en werkten in de Gevangenispoort, die ook de Inspectiepoort (NIV) werd genoemd (zie fig. 3²⁹). Ook blijkt dat Jiria, het hoofd van de (gevangenis)wacht, denkt dat de profeet Jeremia naar de vijand zal deserteren, en hierin vertrouwt hij de ‘gast’ Jeremia waarschijnlijk zoals hij als Kenitische ‘waard’ zelf is. En misschien is het geen toeval dat de Simieten opgenoemd worden tussen de mensen die “zullen opzien naar wie ze doorstoken hebben (= Jezus)” (Zach 12,10-13): Simieten/Simatieten waren Rekabieten en één van hen kan de Rekabitische gevangenisbewaarder zijn geweest die feitelijk de zijde van de dode Jezus op het kruis doorstak met een lans (Joh 19,34). En als laatste, maar niet als minste: Simon de zoon van Klopas, die in 62 AD als een tempelbevelhebber optrad, toen hij de steniging van Jakobus probeerde te stoppen, en die waarschijnlijk de leidinggevende was van de gevangenisbewaarders, hoeft geen echte (Aäronitische) priester geweest te zijn, want het woord ‘cohen’ dat voor hem gebruikt werd en door Hegesippus vertaald werd in het griekse woord voor ‘priester’, is van een Arabische oorsprong met de betekenis ‘iemand die voor iemand opkomt, en zijn zaak bemiddelt’³⁰, en de Rekabieten waren leden van de Arabische

²⁹ In de beschrijving van de reparatie van de oostelijke stadsmuur vanaf het zuiden naar het noorden (Ne 3,15-32) wordt eerst de “Oostpoort” genoemd, die ten zuiden van de tempel lag (Ne 3,29), en dan de kamer van Mesullam (Ne 3,30), waarschijnlijk in de zuidwesthoek van de tempel (zie fig. 3). Dan zegt Ne 3,31: “Verderop was bezig Malkia, de goudsmid, tot aan het huis der tempelhorigen (= Nethinim) en der handelaren, tegenover de Wachtpoort en tot de bovenzaal aan de hoek” (NBG). De “hoek” is de noordoosthoek van de tempel. De beschrijving vervolgt dan door te zeggen hoe “de goudsmeden en de handelaren” de muur repareerden van de bovenzaal van de hoek tot de Schaapspoort, die toen in de noordmuur was. Het lijkt alsof de Wachtpoort dus in de oostmuur van de tempel was, maar dit is zeer onwaarschijnlijk, want op die plaats was de Shushan Poort (Mishnah Middot 1,3). En het is ook onwaarschijnlijk omdat de plaats van de Nethinim dan ofwel binnenin de tempel ofwel oostelijk ervan en dus buiten de stad Jeruzalem zou moeten zijn. De Wachtpoort is in het Hebreeuws ‘sha’ar’ ‘Miphqad’, waarbij ‘miphqad’ betekent: 1) inspecteren 2) tellen (strongs 04662) en stamt van ‘paqad’ (dit betekent ‘inspecteren’, ‘straffen’). Een andere vertaling van de ‘poort Miphqad’ in Ne 3,31 is “de Inspectiepoort”: “the Inspection Gate” (NIV). Dus het kan heel goed dezelfde zijn geweest als de “Gevangenispoort”, die tussen de bovenzaal van de hoek en de Schaapspoort lag (Ne 12,39): in dat geval lag de plaats van de Nethinim - tegenover (d.w.z. loodrecht op, zuid-zuidwest van) de Gevangenispoort en dus binnen de stadsmuren -, ook vlak naast (d.w.z. westelijk van) de bovenzaal van de hoek en dus op dezelfde hoogte als deze zaal, als die genaderd wordt vanuit het zuiden zoals in Nehemia’s beschrijving. De conclusie is dat deze Nethinim van Ne 3,31, die vlak naast of grenzend aan de Inspectiepoort (= Gevangenispoort) woonden (onder anderen) de Rekabieten kunnen zijn geweest, die samen met de Judeeërs uit de ballingschap waren teruggekeerd (Ne 3,14), en die nu weer bij de Gevangenispoort woonden, waar ze weer de gevangenisbewaarders waren. Dit wordt bevestigd door het feit dat “de goudsmeden en de handelaren” (d.w.z. de in wapens handelende Rekabitische smeden) de muur repareerden tussen de hoek en de Schaapspoort, waar de Gevangenispoort was.

³⁰ de woordstam van ‘cohen’: Edersheim: 4, 57

rondtrekkende stam, die in de tijd van Mozes werd geleid door de ‘cohen’ Jetro (Ex 3,1). Niet alleen Simon, maar waarschijnlijk ook de overige gevangenisofficieren, die de ‘hyperetai’ aanvoerden, werden dus ‘cohen’ genoemd in de zin van ‘voorman’ van de Arabische Rekabieten. Zoals Hegesippus ook zegt: Simon was “één van de ‘cohen’ van de Rekabieten”. (De bijbelverzen die de basis vormen voor al deze argumenten kunnen gevonden worden in tabel E en de ermee corresponderende items in tabel K. De coherentie van deze karakteristieken met die van de Joodse Christenen is te zien in tabel A.)

De Kenitische en Rekabitische stammen hadden wachttorens om naderende strijdmachten te kunnen detecteren en om waarschuwend vuursignalen te kunnen geven, en zo’n toren werd een “toren van de Notzerim” genoemd (2Kon 17,9 18,8), waarbij ‘notzerim’ de betekenis heeft van zowel ‘wachters/uitkijkers’ als ‘bewakers’. De Rekabieten hadden deze naam ‘notzerim’ gekregen (Jewish Encyclopedia over Rekabieten), en de reden was waarschijnlijk dat ze zowel de wachters van het land waren, op wacht staand en waarschuwend voor oorlog, als de bewakers van de tempelgevangenis.³¹ Het is nu bijzonder veelzeggend dat de eerste Christenen in hun tijd ook ‘de Notzerim’ genoemd werden, zoals de Christenen tot op de huidige dag nog steeds genoemd worden in het gehele Midden-Oosten en door de Joden en Moslims in de hele wereld.³²

³¹ <http://www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=152&letter=R&search=rechab> (see items 28, 45 and 63 van tabel K)

³² <http://www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=140&letter=N&search=nazarenes>;
<http://www.bibarch.com/glossary/J.html#Judeo-Christians>; (zie item 92 van tabel K)

Intermezzo: De smid in het Huis des Heren

De Rekabieten repareerden de Afvalpoort, ook de Scherfpoort genoemd, die leidde naar Tofet. In dit intermezzo wordt aangetoond dat Tofet hetzelfde is als het Veld van de 'yotzer', eigendom van de smid die de 'yotzer' in het Huis des Heren is en een verblijver en vreemdeling: de Rekabitische gevangenisbewaarder.

'yotzer' = vormgever = smid

Zo vergaat het de smid die bij het aambeeld zit, vol aandacht voor het ijzer dat hij bewerkt; de gloed van het vuur doet zijn vlees smelten en hij zwoegt in de hitte van zijn oven; de hamerslagen dreunen hem steeds in de oren en zijn ogen blijven gericht op het model van zijn werkstuk. Met hart en ziel is hij bezig om zijn werkstukken te voltooien en hij offert zijn slaap op om iets gaafs en moois te kunnen maken. Sirach 38,28

De makers ('yatsar') van beelden zijn allen niets, ... Wie boetseert ('yatsar') of giet nu een godenbeeld dat niet baat? Zie, ... de makers ('charash') ervan zijn niet meer dan mensen. ... dan zullen zij sidderen van angst en beschaamd zijn. De smid ('charash') maakt een vuur en smeedt een bijl; hij bewerkt ('charash') die met zijn sterke hand. Jes 44,9-12

Wat baat het gesneden beeld, daar zijn maker ('yotser') het gehouwen heeft; het gegoten beeld, dat een leugenleraar is, dat de maker ('yotser') op zijn maaksel vertrouwt, terwijl het stomme afgoden zijn, die hij maakt? Hab 2,18 NBG

Zie, Ik ben het, die de smid geschapen heb, welke het kolenvuur aanblaast en naar zijn kunst het wapen ('keliy') vervaardigt, maar Ik ben het ook, die de verderver geschapen heb om te vernielen. Elk wapen dat tegen u gesmeed ('yatsar') wordt, zal niets uitrichten, ... ('keliy' = wapen, muziekinstrument, gereedschap voor landbouw en tempel) Jes 54,16-17 NBG

'yotzerim' en "verblijvers": Rekabitische smeden

zij waren de pottenbakkers ('yotzerim') en de bewoners ('yoshewim') van plantsoenen en schaapskooien; bij den koning, in zijn dienst, hebben zij daar gewoond. 1Kr 4,22-23 Lei

"It is written [I Chron. iv. 23]: "These were the potters (Hayozrim), and those that dwelt in plantations and sheepfolds; for the king's sake, to do his work, they dwelt there." Hayozrim means the children of Jonadab b. Rechab, who preserved the oath of their father." Talmud, Bava Batra 5(91b)³³

Deze 'yotzerim' bouwden en herstelden de tempel, zoals de koningen David, Joas en Hizkia het hadden opgedragen aan de 'charash' (ambachtslieden zoals timmerlieden en smeden). Ze verbleven tussen bosjes en heggen, en dus niet in een stad en waarschijnlijk in tenten en grotten, zoals de Rekabieten deden. Rekabieten waren geen pottenbakkers maar smeden; "Malkia de zoon van Rekab" bijv. was een "zoon van de goudsmid" (Ne 3,14.31).

Tofet

Malkia, de zoon van Rekab, repareerde de Afvalpoort (Ne 3,14). "Afval" vertaalt 'ashpoth' (Strong's 0830): 1) ashoop, afvalhoop, vuilnisbelt, en 'ashpoth' is afgeleid van 'shaphah' (Strong's 08192): schoonvegen, schrapen. De Afvalpoort werd ook de Poort Harsith genoemd (Jer 19,2), in het Hebreeuws 'kharsooth' (Strong's 02777): van een ongebruikte woordstam, ook betekend 'schrapen'. Moderne vertalingen maken er "de Poort van de pottenbakkerij" van (YLT), "de Potscherfpoort" (RSV), vermoedelijk omdat een potscherf gebruikt kon worden om te schrapen (Strong's Hebrew Lexicon). Maar Schraappoort was de oorspronkelijke naam en er was waarschijnlijk een andere reden waarom de Schraappoort/Afvalpoort gerepareerd werd door de Rekabieten, behalve de reden dat de Jeruzalemse Rekabitische families in de buurt van deze poort zouden kunnen hebben gewoond, zoals later de Essenen zouden doen (Bargil Pixner, Jerusalem's Essene Gateway - Where the community lived in Jesus' time, BAR May/June 1997).

De Afvalpoort leidde naar het Dal van Hinnom (in het Grieks 'Gehenna') en 'de Joden maakten van dit dal de stortplaats van het afval van de stad, en voor de verbranding ervan werd daar, zoals wordt verondersteld,

³³ www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Talmud/bavabatra5.html; vertaling: Er staat geschreven [1Kro 4,23]: "Deze waren de pottenbakkers (Hayozrim), en degenen die verbleven in plantaties en schaapskooien; voor de zaak van de koning, om zijn werk te doen, verbleven zij daar." Hayozrim betekent de kinderen van Jonadab b. Rechab, die de eed van hun vader onderhielden. Talmoed, Bava Batara 5(91b)

constant een vuur brandend gehouden' (Easton on Hinnom).³⁴ 'na de val van Jeruzalem in 568 voor Chr., en tot aan de tijden van het Nieuwe Testament, wijzen incidentele verwijzingen naar Tofet of Gehenna erop, dat het een soort altijdbrandende afvalberg was, waar het afval van Jeruzalem werd verbrand' (Jewish Encyclopedia, article "Tophet").³⁵

In het verleden waren kinderen in het Dal van Hinnom verbrand als offers aan de heidense goden, nl. in het gedeelte dat Tofet werd genoemd, wat een Aramees leenwoord is voor vuuroven (Easton and Jewish Encyclopedia, 2Kon 23,10 Jer 7,31 Jes 30,33). Dus het vuur van Tofet was niet zomaar een brandende vuilnisbelt, maar het was ook een vuur dat bedoeld was om een oven te verhitten.

Droge mest werd geschraapt en zowel pottenbakkers als smeden ('yotzerim') gebruikten droge mest als brandstof voor hun ovens (vgl. Eze 4,12-15), en met de as van deze zelfde ovens produceerden zij ashopen. Dus de afvalhopen, ovens en asheuvels van de pottenbakkers en smeden van Jeruzalem waren allemaal in het Dal van Hinnom, waar de Afvalpoort/Schraappoort naar toe leidde. Pottenbakkers konden hun kleipotten thuis vormgeven en later naar de ovens in het Dal van Hinnom brengen (ovens en ashopen van pottenbakkers waren in Jeruzalem niet toegestaan (Jewish Encyclopedia), dus de ovens van de smeden waarschijnlijk ook niet), maar een smid moest zelf naast het vuur staan om in staat te zijn het gloeiende en smeltende metaal ter plekke direct vorm te geven. Ook de vuren van de smeden werden 's nachts waarschijnlijk nooit gedoofd omdat het te veel tijd kostte om het vuur van de ovens 's ochtends weer aan te steken en ze de temperatuur te laten bereiken die nodig was voor het smelten en smeden van ijzer en andere metalen.

De verschroeiende hitte van de ovens, de oorverdovende hamerslagen van de smeden (volgens Strong's 08611 is 'Tophet' ook afgeleid van de stam van 'taphaph' (Strong's 08608): een smijten, slagen), de stank van de mest en de dode dieren die daar ook werden verbrand, de gloeiende en kokende metalen en de verblindende rook, werden alle symbolen voor de straf in het hiernamaals, van de hel, waarvoor het Nieuwe Testament het woord "Ge-hennah" gebruikt (de griekse vorm van 'Dal van Hinnom', Matt 5,22 23,33 Lu 12,5 etc. vgl. Matt 13,49-50) en de omschrijvingen "eeuwige vuur" (Matt 18,8 25,41), "het vuur dat nooit zal worden gedoofd" (Mr 13,49-50) en "oordeel en de felheid van een vuur, dat de wederspanningen zal verteren." (Heb 10,27). Tofet was dus de plaats waar de Rekabitische smeden moesten werken. De toevoeging '-et' aan een werkwoord was blijkbaar de (Aramees/Kenitische/Rekabitische) manier om de plaats aan te duiden waar het werkwoord werd uitgeoefend:

Charash = graveren, fabriceren Charoset = werkplaats, smidse

Toph = branden en smijten Tophet = de vuurplaats van een smid

Nazar = bewaken, observeren Nazaret = plaats van observantie (wachttorens of klooster)

Veld van de Yotzer

De plaats Tofet, nu, die in het zuiden van het Dal van Hinnom was en die volgens de profeet Jeremia eens het Dal der Slachting genoemd zou worden en een begraafplaats zou zijn, was dezelfde plaats als het latere Veld van de 'yotzer' (smid), die ook in het zuiden van het Dal van Hinnom was, en die uiteindelijk Bloedveld werd genoemd en een begraafplaats werd na de dood van Judas Iskariot:

Daarom komt er een tijd - godsspraak van Jahwe - dat men niet meer zal zeggen: 'Tofet en Ben-hinnom-dal', maar 'dal van de slachting' ('haregah', van 'harag' = vermoorden, neerslaan, ter dood brengen). En Tofet wordt een grote begraafplaats. Jer 7,32

Toen Judas, zijn verrader, zag dat Jezus veroordeeld was, kreeg hij wroeging en bracht de dertig zilverlingen terug bij de hogepriesters en ouderlingen met de woorden: 'Ik heb misdaan door onschuldig bloed te verraden.' Maar zij antwoordden: 'Wat gaat dat ons aan? Dat is uw zaak.' Toen gooide hij de zilverlingen in de tempel en liep weg. Hij ging heen en verhing zich. De hogepriesters raaptten de geldstukken op en zeiden: 'Wij mogen die niet bij de tempelschat doen, wat het is bloedgeld.' En zij besloten er het land van de pottenbakker ('kerameus') mee te kopen om daar de vreemdelingen ('xenos' Hebr: 'ger') te begraven. Daarom kreeg dit stuk land de naam van Bloedakker en zo heet het nog. Aldus ging in vervulling wat de profeet Jeremia gezegd had: Zij namen de dertig zilverlingen, de prijs waarop Hij geschat is, geschat is door zonen van Israel, en gaven die voor de akker van de pottenbakker, zoals de Heer mij opgedragen had. Matt 27,3-9

Toen zei de HEER tegen mij: 'Breng het maar naar de smelter ('yotser'), dat vorstelijke loon dat zij me waard vinden.' Dus smeed ik dat zilver bij de smelter ('yotser') in de tempel neer, (Zechariah 11,13 NBV)

³⁴ vertaling van: "the Jews made this valley the receptacle of the offal of the city, for the destruction of which a fire was, as is supposed, kept constantly burning there."

³⁵ Vertaling van: "After the overthrow of Jerusalem in 568 B.C., and down to New Testament times, incidental references to Tophet or Gehenna indicate that it was a kind of perpetually burning rubbish-heap, where the refuse of Jerusalem was consumed."

Deze [Judas] nu heeft een stuk grond verkregen voor het loon zijner ongerechtigheid en voorovergestort, is hij midden opengereten en al zijn ingewanden zijn naar buiten gekomen; en het is bekend geworden aan allen, die te Jeruzalem wonen ('katoikeoo' Strongs 2730: = Hebr: 'yoshewim'), zodat dat stuk land in hun eigen taal Akeldama, dat wil zeggen, bloedgrond, heet. Hand 1,18-19 NBG

In Mattheus 27,7 verwijst het griekse woord 'kerameus' (pottenbakker) naar het hebreeuwse woord 'yotzer' van Zacharia 11,13 ("de 'yotzer' in het huis des Heren"), waarnaar de auteur per abuis verwees als Jeremia (waarschijnlijk omdat hij het verwarde met Jeremia's profetie over Tofet, Jer 7,32) en welk woord de auteur per abuis interpreteerde als "pottenbakker". Het woord 'yotzer' van Zacharia verwees in feite naar de Rekabitische smeden en gevangenisbewaarders, de 'yotzerim' van de tempel. In zijn commentaar op Zach 11,13 zegt Gill: 'de priesters ... lieten de pottenbakker halen ... want er is geen reden om aan te nemen dat hij een werkplaats voor zijn bezigheden in de tempel had'³⁶. Maar dan is er ook geen reden om aan te nemen dat een smid een werkplaats in de tempel had: de Rekabitische smid ('yotzer') was slechts in de tempel in zijn ambt van gevangenisbewaarder.

Het woord "Akeldama" is Aramees, de taal van het woord 'Tofet', en van het Evangelie van de Nazarenen/ 'notzerim'. Blijkbaar was het de "eigen taal" van de "verblijvers", die dus geen gewone Joden met hun eigen hebreeuwse taal waren, maar de rondtrekkende Rekabieten, de "woners"/"vreemdelingen" met hun aramese taal. Het aramese woord voor 'veld' in Bloedveld is כֶּלֶךְ, wat correspondeert met het hebreeuwse 'cheleq' = deel, (toegewezen) territorium. Dus het heeft niet de landbouwkundige betekenis van 'akker' en zou dus het ongecultiveerde territorium van de Rekabieten geweest kunnen zijn, dat werd gebruikt voor hun ovens.

De naam van het 'Veld van de Pottenbakker' (Matt 27,7) is dus in feite het Veld van de 'Yotzer' (Zach 11,13) en de naam verwees naar de 'yotzerim', die werkelijk in dit zuidelijke deel van het dal werkten, in Tofet: de Rekabitische smeden, van wie sommigen ook in de tempel werkten als "de 'yotzer' in het huis des Heren" (Zach 11,13). En in het Veld van de 'yotzer' konden de 'yotzerim' en "vreemdelingen" ook begraven worden (Matt 27,7): de etnische niet-Joden en rondtrekkende Rekabieten. Dit alles wordt bevestigd door wat er gebeurde met Judas Iskariot en zijn dertig zilverlingen:

De 'yotzer' in het Huis des Heren – kon begraven worden in het Veld van de 'Yotzer'

Volgens Zacharia 11,13 was er een 'yotzer' in het huis des Heren, naar wie de dertig zilverlingen werden geworpen, de prijs waarop de Heer geschat werd. Blijkbaar werden de dertig zilverlingen – die bij uitstek werden gewaardeerd door (zilver)smeden – naar de Rekabitische gevangenisbewaarders 'geworpen' die de Heer arresteerden; en de Rekabitische gevangenisbewaarders, die ook smeden waren, 'yotzerim', werkten in het Veld van de 'Yotzer' en waren er ook de eigenaars van: want als Judas het Veld van de 'yotzer' kocht met het geld dat hij naar de 'yotzer' in het huis des Heren wierp, zoals Hand 1,18 zegt, dan kocht hij het van deze 'yotzer'. Maar Mattheus zegt dat Judas het geld terug wilde brengen naar de hogepriesters, die het weigerden, en het vervolgens in het heiligdom wierp en zelfmoord pleegde. Blijkbaar werd het geld geworpen naar een smid en gevangenisbewaarder die in het heiligdom stond, die het als aankoopgeld beschouwde aan hem betaald voor het Veld van de Smid, waar Judas zelfmoord pleegde. De hogepriesters, na te hebben beraadslaagd, waarschijnlijk met de Rekabitische gevangenisbewaarders, over Judas' geld en over het veld na diens dood, besloten het geld te gebruiken om dit veld te kopen om er de "vreemdelingen" te begraven (Matt 27,7 'xenos' = 'ger' zoals de Rekabieten). Op deze manier lieten de hogepriesters het geld dat ze aan Judas hadden gegeven, maar dat hij had teruggebracht en naar de smid en gevangenisbewaarder wierp, gehouden worden door de Rekabieten, die hun hoofdmedewerkers geweest waren, naast Judas, bij de arrestatie van Jezus. En het enige dat de Rekabieten moesten geven in ruil voor het houden van het geld was dit veld, waarin zij desalniettemin konden werken en waarin zij nu ook begraven konden worden omdat zij zelf de "vreemdelingen" waren. Dus het veld behoorde in zekere zin nog steeds aan de Rekabieten, en dat is de reden waarom de zeer lage prijs van maar dertig zilverlingen betaald kon worden: het was alleen maar een symbolische prijs voor een symbolische aankoop. Het veld in Anathoth dat Jeremia eens kocht van zijn eigen neef kostte zeventien zilverlingen (Jer 36,9), wat ook als een kleine som wordt beschouwd in de commentaren van Matthew Poole, Jamieson, Fausset, Brown en Gill. Het Veld van de 'yotzer' dat zes eeuwen later van de 'yotzer' in de tempel werd gekocht, was dus goedkoop voor een veld zo zeer dicht bij Jeruzalem.

Het veld van de Rekabieten kon vervolgens het Bloedveld genoemd worden om meer dan één reden. Het verwees naar het bloed van alle slachtoffers van de Rekabitische gevangenisbewaarders, gemarteld of geëxecuteerd, naar het bloed van Jezus, verraden door Judas en gearresteerd, geslagen en misschien doorstoken door de Rekabitische gevangenisbewaarders, en naar het bloed van Judas, die Jezus verried aan de hogepriesters maar vervolgens zelfmoord pleegde.

³⁶ Vertaling van: "the priests ... sent for the potter ... for there is no reason to believe that he had a workhouse for his business in the temple."

Dus de Simon en de Elf die volgens Lucas de verrezen Jezus zagen en zijn getuigen werden, waren hoogstwaarschijnlijk Simon de zoon van Klopas, 'cohen' van de Rekabieten, en de aan hem ondergeschikte Rekabitische gevangenisbewaarders van de tempel (zie fig. 2 voor de structuur van het bewijs).

6. De verschijningen op de ochtend van Pasen

1 Na de sabbat, bij het aanbreken van de eerste dag der week, kwamen Maria Magdalena en de andere Maria naar het graf kijken.

2 Plotseling ontstond er een hevige aardbeving en een engel van de Heer daalde uit de hemel, kwam naderbij, rolde de steen weg en zette zich daarop neer. 3 Hij straalde als een bliksemschicht en zijn kleed was wit als sneeuw. 4 De bewakers begonnen van schrik voor hem te beven en het leven scheen uit hen geweken.

5 De engel sprak de vrouwen aan en zei: 'Gij behoeft niet bevreesd te zijn; ik weet dat gij Jezus zoekt, de gekruisigde. 6 Hij is niet hier. Hij is verrezen zoals Hij gezegd heeft; komt zien naar de plaats waar Hij gelegen heeft. 7 Gaat nu terstond aan zijn leerlingen zeggen: Hij is verrezen van de doden, en nu gaat Hij u voor naar Galilea; daar zult gij Hem zien. Dat had ik u te zeggen.'

8 Terstond gingen zij weg van het graf, met vrees en grote vreugde, en haastten zich het nieuws aan zijn leerlingen over te brengen.

9 En zie, Jezus kwam hen tegemoet en zeide: 'Weest gegroet.' Zij traden op Hem toe, omklemde zijn voeten en aanbaden Hem. 10 Toen sprak Jezus tot hen: 'Weest niet bevreesd. Gaat aan mijn broeders de boodschap brengen dat zij naar Galilea moeten gaan, en daar zullen zij Mij zien.' Matt 28,1-10

1 Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus, en Salome welriekende kruiden om Hem te gaan balsemen.

2 Op de eerste dag van de week, heel vroeg, toen de zon juist op was, gingen zij naar het graf. 3 Ze zeiden tot elkaar: 'Wie zal de steen voor ons van de ingang van het graf weggrollen?' 4 Opkijkend bemerkten ze echter dat de steen weggerold was; en deze was zeer groot. 5 Binnengekomen in het graf zagen ze tot hun ontsteltenis aan de rechterkant een jongeman zitten in een wit gewaad.

6 Maar hij sprak tot haar: 'Schrikt niet, Gij zoekt Jezus de Nazarener, die gekruisigd is. Hij is verrezen. Hij is niet hier. Kijk, dit is de plaats waar men Hem neergelegd had. 7 Gaat aan zijn leerlingen en aan Petrus zeggen: Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult ge Hem zien, zoals Hij u gezegd heeft.'

8 De vrouwen gingen naar buiten en vluchtten weg van het graf; want schrik en ontsteltenis hadden hen overweldigd. En uit vrees zeiden ze er niemand iets van. Marcus 16,1-8

1 En op den eersten dag der week, zeer vroeg, kwamen zij [de vrouwen die hem Hem uit Galilea gekomen waren Lu 23,55] bij het graf, en droegen de specerijen, die zij bereid hadden, en enigen met haar. 2 En zij vonden den steen afgewenteld van het graf, 3 en gingen er in, en vonden het lichaam des Heren Jezus niet. 4 En het geschiedde, toen zij daarover bekommerd waren, zie, toen traden twee mannen bij haar, met blinkende klederen. 5 En zij verschrikten, en bogen het aangezicht neder ter aarde. Toen zeiden zij tot haar: Wat zoekt gij den levende bij de doden? 6 Hij is hier niet, hij is opgestaan. Gedenkt aan hetgeen hij tot u gesproken heeft, toen hij nog in Galiléa was, 7 zeggende: Des Mensen Zoon moet overgeleverd worden in de handen der zondaren, en gekruisigd worden, en ten derden dage opstaan. 8 En zij gedachten aan zijne woorden.

9 En zij gingen weder van het graf, en verkondigden dit alles aan de elve en aan al de anderen.

10 En het waren Maria Magdalena, en Johanna, en Maria *de moeder* van Jakobus, en anderen met haar, die dit aan de apostelen zeiden.

11 En hare woorden schenen hun als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.

12 Maar Petrus stond op en liep naar het graf, bukte daarin, en zag de linnen doeken alleen liggen; en hij ging weg, en verwonderde zich over hetgeen er gebeurd was. Luke 24,1-12 Lut

1 Op de eerste dag van de week kwam Maria Magdalena, vroeg in de morgen - het was nog donker - bij het graf en zag dat de steen van het graf was weggerold.

2 Zij liep snel naar Simon Petrus en naar de andere, de door Jezus beminde leerling, en zei tot hen: 'Ze hebben de Heer uit het graf genomen en wij weten niet waar ze Hem hebben neergelegd.'

3 Daarop gingen Petrus en de andere leerling op weg naar het graf. 4 Ze liepen samen vlug voort, maar die andere leerling snelde Petrus vooruit en kwam het eerst bij het graf aan. 5 Vooroverbukkend zag hij de zwachtels liggen, maar hij ging niet naar binnen. 6 Simon Petrus die hem volgde, kwam ook bij het graf en trad wel binnen. Hij zag dat de zwachtels er lagen, 7 maar dat de zweetdoek die zijn hoofd had bedekt, niet bij de zwachtels lag, maar ergens afzonderlijk opgerold op een andere plaats. 8 Toen pas ging ook de andere leerling die het eerst bij het graf was aangekomen, naar binnen; hij zag en geloofde, 9 want zij hadden nog niet begrepen hetgeen er geschreven stond, dat Hij namelijk uit de doden moest opstaan.

10 Daarna keerden de leerlingen naar huis terug.

11 ¶ Maria stond buiten bij het graf te schreien. En al schreiend boog zij zich naar het graf toe 12 en zag op de plaats waar Jezus' lichaam gelegen had, twee in het wit geklede engelen zitten, een aan het hoofdeinde en een aan het voeteneinde. 13 Zij spraken haar aan: 'Vrouwe, waarom schreit ge?' Zij antwoordde: 'Zij hebben mijn Heer weggenomen en ik weet niet waar zij Hem hebben neergelegd.' 14 Toen zij dit gezegd had, keerde zij zich om en zag Jezus staan, maar zonder te weten dat het Jezus was. 15 Jezus zei tot haar: 'Vrouw, waarom schreit ge? Wie zoekt ge?' In de mening dat het de tuinman was, vroeg zij: 'Heer, mocht gij Hem hebben weggenomen, zeg mij dan waar ge Hem hebt neergelegd, zodat ik Hem kan weghalen.'

16 Daarop zei Jezus tot haar: 'Maria!' Zij keerde zich om en zei tot Hem in het Hebreeuws: 'Rabboeni!' - wat leraar betekent.

17 Toen sprak Jezus: 'Houd mij niet vast, want Ik ben nog niet opgestegen naar mijn Vader, maar ga naar mijn broeders en zeg hun: Ik stijg op naar mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God.'

18 Maria Magdalena ging aan de leerlingen berichten dat zij de Heer gezien had, en wat Hij haar gezegd had. Joh 20,1-18

Elk van de vier Evangelies beschrijft hoe op de vroege morgen van Pasen Jezus' lege graf werd ontdekt door één of meerdere vrouwelijke leerlingen; de erop volgende gebeurtenissen worden niet homogeen beschreven (zie tabel 3), en alleen Lucas noemt "de Elf" (Lucas 24,9). Voor het vinden van een harmonisatie van deze vier evangeliieverhalen is gesuggereerd dat de verschijning van Jezus aan de vrouwen zoals beschreven door Mattheus dezelfde is als de verschijning aan Maria Magdalena zoals beschreven door Johannes (Craig: 186). Maar de identiteit van deze twee verschijningen lijkt onwaarschijnlijk, want het Evangelie volgens Johannes zegt dat Maria Magdalena naar Petrus rende om hem te vertellen over het open graf, vervolgens naar het graf terugkeerde en toen Jezus zag (Joh 20,1-8), en Mattheus zegt dat de vrouwen bij het graf een engel zagen en hoorden en vervolgens "naar de leerlingen renden" en toen, terwijl zij onderweg waren, de verschijning van Jezus zagen en niet wanneer ze naar het graf teruggekeerd zouden zijn (Matt 28,1-11). Bovendien was er voor de vrouwen – "de andere Maria" (Matt 28,1; waarschijnlijk Maria de moeder van Jakobus) en de overige vrouwen (die volgens Lucas en Marcus aanwezig waren) – geen noodzaak om naar het graf terug te keren, omdat zij van de engel al hadden gehoord dat Jezus niet meer bij het graf was: "Hij is niet hier" (Matt 28,5-6). Maria Magdalena echter had niet binnen in het graf gekeken, noch had zij een engel gezien, maar had alleen aangenomen dat het graf leeg was. Het lijkt dus beter om de twee verschijningen (aan Maria Magdalena respectievelijk aan de overige vrouwen) als twee afzonderlijke gebeurtenissen te beschouwen. Dit is mogelijk op voorwaarde dat, vlak nadat de vrouwen het lege graf hadden ontdekt, Maria Magdalena de overige vrouwen achterliet en wegrende om Simon Petrus erover te vertellen. Nadat zij was vertrokken, zagen de overige vrouwen de engel(en) en hoorden zij de boodschap dat Jezus was verrezen en "niet hier" was, en de boodschap die aan de Galilese leerlingen overgebracht moest worden (zie tabel 3). Vervolgens, terwijl zij op weg waren naar de leerlingen, zagen zij de verrezen Jezus. Ondertussen keerde Maria Magdalena terug naar het graf en kwam zij er aan toen de vrouwen vertrokken waren. Daar zag zij Jezus.

Als we Maria Magdalena als apart van de overige vrouwen zien, is het ook mogelijk om de engelenboodschappen in de synoptici (Mattheus, Marcus en Lucas) en de ervan verschillende boodschap in Johannes te laten zoals ze zijn en waar ze zijn. Bovendien lijkt het zelfs mogelijk om de synoptische engelverschijningen te harmoniseren.

Mattheus' engel zat op een steen, maar kan het graf binnen zijn gegaan voordat de grote groep van tenminste zeven vrouwen arriveerde, waarvan de eerste (1) Maria Magdalena was. Marcus vertelt ons dat (tenminste) (2) Maria, de moeder van Jakobus, en (3) Salome het graf binnengingen en de engel (jongeman) aan de rechterkant zagen zitten. Na zijn boodschap te hebben gehoord vluchtten zij weg van het graf, mogelijk tot maar een kleine stukje verderop, zonder de rest van de vrouwen iets te zeggen (vgl. Mr 16,8). Deze overige vrouwen, waarop Lucas zijn aandacht richt [die niet alleen Galilese vrouwen zoals (4) Johanna en (5) nog een vrouw³⁷ waren, maar onder wie ook "zekere anderen" waren (Lucas 24,1; (6) en (7))], gingen toen het graf binnen en zagen Jezus niet. Toen stonden opeens twee volwassen mannen/engelen, genoemd door Lucas, naast hen en vertelden hun bijna hetzelfde als de jongeman/engel had verteld aan de vrouwen die het eerst het graf binnen waren gegaan. Een ander raadselachtig feit is dat Mattheus een verschijning van Jezus aan de vrouwen beschrijft, terwijl Lucas een verschijning niet alleen niet noemt maar zelfs uitsluit. Want Lucas' Emmausgangers kenden de engelenboodschap die aan de vrouwen was gegeven, en wisten dat zekere mannen het graf hadden geïnspecteerd zonder Jezus te zien, maar zij wisten niets van een verschijning; en 's avonds rapporteerden de Elf alleen dat Jezus was verschenen aan Simon, en niet dat Hij was verschenen aan de vrouwen (Lu 24,1-24). Maar dit probleem kan ook opgelost worden door de groep vrouwen op te laten splitsen na de boodschap van de twee engelen. Want volgens Lucas bestond de oorspronkelijke groep vrouwen uit twee typen vrouwen:

"De vrouwen, die uit Galilea met Hem meegekomen waren" (Lu 23,55)

en volgens enkele manuscripten

"enigen met haar" (Lu 24,1 Lut)³⁸.

'Deze clause is in de Latijnse Vulgaat en in Ethiopische versies en in een oude kopie van Beza weggelaten; maar is behouden in de Syrische, Arabische en Perzische versies' (Gill's commentary).³⁹

Onder deze zekere andere vrouwen kan zich Maria van Klopas hebben bevonden, die aan de voet van het kruis had gestaan samen met de Galilese vrouwen (Joh 19,25), maar die waarschijnlijk van Jeruzalem was, zoals haar zoon Simon; er waren immers "dochters van Jeruzalem" (Lu 23,38) geweest, die huilden om Jezus terwijl Hij zijn kruis droeg. Ook het commentaar van Gill zegt dat het vrouwen van Jeruzalem waren of van Bethanië. Verderop in zijn Paasverhaal beschrijft Lucas hoe één groep vrouwen de engelenboodschap aan de Elf en al de anderen verkondigden (vers 9), en hoe een tweede groep vrouwen – Maria Magdalena, Johanna, en Maria, de moeder van Jakobus, en anderen – "dit aan de apostelen zeiden" (vers 10):

9 En zij gingen weder van het graf, en verkondigden dit alles aan de elf en aan al de anderen.

10 En het waren Maria Magdalena, en Johanna, en Maria *de moeder* van Jakobus, en anderen met haar, die dit aan de apostelen zeiden.

11 En hare woorden schenen hun als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet. (Lu 24,9-11 Lut)

³⁷ "de andere vrouwen bij hen" Lu 24,10: (3) and (5)

³⁸ NA²⁷: 'kai tines sun autais' A C3 W Θ Ψ f1.13 M f q r1 (sy bopt); (Eus)

³⁹ <http://eword.gospelcom.net/comments/luke/gill/luke24.htm>; vertaling van: "This clause is left out in the Vulgate Latin, and Ethiopic versions, and in one ancient copy of Beza's; but is retained in the Syriac, Arabic, and Persic versions."

Deze verzen kunnen nu heel eenvoudig worden verklaard: de groep van vers 9, die de Elf informeerde en die waarschijnlijk uit Maria van Klopas en andere “dochters van Jeruzalem” bestond, ging naar de beampten van de tempelgevangenis en naar de rest van de groep, waartoe (Maria’s echtgenoot) Kleopas en (zoon) Simon van Klopas behoorden. En de groep van vers 10 (de Galilese vrouwen) vertelden het nieuws aan de Galilese apostelen. Dit verklaart ook waarom de Syrische en Arabische versies de aanwezigheid van andere dan Galilese vrouwen overleverden: deze andere vrouwen vertelden het nieuws aan de Arabische Rekabitische gevangenisbewaarders, die later naar Syrië migreerden. Aangezien Mattheus een verschijning van Jezus aan de vrouwen beschrijft, die zijn leerlingen moesten vertellen dat Hij hen opwachtte in Galilea, zal deze verschijning hebben plaatsgevonden voor de ogen van de Galilese vrouwen die al op weg waren naar de (Galilese) apostelen, en niet voor de ogen van de Jeruzalemse vrouwen die op weg waren naar de Elf van de tempelgevangenis. Merk op dat de Elf nog geen leerlingen of apostelen waren en de opdracht om naar Galilea te gaan niet voor hen bestemd was. In tegenstelling tot Mattheus richt Lucas zijn aandacht op de Elf en hun groep en niet op de apostelen, want hij begint met de Elf in vers 9 en eindigt met de Elf in het laatste deel van zijn hoofdstuk 24, vers 33 (Lu 24,9.13-35). Dit feit en de merkwaardige constructie van vers 10 – het lijkt een parallel van vers 9 maar geeft opeens namen van individuele vrouwen – en het feit dat het wordt gevolgd door een dubbelzinnige verwijzing naar ofwel de Elf ofwel de apostelen (“hun” en “zij”), maken dat dit vers een invoeging lijkt, door Lucas gemaakt na zijn Paasverhaal te hebben beëindigd⁴⁰ (De oude aanname dat de eerste en tweede groep vrouwen (vers 9 respectievelijk 10) in Lucas’ beschrijving identiek waren en dat de Elf en de apostelen identiek waren, zou vers 10 – dat de namen van vrouwen noemt en overspringt van “de Elf” naar “de apostelen” – niet alleen merkwaardig maar ook gedeeltelijk overbodig maken).

Als de verzen 9 en 10 twee afzonderlijke groepen vrouwen en mannen vertegenwoordigen, is er nog één probleem over, namelijk dat de groep Galilese vrouwen, die het nieuws aan de apostelen vertelde, volgens Lucas inclusief Maria Magdalena was. Want in de nieuwe interpretatie, die hierboven gegeven is, was Maria Magdalena niet aanwezig toen de grote groep vrouwen de engel(en) hoorde en het de apostelen en de Elf gingen vertellen. Johannes, nu, vertelt dat Maria Magdalena, na teruggekeerd te zijn bij het graf en Jezus te hebben gezien, de leerlingen ging vertellen over Jezus’ verschijning aan haar en wat Hij gezegd had (Joh 20,18). Terwijl zij voortging op deze weg zou zij de Galilese vrouwen Johanna en Maria de moeder van Jakobus kunnen hebben ingehaald, die ook op weg waren naar de apostelen, maar die onderweg opgehouden waren door Jezus, die aan hen verscheen. Als Maria Magdalena naar Petrus was gerend om hem te vertellen over het open graf, hoe hard moet ze dan gerend hebben om hem te vertellen over Jezus’ verrijzenis en verschijning! Dat alle Galilese vrouwen, inclusief Maria Magdalena, samen aankwamen bij de leerlingen, lijkt uitgedrukt te worden door het enkelvoudige werkwoord “was” (‘hesan’) in vers 10. Het ‘waren’ niet een aantal afzonderlijke vrouwen, maar het “was” één groep vrouwen. Samen zullen ze de leerlingen alles hebben verteld wat zij hadden meegemaakt: zowel de boodschap van de engel aan de vrouwen (= “dit” in vers 10) als de twee afzonderlijke verschijningen van Jezus, waarvan de eerste die aan Maria Magdalena aan het graf was (Mr 16,9) en de tweede die aan de rest van de Galilese vrouwen onderweg.

Kortom, het is duidelijk dat de oplossing die alle data verklaart, is, dat de Elf op de vroege morgen van Pasen niet dezelfde mannen waren als de apostelen.

⁴⁰ Vers 12 lijkt een onafhankelijke en niet-chronologische invoeging, gemaakt nadat Lucas het vers 10 had ingevoegd.

7. “Apostelen”

“De Elf” en “Simon” (de zoon van Klopas) in Lucas’ verschijningsverhaal kunnen dus de bevelhebbers van de tempelgevangenis geweest zijn. Nadat Jezus was verschenen aan Simon de zoon van Klopas en de Elf, waren zij waarschijnlijk ook de op de dag van Pinksteren naast Simon Petrus staande Joodse Christenen, die dan nog “de Elf” worden genoemd (Hand 2,14), maar na deze Pinksteren “apostelen” werden genoemd, wat hieronder zal worden uitgelegd.

De missie van de Elf om Jezus’ getuigen te zijn – De autoriteit van de Twaalf

De eerste apostelen waren de twaalf Galilese mannen, uitgekozen en apostelen genoemd (‘apostolos’ = gezondene) en uitgezonden door Jezus, terwijl Hij nog steeds in Galilea was (Lu 6,13). De Elf, de officieren van de tempelgevangenis, werden pas apostelen toen zij van de in Jeruzalem verrezen Jezus de missie ontvingen om zijn “getuigen” te zijn, “te beginnen in Jeruzalem” (Lu 24,45-49), en toen zij Jezus’ verrijzenis en vergeving begonnen te prediken op Pinksteren. Het feit dat Paulus en Barnabas ook “apostelen” worden genoemd (Hand 14,14), toont aan dat er meer apostelen waren dan alleen de eerste twaalf Galilese mannen: het lijkt erop dat iemand, die de verrezen Jezus had gezien, en die door Hem was aangesteld om zijn getuige te zijn, en die ook daadwerkelijk een getuige van zijn verrijzenis was geworden, een apostel was. Paulus was door de verrezen Jezus en door Ananias geïnstrueerd om “bij alle mensen ... (te) getuigen” (Hand 22,15 23,11 26,16) en Paulus argumenteert tegen de Korinthiërs: “Ben ik geen vrij man? Ben ik geen apostel? Heb ik Jezus, onze Heer, niet gezien? Zijt gij niet mijn werk in de Heer?” (1Kor 9,1); en Barnabas overtuigt de apostelen in Jeruzalem dat Paulus een apostel was, door hun te vertellen dat “hij (= Paulus) onderweg de Heer gezien had en dat Deze tot hem had gesproken en hoe hij in Damascus vrijmoedig opgetreden was in de naam van Jezus” (Hand 9,27).

De eerste twaalf apostelen worden in Lucas’ boek de Handelingen beschreven als “getuigen” (niet als “apostelen”), “die Hem van Galilea naar Jeruzalem hadden vergezeld” en zij waren “getuigen ... van zijn verrijzenis” (Hand 13,31; Hand 1,22), hoewel ze in feite geen ooggetuigen waren geweest van Jezus’ dood op het kruis (Matt 25,56.75). Ook de Elf, de bevelhebbers van de tempelgevangenis, die Jezus wel hadden zien sterven op het kruis, worden in Lucas’ Evangelie (Lu 24,48) door de verrezen Jezus bevolen zijn “getuigen” te zijn. Deze apostelen vanuit de tempelbevelhebbers waren in zekere zin ‘nodig’ als getuigen van Jezus’ dood, omdat er zonder zijn dood ook geen echte lichamelijke verrijzenis zou zijn geweest. Dit verschil tussen beide soorten apostelen verklaart ook waarom Jezus op de avond van zijn verrijzenis zijn handen en zijde toont aan de Galilese apostelen: zij kunnen gedacht hebben dat Jezus niet echt was gestorven, maar de wond in zijn zijde – en hart – (Joh 20,20; Joh 19,33-35) was het bewijs van zijn dood. De bevelhebbers van de tempelgevangenis waren getuigen geweest van Jezus’ dood en aan hen, die vreselijk bang waren toen zij Hem zagen en dachten dat zij een geest zagen, toont Jezus zijn handen en voeten. Zij zouden deze herkennen als de zijne aan de wonden die voor hun eigen ogen waren toegebracht – “Kijkt naar mijn handen en voeten: Ik ben het zelf. Betast Mij en kijkt: een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals ge ziet dat Ik heb”. Vervolgens eet Jezus een stuk gebakken vis om hun te bewijzen dat Hij geen geest van een dode was, maar een levende man met een levend lichaam (Lu 24,36-43).

Hoewel in de Handelingen de term “apostelen” kan verwijzen naar beide soorten getuigen, bleven de eerste twaalf Galilese apostelen zelfs na Jezus’ verschijningen en na Pinksteren nog steeds onderscheiden van alle anderen. Want in aanvulling op hun unieke dienstwerk om de

Eucharistie op te dragen⁴¹ en om zonden te vergeven – dienstwerken die van Jezus ontvangen werden in het Cenakel (Lu 22,19-20 Joh 20,23) –, en in aanvulling op hun autoriteit, van Jezus ontvangen op de berg in Galilea, om onderricht te geven aan “alle volkeren ... (om) te onderhouden alles wat Ik u bevolen heb” (Matt 28,19-20), – in aanvulling op dit alles, waren het “de Twaalf” die, toen de Christelijke gemeenschap diakens nodig had, “de hele groep leerlingen bij elkaar (riepen)”: de Twaalf hadden zowel het leergezag als de bestuurlijke autoriteit. Het is duidelijk dat Lucas zowel in zijn Evangelie als in zijn Handelingen beide termen gebruikte: de Elf (Lu 24,9.33 Hand 2,14) én de Twaalf (Lu 8,1 9,12 18,31 22,3.47 Hand 6,2). En het is veel logischer om te concluderen dat hij deze duidelijk onderscheidende termen voor twee afzonderlijke groepen mensen gebruikte, dan om te menen dat hij ze als synoniemen zou hebben gebruikt voor slechts één groep mensen.

Hieronder volgt een chronologische beschrijving van enkele gebeurtenissen in Jeruzalem en elders – hoofdzakelijk uit de Handelingen maar ook uit enkele van de brieven –, die worden verklaard en in een helderder licht gezet door de nieuwe interpretatie van Lucas’ Elf.

Matthias – bij de elf apostelen geteld

Daarop lieten ze hen loten, en het lot viel op Matthias, en zo werd hij aan de elf apostelen toegevoegd. (Hand 1,26 WV95)

In de uitdrukking “aan de elf apostelen toegevoegd” lieten alleen de manuscripten 1^β and D (Codex Bezae) het woord “elf” weg (NA²⁷). Het lijkt inderdaad vreemd dat Lucas de uitdrukking “de elf apostelen” hier gebruikt. Want als er geen andere soort apostelen waren dan de Galilese, had Lucas gewoon ‘aan de apostelen toegevoegd’ kunnen schrijven, maar dit deed hij niet. En als Lucas de uitdrukking “de Elf” in zijn Evangelie gebruikt had om de elf overgebleven Galilese apostelen aan te duiden, zou hij deze uitdrukking hier ook gebruikt kunnen hebben. Hij had gewoon kunnen schrijven ‘hij werd aan de elf toegevoegd’. Maar dit deed hij ook niet. Dit wijst erop dat in “de elf apostelen” het aantal “elf” door Lucas gebruikt wordt om de overgebleven elf Galilese apostelen van de andere apostelen te onderscheiden: de apostelen van de tempelgevangenis. Want ook deze mannen zullen door Lucas en zijn lezers als “apostelen” zijn beschouwd tegen de tijd dat hij de Handelingen schreef (rond 62 AD).

Desalniettemin, werden de gevangenisbewaarders op het moment dat Matthias een lid van de Twaalf werd, voor Pinksteren, waarschijnlijk nog niet als apostelen beschouwd, omdat ze Jezus nog niet gepreikt hadden.

Pinksteren – Simon Petrus, met de Elf op de westelijke tempelpoort, verwijst naar de Rekabieten

Toen de dag van Pinksteren aanbrak, waren allen bijeen op dezelfde plaats. (Lutherse vertaling: waren zij allen eendrachtig bij elkander.) Plotseling kwam uit de hemel een gedruis alsof er een hevige wind opstak en heel het huis waar zij gezeten waren, was er vol van. Er verscheen hun iets dat op vuur geleek en dat zich, in tongen verdeeld, op ieder van hen neerzette. Zij werden allen vervuld van de heilige Geest en begonnen in vreemde talen te spreken, naargelang de Geest hun te vertolken gaf. (...) Maar anderen zeiden spottend: ‘Ze zijn zich aan zoete wijn te buiten gegaan.’

Petrus trad naar voren (NBG: stond op) met de elf en verhief zijn stem om het woord tot hen te richten: ‘Gij allen, joodse mannen en bewoners van Jeruzalem, weet dit wel en luistert aandachtig naar mijn woorden. Deze mensen zijn niet dronken zoals gij veronderstelt, het is immers pas het derde uur van de dag. Maar hier gebeurt wat door de profeet Joel gezegd is: Het zal geschieden in de laatste dagen, zegt

⁴¹ De Eucharistie: de gedachtenis en het sacrament van Jezus’ offer van zijn lichaam en bloed bij het Laatste Avondmaal.

God, dat Ik mijn Geest zal uitstorten over alle mensen: ... ja zelfs over mijn dienaars en dienaressen zal Ik in die dagen mijn Geest uitstorten en ze zullen profeteren... (Hand 2,1-4.13-18)

Op de dag van Pinksteren zijn de eerst en de laatst aangestelde getuigen van Jezus' verrijzenis – de Galilese apostelen en de groep van de Elf – waarschijnlijk verzameld in één groep. Dit samengaan van de twee soorten apostelen, die niet lang daarvoor wederzijdse tegenstanders waren geweest, was zo speciaal dat het het waard was om te vermelden dat zij “allen bijeen op dezelfde plaats” / “allen eendrachtig bij elkander” (Hand 2,1 WV74/Lut) waren.

Als de Elf in Lucas 24 de Galilese apostelen zonder Judas Iskariot waren geweest, dan zou Petrus tot de Elf hebben behoord. Maar op Pinksteren (in Lucas' Handelingen 2,14) staat Petrus er “met de Elf”. De overtuiging dat deze “Elf” desalniettemin de Galilese apostelen waren, deed de Codex Bezae (D*, NA²⁷) van ongeveer 400 AD, de uitdrukking “met de Elf” veranderen in “met de tien apostelen”. Want het is inderdaad waar dat, als Lucas hier de Galilese apostelen – als de enige apostelen beschouwd – had willen aanduiden, hij had moeten schrijven dat Petrus er stond ‘met de overige apostelen’ of ‘met de rest van de Twaalf’⁴² maar niet “met de Elf”. Toch, de ‘lectio difficilior’ (de moeilijkere lezing) en dus de meest authentieke lezing, is “met de Elf”, wat alleen kan worden verklaard met respect voor de consistentie van Lucas' woordgebruik als de term, net als in Lucas 24, de gevangenisbewaarders aanduidt en niet de elf oorspronkelijke Galilese apostelen van wie Petrus er één was.

De “dezelfde plaats” waar de twee soorten apostelen samen waren, kan dan de legerplaats van de Elf geweest zijn, in de Wachtpoort, de noordwestelijke tempelpoort die naar de markt en naar de “Xistus” leidde, het enorme plein dat gebruikt werd voor openbare samenkomsten. Op die morgen van het Joodse feest van Pinksteren was de menigte der Joden al samengekomen binnenin de tempel om zich te voegen bij het gebed “op de tijd van de wierook” (Lu 1,10), wat om negen uur 's ochtends was (Edersheim: 7,108). Toen op datzelfde uur – “het derde uur van de dag” (Hand 2,15) is ook negen uur 's ochtends – het gedruis van een hevige wind het “huis” vulde (Hand 2,2 NA²⁷ ‘ton oikion’ = elk soort gebouw (Strong's concordantie 3624)), waar de apostelen van beide soort ook waren samengekomen, kon de menigte van “ongeveer drieduizend” mensen of meer, die al in de tempel was samengekomen, zich nu gemakkelijk bij de Wachtpoort verzamelen (Hand 2,6.41) (merk op dat de tekst zegt “de menigte kwam samen” en niet “een menigte”). Er was hier genoeg ruimte voor deze menigte, zowel aan de tempelkant van de westelijke poort als aan de stadkant, op de Xistus en ook elders in het Tyropoeondal, terwijl rond het huis van het Cenakel in de Bovenstad er niet genoeg ruimte was voor drieduizend luisteraars.

De Christelijke Jood Edersheim was van mening dat de Xistus, naast de tempel, de locatie was van de menigte, die door Petrus op het Feest van Pinksteren werd toegesproken (Edersheim: 1,11-12 en 7,108). Ook moderne christelijke Joden zijn van mening dat op Pinksteren “de Geest werd uitgegoten over de leerlingen in de tempel te Jeruzalem”⁴³ (Justen).

De Joden uit de Diaspora (d.w.z. landen buiten Palestina: “Parten, Meden en Elamieten, bewoners van Mesopotamie, [...] Kappadocie, van Pontus en Asia, van Frygie en Pamfylie, Egypte en het gebied van Libie bij Cyrene, de Romeinen die hier verblijven, Joden zowel als proselieten, Kretenzen en Arabieren” Hand 2,8-11) vroegen zich onder elkaar af, hoe “ieder van ons in zijn eigen moedertaal” kon verstaan (Hand 2,8). Het feit dat de buitenlandse Joden zich afvroegen “zijn niet allen die hier spreken Galileeërs?”, hoeft niet te betekenen dat alleen de Galilese apostelen aanwezig waren, want de mensen zullen hebben geweten dat de beroemde ‘Jezus van Nazaret’ en zijn apostelen uit Galilea kwamen. Dus zij namen

⁴² Matthias had de dode Judas Iskariot vervangen en was één van de Twaalf geworden.

⁴³ Vertaling van: at Pentecost “the Spirit was poured out upon the disciples in the Temple at Jerusalem”.

eenvoudigweg aan dat zij allemaal, die Jezus preekten, Galileeërs waren. Aangezien allen, die in de tempel dienst deden in andere dan in strikte offerdiensten, geen onderscheidende kleding droegen (Edersheim: 7,109), was het voor de buitenlanders moeilijk om de gevangenisbewaarders van de Galilese apostelen te onderscheiden. Het antwoord op hun vragen kan nu zijn geweest: ‘Nee, dit zijn niet allemaal Galileeërs, maar ook Rekabieten, die de wapenleveranciers waren van alle volkeren en ook de talen van alle volkeren spraken om hun handel te vergemakkelijken.’

“Anderen zeiden spottend, “Zij zitten vol nieuwe wijn”” (Hand 2,8.13). Deze “anderen” (‘heteroi’), in contrast tot de Joden uit de Diaspora, worden door Petrus aangesproken met

“Gij Joden (letterlijk: Judeese mannen $\alpha\nu\delta\rho\epsilon\varsigma \iota\omicron\upsilon\delta\alpha\iota\omicron\iota$ = mannen van Judea) en allen, die te Jeruzalem woonachtig zijt, dit zij u bekend en neemt mijn woorden ter ore.” (Hand 2,14 NGB).

Deze “anderen” waren dus de inwoners van Jeruzalem, die tussen de apostelen waarschijnlijk de Rekabieten hadden herkend, die werden gerespecteerd en waarschijnlijk belachelijk gemaakt, vanwege hun weigering om wijn te drinken om “het gebod van hun vader te gehoorzamen”, en omdat hun aanwezigheid en ambt de inwoners van Jeruzalem herinnerden aan hun eigen ongehoorzaamheid aan God. Want Jeremia had het volgende geprofeteerd:

13 “Zo zegt de HERE der heerscharen, de God van Israel: Ga, en zeg tot **de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem: Wilt gij hieruit geen lering trekken om aan mijn woorden gehoor te geven?** luidt het woord des HEREN.

14 Het gebod dat Jonadab, de zoon van Rekab, aan zijn zonen heeft opgelegd, om geen wijn te drinken, wordt gehouden; (...) En Ik heb tot u gesproken, vroeg en laat, maar gij hebt Mij geen gehoor gegeven. (...)

17 Daarom zegt de HERE, de God der heerscharen, de God van Israel, aldus: Zie, Ik breng over **Juda en alle inwoners van Jeruzalem** al de rampspoed waarmee Ik hen gedreigd heb, omdat Ik tot hen gesproken heb, zonder dat zij gehoor gaven, en Ik tot hen geroepen heb, zonder dat zij antwoordden.

18 Maar tot het huis der Rekabieten zeide Jeremia: Zo zegt de HERE der heerscharen, de God van Israel: Omdat gij aan het gebod van uw vader Jonadab gehoor gegeven hebt (...),

19 daarom zegt de HERE der heerscharen, de God van Israel, aldus: Nimmer zal het Jonadab, de zoon van Rekab, ontbreken aan een man, die voor mijn aangezicht staat al de dagen.” (Jer 35,13-19)

Het is belangrijk om op te merken dat niet alleen de inwoners van Jeruzalem, door te spotten “ze zitten vol nieuwe wijn”, naar de onthouding van de Rekabieten verwijzen, maar ook Petrus, in zijn weerwoord, naar Jeremia’s profetie over de Rekabieten verwijst, want hij citeert Jeremia 35,13 bijna letterlijk in zijn antwoord. Toen Petrus eensgezind met de Elf samen was, voorafgaand aan Pinksteren, had hij deze profetie waarschijnlijk uit de monden van de Rekabitische gevangenisbewaarders zelf gehoord, die hem uit het hoofd zullen hebben gekend. En de figuur van Petrus, die “stond .. op” (Hand 2,14 NGB) op de Wachtpoort (die ook de gevangenispoort was) van de tempelmuur, lijkt sterk op de figuur van Jeremia, die door God was bevolen “Ga staan in de poort van de kinderen des volks ($\text{בֵּית בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל}$ BHM, ook vertaald met “Benjamin Gate” (RSV en BBE) = Benjaminpoort), (...) en zeg tot hen: Hoort het woord des HEREN, gij koningen van Juda en geheel Juda en al gij inwoners van Jeruzalem” (Jer 17,19-20): de Benjaminpoort was de gevangenispoort in de tijd van Jeremia.⁴⁴ En net zoals Jeremia uiteindelijk gevangen genomen werd en in het blok geslagen werd in de gevangenispoort (Jer 20,203), zo worden ook Petrus en Johannes en later alle apostelen hier uiteindelijk gevangen gezet en geselsd (Hand 4,3 5,18-19.25.40).

⁴⁴ “de derde ingang van het huis van de HEER” (Jer 38,7.14)

Na te hebben verwezen naar Jeremia 35,13 gaat Petrus, die waarschijnlijk zichtbaar was vanaf beide kanten van de tempelmuur, verder tegen de inwoners van Jeruzalem, die de Rekabieten bespotten, en zegt:

Deze mensen zijn niet dronken zoals jij veronderstelt, het is immers pas het derde uur van de dag.
(Hand 2,14-15)

Aangezien hij niet zegt “wij zijn niet dronken” maar “deze mensen zijn niet dronken”, verwijst Petrus niet naar zichzelf en zijn medeapostelen uit Galilea, maar alleen naar de Rekabitische gevangenisbewaarders die naast hem stonden. (Dit lijkt te bevestigen dat alleen de Rekabieten de buitenlandse talen spraken.) Pas aan het eind van zijn toespraak gebruikt Petrus de woorden “wij” en zelfs “wij allen”, wat aangeeft dat hij nu niet langer verwijst naar “deze mannen”, de Rekabitische gevangenisbewaarders, of naar alleen de Galileeërs, maar naar de som van beide groepen:

Deze Jezus heeft God doen verrijzen en daarvan zijn wij allen getuigen. (Hand 2,32)

Nog een teken van de aanwezigheid van de Rekabieten naast Petrus is, dat alleen het feit dat het het derde uur van de dag was, al voldoende bewees dat “deze mannen” niet dronken konden zijn. De priesters die dienst hadden in de tempel, mochten dag en nacht geen wijn of sterke drank drinken (Edersheim: 4,62): de hele dag deden ze dienst binnenin het heiligdom en ’s nachts sliepen ze op de Chel, het platform dat behoorde tot het grondgebied van het heiligdom (Edersheim: 2,28 en 7,112) (zie fig. 4). Het was dus niet toegestaan om in het heiligdom of op de Chel alcohol te drinken (vgl. Josephus, b: 4,3). De priesters die geen dienst hadden in de tempel, mochten overdag geen wijn drinken, omdat ze opgeroepen konden worden om hun broeders in het heiligdom te assisteren (Edersheim: 4,62; vgl. Lev 10,9 Eze 44,21). Geen enkele dronken man werd dus toegestaan in het heiligdom. Maar aangezien ze ’s nachts buiten de Chel sliepen en ’s nachts niet opgeroepen konden worden om hun broeders te assisteren, mochten ze ’s avonds wijn drinken (Edersheim: 4,62). Uit deze feiten kan het volgende worden afgeleid: de gevangenisbewaarders konden overdag geroepen worden om de orde in het heiligdom te herstellen, dus zij konden overdag geen wijn drinken. ’s Nachts sliepen ze in de Wachtpoort en konden ze niet geroepen worden om de orde in het heiligdom te herstellen, omdat de deuren van de tempel en van het heiligdom gesloten waren en er gewone wachten binnenin het heiligdom waren, die bestonden uit priesters en Levieten (Edersheim: 7,111), en omdat deze wachten geïnspecteerd werden door de Bevelhebber van de Tempel, die zijn rondes liep vergezeld door enkele ‘hyperetai’ (Edersheim: 7,112). De gevangenisbewaarders in de Wachtpoort konden ’s avonds dus wijn drinken, als ze wilden, maar op geen enkele andere tijd.

Kortom, het feit dat het derde uur van de dag voldoende bewijs was dat “deze mannen” niet dronken konden zijn, bewijst nu dat zij dienaren van de tempel waren, en dus mogelijk de beambten van de tempelgevangenis. Als er alleen Galilese vissers en andere mannen uit Galilea daar in Jeruzalem naast Petrus hadden gestaan, hadden ze gemakkelijk dronken kunnen zijn op het derde uur van de dag.

Het is ook significant dat Petrus, na het argument van het derde uur te hebben gebruikt, verder gaat met de inwoners van Jeruzalem te vertellen dat, wat zij zien en horen, niet de dronkenschap van de Rekabieten is:

“Maar hier gebeurt wat door de profeet Joel gezegd is: Het zal geschieden in de laatste dagen, zegt God, dat Ik mijn Geest zal uitstorten over alle mensen: ... ja zelfs over mijn dienaars en dienaressen zal Ik in die dagen mijn Geest uitstorten en ze zullen profeteren. ...” (Hand 2,16-18).

Hier verwijst Petrus nog steeds naar de Rekabieten en ‘hyperetai’, want zij waren God’s “dienaren” van de tempelgevangenis.

Dat de menigte zijn vraag richtte aan “Petrus en de overige apostelen” (Hand 2,37; de Codex Bezae verandert de tekst hier weer door de uitdrukking “overige” weg te laten (NA²⁷: D pc g r b o m s s: Aug)), houdt in dat de Rekabieten vanaf dit uur van Pinksteren als apostelen werden beschouwd.

Na Pinksteren: “De menigte die het geloof had aangenomen, was een van hart en een van ziel” en “Met kracht en klem legden de apostelen getuigenis af van de verrijzenis van de Heer Jezus” (Hand 4,32-33). De eerste Galilese apostelen en de apostelen van het elfde uur vormden één kerk na Pinksteren, één groep van “apostelen” van de verrijzenis, samenkomend in de Zuilengang van Salomo van de tempel (Hand 5,12-14). Desalniettemin hielden de oorspronkelijke twaalf Galilese apostelen ’s nachts nog steeds verblijf in het Cenakel, want na de nacht die Simon Petrus en Johannes in de gevangenis hadden doorgebracht, en nadat het Grote Sanhedrin hen had laten gaan, keerden zij terug “naar hun eigen mensen” (Hand 4,23), in het Cenakel, en bleven ze niet bij de groep van de Elf in de Wachtpoort.

Alle apostelen samen in de Zuilengang van Salomo – van de overigen durfde niemand zich bij hen te voegen

Door de handen van de apostelen geschiedden er vele wondertekenen onder het volk. Allen waren eensgezind en kwamen te zamen in de Zuilengang van Salomo. Van de overigen durfde niemand zich bij hen te voegen, hoezeer het volk hen ook prees. Steeds meer gelovigen sloten zich aan bij de Heer; grote groepen mannen, zowel als vrouwen. (Hand 5,12-14)

De Zuilengang van Salomo was de grootste zuilengang van de tempel, die alleen overdag bereikbaar was, wanneer de tempelpoorten open waren. Hier wordt gesproken over “de overigen” (‘loipoi’ NA²⁷), waarvan er niemand zich bij de apostelen durfde te voegen. Van wie waren deze “de overigen”? Zij waren niet de overigen van de apostelen, want de apostelen waren “allen eensgezind” in de tempelzuilengang. Het waren niet de overigen van het volk, want “de overigen” staan hier in contrast met “het volk”. De enige verklaring die overblijft is dat “de overigen” de rest van het tempelpersoneel was, waarvan alleen “de Elf ... en die bij hen waren” apostelen van Jezus’ verrijzenis waren geworden. Deze “overigen” waren aanwezig in de tempel – ook in de Zuilengang van Salomo – omdat ze ambtenaren in functie waren (in tegenstelling tot “het volk”!), in het bijzonder als tempelwachters en andere lagere beampten: zij kunnen bijvoorbeeld bij de ‘hyperetai’ hebben behoord, die in de avond dat Jezus aan de Elf verscheen op hun post waren, als deurwachters in de gevangenis of als inspecteurs die hun rondes maakten met de Bevelhebber van de Tempel. Deze tempelwachters en ‘hyperetai’, die toen niet bij de Elf geweest waren en de verrezen Jezus dus niet hadden gezien, hadden nu de kans om zich bij hun collega’s – de Elf – en de andere apostelen in de Zuilengang van Salomo te voegen, maar ze durfden het niet.

Dezelfde angst voor nadelige gevolgen van alleen maar Jezus’ leer te lijken aanhangen was al ten toon gespreid door de beampte (‘hyperetes’) die naast de gearresteerde Jezus stond in Annas’ rechtzaal (zie Joh 18,19-23 NA²⁷): de hogepriester vroeg Jezus naar zijn leer. Jezus zegt dat Hij openlijk sprak in de tempel en synagogen, en dat Annas daarom hen die Hem hadden gehoord moest bevragen. Jezus zegt dan: “zie, dezen weten, wat Ik gezegd heb” (NBG). Met dit “Zie” (‘ide’ = zie/kijk!) zal Jezus hebben gewezen naar “de dienaren (‘hyperetai’), die daarbij stonden” (Joh 18,21-22 Lut NA²⁷): deze beampten waren beampten van de tempel en hadden dus tijdens de uitoefening van hun functie Jezus horen preken en zouden in staat geweest zijn om Annas over Jezus’ leer te vertellen. Eén van deze beampten slaat Jezus dan onmiddellijk, ogenschijnlijk om de eer van de hogepriester hoog te houden – “Antwoord gij de hogepriester zo?” (Joh 18,22) – maar in werkelijkheid waarschijnlijk omdat

Jezus naar hen had gewezen. De beambte wilde in de aanwezigheid van Annas op geen enkele manier met Jezus verbonden lijken. Jezus vraagt de ‘hyperetes’ dan ook wat Hij fout had gezegd of anders waarom hij Hem had geslagen. We horen geen antwoord, maar wanneer Jezus van Annas naar Kajafas wordt gestuurd volgt: “De mannen die Jezus bewaakten, bespotten en sloegen Hem. Ze wierpen een doek over zijn hoofd en vroegen Hem: ‘Wees nu eens profeet; wie is het die U geslagen heeft?’” (Lu 22,63-65). De beampten van de tempelgevangenis vroegen Jezus degene die Hem had geslagen aan te wijzen, en namen op deze manier wraak op Hem voor het wijzen in Annas’ zaal naar degenen die Hem hadden horen preken in de tempel.

Aangezien “de Elf”, na de belofde “kracht van boven” te hebben ontvangen op Pinksteren (Lu 24,49 Hand 1,8 2,4), Jezus’ apostelen waren geworden door zijn naam te prediken, moeten sommigen van “de overigen” van de tempelbeambten, in het bijzonder de nog steeds bevreesde ‘hyperetai’, degenen zijn geweest die samen met de hogepriester en onder commando van “de bevelhebber van de tempel” (Hand 4,1 5,24) “de apostelen [in de Zuilengang van Salomo] grepen en [...] in de openbare gevangenis (zetten)” (Hand 5,17-18 Lut) en die, na hun ontsnapping, “hen zonder geweld te gebruiken ... voor het Sanhedrin (brachten)” (Hand 5,26) en hen na de rechtszaak geselden (Hand 5,40).

De Elf, vergezeld door de Galilese apostelen, zullen dus gevangenen in hun eigen gevangenis geweest zijn gedurende een gedeelte van de dag en de nacht. En na de rechtszaak werden ze geslagen door hun eigen ondergeschikten. Hoewel dit twee diepe vernederingen waren, verlieten ze de raad niettemin “verheugd dat ze waardig bevonden waren smaad te lijden omwille van de Naam [van Jezus]” (Hand 5,41).

De Twaalf roepen de hele groep leerlingen bij elkaar

Hoewel in de Handelingen de aanduiding “apostelen” naar beide soort getuigen kan verwijzen, blijft Lucas onderscheid maken tussen de eerste twaalf Galilese apostelen en alle anderen, want wanneer de christelijke gemeenschap behoefte had aan diakens, zegt hij dat het “de Twaalf” waren (Hand 6,1-6 WV95) die “de hele groep leerlingen bij elkaar” riepen. De Twaalf hadden zowel het leergezag als het bestuurlijke gezag.

Allen verstrooid door Judea en Samaria, behalve de apostelen

En Saulus stemde in met zijn [Stefanus’] terechtstelling. En er ontstond te dien dage een zware vervolging tegen de gemeente te Jeruzalem; en allen werden verstrooid over de streken van Judea en Samaria, met uitzondering van de apostelen. En vrome mannen droegen Stefanus ten grave en bedreven grote rouw over hem. En Saulus verwoestte de gemeente, en hij ging het ene huis na het andere binnen en sleurde mannen en vrouwen mede, en hij leverde hen over in de gevangenis.
Hand 8,1-3

Toen “de Twaalf” de hele groep leerlingen opriepen, kunnen ze dit gedaan hebben vanuit hun eigen verblijf in het Cenakel. Maar na de moord op de diaken Stefanus door het Grote Sanhedrin en het begin van de “zware vervolging tegen de gemeente te Jeruzalem” door de Farizeeër Saulus waren de tempelofficiërs van de Elf waarschijnlijk de “apostelen” die in staat waren om in de stad te blijven hoewel de anderen – de meesten gewone mannen en vrouwen zonder sociale status (“de leerlingen”) en ook een groot aantal gewone Joodse priesters die “gehoor hadden gegeven aan het geloof” (Hand 8,1) – “allen werden verstrooid over de streken van Judea en Samaria” (Hand 8,1). In dit opzicht blijken de Rekabitische apostelen dezelve te zijn gebleven als ze altijd al gedurende vele eeuwen geweest waren als de Kenitische wapenleveranciers van alle volkeren: (bijna) onschendbaar, misschien ook omdat

ze op dit moment op hun posten in de tempelgevangenis nodig waren. In Jeruzalem konden de Elf de apostelen uit Galilea beschermen, waarschijnlijk in hun eigen barakken in de westelijke tempelpoort. Van de Galilese apostelen waren tenminste Petrus en Johannes in Jeruzalem gebleven onder bescherming van de Elf, want wanneer “de apostelen die in Jeruzalem waren” hoorden dat de mensen van Samaria “het woord van God aangenomen hadden”, “stuurdten ze” (!) Petrus en Johannes naar Samaria (Hand 8,5.14) – waarschijnlijk met een lijfwacht van ‘hyperetai’ – om bij de nieuwe leerlingen de handen op te leggen voor het ontvangen van de Heilige Geest (Hand 8,17).

Naar de apostelen gebracht – Cephas en een (van hem) verschillende apostel: Jakobus, de broeder van de Heer

Pas drie jaar later ging ik naar Jeruzalem om met Kefas kennis te maken en ik ben maar veertien dagen bij hem gebleven. Van de andere apostelen heb ik niemand gezien, behalve Jakobus, de broeder des Heren. Wat ik u schrijf is de zuivere waarheid. God is mijn getuige. (Gal 1,18-20)

Drie jaar nadat Saulus, ook Paulus genoemd, zich bekeerde tot het Christendom, kwam hij terug naar Jeruzalem, maar hij slaagde er toen niet in zich bij “de leerlingen” te voegen omdat “ze allen bang voor hem waren”; desalniettemin “nam Barnabas [een Leviet] hem mee en bracht hem bij de apostelen” (Hand 9,26-27). Dit is wat Lucas ons vertelt in de Handelingen van de Apostelen. Het probleem is nu dat Paulus in Gal 1,18-20 zwerft dat hij toen Cephas bezocht, maar “niemand van de andere apostelen zag” (Gal 1,19 Webster) behalve Jakobus, de broeder van de Heer, die een Galileeër was, maar niet tot de twaalf oorspronkelijke apostelen behoorde (vgl. Mr 3,21.31 en Joh 7,5), noch bij hen woonde (vgl. Hand 12,17): het lijkt alsof Paulus alleen Simon Petrus zag (‘Petrus’ is een vertaling van ‘Cephas’) en niemand van de overige twaalf oorspronkelijke apostelen. Dus het meervoud dat door Lucas wordt gebruikt (“naar de apostelen”), als het begrepen wordt als ‘naar de twaalf Galilese mannen’ in het Cenakel, lijkt in tegenspraak met het enkelvoud van alleen Cephas in Paulus’ brief. Dit probleem kan evenwel opgelost worden, wanneer we naar het woord “andere” in “geen van de andere apostelen” kijken: het is niet het woord ‘loipos’ (één van de overigen) maar het woord ‘heteron’ (de verschillende, de andere van twee). Dit toont aan dat er twee soorten apostelen waren, en dat Paulus maar één soort zag, afgezien van Jakobus. Dit kan worden uitgelegd door het volgende: Paulus bezocht Cephas – waarschijnlijk de hogepriester Kajafas (de bespreking van deze stelling valt buiten het bestek van dit artikel) – en werd naar de apostelen die in de Wachtpoort van de tempel woonden gebracht (Lucas’ “Elf”), maar hij zag geen anderssoortige apostel: geen apostel van het Galilese soort, behalve Jakobus, die waarschijnlijk al een leerling van Jezus was voor diens dood en verrijzenis, zoals de oorspronkelijke Galilese apostelen.⁴⁵ Jakobus, de broeder van de Heer, was waarschijnlijk het hoofd van de afvaardigingen, die de Israëlieten vertegenwoordigden in de dagelijkse tempelliturgie (vgl. Hand 21,17-26 Jak 1,1; Josephus a: 20,9,197-203; Eusebius: 2,23,1-25) (de bespreking van deze stelling valt ook buiten het bestek van dit artikel). Bovendien zou Paulus, als hij door Barnabas naar de apostelen in het Cenakel was gebracht, beide soorten apostelen moeten hebben gezien, want Paulus was minstens eenmaal gedurende zijn bezoek aan Jeruzalem “biddend in de tempel” geweest (Hand 22,17-18). Maar hij zwerft dat hij maar één soort heeft gezien, afgezien van Jakobus. Dus moet hij naar de Elf in de tempel zijn gebracht (waar hij ook Jakobus en waarschijnlijk ook Cephas zag). Dit is ook aannemelijk omdat Barnabas een Leviet was en dus waarschijnlijk een gemakkelijker toegang had tot de

⁴⁵ Hieronymus schreef in ‘De viris illustribus’ 2, dat Jakobus de beker des Heren dronk voor diens dood en verrijzenis. Dit houdt in dat deze Jakobus was begonnen te geloven enige tijd nadat hij, nog ongelovig, tegen Jezus had gezegd dat Hij van Galilea naar Judea moest gaan (Joh 7,3-5).

mannen aan wie de Levitische taak van tempelpolitie was toevertrouwd, dan niet-Levieten. Bovendien waren de twaalf Galilese apostelen tijdens Paulus' eerste bezoek aan Jeruzalem na zijn bekering ofwel in het Cenakel ofwel "op een grote rondreis (door Judea en Samaria)" zoals Simon Petrus op dat bepaalde moment aan het doen was (Hand 8,25 9,32; de bespreking van de chronologie van de activiteiten van Petrus en Cephass valt ook buiten het bestek van dit artikel).

Andronicus en Junias: van aanzien onder de apostelen

De judaïzerende tegenstanders van Paulus in Korinthe⁴⁶ noemden zichzelf apostelen (1Kor 9,1 2Kor 11,13 12,11), wat betekent dat zij behoord kunnen hebben tot de groep van de Elf en hun dienaren. Maar het lijkt waarschijnlijker dat zij helemaal geen apostelen waren, maar zichzelf alleen maar zo noemden, want bij het apostelconcilie waren "de apostelen ... met de hele kerk" tegen het judaïzeren van nieuwe christenen uit de heidenen geweest (Hand 15,22). Paulus noemt zijn "familieleden en medegevangenen" Andronicus en Junias in Rome "van aanzien onder de apostelen" (Rom 16,7) en ook Timotheus en Silvanus werden "apostelen van Christus" genoemd door Paulus (1Tess 1,1 2,6), en aangezien zij niet judaïzeerden maar aan de kant van Paulus en de Kerk stonden kunnen zij echte apostelen zijn geweest vanuit de groep rond de Elf.

Kerygma: Jakobus en alle apostelen

In het Kerygma (1Kor 15,3-7), de pre-Paulinische formule van Palestijnse origine en, zoals wordt verondersteld, het oudste gedeelte van het Nieuwe Testament (Craig: 15,23), schrijft Paulus dat Jezus "verscheen aan Jakobus, en daarna aan alle apostelen" (1Kor 15,7), wat betekent dat deze Jakobus (de "broeder van de Heer") een apostel was. En het noemen van "alle apostelen" na Jakobus, lijkt te betekenen dat een veel groter aantal dan alleen de twaalf Galileeërs apostelen waren. Ook Eusebius zegt wanneer hij verwijst naar "alle apostelen" in het Kerygma, dat "in imitatie van de Twaalf" "er vele anderen waren die apostelen werden genoemd" (Eusebius: 1,12,4).

"Zalig hij, die waakt en zijn klederen bewaart/behoudt"

Het laatste boek van de Bijbel, het Boek der Openbaringen, verwijst zowel naar de oorlogswaarschuwingen gegeven door de Rekabitische wachters van het land als naar het werk van de Rekabitische gevangenisbewaarders wanneer zij de gewone tempelwachters 's nachts inspecteerden: als gevangenisbeambten moesten zij de kleden in brand steken van iedere tempelwacht die sliep op zijn post. Wanneer het boek spreekt over het komen van een grote oorlogssamenkomst van God's vijanden op de berg Meggido, wordt men gewaarschuwd: "Zalig hij, die waakt en zijn klederen bewaart/behoudt" (Openb 16,14-16). Het lijkt te zeggen dat het is de plicht van al de leerlingen van Christus om op hun hoede te zijn en klaar te staan om voor Hem te vechten, anders zullen ze pijnlijk gecorrigeerd worden, zoals de slapende tempelwachters eens werden gecorrigeerd door de gevangenisbeambten, de Elf.

8. Aanwijzingen in de christelijke overlevering

Niet alleen bijbelse argumenten ondersteunen de stelling dat de Rekabitische gevangenisbeambten naast de twaalf Galileeërs de eerste apostelen van Jezus' verrijzenis geworden waren. Ook argumenten uit de christelijke overlevering bevestigen dit. Enkele

⁴⁶ judaïzerend: eisend dat de Christenen uit de heidenen ook Joden zouden worden

ervan staan in tabel G. Op de eerste plaats zijn er de reeds genoemde gelijkenissen met de stamkarakteristieken van de Kenieten: ook de eerste Joodse christenen lijken migranten te zijn geweest: zij verhuisden gemakkelijk naar Pella, Beroea, Edessa (Syrië) en India⁴⁷, zij schreven het Evangelie van de Hebreëen ('het evangelie van de voorbijgangers/doortrekkers/migranten'), en in het Evangelie volgens Thomas, van wie gezegd wordt dat hij India en misschien zelfs China en Japan geëvangeliiseerd heeft, draagt Jezus zijn leerlingen op om "doortrekkers/voorbijgangers te zijn". In Pella (Syrië) oefenden de Rekabitische christenen waarschijnlijk hun eigen specifieke ambacht uit als smeden, want Pella was beroemd om zijn productie van spaken van rijtuigwielen. Ze kunnen in de grotten van Pella gewoond hebben en het water van Pella's eeuwige bronnen van Wadi Jirm el-Moz gebruikt hebben. Ze leefden in vrede met de vijanden van de Joden, nl. Rome en Pella, in de 1^e en 2^e Joodse Opstand. Zij werden van te voren gewaarschuwd en ontvluchtten toen met gemak het strijdtoneel van Jeruzalem en, in tegenstelling tot andere Joden, konden zij daarna moeiteloos terugkeren naar Jeruzalem, waar alleen hun wijk de verwoesting bespaard was gebleven. Epifanius associeert hun wijk dan met het Rekabitische Bet-hakkerem.

Dat de Rekabieten, die van oorsprong aanbidders van Jahweh waren (vgl. 2Kon 10,15-16), (proselitische) Joden geworden waren en vervolgens Christenen, kan ook worden afgeleid uit "Het Verhaal van Zosimus", een christelijk werk uit de 5^e of 6^e eeuw, bestaande uit tweeëntwintig hoofdstukken. In dit werk worden de hoofdstukken 3-15, met name 7-9, "De Geschiedenis van de Rekabieten" genoemd en men beschouwt ze als van Joodse origine vanwege de Semitische trekken in de taal, bijv. "klaagde met groot geklaag" (hfdst. 6 en 7) en "verheugden zich met grote vreugde" (hfdst. 8) (vgl. Matt 2,10). De Geschiedenis van de Rekabieten wordt gewoonlijk als de Joodse kern van het verhaal beschouwd, mogelijk daterend van voor de verwoesting van Jeruzalem en de tempel in 70 AD, dus van Jezus' tijd (Charlesworth: 224-226), of anders als een latere Joodse interpolatie in een oorspronkelijk chirstelijke tekst over Zosimus (Turnbull). Maar in feite is de Geschiedenis van de Rekabieten niet alleen Joods, maar zowel Joods als Christelijk, want niet alleen in de meer omgevende hoofdstukken van het Verhaal van Zosimus wordt Jezus "de Heer" genoemd, bijv. in "de verrijzenis van de Heer" (hfdst. 12) en "de Eucharistie van de Heer" (hdst. 15), maar ook in de binnenste kern van de Geschiedenis van de Rekabieten: het vertelt dat nadat de Rekabieten hadden gevestigd en "klaagden met groot geklaag en de Heer smeekten" (hfdst. 7), Jeruzalem van de verwoesting werd gered. Wanneer de inwoners van Jeruzalem tegen een nieuwe koning, die afstamde van een koning in de dagen van Jeremia, klaagden dat de Rekabieten zich van hen onderscheidden door hun ascetische levensstijl (hfdst. 8) (vgl. de bespotting "Ze zitten vol nieuwe wijn" (Hand 2,13)), droeg de koning de Rekabieten op om hun levensstijl op te geven en zich te conformeren aan de inwoners van Jeruzalem, met de woorden: "vermeng jullie met mijn volk, en eet en drink wijn, en verheerlijk jullie Heer, en jullie zullen God en de koning dienen" (hfdst. 9). Blijkbaar was de "Heer" van de Rekabieten ("jullie Heer") niet de Heer of "God" van de koning en zijn volk, en daarom maken de woorden van de koning duidelijk dat het verheerlijken van Jezus toegestaan was, maar het aan de dag leggen van een duidelijk onderscheidende en meer ascetische levensstijl niet. De Rekabieten weerstaan de koning met de woorden: "Wij zullen God niet ongehoorzaam zijn" (hfdst. 9) (vgl. Simon Petrus die tegen het Sanhedrin zegt: "Men moet God meer gehoorzamen dan de mensen" in Hand 5,29). Dus de Joodse ("klaagden met groot beklag") én Christelijke passage ("jullie Heer") in de Geschiedenis van de Rekabieten verwijst naar de dubbele identiteit van de Rekabieten: zowel (proselitische) Joden als Christenen. Volgens de rest van de Geschiedenis van de Rekabieten worden ze gevangen genomen door de in woede ontstoken koning, maar bevrijd door een engel (hfdst. 9) (vgl. de ontsnapping van Petrus uit de gevangenis van koning

⁴⁷ James Robinson, www.gnosis.org; Eusebius, H.E. 1,13 2,1,4 3,1 ; Haimo van Auxerre

Herodes door de hulp van een engel in Hand 12,5-10). De engel bracht hen naar een aards paradijs (een land, bij een rivier Eumeles, en verborgen door een wolk, waar de Rekabieten een kloosterlijk leven leidden) dat leek op de berg Karmel, bij de rivier Kishon, waar de Kenieten hun nomadische en ambachtelijk leven hadden geleid. (Voor meer associaties met de eerste Christenen, zie de tabel “Het Verhaal van Zosimus”.)

Dan is er nog het bewijs vanuit het ‘Liber de Institutione Primorum Monachorum’ (‘Boek van de Eerste Monniken’), een 14^e eeuwse werk over de spiritualiteit van de Karmel – een kloosterorde die in onheugelijke tijden is ontstaan op de berg Karmel, waarvan de kloosterregel in 1210 werd geschreven door Albertus, patriarch van Jeruzalem –, waarin de auteur beweert dat de Rekabieten en de Essenen zich tot het Christendom bekeerden op de dag na het eerste Pinksterfeest en dat zij de hoofdmedewerkers van de apostelen waren (Martens: 238). Nu is het niet verwonderlijk dat, toen de Rekabitische gevangenisbeambten predikende apostelen waren geworden op Pinksteren, hun eigen stamgenoten – zij die geen aanstelling in de tempel hadden maar alleen nog maar rondtrekkende smeden waren – hun eerste bekeerlingen waren en hun eerste medewerkers. De spiritualiteit van de Karmelieten vertoont enkele verbluffende gelijkenissen met de levensstijl van de Rekabieten – de wapenspreuk van de Karmel is “Zowaar de Heer God van Israel leeft, voor wiens aangezicht ik sta” en op hun schild staat een vurig zwaard⁴⁸ – en zij waren de missionarissen van India. Deze argumenten uit de overlevering zijn duidelijk genoeg, en er kunnen er nog meer zijn. Maar als andere, meer specifieke, verwijzingen naar de tempelfunctie van de Elf zouden blijken te ontbreken, zou één van de redenen kunnen zijn dat de meest excellente Theofilus het document van Lucas, dat onthulde dat de Elf Christenen geworden waren, het Evangelie van Lucas, in zijn persoonlijk bezit heeft gehouden zonder het te publiceren. Hij zou zelfs niet eens een leerling van Jezus geworden kunnen zijn. Aangezien hij niet “de zekerheid” (Lu 1,4) had voordat hij Lucas’ Evangelie ontving, geloofde hij na het te hebben ontvangen en gelezen misschien nog steeds niet. Toen Lucas’ Evangelie werd gevonden/gepubliceerd – misschien gebeurde dit pas na 70 AD, toen de tempel werd verwoest –, kan de uitdrukking “de Elf” door de leden van de kerk die het document vonden (bijv. Rome, waar Lucas zijn evangelie waarschijnlijk schreef) automatisch zijn geïnterpreteerd als betreffende de Galilese apostelen. Deze kerkleden kunnen leerlingen uit de heidenen of anders Joodse leerlingen uit de Diaspora zijn geweest, die niet bekend waren met details van de tempelorganisatie noch met de bijnaam van de gevangenisbeambten van de tempel.

En daarbij, de meeste leden van de bekeerde Elf en hun groep migreerden waarschijnlijk naar Syrië en India, aangezien de Rekabieten een rondtrekkende stam waren en Christus hun had opgedragen dat “boete en vergeving van zonden in zijn naam gepreekt moest worden aan alle naties, te beginnen met Jeruzalem” (Lu 24,47). En als ze ooit zelf al schreven over hun ethnische oorsprong – ze zullen zeker niet graag geschreven hebben over het feit dat zij werkelijk de gevangenisbewaarders geweest waren die Jezus in de gevangenis hadden bespot en geslagen –, dan zouden ze dat hebben gedaan in de Aramese taal, die onbekend was bij de meeste andere, heidense, Christenen. Als die dus al bestond, zou hun tekst niet gemakkelijk de toekomst in zijn gedragen samen met de overige teksten van de christelijke overlevering. Eén Aramese tekst die het heeft overleefd is de Peshitta, het Aramese Nieuwe Testament uit het 4e eeuwse Syrië, dat onthult dat andere dan Galilese vrouwen aan de Elf vertelden over Jezus’ verrijzenis,⁴⁹ maar de meeste andere manuscripten en vertalingen, bijv. de Latijnse Vulgaat – de vijfde eeuwse officiële Latijnse bijbelversie van de Rooms Katholieke Kerk –,

⁴⁸ Dit zijn de woorden van de profeet Elia (1Kon 17,1 vgl. 18,15), maar Elia was waarschijnlijk een Keniet (zie coherentietabel A).

⁴⁹ Zie het Aramees-Engelse Nieuwe Testament, Luqa Ch. 24,1 on <http://www.peshitta.org/>

lieten dit detail weg,⁵⁰ en dit verduisterde ook de identiteit van de Elf. En een andere, en waarschijnlijk meest belangrijke, reden waarom niet veel bekend is over de Rekabitische oorsprong van de eerste Joodse Christenen, is dat de andere Christenen helemaal niet in hen geïnteresseerd waren, maar “nogal neerkeken” op hen en later, na het Christelijke Concilie van Nicea (325 AD), hen zelfs “schuwden als ketters” omdat ze de doctrinaire beslissing van het concilie over de goddelijkheid van Jezus weigerden te accepteren: God én mens.⁵¹ Zoals Hieronymus over hen schreef: “wensend zowel Joden als Christenen te zijn, zijn ze noch het één noch het ander” (Brief 79 aan Augustinus).

9. Rekabieten, Essenen en Nazarenen

In de beargumentatie dat de Rekabieten de gevangenisbewaarders van de tempel geworden waren, kan nog een argument worden toegevoegd, namelijk dat er Rekabieten onder de Essenen waren – de Essenen waren een Joodse secte die gevormd was door tempelpriesters als een reactie op de illegale praktijken in de tempel van Jeruzalem vanaf 160 vóór Christus en daarna, zoals de bediening door niet-Sadokistische hogepriesters⁵² –, en dat de levensstijl van de Essenen (die zichzelf Sadokieten noemden) veel gemeen had met zowel de levensstijl van de Rekabitische stam als met de levensstijl van het tempelpersoneel, en dat de leden van de noordelijke tak van de Essenen de Nazarenen werden genoemd (vandaar de naam Nazaret voor hun kampement), en ‘Nazarenen’ stamt af van ‘notzerim’, de bijnaam van de Rekabieten (zie tabel F en K voor details).

Ook werden (de meesten van) deze Joodse Nazarenen Christenen, en dit is de reden waarom de Joodse Christenen in het algemeen, en niet alleen de gevangenisbewaarders (‘notzerim’), “de Nazarenen” genoemd konden worden (Hand 24,5), en het boek *Liber de Institutione Primorum Monachorum* kon verklaren, dat de Rekabieten en de Essenen zich tot het Christendom bekeerden. Enkele argumenten voor de bekering van de Joodse Nazarenen tot het Christendom staan in tabel H.

10. Discussie

De stelling dat de twee verschijningsverhalen, van Johannes en Lucas, over de avond van Pasen een verschillende gebeurtenis beschrijven – één betreffende de Galilese apostelen in het Cenakel en de andere betreffende de Elf (gevangenisbewaarders) en hun ‘hyperetai’ in de tempel – kan hypothetisch genoemd worden, maar het kan niet onmogelijk genoemd worden: er zijn helemaal geen contra-argumenten.

Het kan zelfs hoogst waarschijnlijk genoemd worden om een aantal redenen:

a) het structurele bewijs van de auteurs Eusebius, Hegesippus, Epifanius, Heraclides en Aristoteles, uit de Bijbel, en van (nog andere auteurs uit) de Joodse en Christelijke overlevering, is een stevige onderbouwing van de stelling dat de Elf en Simon van Lucas leden van de Rekabitische tempelpolitie waren (zie fig. 2 voor de structuur van dit bewijs).

⁵⁰ 1. una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata 2. et invenerunt lapidem revolutum a monumento” (Lu 24,1-2 www.fourmilab.ch/etexts/www/Vulgate/Luke.html)

⁵¹ <http://www.centuryone.org/essene.html>; voor een Jood is een drie-ene God ondenkbaar.

⁵² Een hogepriester moest een nakomeling van Aaron zijn, de eerste hogepriester (Ex 31,10 35,19), en velen meenden dat hij ook van de Aaronitische familie van Sadok moest zijn (2Sa 8,17), één van de beroemdste hogepriesters in de Joodse geschiedenis.

b) een gewone Levitische tempelwacht bestond uit tien personen. Ook de tempelpolitie kan hebben bestaan uit tien officieren plus een secretaris/hoofd (zoals in Athene) en kan “de Elf” genoemd zijn. In het Oude Testament werd David’s legioen van (ingehuurde) machtige strijders “de Dertig” genoemd, en zijn generaals “de Drie”.

c) de stelling is gedeeltelijk gebaseerd op de organisatie van de Griekse stadstaat Athene, en Lucas’ Evangelie en Handelingen werden geschreven door een Griekse (tempel-)arts voor een vergriekste hoogwaardigheidsbekleider (en Joodse ex-hogepriester).

d) de stelling heeft één en dezelfde oplossing voor de zeven tegenstellingen tussen Johannes’ en Lucas’ verschijningsverhalen, die opgenoemd zijn in de inleiding,

e) het maakt ook de vier Evangelieverhalen over de gebeurtenissen op Paasmorgen volledig verklaarbaar en met elkaar overeenstemmend,

f) het verklaart ook een deel van het Kerygma (“alle apostelen”) en

g) wordt ondersteund door een grote hoeveelheid overig zich opstapelend bewijs uit het Nieuwe Testament, bijv: 1. De ‘hyperetes’ sloeg Jezus in het gezicht ten overstaan van Annas, omdat hij een ‘hyperetes’ van de tempel was. 2. Kleopas en Maria van Klopas en Simon (de zoon van Klopas) zijn allemaal in Jeruzalem in de periode van Jezus’ lijden en Pasen, en op zijn minst twee van hen zagen Hem na zijn verrijzenis. 3. De Syrische, Arabische en Perzische versies van het Nieuwe Testament (mogelijk overgeschreven door nakomelingen van de Arabische Rekabitische Elf, die naar Syrië en Perzië waren gemigreerd) leveren over, dat er “zekere anderen” en niet alleen maar Galilese vrouwen waren die ’s ochtends Jezus’ graf bezochten en van wie sommigen aan de Elf over Jezus’ verrijzenis gingen vertellen. 4. De bevelhebber bij het kruis en allen die bij hem waren, waren zeer bevreesd bij Jezus’ dood en bij Jezus’ verschijning waren de Elf ontzet en zeer bevreesd. 5. Jezus zei tegen de bevelhebber en ‘hyperetai’, toen ze Hem arresteerden, dat de Schriften vervuld moesten worden, en Hij herinnert de Elf eraan, wanneer Hij op de avond van Pasen aan hen verschijnt, dat Hij hun dit had gezegd. 6. Aan de Galilese apostelen toont de verrezen Jezus zijn handen en doorstoken zijde (in plaats van zijn handen en voeten), om hen ervan te verzekeren dat Hij werkelijk gestorven was; voor de Elf eet Hij vis om hen ervan te verzekeren dat Hij niet de geest van een dode was. 7. De vrouwen, die op weg waren naar de Galilese apostelen, zagen de verrezen Jezus, maar de vrouwen, die op weg waren naar de Elf, zagen geen verschijning van Jezus. 8. De Elf zijn voortdurend in de tempel; de apostelen verborgen zich in het Cenakel. 9. Jezus’ verschijning aan Simon Petrus en enkele anderen in Galilea is zijn derde verschijning aan zijn leerlingen, wat onmogelijk zou zijn als Lucas’ Simon Simon Petrus was. 10. Matthias wordt bij “de elf apostelen” gerekend en niet bij “de Elf”. 11. Op Pinksteren stond Petrus op met de Elf. 12. De buitenlandse Joden konden de prediking op Pinksteren “ieder in zijn eigen moedertaal verstaan” omdat de Rekabieten, als internationale wapenleveranciers, waarschijnlijk de talen van alle volkeren spraken. 13. De (geheelonthoudende Rekabitische) apostelen worden belachelijk gemaakt en ervan beschuldigd dronken te zijn. 13. Petrus kon tot drieduizend mensen spreken omdat hij op de gevangenispoort van de tempel stond (en zo leek op Jeremia). 14. Petrus citeert vervolgens Jeremia’s profetie (35,13-19), die de mannen van Judea en alle inwoners van Jeruzalem met de Rekabieten vergelijkt. 15. Petrus citeert ook Joel: “over mijn dienaars ... zal Ik ... mijn Geest uitstorten.” 16. Petrus spreekt over de belachelijk gemaakte Rekabieten als “deze mannen”, maar over de verzamelde apostelen van beide soorten als “wij allen”. 17. De Rekabitische apostelen “leiden smaad”, opgesloten in hun eigen gevangenis en geslagen door hun eigen ondergeschikten. 18. Toen alle apostelen in de Zuilengang van Salomo waren durfden “de overigen” (van het tempelpersoneel) zich niet bij hen te voegen, maar het volk wel. 19. De apostelen zijn in staat om in Jeruzalem te blijven ondanks Paulus’ vervolging van alle leerlingen. 20. De apostelen sturen Simon Petrus en Johannes naar Samaria. 21. Nadat Barnabas Paulus naar de apostelen had meegenomen, zweert Paulus, na in de tempel te zijn

geweest, dat hij geen andere ('heteron' = verschillende, de andere van twee) apostel gezien heeft behalve de Galileeër Jakobus, de broeder van de Heer. 22. Junias, Andronicus, Timotheus en Silvanus zijn apostelen, maar niet uit de twaalf Galileeërs. 23. "De Twaalf" riepen de hele groep leerlingen bij elkaar. 24. Lucas gebruikt beide onderscheidende termen, "de Elf" én "de Twaalf", zowel in zijn Evangelie als in de Handelingen. 25. De Elf moesten Jezus' dood, verrijzenis en vergeving gaan prediken aan alle volkeren, waarvoor zij zeer geschikt waren als de Rekabitische rondtrekkende, veeltalige en onschendbare wapenleveranciers van alle volkeren.

h) er zijn degelijke verklaringen voor het feit dat het gedurende vele eeuwen onbekend was dat Lucas' Elf de gevangenisbewaarders van de tempel waren, bijv.: zij schreven er zelf niet over en de ander christenen minachtten hen en werden ze uiteindelijk af als ketters, omdat ze de leer van Jezus' goddelijkheid verwierpen.

i) alleen de twaalf eerste Galilese apostelen hadden van Jezus de opdracht gekregen om de Eucharistie te vieren, om zonden te vergeven in Jezus' naam, om te dopen, en om het leergezag uit te oefenen tot "de voleinding der wereld" en dus om opvolgers te wijden (bisschoppen en priesters) (Matt 28,20). Matthias kan dus gewijd zijn toen hij het "ambt en apostelschap" van de dode Judas Iskariot overnam (Hand 1,17.25). En Hieronymus vertelt in De Viris Illustribus 2 het volgende over Jakobus, de broeder van de Heer: 'Jakobus, (...) die na het lijden van onze Heer direct door de apostelen tot bisschop van Jeruzalem werd gewijd, schreef een enkele brief, die bij de zeven Katholieke Brieven wordt gerekend'⁵³; ook Paulus was een apostel (1Kor 9,1 15,7-9) en was gedoopt (Hand 9,18) en moet ook gewijd zijn, want hij legde de handen op aan de leerlingen te Efeze, die toen de Heilige Geest ontvingen (Hand 19,6). Op dezelfde manier kunnen ook de apostelen van de tempelgevangenis gewijd zijn door de Twaalf op de dag van Pinksteren. Zo vormden de oorspronkelijk twee verschillende soorten apostelen één groep, één Katholieke Kerk, op de dag van Pinksteren, zoals haar Katechismus zegt in paragraaf 830: "In haar blijft de volheid van het lichaam van Christus, verbonden met haar hoofd, voortbestaan, hetgeen inhoudt dat zij van Hem "de volheid van de heilsmiddelen", die Hij gewild heeft, ontvangt: de juiste en volledige geloofsbelijdenis, het volledige sacramentele leven en het gewijde ambt in apostolische opvolging. De kerk was in deze fundamentele betekenis katholiek op de dag van Pinksteren en zij zal dat altijd zijn tot op de dag van de parousie."⁵⁴ Dus de Kerk zelf zegt dat het gewijde ambt bestond op de dag van Pinksteren. Paus Benedictus XVI sprak in zijn algemene audientie op 22 maart 2006: 'In [het Boek] Openbaringen, wordt de rol van de apostelen, en meer specifiek van de Twaalf, verhelderd met het eschatologische perspectief van het hemelse Jeruzalem, dat wordt voorgesteld als een stad waarvan de muur "twaalf lagen steen als fundament" heeft, "waarop de twaalf apostelen van het Lam staan geschreven" (21,14).'⁵⁵ Dus ook de paus erkent het bestaan van meer apostelen dan alleen de eerste twaalf die het fundament van de Kerk en haar apostolische successie waren.

j) wanneer men veronderstelt dat Lucas' "Elf" dezelfde zijn als Lucas' en Johannes' "Twaalf" en die van de Handelingen – dit is de oude veronderstelling –, en dan probeert de gemeenschappelijke historische gedeelten van de verrijzenisevangelies vast te stellen, brengt

⁵³ Vertaling van: "James, (...) after our Lord's passion at once ordained by the apostles bishop of Jerusalem, wrote a single epistle, which is reckoned among the seven Catholic Epistles."

⁵⁴ parousie: de wederkomst van Christus als de Rechter van de wereld (vgl. Mr 13,26-27 Matt 16,27)

⁵⁵ www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/audiences/2006/documents/hf_ben-xvi_aud_20060322_en.html;

vertaling van: "In [the Book of] Revelations, the role of the apostles, and more specifically of the Twelve, is clarified with the eschatological perspective of the heavenly Jerusalem, presented as a city whose wall has "twelve courses of stones as its foundation, on which were inscribed the twelve apostles of the Lamb" (21:14)." In [het Boek] Openbaringen wordt de rol van de apostelen, en meer specifiek van de Twaalf, verhelderd met het eschatologische perspectief van het hemelse Jeruzalem, dat wordt voorgesteld als een stad waarvan de muur "twaalf lagen steen als fundament" heeft, "waarop de twaalf apostelen van het Lam staan geschreven" (21,14).

dit onvermijdelijk met zich mee dat sommige van de dan tegenstrijdige details verworpen worden, bijv. de eerste reactie van de leerlingen of van de Elf en sommige van Jezus' exacte woorden en daden. Maar de prijs van deze verwerping van de historiciteit van gedeelten van de evangeliën is hoog, aangezien het ook de betrouwbaarheid van de kern van de verhalen aantast. Als gedeelten onhistorisch zijn, kan immers alles onhistorisch zijn. Recentelijk hebben Richard Dawkins en Christopher Hitchens beweerd dat de vier evangeliëverhalen geen waarde hebben als historische teksten, vanwege hun onderlinge inconsistenties.⁵⁶ Wat betreft de moeilijkheid bij het harmoniseren van de Paasevangeliën meende Roy Hoover het volgende: 'De "variërende aard van hun Paasverhalen (van de Evangeliën)" en overduidelijke "theologische belangen" van de Evangelisten maken de verrijzenisverhalen historisch dubieus. Meer nog, Jezus' verrijzenis – in tegenstelling tot de kruisiging – was een privégebeurtenis in zoverre dat Jezus verscheen aan hen die al zijn gelovigen waren of zouden worden'⁵⁷ (Copan: 22). Hier erkent Hoover dat Jezus verscheen aan niet-gelovigen en dat het dus geen privé-gebeurtenis was. En natuurlijk is het feit dat Jezus verscheen aan ongelovige mensen die gelovigen werden geen argument, want het is alleen maar logisch om de verrezen Jezus te zien en dan te geloven. Het zou zeer onnatuurlijk zijn om Hem verrezen te zien en niet te geloven. En het probleem van de variërende aard van de Paasevangeliën van Johannes en Lucas wordt opgelost door de stelling van dit artikel, op een detail-behoudende manier, die zowel de variërende details als de kern van de verhalen (Jezus' fysieke lichamelijke verschijningen) historisch betrouwbaar maakt: het zegt eenvoudigweg dat de twee Paasevangeliën niet dezelfde gebeurtenis beschrijven. De manier waarop zij overeenkomen met Mattheus' en Johannes' overige verschijningsevangelies – betreffende andere dagen dan Pasen – is niet moeilijk te achterhalen en zal worden besproken in een ander artikel. Dat Jezus zelfs verschenen kan zijn aan personen die geen gelovigen waren noch werden, wordt ook besproken in één van mijn nog te publiceren artikelen.

Kortom, de stelling dat Jezus verrezen verscheen aan de beampten van de tempelgevangenis wordt onderbouwd door het structurele bewijs van de vroege auteurs, dat van het Oude en Nieuwe Testament, en dat van de Joodse en Christelijke overlevering (a), en er zijn helemaal geen tegenargumenten. De stelling is aannemelijk en eenvoudig (b-c) en doet recht aan de kale teksten van het Nieuwe Testament met een grote verklarende reikwijdte en kracht (d-g), de nieuwheid ervan is verklaarbaar (h), hij is niet in tegenspraak met de aanvaarde (Katholieke) geloofspunten (i), en, in tegenstelling tot de oude hypothese, (j) maakt hij geen enkel gedeelte van de verhalen in Evangeliën en Handelingen historisch dubieus.

A.A.M. van der Hoeven, Nederland, 1 augustus 2010.

⁵⁶ "New Book Debunks Atheists' Claims", interview met Thomas Williams door Karna Swanson, Zenit-artikel 17-06-2008 op www.zenit.org/article-22917?l=english

⁵⁷ vertaling van: "The 'variant character of their (the Gospels') Easter narratives' and obvious 'theological interests' of the Evangelists render the resurrection accounts historically dubious. Moreover, Jesus' resurrection – unlike the crucifixion – was a *private event* in that Jesus appeared to those who were already or would become believers."

Geciteerde werken

Griekse tekst van het Nieuwe Testament:

Nestle, E., & Aland, B. and K., & Karavidopoulos, J., & Martini, C.M., & Metzger, M. 2001 (27th Auflage, 8th printing). *NESTLE-ALAND, Novum Testamentum Graece*. Stuttgart, Germany: Deutsche Bibelgesellschaft.

BHM Ben Asher Morfologische Hebreeuwse tekst

Bijbelvertalingen:

Canis Petrus Canisius Bijbelvertaling
Lei 1994 Gereviseerde Leidse vertaling
Lut 1994 Gereviseerde Lutherse vertaling
LXX Septuagint vertaling van het Oude Testament
NBG(51) Nederland Bijbelgenootschap vertaling van 1951
NBV Nieuwe Bijbelvertaling
WV78 Willibrordvertaling van 1978
WV95 Willibrordvertaling van 1995

ASV 1901 American Standard Version
AV Authorized Version
HNV Hebrew Names Version of the World English Bible
KJ21 King James 21st century version
NASB New American Standard Bible
NET Bible New English Translation
NIV New International Version
NKJV New King James Version
RSV Revised Standard Version
Webster vertaling
Weymouth vertaling

Andere werken:

Anderson, R.H. 1997. "Theophilus: A Proposal", *Evangelical Quarterly* 69:3. ISSN (gedrukt): 0014-3367
Bartelink, G.J.M. 1958. *Grieks-Nederlands woordenboek (Grieks-Nederlands woordenboek)*. Utrecht, Nederland: Het Spectrum.
Charlesworth, J. 1976. *The Pseudepigrapha and Modern Research*, SBLSCS 7, Missoula: Scholars Press.
Chilton, B. 2004. "James, Jesus' Brother", *The Face of New Testament Studies*, red. S. McKnight and G.R. Osborne, Grand Rapids: Baker Academic, and Apollos.
Copan, P., & Tacelli, R.K. (red.) 2000. *Jesus' Resurrection, Fact or Figment*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.
Craig, W.L. 1989 (herziene uitgave 2002). *Assessing the New Testament Evidence for the Historicity of the Resurrection of Jesus (Studies in the Bible and Early Christianity, Volume 16)*. Lewiston-Queenston-Lampeter: Edwin Mellon Press.
Martens, P. 1962. "De Teresiaanse Karmel", *Innerlijk Leven* 16,4 and 5. Leuve, België: Drukkerij der HH. Harten.
Edersheim, A. 2004 (6^e druk). *The Temple: Its Ministries and Services*. Peabody MA: Hendrickson.
Epiphanius (4^e eeuw AD). 1987 resp. 1997. *The Panarion of Epiphanius of Salamis: Book I*, vertaald door F. Williams. Leiden, Nederland: Brill Academic Publishers. Resp. *The Panarion of Epiphanius of Salamis: Book II and III (Nag Hammadi and Manichaean Studies)*, vertaald door F. Williams. Leiden, Nederland: Brill Academic Publishers.
Eusebius of Caesarea (3^e-4^e eeuw AD). 1998. *The History of the Church from Christ to Constantine*, vertaald door C.F. Cruse. Peabody MA: Hendrickson.
Harris, R.L. 1995. *The World of the Bible*. London: Thames and Hudson.
Josephus, Flavius (1^e eeuw AD). 1987a (17^e druk 2003). *The Antiquities of the Jews*, vertaald door W. Whiston. Peabody MA: Hendrickson.
1987b (17^e druk 2003). *The Wars of the Jews*, vertaald door W. Whiston. Peabody MA: Hendrickson.
Juster, D., & Hocken, P. 2004. *The Messianic Jewish Movement, An Introduction*. Toward Jerusalem Council II.
Lightfoot, J. 2003 (4^e druk, herdruk van de uitgave die oorspronkelijk gepubliceerd is door Oxford University Press, 1859). *A Commentary on the New Testament from the Talmud and Hebraica*. Peabody MA: Hendrickson.

Madaule, J. 1982. *Jerusalem, die heilige Stadt dreier Religionen*. Freiburg, Duitsland: Herder.

Rhodes, P.J. 1984. *Aristotle. The Athenian constitution*. London, UK: Pinguin Classics.

Rops, D. 1965. *Het dagelijks leven in Palestina ten tijde van Jesus (The daily life in Palestine in the times of Jesus)*. Utrecht, Nederland: Het Spectrum (oorspronkelijk: *La vie quotidienne en Palestine au temps de Jésus*. Parijs: Hachette).

Turnbull, A. 2002. *Abstract: The Story of Zosimus/History of the Rekabieten*, http://www.standrews.ac.uk/%7Ewww_sd/zosimus.html

Verreth, H. 2003. *De instellingen van de Griekse wereld*. Gent, België: Vakgroep Archeologie en Oude Geschiedenis van Europa, Universiteit van Gent.

Afkortingen

BCE = Before Common Era or Before Christian Era, d.w.z. voor Christus

AD = Anno Domini (AD) (= “in het jaar des Heren”), d.w.z. na Christus

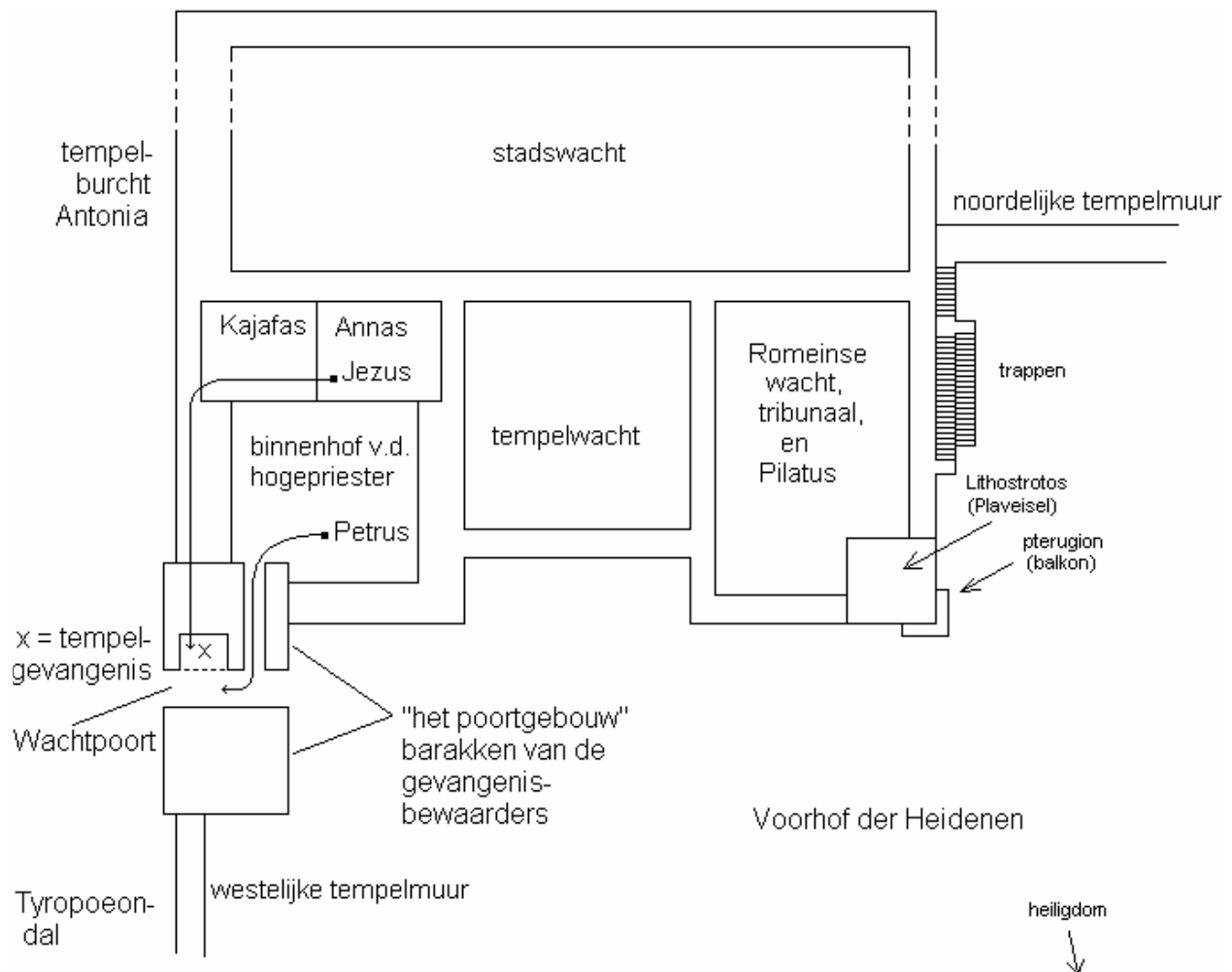

Fig. 1 Een mogelijke configuratie van Antonia, de Wachtpoort en de tempelgevangenis

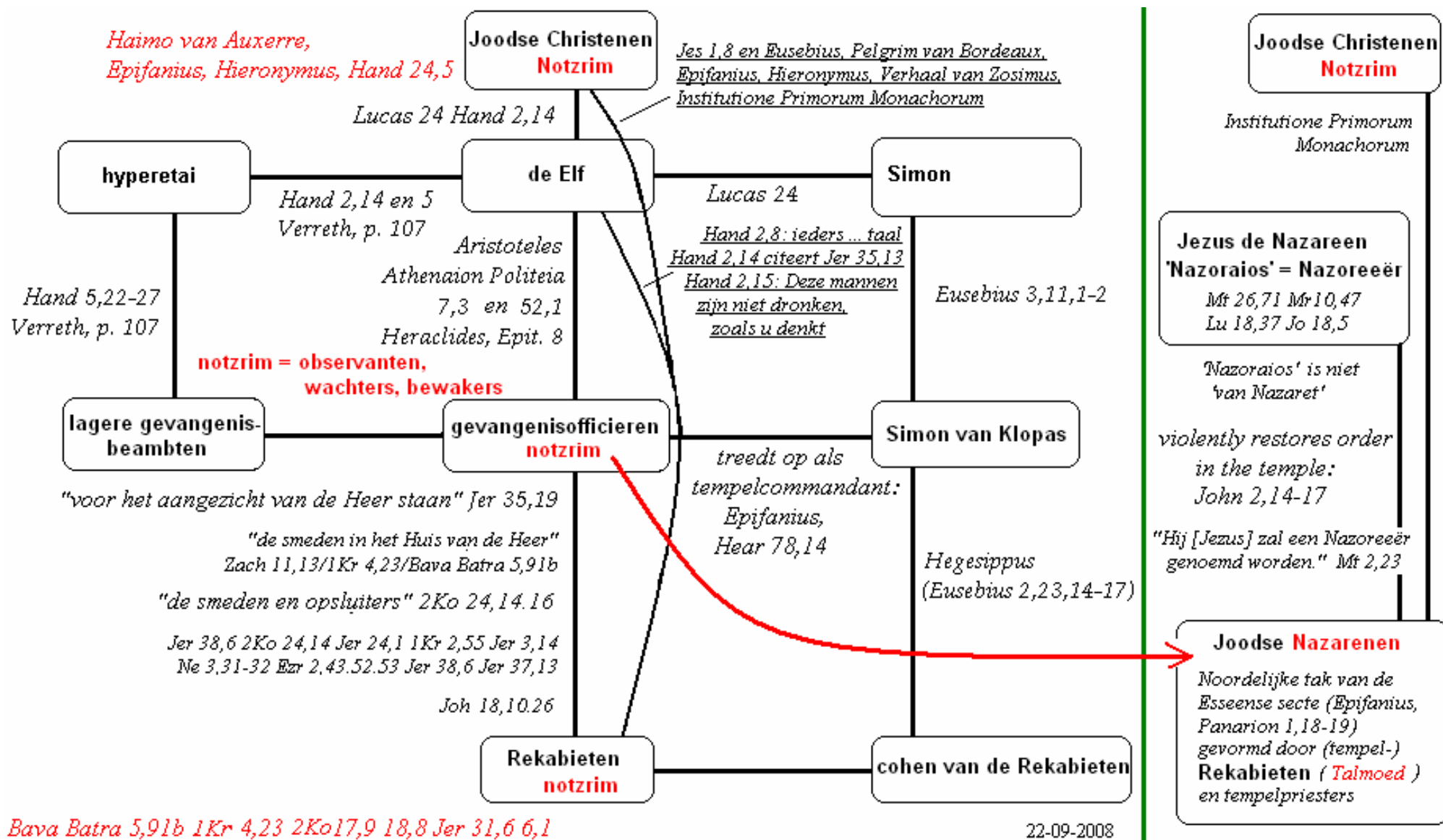
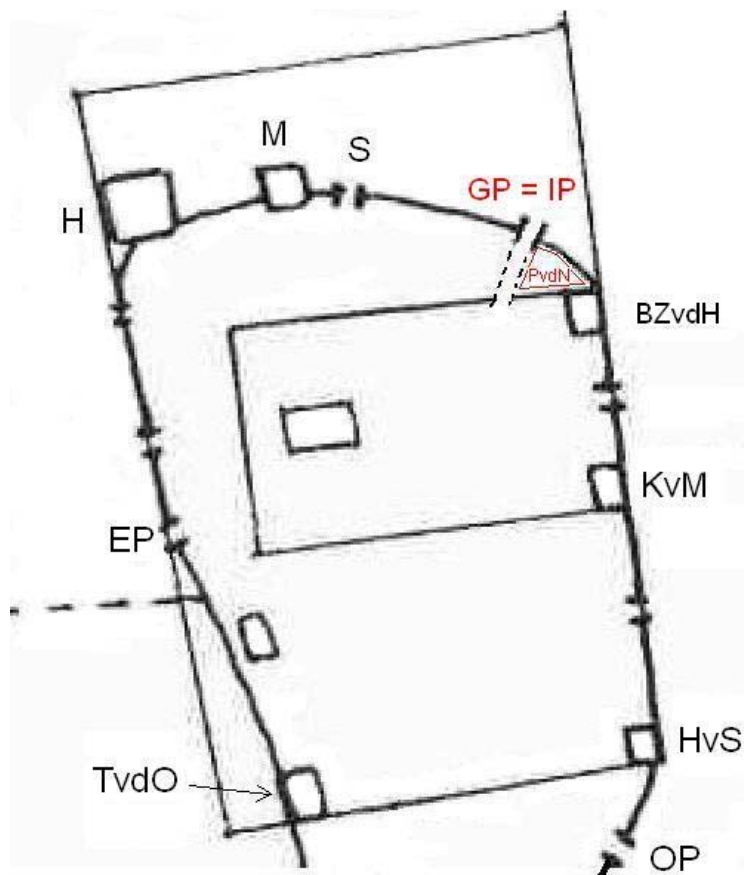

Fig. 2 Structuur van het bewijs

Reparatie van de Oostmuur Ne 3

OP = Oostpoort Ne 3,29
HvS = Huis van Sadok Ne 3,29
KvM = Kamer van Mesullam Ne 3,30

PvdN = Plaats van de Nethinim Ne 3,31
IP = Inspectiepoort Ne 3,31 = Gevangenispoort Ne 12,39
BZvdH = Bovenzaal van de Hoek Ne 3,31-32

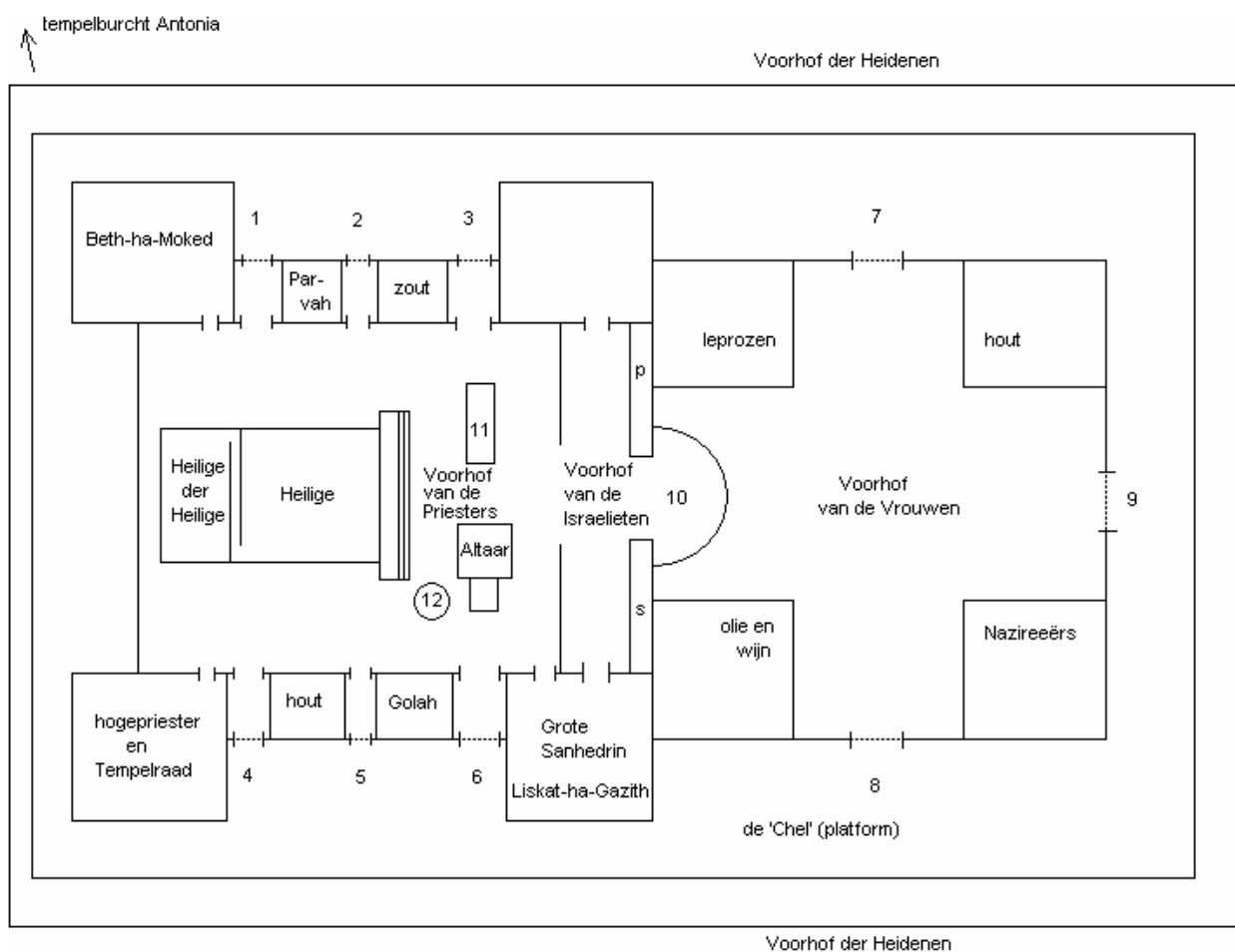
S = Schaapspoort Ne 12,39

Processie over de Westmuur Ne 12

TvdO = Toren van de Ovens Ne 3,11 12,38
EP = Efraïmpoort 2Ko 14,13 2Kron 25,23 Ne 12,39
H = Hananeltoren Ne 3,1 12,39
M = Meahtoren (= Toren van de Honderd RSV) Ne 3,1 12,39
S = Schaapspoort Ne 12,30

GP = Gevangenispoort Ne 12,39

Fig. 3 De Gevangenispoort is de Inspectiepoort “tegenover” de Plaats van de Nethinim in de tijd van Nehemia (ter hoogte van de Bovenzaal van de Hoek)

- 1 = Poort van de Beth-ha-Moked
- 2 = Poort van de offerdieren
- 3 = Vuurpoort (Nitzutz)
- 4 = Houtpoort
- 5 = Poort van de Eerstelingen
- 6 = Waterpoort
- 9 = Schone Poort
- 10 = Nicanorpoort
- 11 = slachthuis
- 12 = waterbasin

- Beth-ha-Moked = 'huis van de haard', hoofdwachtkamer en slaapzaal van de priesters
- Parvah = kamer voor het zouten van de huiden van de offerdieren
- zout = kamer voor het zouten van de offerdieren
- p = kamer van Pinechas (= kamer van de kleding van de hogepriester)
- s = kamer van de spijsbrokken
- Golah = kamer voor het waterapparaat dat het waterbasin leegde en vulde
- Liskat-ha-Gazit = Zaal der Gepolijste Stenen (of van de Vierkante Stenen)
- de rechtszaal van het Grote Sanhedrin

Fig. 4 Een schets van het heiligdom van de tempel, bereikbaar door negen poorten (volgens Edersheim's beschrijving in "The Temple: Its Ministries and Services" hoofdstuk 2)

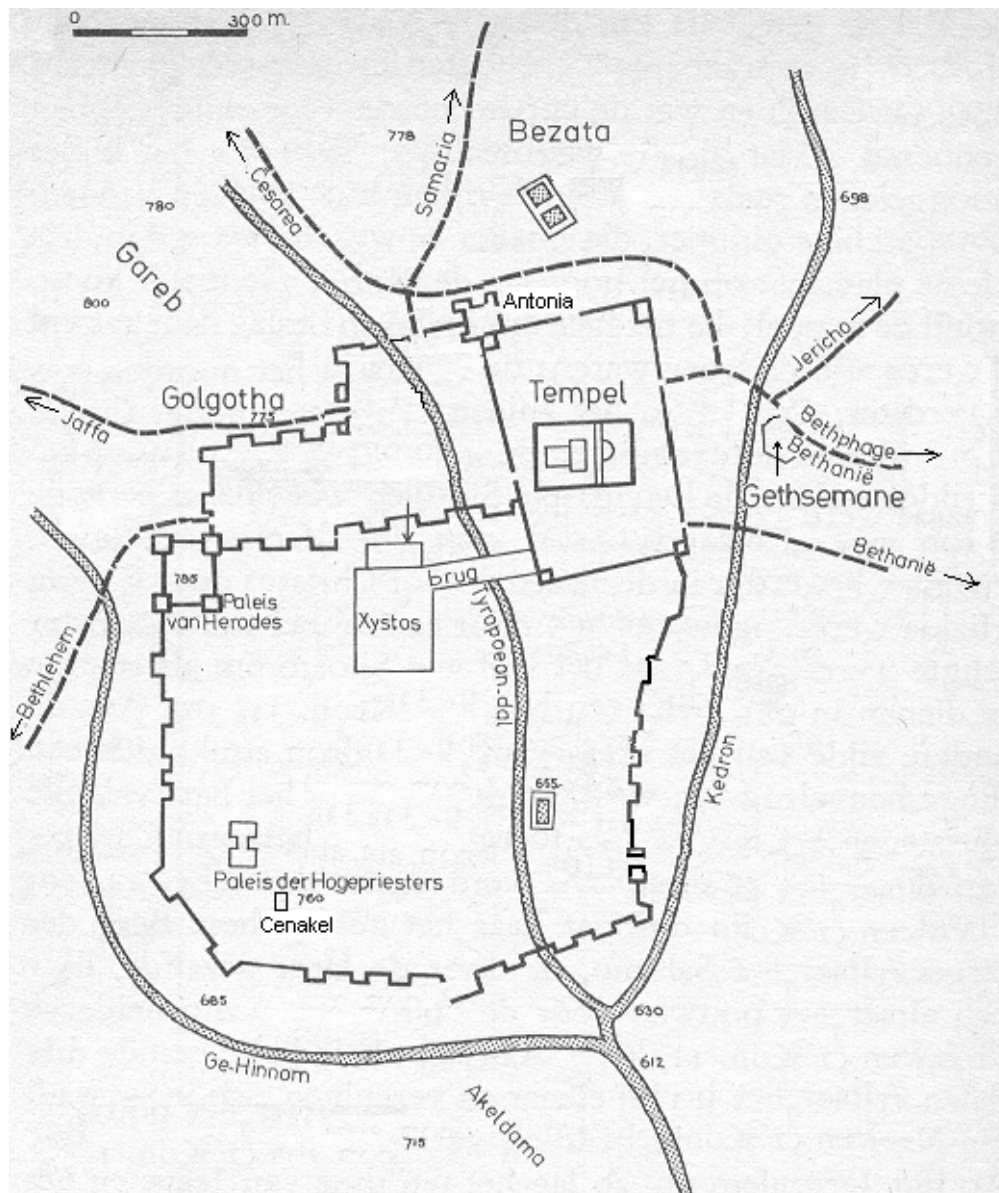

Fig. 5 Jeruzalem ten tijde van Jezus
(aangepast uit Rops: 107)
Cenakel: het huis van het Laatste Avondmaal

[illegible]

50

Joh 18	Lucas 22	Marcus 14		Matt 26		conclusies
13 naar Annas	54 het huis van de hogepriester binnen	53 naar de hogepriester		57 naar de hogepriester Kajafas (de plaats, niet de man aanduidend)		Annas en Kajafas wachtten beide op Jezus in Kajafas huis in Antonia en Jezus ging eerst naar Annas
15 ging de 'aule' (binnenhof) van de hogepriester binnen	55 in het midden van de 'aule'	54 de 'aule' van de hogepriester binnen	66 En terwijl Petrus beneden in de 'aule' was	58 Petrus gaat de 'aule' van de hogepriester binnen "om te zien hoe het af zou lopen"	69 Petrus nu zat buiten in de binnenhof	Petrus ging de 'aule' op de begane grond van de Antonia toren binnen, grenzend aan de Wachtpoort
17 dienstmeisje	56-57 dienstmeisje		66-68 één van de dienstmeisjes		69-70 dienstmeisje	eerste ondervraging en verloochening
			68 Petrus ging eruit het poortgebouw ('pro-aulon') in (een haan kraaide)		71 Petrus was eruit gegaan het poortgebouw in ('puloon')	Petrus ging de 'aule' uit, het poortgebouw ('pro-aule') van de Wachtpoort in (een haan kraaide)
24 Jezus naar Kajafas		55 de hele raad		59 de hele raad		Annas stuurt Jezus naar Kajafas en de Tempelraad
25 zij	58 iemand anders		69-70 dienstmeisje		71-72 dienstmeisje	Tweede ondervraging en verloochening
	na ongeveer een uur		na een poosje			Toen de vergadering van de Tempelraad was beëindigd
26-27 bediende	59-60 nog iemand		70-71 de omstanders		73-74 zij	Derde ondervraging en verloochening
27 een haan kraaide	60 een haan kraaide		72 kraaide een haan voor de tweede keer		74 een haan kraaide	Een haan kraaide (tweede keer)
	61 de Heer draaide zich om en keek Petrus aan					Jezus is in de openbare gevangenis van de tempel ('in het zicht van allen') in de Wachtpoort, waar Petrus was
	63-65 de mannen die Jezus gevangen hielden sloegen hem		65 de bewakers ('hypēretai') begonnen ... Hem met de vuist te slaan		67-68 sommigen sloegen hem	De 'hypēretai' in de tempelgevangenis in de Wachtpoort
	66 overdag, de oudsten van het volk		15,1 's morgens, de hele raad		27,1 's morgens, de oudsten van het volk	's morgens werd Jezus voor het Grote Sanhedrin geleid
28 van Kajafas naar het Pretorium, vroeg in de morgen, 29 Pilatus	23,1 voor Pilatus		15,1 naar Pilatus		27,2 naar Pilatus	Naar Pilatus

Tabel 2. De Tempelraad en het poortgebouw en de gevangenis van de Wachtpoort

Bij aankomst verlaat Maria Magdalena de gemengde groep

Alleen enkele Galilese vrouwen gaan het graf binnen en zien engel

Alleen enkele Galilese vrouwen vluchten een klein stukje weg; de rest gaat het graf binnen en ziet twee engelen

De gemengde groep vrouwen splitst zich op

M. Magdalena bereikt de Galilese vrouwen en samen vertellen ze alles aan de Galilese leerlingen

MARIA MAGDALENA	Joh 20, 1-18	Lege graf	M.Magdalena arriveert en rent naar Simon Petrus en de beminde leerling		M.Magdalena is bij het huis van de beminde leerling en Simon Petrus	Simon Petrus arriveert bij het graf en vertrekt weer	M.Magdalena bij het graf Vraag van engel Verschijning aan M.Magdalena	M.Magdalena gaat het de leerlingen vertellen						
GALILESE VROUWEN	Marcus 16, 1-11	Lege graf	Vrouwen arriveren (M.Magdalena, M.m.v.Jakobus en Joses, en Salome)	Boodschap van de engel	Vrouwen vluchtten van het graf weg [eerste helft van de groep]		Marcus 16,9 1 ^e verschijning aan M.Magdalena							
	Matt 28, 1-11	Lege graf	Vrouwen arriveren (M.Magdalena en de andere Maria)	Boodschap van de engel		Vrouwen gaan het vertellen aan de Galilese leerlingen [Johanna en Maria m.v. Jakobus gaan het aan de apostelen vertellen]		Verschijning aan de vrouwen die op weg zijn naar de Galilese leerlingen	Vrouwen gaan het de Galilese leerlingen vertellen					
GALILESE VROUWEN EN UIT JERUZALEM	Lucas 24, 1-34	Lege graf	Gemengde groep vrouwen arriveert: Galilese vrouwen en "zekere anderen"		Boodschap van de twee engelen binnen in het graf [aan de rest van de groep]	[Vrouwen zijn op weg naar de Elf] ("zekere anderen" zoals M. van Klopas)		[Geen verschijning]	vs. 9 Vrouwen vertellen het aan de Elf ["zekere anderen" zoals M. van Klopas]	Lucas 24,10 "M.Magdalena en Johanna en Maria m.v. Jakobus ... vertelden dit aan de apostelen"	vs. 11 De mannen geloven de vrouwen niet	De Emmaus-gangers weten niets van een verschijning aan vrouwen	De Elf noemen alleen een verschijning aan Simon, geen verschijning aan de vrouwen	

Tabel 3. Het lege graf en de verschijningen in de ochtend

Tabel A. Coherentie tussen Rekabieten, gevangenisbewaarders en Joodse Christenen
(de getallen verwijzen naar de items van tabel K)

kenmerken	Kenieten	(Elia Elisa)	Rekabieten	= notzerim (wachters)	gevangenis beambten (notzerim)	Joodse Christenen (Notzerim)
waren 'notzerim'			28	45	63	92
dronken gewoonlijk water / zwoeren geen wijn te drinken	4	29	(35) 38 47	(28)		not drunk: 88
stonden onder aanvoering van de 'cohen' Jetro van Midjan, en leidden de Israelieten door de woestijn/ 'cohen' en bisschop Simon van Klopas	3 (21)				111	111 117
waren migranten, verblijvers, inwonenden, vreemdelingen	2 3 11 (15 16) 22 25 27(37) 43	29 35	22 27 38 43 47 (130)	55 71	52	104 105 125
woonden in tenten en grotten (Haraset, Nazaret) en in "dubbelsteden" in Gad en Judea (waarschijnlijk een Kenitisch tentenkamp naast een stenen stad)	5 6 (10) 11 13 16 22 23 25 27 28 (37) 62	40	22 28	45	(140)	118
waren ambachtslieden (metaalbewerkers) (maakten bijv. wapens en strijdagens en afgodsbeelden)	4 (6) 10 15 23 25 26 27 41 42 44	34 (31)	27 42 44 (130) (133 134)	27 71	54 55 5 4 27 57 87	118
woonden vlakbij water (voor het koelen van metalen)	5 10 11 12 16 23 25 45	(32)	45	45		118
werden bij de stam Benjamin gerekend / kinderen van Benjamin / woonden in de Benjaminpoort = Gevangenispoort	22 45			45	51 59 64 65 66	
Simi / Simatieten / Simieten / Menachem bar Simai	23		61		80 (73)	(102)
rustten legers uit met wapens en strijdagens / repareerden de Inspectiepoort = Gevangenispoort/ waren inspectiebeambten	10 15 42		22 (31) 59		51 64 65 66 123	
waren verraderlijk / hebben wachttorens / desertie, werden van te voren gewaarschuwd	11 17 18 22 23 (37 38) 42		38	28 55	51	112 115 116 119 121
ontvluchten gemakkelijk het strijdtoneel	15 16 45		45 47	55		112 113 116 120 121
hadden vrede met alle naties die in oorlog waren	8 9 (10) 15 17			55		88 113 115 121
in de context van muziek en dans		30	4 21 22 30 36 42 45 55 69	45 55	88	
(werden beloond met) "Nimmer zal het Jonadab, de zoon van Rekab, ontbreken aan een man, die voor mijn aangezicht staat al de dagen."			47		52 55	128 129
Jonadab, Ben Melek van koning Jehu / Malkia zoon van Rekab van Bethhaccerem, Malkia de Ben Melek / de Put van Malkia in de Gevangenis van de Tempel / Malchus is hypēretēs		133	38	53 63 64	53 86	
gaven vuur-rooksignalen vanaf hoge torens om te waarschuwen voor naderend oorlogsgeweld / woonden in Bet-hakkerem / staken alarmvuur aan in Bet-hakkerem/ waarschuwden voor Armageddon	(15) 28 45		63	45 55		140

Tabel B tot H: Overzicht Van Kenieten tot Nazarenen
(de getallen verwijzen naar de items van tabel K)

B	Kenieten		Kenieten	Elia Elisa
	waren migranten	hebreeërs 'ibriy' = doortrekkers, van het werkwoord 'abar' = doortrekken, oversteken 'ger' = vreemdeling 'tishab' = 'verblijver', 'bewoner' tegengesteld aan 'vestiger'	2 3 11 (15 16) 22 25 27 (37) 43	29 35
	stonden onder aanvoering van de 'cohen' Jetro uit Midjan, en leidden de Israëlieten door de woestijn		3 (21)	
	woonden in tenten en grotten (Haraset, Nazaret) en in "dubbelsteden" in Gad en Judea (waarschijnlijk een Kenitisch tentenkamp naast een stenen stad)	Bijv. Saannaim, Beerot, Machanaim, Gittaim, Gederotaim, Bachurim, (Ramot-Gilead) (cf. Arimathea in Judea?)	5 6 (10) 11 13 16 22 23 25 27 28 (37) 62	40
	waren ambachtslieden (metaalbewerkers) (maakten bijv. wapens en strijdwapens en afgodsbeelden)	'charashim' = ambachtslieden bijv. smeden, timmerlieden, steenhouders, handwerkslieden 'yotsrim' = vormers bijv. smeden en pottenbakkers 'tsaraphim' = zuiveraar van goud, zilver etc. Worden gedood in Haraset ha-Gojim vlakbij de berg Karmel in Galilea; De Keniet Cheber verhuisde naar het Meer van Galilea	4 (6) 10 15 23 25 26 27 41 42 44	34
	dronken gewoonlijk water		4	29
	woonden vlakbij water (voor het koelen van metalen)		5 10 11 12 16 23 25 45	(32)
	rustten legers uit met wapens en strijdwapens	bijv. Sisera's leger	10 15 42	
	hadden vrede met alle naties die in oorlog waren en met alle koningen		8 9 (10) 15 17	
	gaven vuur-rooksignalen vanaf hoge torens om te waarschuwen voor naderend oorlogsgeweld	bijv. toren in Tekoah (= Bet-hakkerem)	(15) 28 45	
	werden bij de stam Benjamin gerekend	bijv. Simi Simieten and Haddad-Rimmon	22 45	
	Simi, en duizend mannen uit Benjamin		23	
	ontvluchten gemakkelijk het strijdtoneel		15 16 45	
	waren verraderlijk		11 17 18 22 23 (37) 38) 42	

C	Rekabieten			Elia/ Elisa
	Rekab zoon van Rimmon	Rimmon (in Galilea en Benjamin)	22	
	Waren migranten		22 27 38 43 47 (130)	
	hadden gezworen niet in huizen te wonen maar in tenten en grotten (“dubbelsteden”) Beerot)	Sukatieten (= wildernismannen, bosjesmannen, cf. Notzerim woonden tussen de bosjes)	22 28	
	waren ambachtslieden	Malkia zoon van Rekab is Malkia zoon van de goudsmid charashim en yotzerim	27 42 44 (130)	
	Rekab = strijdwagen	Repareerden de Inspectiepoort	22 (31)	31
	hadden gezworen geen wijn te drinken		(35) 38 47	
	werden beloond met ‘voor altijd voor de Heer te staan’		47	
	zijn ‘caphar’ = inspectiebeambten, en zaten in de Granieten Zaal van het Sanhedrin		59 123	
	Jonadab, Ben Melek van koning Jehu	Jonadab ben Rekab: 1) is dienaar van Elisa en wordt ‘zoon van de profeet’ genoemd en dus een ‘ben Rekab’ aangezien Elisa ook Rekab genoemd wordt (Elisa is mogelijk een Kenitische profeet vgl. Elia) 2) Hij staat in Jehu’s strijdwagen (strijdwagen = ‘rekab’) en wordt zo Jehu’s Ben Melek (= ‘zoon van de koning’) en zou dus een ‘zoon van de strijdwagen’, een ‘zoon van Rekab’, genoemd kunnen worden	38	133
	Rekabietische familienaam Simatieten is de vrouwelijke vorm van de Kenitische Simieten	Simatieten = Simieten (“of Benjamin”)	61	
	waren verraderlijk		38	
	ontvluchtten gemakkelijk het strijdtoneel		45 47	
	waren rondtrekkende metaalbewerkers (en profeten?)		(130 133 134)	
	woonden vlakbij water	Bet-hakkerem = Ain Karim = Bron van de Wijngaarden	45	
	in context van muziek	Gat / Gittit = snaarinstrument bliezen de trompet	4 21 22 30 36 42 45 55 69	30

D	Notzerim Waren Rekabieten:		
	de Jewish Encyclopedia zegt dat de Notzerim Rekabieten waren de Talmoeed zegt dat de Rekabieten het gebod van hun vader 'natzeru' (in acht namen)		28
	hadden wachttorenen	Toren van de Notzerim	28 55
	woonden buiten steden	Woonden temidden planten en bosjes (vgl. Rekabitische Sukatieten = bosjes man)	27
	woonden dicht bij water	Ain Karim = Bron van de Wijngaarden	45
	waren ambachtslieden		27
	zijn "zonen van Benjamin"		45
	ontstaken signaalvuur in Bet-hakkerem (steenhopen)	Bet-hakkerem = Ain Karim	45 55
	Malkia zoon van Rekab komt uit Bet-hakkerem Malkia zoon van de goudsmid, Malkia de Ben Melek	Bet-hakkerem = Ain Karim	53 63 64

E	Notzerim Rekabieten waren beambten van de Tempelgevangenis:		
	notzer = bewaken, opsluiten		28 45 63
	“het zal hen nooit ontbreken aan een man die voor mijn aangezicht staat” zij “verblijven voor het aangezicht van de Heer”		47 52 55
	Simon zoon van Klopas, cohen van de Rekabieten, treedt op als tempelbevelhebber		111
	zijn de “‘yotsrim’ (=vormers = smeden/pottenbakkers) in het Huis des Heren”; Talmoed: ‘yotsrim’= Rekabieten	Bijbel: ‘yotsrim = smeden Jes 54,16 Hab 2,18 Jes 44,12	72 4 27
	door het arrestatiegeld in de tempel te gooien vervulde Judas de profetie dat het zou zijn voor het “veld van de smid”		87
	zijn “de smeden en opsluiters” die werden weggevoerd naar Assur en Babylon	Kenieten zouden “gevangen weggevoerd worden” Nu 24,21-22	54 55 5
	Put van Malkia, de Ben Melek, is in de Gevangenisshof van de tempel		53
	Malchus (vgl. Malkia zoon van Reka) en een familielid zijn gevangenisbeambten van de tempel in het NT		86 (53 63 64)
	repareerden het verblijf van de Nethinim tegenover de Inspectiepoort = Gevangenispoort		64
	repareerden de muur tussen de hoek en de Schaapspoort, dus bij de Gevangenispoort		65
	zijn ‘caphar’ = inspectiebeambten; en de Inspectiepoort (Mahpeketh) is de Gevangenispoort (= Poort van Benjamin); en zij zaten in de Granieten Zaal van het Sanhedrin (slechts als politie/gevangenisbeambten)		51 59 64 65 66 123
	“goudsmeden en kooplieden” = “Nethinim en kooplieden”	Zonen van Benjamin+ charash + verblijven; sommige waren Levieten	65+66 71
	namen van Nethinim verwijzen naar Kenitische smeden	Tabbaot (= rings), Harsha (= charash), Sisera	57
	familienaam verwijst naar gevangenisambt	Tirathieten (= poortmannen, deurmannen)	60
	hebben namen die verwijzen naar een tempelambt	Jeremia = “die Jehovah heeft aangesteld”	49 51
	namen van de goudsmeden Uzziel en Charhaja verwijzen naar een tempelambt	Uzziel = mijn kracht is God, Charhaja = ijver voor Jehovah	67
	Gispa (vgl. het Kenitische Gat, Gittaim) heeft leiding over de vrouwen van Nethinim		69
	ene Jiria is hoofd van de (gevangenis)wacht (ba’al paqidut) en is verraderlijk	Jiria’s namen verwijzen naar Rekabieten (Jiria, Selemja, en Chananja)	51
	een Simiet doorstak de zijde van Jezus	“een enige zoon” .. “(opzien naar) die zij doorstoken hebben”	80 (73)
	Rekabieten en priesters trouwden wellicht onderling		98
	ontvluchten uit het midden van Jeruzalem		45

F	Joodse secte van Nazarenen (= noordelijke tak van de Essenen) zijn hoofdzakelijk Rekabieten (en tempel priesters):	Epiphanius, Panarion 1,18-19	82
	Talmoed: de Rekabieten onder de Essenen werden “de waterdrinkers” genoemd Targoem: de Essenen beschouwden Jonadab ben Rekab als hun stichter		99
	Nazarenen = Ha-Notsrim (www.bibarch.com/glossary/J.htm)		
	Nazaret is dichtbij het Charoset van vroeger		
	Geen archeologische vondsten van Nazaret (het had alleen tenten en grotten)		80
	Jozef van Nazaret is een ambachtsman (timmerman)	(de Esseen Abba Jozef de Bouwer?)	78 80 (103)
	Maria van Nazaret is een bloedverwante van Elizabet uit Ain Karim	Ain Karim = Bet-hakkerem	77 80
	Jezus: Hij zal een Nazareen genoemd worden; Jezus de ‘Nazoraios’ Herstelt op gewelddadige wijze de orde in de tempel Zal door de Simieten over gerouwd worden als over een enigst kind Is als een smelter, komt als een dief		73 80 82 138
	Menahem bar Simai (= Sim(e)i?), een Esseen, ‘zoon van de heiligen’		102
	Ascetische Johannes de Doper uit Ain Karim doopte in Ainon (= Ain Karim?) in Midjan	Ain Karim = Bet-hakkerem Verbleef in de woestijn; en inde wildernis van Judea. Ainon: “veel water daar” = Ain Karim (= Bron van de Wijngaarden)?	76
	Johannes de Doper dronk geen wijn of sterke drank		76
	“Rekabieten en Essenen” worden in één adem genoemd in Institutione Primorum Monachorum		96
	als Essenen: 1. onderhielden zij de tempelreinheidsvoorschriften 2. woonden zij in grotten (Qumran) en vlakbij de Fashka Bron 3. dronken zij gewoonlijk water 4. stonden zij bekend om het zich onthouden van gezelligheidsdrinken 5. waren zij ambachtslieden maar maakten uitdrukkelijk geen wapens 6. waren zij uitblinkend in trouw, in plaats van verraderlijk 7. waren zij dienaren van de vrede, in plaats van dienaren van de oorlog of dienaren van gevangenis en dood 8. stonden zij bekend om hun trouw aan ieder, vooral aan alle autoriteiten (vgl. vrede met alle naties) 9. werden zij ‘Therapeutai’ genoemd in Egypte (‘therapoon’ – een slaaf, maar vaker een vrijwillige dienaar van een persoon, daartoe aangezet door plichtsgevoel of liefde – Strongs 2324, 5928 = synoniem van ‘hyperetes’ Strongs 5834, 5257) 10. noemden zij hun leiders ‘cohen’ 11. hadden “beheerders” 12. kozen zij hun leider (‘archon’) en opzichters (‘episkopoi’) 13. waren zij profetisch 14. geloofden zij in de verrijzenis van de doden en de	(9. therapoon = hyperetes : vgl. de ‘hyperetai’ van de tempel?) 10. vgl. Simon van Klopas, ‘cohen’ van de Rekabieten ; ‘cohen’= prostates’ als van de Nazoraim in Hand 24,5? 11. beheerders = oikonomoi? (1Co 4,1 Rom 16,23) of diakonoi? (cf. de dienaren en leider van het feest (architriklinos) in Kana 14. vgl. de Geschiedenis van de Rekabieten in het Verhaal van Zosimus	99

	Eilanden van de Gezegenden		
	Rekabieten en priesters trouwden wellicht onderling (omdat beide tempelpersoneel waren en later beide Essenen?)		98
	(Nazareense) profeet zei “Hij (de Christus) zal een Nazareen genoemd worden”; Essenen verwachtten dat de Christus een priester-koning zou zijn		82 83
	beheerders bij de bruiloft van Kana; water, geen wijn	Vgl. woorden in de Dode Zee-rollen en Philo over water en wijn	79
	beschrijving van de Esseense wijk in Jeruzalem verwijst naar/wordt geassocieerd met de Rekabieten	Jes 1,8	121

G	Notzrim = Joodse Christenen Zowel Rekabieten als Nazarenen bekeerden zich tot het Christendom:		91 92 115
	Joodse Christenen als Rekabieten die zich tot het Christendom hadden bekeerd:		
	Simon Petrus, rechtop staande met de Elf, citeert Jeremia over de Rekabieten		88
	Elf vol met nieuwe wijn – deze mannen zijn niet dronken want het is pas het derde uur van de dag		88
	apostelen konden in Jeruzalem blijven ondanks Paulus' vervolging = Rekabitische vrede met allen		88
	Zijn “de apostelen” in contrast met “de andere (‘heteron’= verschillende) apostelen” in het Nieuwe Testament		89
	Openbaringen spreekt over een bijeenkomst op Berg van Meggido (“Gezegend is hij die waakt, die zijn kleding behoudt” zoals tempelwachters die gespaard werden door de gevangenisbeambten)	is dichtbij Charoset-haggojim en Nazaret	140
	waren migranten	Pella, Beroea, Edessa in Syrië, India	93 105 106 107 108 (109) 125
	Evangelie van Thomas – naar India “wees doortrekkers” (=migranten) vgl. ‘hebreërs’ “waar jullie ook bent” (=migranten)		105
	Vrede met de vijand Rome en de vijand Pella	Titus laat een groot aantal van hen ontkomen naar Judea's vijand Pella; hun wijk werd gespaard bij de verwoesting	113 115 121
	verraderlijk / desertie werden vooraf gewaarschuwd (door mede-Kenieten?)		112 115 116 119 121
	ontvluchtten Jeruzalem voorafgaand aan de 1 ^e en 2 ^e oorlog keerden na deze oorlogen terug naar Jeruzalem		112 113 116 120 121
	woonden in de grotten? van Pella		118
	Pella maakte spaken voor strijdagens		118
	Pella vlakbij de eeuwige bronnen van Wadi Jirm el-Moz		118
	“Rekabieten en Essenen” bekeerden zich volgens Institutione Primorum Monachorum de dag na Pinksteren tot het Christendom		96
	Epifanius associeert de Joodse Christenen met het Rekabitische Bet-hakkerem: Tuin van Komkommers en poort leidend naar Bet-hakkerem	Epifanius, On Weights and Measures 14 Jes 1,8	120 121
	Karmelieten hebben associaties met Rekabieten en beweren een oude traditie voort te zetten	waren missionarissen van India (vgl. Nazarenen en Thomas)	128 129
	het Christelijke Verhaal van Zosimus bevat de Christelijke Geschiedenis van de Rekabieten		127
	Waarschuwden voor de naderende oorlog te Armageddon, zeggend: “Gezegend is hij die waakt, die zijn kleding behoudt”		140

H	Joodse Christenen als tot het Christendom bekeerde Nazarenen:		
	“Rekabieten en Essenen” bekeren zich volgens Institutione Primorum Monachorum tot het Christendom op de dag na Pinksteren		96
	hebben ‘episkopoi’ (= opzichters) zoals de Essenen die hadden	‘episkopos’ corrumpeerde naar ons woord ‘bisschop’	93
	hebben een ‘prostates’ (= beheerder/cohen?) zoals de Essenen die hadden	Acts 24,5	92
	respecteerden alle autoriteiten (als afkomstig van God) zoals de Essenen deden		88
	kozen hun ‘episkopoi’ (bisschoppen) zoals de Essenen deden (bijv. Simon van Klopas en Jakobus de Rechtvaardige)		111
	Nazarenen worden door Josephus niet genoemd als een Joodse secte, waarschijnlijk omdat zij Christenen geworden waren		97
	Kerk van de Hebreëen (= rondtrekkende Kenieten), en Evangelie van de Hebreëen (= Kenieten) is Evangelie van de Nazarenen (= Rekabieten) (vgl. Evangelie van Thomas: “wees doortrekkers”)	Bevat verscheidene unieke details die gezien zijn door de gevangenisbewaarders	104 105 125
	hadden hun wijk in de voormalige Esseense wijk, vlakbij de Esseense Poort leidend naar Bet-hakkerem		121

Tabel K. Details Kenieten en Rekabieten en Notzerim/Nazarenen

1.	FROM ABRAM TO DAVID	Locaties (zie fig. 6)		
2.	Abram de hebreëer, vreemdeling en verblijver (‘ibriy’, ‘maguwr’/‘ger’ en ‘toshab’ van het werkwoord ‘yashab’)	bij de eiken van Mamre (bij Hebron))	Gen 14,13 Gen 17,8 23,4 1Kr 29,12 Heb 11,13	hebreeër: ‘ibriy’ van het werkwoord ‘abar’: “de man die overstak” (de rivier Euphrates) “van het land aan de overkant” (=Chaldea) “doortrekker”, “verblijver”, als onderscheiden van “nederzetter” (Philo: ‘ibriy’ betekent “migrant”) Abraham noemt zichzelf een vreemdeling (‘ger’) en verblijver (‘toshab’ תושב van ‘yashab’) Gen 23,4; in 1Kr 29,15 David zegt: Want wij zijn vreemdelingen (‘ger’) voor u, en verblijvers (‘toshawim’ תושבים), zoals al onze vaders; Heb 11,9.13 Door het geloof verbleef (‘paroikeō’) hij (Abraham) in het land der belofte, als in een buitenlands land, wonend in tenten met Isaak en Jakob, samen met hem erfgenamen van dezelfde belofte. ... Deze stierven allen (bijv. Sara en Abraham) in geloof, ... erkend hebbende dat zij vreemdelingen en ballingen waren op de aarde.
3.	Jetro ‘cohen’	bij Horeb / Sinai	Ex 3,1 Ex 18,9.10.11.19-23 Nu 10,29-32	Cohen van Midjan = prins van Midjan (Mek.lc.; Ex. R. 27,2); Wa-yix al Yitro Ex.18,9 (verheugde zich/besneden/werd Jood); Zegende de HEER; Hielp Mozes en het volk, door hen te adviseren zekere hoofden aan te stellen; Diende als ogen voor Mozes en het volk in de woestijn; (Yhwh is de grotere God). Waren migranten, voorvaders van de Kenieten.
4.	Kenieten קִנִּי (smeden) van קִי = spear “smid” = ‘charash’ de maker, de vormgever, de modelleerder יָצָר (‘yatsar’ meervoud ‘yotsrim’) zij maakten afgodsbeelden en wapens en andere gebruiksvoorwerpen en instrumenten		Sirach 38,28 Jes 44,12 46,6 2Kr 24,12 Jer 10,9 Ex 28:11 35:35 38:23 De 27:15 1Sa 13:19 2Sa 5:11 2Kon 12:11 22:6 24:14 24:16 1Kr 14:1 22:15 29:5 2Kr 24:12 34:11 Ezr 3:7 Jes 40:19-20 41:7 44:11-13 45:16 54:16 Jer 10:3 10:9 24:1 29:2 Eze 21:31 Ho 8:6 13:2 Zec 1:20	“smeden”; ‘charash’ (bewerken van metalen maar ook hout en steen vgl. 1Kr 29,5 en Ex 28,11 2Sa 5,11 1Kr 22,15) en ‘tsaraph’ (louteren; goudsmid). Gehuurd om metalen te smelten, zuiveren, gieten, vormen en polijsten; maken, verkopen en repareren gereedschappen voor landbouw, tempel, muziek, wapens en strijdswagens. Hebben droog hout nodig (of droge mest) voor de ovens (om metalen te louteren en te vormen) en <u>water voor het koelen van de metalen (en de ovens te doven)</u> . Zij waren “de zigeuners en rondtrekkende ketellappers van de oude Oosterse wereld. Zij vormden een belangrijke gilde in een tijd waarin de kunst van metallurgie beperkt was tot enkelen” (Sayce’s Races, etc.)” (Easton). Sirach 38,28 Zo vergaat het de smid die bij het aambeeld zit, vol aandacht voor het ijzer dat hij bewerkt; de <u>gloed van het vuur</u> doet zijn vlees smelten en hij zwoegt in de <u>hitte van zijn oven</u> ; de hamerslagen dreunen hem steeds in de oren en zijn ogen blijven gericht op <u>het model (leren)</u> van zijn werkstuk. Met hart en ziel is hij bezig om zijn werkstukken te voltooiën en hij offert zijn slaap op om iets gaafs en moois te kunnen maken. ‘yatsar’-‘yotsrim’: Jes 44,9-12 De makers (‘yatsar’) van beelden zijn allen niets, ... Wie boetseert (‘yatsar’) of giet nu een godenbeeld dat niet baat? Zie, ... de makers (‘charash’) ervan zijn niet meer dan mensen. ... dan zullen zij sidderen van angst en beschaamd zijn. De smid (‘charash’) maakt <u>een vuur</u> en <u>smeedt</u> (‘yatsar’) een bijl; hij bewerkt (‘charash’) die met zijn sterke hand. Hij krijgt honger en zijn kracht ontbreekt hem, <u>hij drinkt geen water</u> en is zwak. <u>(De smeden dronken dus gewoonlijk water.)</u> Hab 2,18 NBG Wat baat het gesneden beeld, daar zijn maker (‘yotser’) het gehouwen heeft; het gegoten beeld, dat een leugenleeraar is, dat de maker (‘yotser’) op zijn maaksel vertrouwt, terwijl het stomme afgoden zijn, die hij maakt? Jes 46,6 ... zij huren een goudsmid (‘tsaraph’) Jes 54,16-17 NBG Zie, Ik ben het, die de smid geschapen heb, welke <u>het kolenvuur</u> aanblaast en naar zijn kunst het wapen (‘keliy’) vervaardigt, maar Ik ben het ook, die de verdere geschapen heb om te vernielen. Elk wapen dat tegen u gesmeed (‘yatsar’) wordt, zal niets utruchten, ... (‘keliy’ = wapen, muziekinstrument, gereedschap voor landbouw en tempel)

				2Kr 24,12-14 NBG ... dezen namen dan steenhouwers en timmerlieden ('charash') in dienst om de tempel te herstellen, evenals smeden en koperslagers ('charash') om de tempel nog sterker te maken Toen ...brachten zij het overgebleven goud naar de koning en Jojada; deze liet daarvan werktuigen maken voor het dienstwerk (muziek?) en voor de brandoffers, alsook schalen en andere voorwerpen van goud en zilver. Jer 10,9 NBG Geplet zilver wordt uit Tarsis gebracht en goud uit Ufaz, het is het werk van de vakman ('charash') en van de handen van de goudsmid ('tsaraph').
5.	Kenieten	Sterk is uw verblijfplaats, een nest in een rots	Nu 24,21-22	rots: • Jericho? (stad van palmen Rich 1,16) <u>de bron</u> 2Kon 2,18-22; bij de grote steile rots van Quarantania en de talloze grotten ervan (Easton), waar Jozua's en David's afgezanten zich verborgen (2Sa 10,5) • klippen van de <u>Dode Zee</u>, Qumran? • (bolwerk in En-Gedi bij <u>Dode Zee</u> 1Sa 23,29 ?) • klippen en grotten van de berg Karmel (Charoset) bij <u>Kishon en bron</u>; (Amos 9,3) • Rots van Rimmon Rich 20,45-47 en 'gaten' van de "doortrekkers" 1Sa 14,11 (.21) in Michmas (= 'verborgen'); er moet hier <u>water</u> zijn geweest, want 600 Benjaminieten waren in staat om zich hier gedurende vier maanden te verbergen Rich 20,47; misschien het begin van <u>de rivier Chereth</u> (1Kon 17,3.5) die naar de Jordaan vloeiende (mogelijk achter Jericho langs). zullen worden verbrand ('baar') (door vijanden); .. Assur zal u gevangen wegvoeren.
6.		Zuidland (ten zuiden van Hebron)	Joz 15,55-57	55 Maon (= woning, verblijfplaats), Karmel (= bloeiende, vgl. berg Karmel), en Zif (van zepheth = pek, teer, van een ongebruikte stam die 'tot vloeistof worden' betekent (door vuur) = plaats van vloeibaar maken), en Jutta (= uitgerekt, verlengd, verbogen), 56 En Jizreël (= God zaait), en Jokdeam (= verbrandingsplaats van het volk), en Zanoa (= ver verwijderd, van 'zanach' = naar de zijkant duwen; stinken), 57 Cain (= speer, veranderd naar 'Keniet' = smid), Gibea (= heuvel, van een ongebruikte stam die convex zijn betekent), en Timna (= toegewezen gedeelte, of iets wat opgedeeld en afgemeten is (d.w.z. gevormd) als een vorm: van 'manah' = uitwegen; tellen); tien steden met hun dorpen De meeste van deze namen zinspelen op de Kenitische smeden, die niet zaaiden, maar metalen vloeibaar maakten en verbogen en vormden/afwogen, en verbrandingsplaatsen maakten die stonken, en die in ver verwijderde plaatsen verbleven.
7.	Kenieten	Stad van palmen Jericho? Engedi? Tamar? (alle bij de Dode Zee)	Rich 1,16 3,13	• Jericho, "the city of palm trees" De 34,3; POOLE, Targoem; Toen Jericho werd verwoest door de Israelieten werden "alleen het zilver, het goud en de koperen en ijzeren voorwerpen" bewaard en "in de schatkamer van het huis van Jehova gebracht" Joz 6,24 NBG cf. Nu 31:22,23,50-54 (voorgesteld door de begeleidende Kenieten?) • En-gedi = Hazezon-tamar "snoeien van de palm" Gen 14,7 2Kr 20,2 JFB • Tamar ("palm") aan zuidoostgrens van Palestina Eze 47,19 48,28 • Tadmor ("palm") in de wildernis (in Syrië – handelsdepot en militaire buitenpost) 2Kr 8,1-4 1Kon 9,18; Palmyra ("stad van palmen") genoemd door de Grieken en Romeinen
8.	Kenieten	Zuidland= Negev van Arad	Rich 1,16	<u>Vrede met Kanaänieten en Judeeërs</u>
9.	Kenieten	Koninkrijk van Hazor	Rich 4,17	<u>Vrede met Jabin, koning van Hazor, de vijand van Israel</u>

10.	(Kenieten?)	Charoset-haggojim aan de voet van de Berg Karmel el-Mukhrakah	Rich 4,2-3 Rich 5,20	“smidse van de naties ” (Charoset is van ‘charash’) maakten de 900 strijdwagens (‘rekeb’) van Sisera en Jabin; vlakbij de <u>Kishon en bron van Karmel</u> ; allen gedood door Barak (behalve Cheber); de sterren vochten tegen Sisera. Aan de voet van de berg Karmel was ook de “verbrandplaats” <u>El-Mukhrakah</u> , waar Elia’s brandoffer door God werd aangestoken (1Kon 18,30.38) en waar de “vijftig” van de koninklijke garde werden verteerd door het vuur (2Kon 1,14). Misschien was het al een “verbrandplaats” omdat de Kenitische smeden hun ovens hier hadden. Geen archeologische vondsten (omdat ze in grotten en tenten woonden?).
11.	Cheber (‘Cheber’) of Eber (Easton) de Keniet, afstammeling van Hobab/Jetro	Saannaim	Rich 4,11-21	• “kameraad”, “bondgenoot”? • of “overstekend” van het werkwoord ‘abar’ (Easton)? Cheber, als een Keniet, was een bondgenoot van Hazor, maar verhuisde van de overige Kenieten (in Charoset) naar de andere kant van/voorbij de vlakte van Jizreël, en voorbij de berg Tabor, ten zuiden van het <u>Meer van Galilea</u> ; Pin, hamer (‘maquebeth’)(van een smid), tent, <u>Cheber’s vrouw Jael doodt Jabin’s kapitein (verraad)</u>
12.	Kenieten, Hammath (zoon van Cheber?), de vader van het huis van Rekab	Hammat in Galilea	1Kr 2,55	Stad bij de <u>hete bronnen</u> bij het Meer van Galilea, ten zuiden van Tiberias
13.	Rimmon (vader van Rekab)	(van Rimmon in Galilea naar) Rots van Rimmon? vlakbij Beerot gerekend tot Benjamin	Rich 20,45-47 21,13 2Sa 4,2	“granaatappel” Rimmon een Keniet die in deze rots woonde? 600 mannen van Benjamin verbleven in de rots van Rimmon gedurende vier maanden (in grotten/spleten). De rest van de Benjaminiten werd gedood, dus de Kenieten hadden alle ruimte om daar te verblijven. De Benjaminiten (en Kenieten?) haalden/kregen vrouwen uit Jabeshgilead en Silo.
14.	al het volk	regio van Gibeā van Saul	1Sa 11,1-5	JabeshGilead bedreigd door de Ammonieten dat zij al hun rechterogen zouden uitsteken. Al het volk in de regio van Gibeā huilde (omdat hun vrouwen uit JabeshGilead kwamen).
15.	hebreeër (‘ibriy’= doortrekker) geen smid (‘charash’ LXX: ‘tektōn’) ...	Staken de Jordaan over naar het land van Gad en (de rest van) Gilead (naar JabeshGilead?) Geen smid in het hele land van Israel	1Sa 13,3.5.7. 17-21; cf. 1Sa 14,21	hebreeërs: de Kenitische “doortrekkers” zoals Abram, als onderscheiden van “nederzetter”; synoniem voor ‘ger’ “vreemdeling” en ‘toshab’ “verblijvers”; 5 Filistijnen hebben 30.000 strijdwagens (gemaakt door smeden); 3 <u>Saul ... dacht: De Hebreëen (= verblijvende smeden) moeten het vernemen</u> (dat de pilaar van de Filistijnen in Geba was neergeslagen door Saul, en dat de stijd dus op handen was, en dat zij een vuursignaal af moesten geven (vgl. Jer 6,1 hieronder) dat het volk zich moest voorbereiden op de strijd en alle Kenieten het toneel moesten verlaten en Saul’s wapenleveranciers moesten blijven) (vgl. 1Sa 15,5-6 Saul: “opdat ik u niet met hen verdelg”, zoals Barak, toen hij Sisera bevocht, al Sisera’s mannen verdelgde, ook die van Charoset-haggojim, Rich 4) 7 ... <u>gingen Hebreëen over de Jordaan naar het land van Gad en Gilead</u> , terwijl Saul nog te Gilgal was en al het volk (zijn niet de “hebreëen”!) bevende in zijn gevolg bleef. ... 17-18 ... En er trokken plunders uit de legerplaats der Filistijnen in drie afdelingen; (om de rest van de hebreeërs te verzamelen en naar het kamp van de Filistijnen te brengen); 19 Een smid (‘charash’) was er niet te vinden in het gehele land van Israel, want de Filistijnen hadden gezegd: De Hebreëen (= smeden) mogen ... geen zwaarden of speren maken (voor de Israëlieten; de hebreeërs hadden <u>vrede met de Filistijnen én met de Israëlieten</u>). 20 Dus moesten alle Israëlieten naar de Filistijnen gaan om ieder zijn zeis, zijn ploegschaar, zijn bijl of zijn sikkel te laten scherpen (smeden hadden <u>vrede met de Filistijnen én met de Israëlieten</u>).
16.	hebreeërs	grotten, holen and rotsen nabij	1Sa 13,6-7 14,6-7.11	Michmas = ‘verborgen’; Toen ... verborg het volk (zijn niet “hebreeërs”!) zich in de spelonken, spleten, rotsen, grotten en putten (van waaruit de Kenieten waren weggevlucht) ...

		Michmas; bij de pas van Michmas, aan de noord en de zuidkant, waren er twee scherpe rotsen “and the name of the one was Bozez, and the name of the other Seneh.” Hij richtte de (twee bronzen) pilaren aan de voorkant van de tempel op, ... die aan de zuidkant noemde hij Jachin, en die aan de noordkant Boaz.	1Sa 14,4-5 (1Kon 7,21 2Kr 3,17)	Toen ... zeiden de Filistijnen: Zie, Hebreeen komen te voorschijn uit de holen waarin zij zich verborgen hadden (de Filistijnen zullen geweten hebben dat de hebreërs (Kenieten) niet in huizen woonden maar in grotten en tenten en voor een Filistijn was er geen verschil tussen de Kenieten en de Israelieten, aangezien zij beiden besneden waren. Dus dachten zij dat Jonathan en zijn gezel Kenieten waren en daarom lieten zij hen binnen in hun kamp); het <u>water</u> dat gebruikt werd door de 600 Benjaminiten verborgen in de Rots van Rimmon Rich 20,47, het kan het begin van de rivier <u>Chereth</u> geweest zijn, die naar Jericho vloeide. De twee bronzen pilaren pillars (1Kon 7,21 2Kr 3,17) die gemaakt werden voor Salomo's tempel door Kenitische smeden die in de grotten van Michmas vlakbij de twee rotsen hadden gewoond en weer woonden? De pilaren hadden tegengestelde namen: Jachin: <u>STANDVASTIGHEID</u> (Kenieten handhaafden zich in elk land, door zich te verbergen en te wonen in rotsen en door <u>vrede te hebben met alle naties die van hun wapens en gebruiksvoorwerpen afhankelijk waren</u>), en Boaz: <u>RAPHEID</u> (beweeglijkheid, zoals de rondtrekkende Kenieten <u>zich snel verplaatsten om elke strijd te ontkomen en makkelijk overstapten van de ene partij naar de andere</u>). Zo hadden ook de rotsen bij Michmas tegengestelde namen: Bozez: verblindend wit, <u>glinsterend</u> (hetgeen een aspect van rapheid, beweeglijkheid heeft), en Seneh: <u>rots-doorn</u> (een sterke scherpe struik die niet verplaatst of aangeraakt kan worden en in een rotsachtige bodem groeit).
17.	hebreërs	kamp van de Filistijnen in Michmas ; keren zich tot de Israelieten in Gibea	1Sa 14,21	hebreërs <u>die bij de Filistijnen wonen (in vrede want de smeden verdienden hun eigen inkomen); keren zich om om bij de Israelieten te zijn (desertie)</u> die samen met Saul en Jonathan strijd voerden; waarschijnlijk dezelfde smeden en hebreërs van 1Sa 13,19-21
18.	Kenieten	stad ('iyr') van Amalek (‘iyr’ = stad, kampement)	1Sa 15,5-6	<u>Door Saul gewaarschuwd om bij de Amalekieten weg te gaan (hadden vrede met Saul én Amalekieten)</u> “gij hebt immers trouw bewezen aan alle Israelieten, toen zij uit Egypte trokken.” De Kenieten vertrokken dus vanuit het midden van de Amalekieten (<u>desertie</u>). Saul had Kenitische ‘hebreeuwse’ huursoldaten die wilden dat de overige Kenieten gewaarschuwd werden?
19.	Kenieten	zuid(land) van Kenieten	1Sa 27,10	waren Davids vrienden, dus ze hadden <u>vrede met Saul én David</u>
20.	Kenieten	steden ('iyr') van Kenieten Karmel? Jizreël?	1Sa 30,29	(‘iyr’ stad/kampement) David geeft hun wat buit
21.	Davids zonen ‘cohen’, zijn vrouwen Abigail en Ahinoam	van Karmel en Jizreël in Negev van Arad	2Sa 8,18 1Kr 3,1 1Sa 25,2-3.42-43 27,3	Abigail (voorheen vrouw van een leider nabij berg Karmel) = “vader/leider van de dans/vreugde” (speelt muziekinstrument gemaakt door Kenieten? Ahinoam = “broeder van plezierigheid” Davids vrouwen (en zoons) waren Kenieten? Vgl. Jetro, ‘cohen’ van Midjanieten = prins van Midjanieten)
22.	Rekab zoon van Rimmon (Beerotieten vluchtten naar Gittaim en zijn daar verblijvers ('guwr')) kinderen van Benjamin	van Beerot naar Rots van Rimmon en tot Benjamin gerekend, vluchtten naar Gittaim (in Gad/Gilead en/of Benjamin?) Machanaïm	2Sa 4,2-3.5.12 Ps 8,1 81,1 84,1	“Nu had de zoon van Saul twee mannen, aanvoerders van krijgsbenden, de een heette Baana en de ander Rekab, zij waren zonen van de Beerotiet Rimmon, die tot de Benjaminiten behoorde. Want ook Beerot wordt bij Benjamin gerekend. De Beerotieten waren naar Gittaim gevlucht en daar vreemdelingen ... tot op de huidige dag.” ‘rekeb’ = “ruiter”, “strijdwagen” Beerotieten werden tot Benjamin gerekend, en waren dus geen echte Benjaminiten (werden tot Benjamin gerekend waarschijnlijk omdat de Kenieten de vermoorde mannen uit de stam Benjamin hadden vervangen en in de grotten van Benjamin woonden); waren vreemdelingen/verblijvers (‘ger’): waarschijnlijk hebreërs (Kenitische smeden) die over de Jordaan naar Gad en Gilead vluchtten). Gittit (van ‘Gat’) = een snaarinstrument Ps 8,1 81,1 84,1 De Targoem verklaart met ‘op de harp die David uit Gat meenam’

				(Easton); Gittaim = twee Gittits: een dubbele harp/citer, gemaakt door Kenieten in Gat? Locatie van Gittaim is archeologisch onbekend, waarschijnlijk omdat de Kenieten in grotten en tenten woonden. Misschien was Gittaim een dubbelstad bij de doorwaadbare plaats van de Jordaan (vgl. de dubbelstad Bethhoron in Juda én Israel (in Benjamin én Ephraim) en Jeruzalem in Juda én Benjamin). Zo waren de Israëlieten bij Jericho ook zowel aan de oost- als de westkant van de rivier de Jordaan gelegerd Joz 3,1 4,3. Was de steile rots van Quarantania bij Jericho een deel van Gittaim? Misschien leken de waterstromen die tussen de twaalf stenen door vloeiden die Jozua in de Jordaan had gelegd (Joz 4,9) op de twaalf snaren van een dubbele harp/citer. Of misschien lag Gittaim bij de harpvormige baai waar de Jordaan in de Dode Zee vloeide. Dus Gittaim kan in Gad/Gilead én Benjamin hebben gelegen. (vgl. meervouden Machanaim, Rogelim, Abel-Sittim, Abel-Keramim, Beth Jesimot, Ramot: allemaal plaatsen in Gad; maar ook Zemaraim, waarvan twee ruïnes van een stad werden gevonden (Easton), in Benjamin.) een 'sar' van troepen van <u>Ishboshet</u>, Sauls zoon regerend in Machanaim, <u>doodt Ishboshet en brengt zijn hoofd naar David</u> in Hebron (<u>verraad en desertie</u>). Wordt gedood door David.
23.	Simi (deze Benjaminit (2Sa 16,11)): een man van de familie ('mishpachah') van het huis ('baiyt') van Saul, duizend mannen van Benjamin, Siba: van het huis van Saul een dienaar (een dienaar van het huishouden van Saul)	Bachurim Jeruzalem Gat, over de Kidron (westelijke helft van Gittaim?)	2Sa 16,5-13 19,16-23 1Kon 2,8-9 2,36-46 2Sa 9,2 16,3 19,17	Simi en zijn mannen kunnen van een Kenitische familie geweest zijn (want hij was een "Benjaminit") die diende in het huishouden van Saul, want ook Siba was "een dienaar van het huishouden van Saul" (NIV) 2Sa 9,2 19,17. Simi en zijn mannen kon <u>David vervloeken zonder te worden gestraft</u> (in Bachurim, ten oosten van Jeruzalem in de richting van de Jordaan; hier verborgen Jonathan en Ahimaaz zich in een <u>put</u> 2Sa 17,18), en later, toen David koning was geworden, is <u>Simi, met duizend mannen en Siba, de eerste die hem begroet, wanneer hij de Jordaan oversteekt</u>, en zijn huishouden overzet ("men was overgetrokken om het huis van de koning over te zetten" NBG) en vergiffenis ontvangt aan deze <u>doorwaadbare plaats van de Jordaan</u> ('abarah' 2Sa 19,16-23) vgl. Joz 2,7 'ma'abar'), waarschijnlijk de doorwaadbare plaats van Gittaim. Simi <u>wordt niet vertrouwd</u> door David, en moet in Jeruzalem gaan wonen ("bouw jezelf een huis" of "maak een woning", dus hij woonde nog niet in een huis en hij was een ambachtsman) en hem wordt verboden de Kidronbeek over te steken. Wanneer twee van zijn dienaars naar Gat vluchtten (waarschijnlijk twee Kenitische dienaren, die terugkeerden naar hun families in Gat), gaat Simi ze terughalen en wordt gedood door Salomo omdat hij de Kidron overstak. Dit Gat lag dus aan de overzijde van de Kidron, en was dus waarschijnlijk hetzelfde als (het westelijk deel van) Gittaim (de dubbelstad van de twee Gats bij de doorwaadbare plaats van de Jordaan). Siba, 'paal' 'standbeeld' (gemaakt van hout of brons?) een dienaar van het huishouden van Saul (behorend tot de Kenitische familie van Simi?), nl. een dienaar van Mephiboshet 2Sa 9,2, <u>behandelde Mephiboshet, kleinzoon van Saul, verraderlijk, toen hij een verkeerde voorstelling van hem gaf tegenover David</u>: "Siba antwoordde de koning: Zie, hij blijft te Jeruzalem, want hij heeft gezegd: heden zal het huis Israëls mij het koninkrijk van mijn vader teruggeven." Later vertelt Mephiboshet David over dit verraad van door Siba: "Hij heeft uw knecht bij mijn heer de koning belasterd." 2Sa 16,3 19,26-27. <u>Desalniettemin wordt Siba niet gestraft en kan hij na Mephiboshet te hebben belasterd de helft van het grondgebied dat David hem had gegeven houden</u>. Hij blijft een 'vriend' van <u>David</u>.
24.	KONING DAVID			
25.	verblijvers, vreemdelingen ('ger')	verzameld uit het land van Israel	1Kr 22,2-3.15 1Kr 29,5	1Kr 22,2-3.15 <u>David</u> nu beval, de vreemdelingen ('ger') die in het land van Israel waren, bijeen te brengen, en hij stelde steenhouders aan om steenblokken te houwten voor de bouw van

	LXX: προσηλυτους, VULG: proseliet	van Gad en Gilead naar Jeruzalem om het huis van God te bouwen. ook in Jericho wonend en werkend om bomen te vellen (vgl. 2Kon 6,1-5)?	1Kr 29,15	het huis Gods. David liet een grote hoeveelheid ijzer gereed leggen voor de spijkers van de deurvleugels der poorten en voor de krammen; ook zoveel koper, dat het niet te wegen was; ... Bovendien staan u ter beschikking een menigte werklieden: steenhouwers, metselaars, timmerlieden ('charash'), en allerlei vaklieden voor alle soorten werk in goud, zilver, koper en ijzer, zonder tal. 1Kr 29,5 voor alles wat door de handwerkslieden ('charash') wordt gemaakt. Vgl. verblijvers van 2Kr 30,25 Jericho in Benjamin: hout voor het bouwen van huizen en het maken van andere gebruiksvoorwerpen; <u>hout voor de ovens van de smeden; een bron voor het koelen van de metalen en om te drinken</u> ; Jericho stond bekend om "de nijverheid van de "Stad van de Palmbomen"" ("the industries of the "City of Palm Trees"") (Cath. Encycl.); grotten in de steile rots van Quarantania
26.	Charashim (ambachtslieden)	Dal van de Charashim in laaglanden van Juda (hetzelfde als het Dal van Elah ?)	1Kr 4,14 Ne 11,35 (1Sa 17,1-2.19)	"smeden" "ambachtslieden" "timmerlieden" dal van Elah? = "dal van eik"?
27.	yotzerim bewoners / (zei die) verbleven ('joshewi') יָשָׁבִים, een vorm van 'yashab' zoals 'toshab' (verblijver)	Chozeba en Gederah , beide in de laaglanden van Juda (Gederah mogelijk in het dal van Elah , want in de Treasury of Scripture Knowledge 1Kr 4,14 (over het dal van Elah) is er een kruisverwijzing van 1Kr 4,23) vgl. " Gederah, en Gederotaim " Joz 15,36	1Kr 4,22-23 Joz 15,36	"zij waren de pottbakkers ('yotzerim') en de bewoners ('joshewi') van plantsoenen en schaapskooien; bij den koning, in zijn dienst, hebben zij daar gewoond ('yashab')." (Leï): ambachtslieden die de tempel bouwden en herstelden zoals de koningen David, Joas en Hizkia de 'charash' hadden opgedragen. Zij verbleven tussen de planten en bosjes, dus niet in een stad en waarschijnlijk in tenten en grotten. Talmud, Bava Batra 5(91b): "It is written [I Chron. iv. 23]: "These were the potters (Hayozrim), and those that dwelt in plantations and sheepfolds; for the king's sake, to do his work, they dwelt there." Hayozrim (2) means the children of Jonadab b. Rechab, who preserved the oath of their father. 2: Nozar in Hebrew means <i>preserved</i> ." www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/Talmud/bavabatra5.html.; vertaling: "Er staat geschreven [1Kro 4,23]: "Deze waren de pottenbakkers (Hayozrim), en degenen die verbleven in plantaties en schaapskooien; voor de zaak van de koning, om zijn werk te doen, verbleven zij daar." Hayozrim betekent de kinderen van Jonadab b. Rechab, die de eed van hun vader onderhielden." Talmoed, Bava Batara 5(91b) Gederah en Gederotaim lijken twee namen te zijn voor dezelfde stad, aangezien er vijftien namen zijn voor slechts veertien steden in Joz 15,33-36 (Treasury of Scripture Knowledge, Matthew Henry Commentary, Kimchi). Dus de dubbelstad Gederotaim kan bewoond zijn geweest door Rekabieten, zoals ze woonden in Gittaim en Bachurim. Misschien was het kampement van de Rekabieten het tweede deel van zo'n dubbelstad, waarvan het eerste deel de normale stad was met stenen huizen die bewoond werden door gewone Joden.
28.	Notzerim (LXX: 'phulassontoi' - wachters, bewakers) (en observanten) (= Rekabieten)	Toren ('migdal') van de Notzerim de Notzerim op berg Efraim	2Kon 17,9 18,8 (1Kr 4,22-23) Jer 31,6-7	"De Israëlieten hadden bedacht wat tegenover de HERE, hun God, niet recht was: zij hadden zich offerhoogten gebouwd in al hun steden, van de wachttorens ('Migdal Notzerim') af tot de versterkte stad toe;" 2Kon 17,9 "Hij versloeg de Filistijnen tot aan Gaza en <i>verwoestte</i> het gebied ervan, van de wachttorens ('Migdal Notzerim') af tot de versterkte stad toe." 2Kon 18,8 Een 'Migdal Notzerim' was blijkbaar de naam voor een plaats in de wildernis, een plaats in het uiterste 'middle of nowhere' – waar alleen enkele Rekabieten woonden in tenten of grotten -, in tegenstelling tot "de ommuurde stad", die dichtbewoond was en stenen huizen en muren had. Jewish Encyclopedia: "The Talmud identifies "ha-yotzerim" (1Chr 4,23) as the Rechabites, because they observed ("she-natzeru") the commandment of their father (B.B. 91b). Evidently

				the Talmud had the reading “ha-notzerim” (= “diligent observers”) instead of “ha-yotzerim.” This would explain the term “Migdal Notzerim,” the habitation of the Rechabites, in contrast with a “fenced city” (2Kon 17,9 18,8). The appellation of “Notzerim” or “Nozerites” is perhaps changed from “Nazarites” as indicative of the temperate life of the Rechabites.” vertaling: “De Talmoed indentificeert “ha-yotzerim” (1Ch 4,23) als de Rekabieten, omdat zij het gebod van hun vader onderhielden (B.B. 91b). Blijkbaar had de Talmoed de lezing “ha-notzerim” (“ijverige onderhouders/bewakers”) in plaats van “ha-yotzerim”. Dit zou de term “Migdal Notzerim”, de woonplaats van de Rekabieten in contrast met een “omheinde stad” verklaren (2Kon 17,9 18,8). De benaming “Notzerim” of “Notzerites” is misschien verbasterd van “Nazireeërs”, als wijzend op het gematigde leven van de Rekabieten.” Maar ‘yotzerim’ betekent op zichzelf al “smeden” in de bijbel (Jes 44,12 54,16-17 Hab 2,18). Ook de Talmoed zegt “Hayozrim means the children of Jonadab b. Rechab” (“Hayozrim betekent de kinderen van Jonadab b. Rechab”) zonder de lezing ervan te veranderen in ‘notzerim’, omdat hayozrim al “smeden” betekent. www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=152&letter=R; Nazireeërs legden een (tijdelijke) gelofte af om van wijn en sterke drank af te zien (Nu 6,3-4), naast een aantal andere voorgeschreven geloften (Nu 6,1-21). Maar het is waarschijnlijker dat de beide benamingen “Notzerim” en “yotzerim” onafhankelijk van elkaar en vrij gebruikt werden, want de Kenieten en Rekabitische smeden vormden (‘yatsar’) metalen en waren ‘vormers’ (‘yotzrim’), vgl. Jes 44,12 1Kr 4,22-23, en waren ook wachters (‘notzerim’) die de wacht hielden tegen naderende oorlog.
29.	Elia Vreemdeling uit de vreemdelingen in Gilead: הַתְּשָׁבִי מִתְּשָׁבִי (‘toshab’/‘toshwi’ van het werkwoord ‘yashab’)	een plaats die Tishbe heette? in Naftali, of in Gad (Jos. Ant 8,13,2) in Gilead (in Gittaim?)	1Kon 17,1 (1Kon 18,40)	‘toshab’ • iemand uit Tishbe • bewoner • vreemdeling (vgl. Gen 23,4 1Kr 29,15) (een Keniet?) Elia slacht persoonlijk de 450 profeten van Baal af, is rondtrekkend en <u>drinkt gewoonlijk water</u> (1Kon 17,4.11 19,6; cf. 1Kon 13,8-9.16-19) (vgl. tabel Profeten) Gaat naar koning Ahab en profeteert voor de eerste keer wanneer de Kanaaitische stad Jericho wordt herbouwd: hij woonde waarschijnlijk tegenover Jericho, in Gittaim aan de Jordaan (in Benjamin én Gilead). Zijn <u>brandoffer</u> aan de voet van de berg Karmel wordt door God aangestoken, en de “<u>vijftigtallen</u>” van de koninklijke <u>garde</u> <u>worden verteerd door vuur uit de hemel</u> (1Kon 18,30.38 2Kon 14,1)
30.	(Elia and Elisa) (en Jonadab?)	Gilead, Gad, bij Jericho (naar Gittaim?) (Elisa uit Abel-meholah = weide van dans, in Issachar)	2Kon 2,5.9	Elia and Elisa steken op wonderbare wijze de Jordaan over. Elisa vraagt een dubbele portie (‘peh’ = mond) van de geest van Elia: geïnspireerd door de naam ‘Gittaim’ (dubbele harp)? Elisa hoefde alleen maar muziek van een minstrel te horen om in staat te zijn om te spreken in de geest van de Heer 2Kon 3,8.14-15; dus met de muziek van een ‘dubbele harp’ zou hij een “dubbele” portie van de geest krijgen. (Profeten bespeelden ook muziekinstrumenten 1Sa 10,5.9-12, en assisteerden bij het samenstellen van muzikale eredienst in de tempel 2Kr 29,25.) Elisa doet het water van de Jordaan ook op wonderbare wijze in tweeën splitsen, wat wordt gezien door de zonen van de profeten in Jericho 2Kon 2,15. Mogelijk ook gezien door Jonadab, ofwel vanuit Gittaim ofwel Jericho, waar hij met de andere Kenitische ambachtslieden woonde. Jonadab ging toen waarschijnlijk Elisa volgen.
31.	Elia “de strijdswagen (‘rekeb’) van Israel en de ruiters ervan”	Gilead: bij de geboorteplaats van Elia? (bij Gittaim?)	2Kon 2,12 2Kon 13,14	Hier wordt Elia ten hemel opgenomen en wordt “De strijdswagen van Israel en de ruiters ervan” genoemd (synoniem van ‘Rekab’= strijdswagen, ruiter); ook Elisa wordt “strijdswagen” (‘rekeb’/‘Rekab’) genoemd bij zijn dood: als een profetische ‘zoon’ van Elia?

32.	(Elisa) (en Jonadab?)	Jericho	2Kon 2,18-22	Zuivert op wonderbare wijze het water van <u>de bron</u> : waarschijnlijk gebruikt door en/of gezien door Jonadab die met de andere Kenieten in Jericho woonde.
33.	(Gehazi, dienaar van Elisa)	Gilgal (in Efraim)	2Kon 4,38 5,27 (7,4)	“dal van visioenen”; jongeman en dienaar van Elisa, wordt een leproos
34.	(Profeten) gezien of vergezeld door Jonadab?	van Gilgal naar de rivier de Jorda aan (bij Gittaim?)	(2Kon 4,38) 2Kon 6,5	Jonge profeten vellen bomen om voor zichzelf daar huizen te bouwen: waarschijnlijk met de hulp van Jonadab. Elisa laat een ijzeren bijl drijven: bijv. geleend van een Kenitische ambachtsman, bijv. Jonadab. Of gezien door Jonadab, die bomen velde voor de tempel of voor zijn eigen bedrijf in Jericho. Of gezien vanuit Gittaim in het overjordaans. T. Bab. Sanh 107,2: Gehazi had Elisa al verlaten
35.	een dienaar van Elisa, jonge man (Jonadab?)	Dotan	2Kon 6,13-17	Elisa bidt dat zijn dienaar (Jonadab?) zal kunnen zien: hij wordt een ziener/profeet en neemt de levenswijze van de profeten over, inclusief het niet drinken van wijn maar water, vgl. tabel Profeten; Elisa was al rondtrekkend zoals alle Kenieten en Elia.
36.	Een van de zonen van de profeten (van Elisa) (Jonadab?)	van Dotan naar Ramot-Gilead en direct weer terug	2Kon 9,1-10	Wordt gezonden om <u>Jehu</u> in Ramot Gilead te zalven; kent Gad en Jehu, en is bekend aan Jehu en de overige aanvoerders, Jehu's broeders. Wordt “deze gek” genoemd en ze kennen hem en zijn gewoontje praat (was hij een zanger, dichter, profeet?). Maar deze keer heeft hij een andere boodschap. Moet wegvlugten van de aanvoerders en niet dralen: hij mag geen uitleg geven aan (zijn voormalige broeders) de huursoldaten? Jonadab was “zoon van Rekeb”: was dit een equivalent van “zoon van de profeet Elisa”, die de strijdswagen (‘rekeb’) van Israel werd genoemd (2Kon 13,14)?
37.	(Jehu, zoon van Josafat, zoon van Nimsi)	Ramot-Gilead	(1Kon 19,16) 2Kon 9,1- 10.16.18- 19.23.30-33 10,19 2Kon 13,3-7.22	“Jahweh is Hij”; Elisa werd voor Elia omschreven d.m.v. zijn vaders naam en zijn verblijfplaats, maar Jehu werd omschreven d.m.v. zijn vaders naam maar niet d.m.v. waar hij woonde: waarschijnlijk omdat hij rondtrekkend was. Zijn mede-aanvoerders zijn zijn “broeders”: mogelijke van een naar Gad gevluchte Kenitische familie. Misschien stamden Jehu en zijn broeders af van de troepen die geleid werden door Rekeb en Baanah (2Sa 4,2-12); laat twee ruiters (‘rakkab’) van Joram achter zich rijden. Joram noemt dit gedrag van Jehu en deze ruiters ‘ <u>verraad</u> ’-‘ <u>bedrog</u> ’: doodt zijn meester Joram (<u>verraad</u>); doet de eunuchen van Izebel haar vanuit het raam naar beneden gooien (<u>verraad</u>); <u>bedriegt de aanbidders van Baal met een verraderlijke list</u> ; zegt <u>Zie mijn ijver voor de Heer</u> .
38.	Jonadab zoon van Rekeb (Ben Melek)	Bron van Bethoked (“het scheerhuis”) bij Dotan waar Elisa was!; komt naar Jehu toe	2Kon 10,15.23	“Jahweh is welwillend” of “Jahweh is mild” of “wien Jahweh aanzet”. Komt naar <u>Jehu</u> toe die zich tegen zijn meester Ahab had gekeerd (2Kon 9,7); kende Jehu, waar hij was, en zijn doel, en Jehu herkende en groette hem (en liet zo zien dat hij Jonadab niet meer als een gek beschouwde). Jehu vraagt <u>of Jonadab's hart voor het zijne is</u> , misschien omdat hij wist dat Jonadab een Keniet was, en dus mogelijk een verraderlijk man. Jonadab vraagt, door te zeggen “Indien het zo is, geef mij dan uw hand”, ook <u>of Jehu's hart werkelijk voor Jonadab is</u> en voor Jehovah, waarschijnlijk omdat Jonadab wist dat Jehu ook een Keniet was, en dus wellicht een verraderlijk man. Jonadab kon zich vrij voelen om dit tegen de nieuwe koning te zeggen, omdat hij zelf de man was die Jehu had gezalfd en hem de taak had gegeven om Ahab te doden (2Kon 9,6-10); zij <u>bedriegen de profeten en mensen van Baal op een verraderlijke manier door te doen alsof ze ook Baalaanbidders zijn</u> , en zij vellen hen met het zwaard (huursoldaten?). Jonadab was waarschijnlijk de jonge profeet die door Elisa was gezonden om Jehu te zalven en hem te vertellen dat hij het huis van Ahab moest doden, en die terug moest vluchten naar Elisa in Dotan; Is één van hart met Jehu: ijver voor Jehovah, geeft hem zijn hand en rijdt in zijn strijdswagen (GILL: wordt de Ben Melek van Jehu); volgde de regel van de profeten: <u>geen wijn of sterke drank</u> , en geen huizen maar rondtrekkend, zoals Elia; Elisa's zonen van de profeten in Jericho bouwden huizen voor zichzelf, maar Elisa (en de oudsten) woonden in Dotan (en verbleven slechts in

				Samaria 2Kon 6,32).
39.	(Jehu, zoon van Josafat, zoon van Nimsi)	heel het land Gilead onderdrukt door de koning van Syrië	2Kon 10,29-33 13,3-7.22 (1Kon 12,28-29 2Kon 10,29)	<u>Jehu</u> verwijderd de gouden kalveren in Dan en Bethel niet: omdat zij gemaakt waren door zijn (broeders de) smeden? Zijn zonen van de vierde generatie zouden koning van Israel zijn (2Kon 10,30). Hij werd gestraft door de bezetting van heel Gilead, waar (zijn broeders?) de Kenieten woonden sinds zij voor de veldslag van Saul met de Filistijnen vluchtten.
40.	Kinderen van Israel	(heel het land Gilead)	2Kon 13,5-6.14	(Zo gaf de HEERE Israel een verlosser, dat zij van onder de hand der Syriërs uitkwamen; en de kinderen Israels woonden in hun tenten , als te voren....) (beïnvloed door Jonadab, de Ben Melek van <u>Joachaz zoon van Jehu?</u>)
41.	timmerlieden ('charash')	werkten in het huis van de Heer	2Kon 12,11	2Kon 12,11 dezen betaalden het uit aan de timmerlieden ('charash') en de bouwlieden die aan het huis des HEREN werkten (in de tijd van koning <u>Joas</u>) vgl. 2Kr 24,12 (koning <u>Joas</u>)
42.	Sanherib marcherend naar Jeruzalem (zijn wapens ('keliy') gerepareerd en/of geleverd door smeden? 'charash')	Michmas	Jes 10,28 (Jes 54,16) (Jes 36,1-2)	Hij komt naar Ajjath, hij trekt door Migron, en te Michmas monstert hij zijne toerusting ('keliy') (Lut). (Jes 54,16 Zie, Ik ben het, die de smid ('charash') geschapen heb, welke het kolenvuur aanblaast en naar zijn kunst het wapen ('keliy') vervaardigt (NBG) 'keliy': instrument voor oorlog, de jacht, muziek, handenarbeid, tempel. "De Targoem zegt "at Micmas he shall appoint the princes of his army;" the generals of it: perhaps the sense is, that here he made a muster of his army, examined the arms of his soldiers, appointed the proper officers, and gave them their instructions" (GILL). Vertaling: 'De Targoem zegt "bij Michmas zal hij de prinzen van zijn leger aanstellen;" de generalen ervan: misschien betekent dit dat hij hier zijn leger van wapens voorzag , of de wapens van zijn soldaten inspecteerde , de juiste officieren benoemde, en hen hun instructies gaf., <u>(het leveren van wapens aan Sanherib is verraad ten opzichte van de Joden)</u>
43.	de verblijvers ('ger') die uit het land van Israel kwamen, en de verblijvers ('ger') die in Juda verbleven	uit het land Israel bijv. Efraim, Manasse, Issakar, en Zebulon (en Jericho?), Juda : Dal van de Charashim? Qumran?	2Kr 30,18.25	Heel het vergaderde volk van Juda vierde feest, tezamen met de priesters en levieten, met al het volk dat uit Israel gekomen was, en met de vreemdelingen die uit Israel waren gekomen of in Juda woonachtig waren (voor de offers in de tempel bij het feest van de ongezuurde broden (Pasen), in de tijd van koning Hizkia) Deze verblijvers kunnen ook afstammelingen van Jonadab geweest zijn die in Samaria woonden en zij waren besneden mannen want ze mochten van het Paasmaalen (vgl.Ex 12,48). Jericho behoorde tot Israel 1Kon 16,33-34
44.	timmerlieden ('charash')	werk in het huis van de Heer	2Kon 22,5-6 vgl. 2Kr 34,11	... het geven aan hen die het werk verrichten, die in het huis des HEREN bezig zijn om de bouwvallige gedeelten van de tempel te herstellen: aan de werklieden ('charash'), de bouwlieden en de metselaars, en voor het aankopen van hout en gehouwen stenen, om de tempel te herstellen; (In de tijd van koning <u>Josia</u> en hogepriester Hilkia)
45.	kinderen van Benjamin	het midden van Jeruzalem een signaalvuur in Bet-hakkerem Toren van de Notzerim	Jer 6,1 (Jer 4,16-17) (2Kon 17,9 18,8)	Jer 6,1 Bergt u, gij Benjaminiten (letterlijk: kinderen van Benjamin) [het noordelijk deel van Jeruzalem, inclusief een deel van de tempel, lag in Jeremia's tijd in het territorium van Benjamin Jos 18,28 15,8; Rimmon, en zijn zoons Baana en Rekab werden "kinderen van Benjamin" genoemd in 2Sa 4,2], <u>(vlucht) uit (letterlijk: uit het midden van) Jeruzalem vandaan.</u> <u>Blaas de bazuin in Tekoa, doet een rooksignaal opstijgen boven Bet-hakkerem!</u> Want rampspoed doemt op uit het Noorden, een groot verderf. (NBG) De Rekabieten, als smeden, waren gewend om vuren aan te steken en te doven en hadden genoeg droog hout bij de hand. En ze woonden in de wildernis ver van de steden, dus er was geen gevaar dat de grote signaalvuren een stad in brand zouden steken. Op dezelfde manier wilde Saul ook dat "de hebreëen" hoorden dat er oorlog op komst was 1Sa 13,3: dan konden ze heel Israel waarschuwen met behulp van hun vuren, en dan vluchten. "Beth-haccerem House of a vineyard ... It is probable that this place is the modern 'Ain Karim, or "well of the vineyards," near which

	Notzerim 'apologoumenoi' ' = wachters, verdedigers)	Berg Efraim	Jer 31,6-7	there is a ridge on which are cairns which may have served as beacons of old, one of which is 40 feet high and 130 in diameter" vertaling: Beth-haccerem Huis van een wijngaard ... Het is waarschijnlijk dat deze plaats het huidige 'Ain Karim, of "<u>bron van de wijngaarden</u>" is, waar bij vlak in de buurt een heuvelrug is waarop <u>steenhopen</u> staan die gediend kunnen hebben als <u>bakens van vroeger</u>, - één ervan is 40 voet hoog en 130 voet in doorsnee (Easton). Deze steenhoop is een toren van 12,2 meter hoog en 39,6 meter in diameter, waarschijnlijk een "Toren van de Notzerim" (2Kon 17,9 18,8). Er kunnen meer van deze torens (of heuvels) geweest zijn door het hele land om in staat te zijn om de waarschuwing naar de meest vergelegen delen ervan door te geven, bijv. in de regio's van Bethel/Rimmon in Benjamin/Efraim, Dotan, en Magdala (de dag die door het Sanhedrin was vastgesteld voor het feest van de Nieuwe Maan werd aanvankelijk ook verspreid door middel van signaalcavens, en later door speciale boodschappers). "De dag breekt aan dat de wachters in het gebergte van Efraim roepen: 'Kom, wij trekken naar Sion, naar Jahwe onze God.' Want dit zegt Jahwe: Jubel van vreugde om Jakob, juich om de heerser der volken. Verkondig overal Gods lof met deze woorden: 'Jahwe heeft redding gebracht aan zijn volk, aan wat van Israel nog rest'." (Jer 31,6-7) 'notzerim' in LXX: 'apologoumenoon' = verdedigers: deze wachters (Rekabieten) riepen het volk normaalgesproken op om zich te verzamelen voor de verdediging wanneer er oorlog op komst was. De Heer Jehovah was de God voor zowel de Joden en de Israelieten, als de Rekabieten. De Israelieten, die hun eredienst in Samaria verrichtten, waren de religieuze vijanden van de Joden geweest, die hun eredienst in Jeruzalem verrichtten (Ho 9,8 5,1). Deze wachters, die het volk opriepen om de eredienst te gaan verrichten in Jeruzalem, waren dus waarschijnlijk geen Israelieten – ook omdat zij al gedeporteerd waren naar Assur –, maar Rekabieten. "Grotius thinks there is an allusion in the word "Notzerim" to the title of Nazarenes, given to Christ and his followers" (Gill) vertaling: 'Grotius denkt dat er in het woord "Notzerim" een toespeling is op de titel Nazarenen, die gegeven is aan Christus en zijn volgelingen. De "Notzerim" 1) hielden de wacht ivm met eventuele signaalcavens of naderende legertroepen, die een op komst zijnde oorlog inhielden, en gaven dit signaalvuur door, en 2) hielden zich aan het gebod van hun vader Jonadab, en zouden later 3) de gevangenen in de gevangenis houden, en zouden nog later 4) zich houden aan de discipline van de secte van de Essenen/Nazarenen.
46.	beambten/ opzieners (‘paqiyd’ van ‘paqad’) in het huis des Heren	in het blok/ gevangenis van de hoge poort van Benjamin van de tempel	2Kr 16,7.10 Jer 20,2-3 Jer 29,26	<u>het blok/gevangenis: 'mahpeketh'</u> ; Jer 29,26 om opziener te zijn in het huis des HEREN over een ieder die waanzinnig is en zich als profeet voordoet en om die in blok en halsijzer te zetten;
47.	Rekabieten verblijvers/ vreemdelingen: ‘guwr’	in of bij Jeruzalem, naar de tempel gebracht door Jeremia	Jer 35,2-3.6- 7.11.19	verblijfplaats/familie ('bayith') van Rekabieten; ‘Je mag <u>geen wijn drinken</u>, ook je zonen mogen dat niet. Je mag geen huizen bouwen, je mag niet zaaien, geen wijnstokken planten of in eigendom hebben. Altijd moet je in tenten wonen; dan zul je lang leven in het land waar je als vreemdeling verblijft.’ ... Pas toen koning Nebukadnessar van Babel dit land was binnengevallen, hebben wij gezegd: <u>Laat ons naar Jeruzalem gaan om aan de legers van de Chaldeen en van de Arameeën te ontkomen</u>: en zo leven wij nu in Jeruzalem.’ ... daarom zegt Jahwe van de machten, Israels God: Nooit zal het Jonadab, zoon van Rekab, aan nakomelingen ontbreken, die in mijn dienst staan. (= <u>Nimmer zal het Jonadab, de zoon van Rekab, ontbreken aan een man, die voor mijn aangezicht staat al de dagen.</u> NBG)"
48.	Jaazania, Rekabiet	Jeruzalem	Jer 35,3	"Jehovah hoort", vgl. Ismael : "God hoort"
49.	Jeremia vader		Jer 35,3	<u>"door Jehovah aangesteld"</u>

	van Jaazania			(als beambte van de tempelgevangenis?)
50.	Habazinia vader van Jeremia		Jer 35,3	“licht van Jehovah”
51.	1) Jiria , zoon van 2) Selemja , zoon van 3) Chananja , ‘ba’al paqiduth’	Jeruzalem, Poort van Benjamin	Jer 37,13	1) “Jehovah ziet mij” (vgl. Rekab “het zal hem nooit ontbreken aan een man die voor mijn aangezicht staat”); 2) “beloond door Jehovah” (voor de gehoorzaamheid aan Jonadab’s gebod?); 3) “Jehovah heeft begunstigd” (door hem de bevelvoerder van de tempelgevangenis te maken?) Bij de Benjaminpoort (Easton: van de tempel) hield de officier van de wacht (‘ba’al paqiduth’), Jiria, zoon van Selemja, zoon van Chananja, de profeet (Jeremia) aan en beschuldigde hem: ‘U wilt overlopen naar de Chaldeeën.’ Jiria vertrouwt zijn gasten als zichzelf (‘paqiduth’ en ‘paqiyyd’ stammen van ‘paqad’: letten op, inspecteren; straffen, bewaken).
52.	Zij die vóór de Heer verblijven ‘yashab’ – ‘joshwim’ לִי שָׁבִים (LXX: μνημοσυνον)		Jes 23,17-18	Zo zal het geschieden, ten einde van zeventig jaar, dat de HERE Tyrus bezoeken zal, zodat zij weer aan hoerenloon komt en hoereert met alle koninkrijken der aarde op de aardbodem. Dan zal haar winst en haar hoerenloon de HERE heilig wezen; het zal niet opgehoopt noch bewaard worden, maar haar winst zal zijn voor hen die voor het aangezicht des HEREN wonen (‘yashab’ – ‘joshwim’), om tot verzadiging te eten, en om zich sierlijk te kleden. Het geld van de heidenen van Tyrus, dat aan de Heer toegewijd zou worden, d.w.z. naar de tempel gebracht, zou dus worden besteed aan de tempeldienaren die ‘verbleven’ vóór de Heer: voor de ‘verblijvers’, de Rekabieten die vóór de Heer stonden? Gill: “this part of the prophecy respects the conversion of the Tyrians, in the first ages of Christianity; this is prophesied of elsewhere, (Ps 45:12 87:4), and was fulfilled in the times of the apostles (Ac 11:19 21:3,4) and so Kimchi and Jarchi say this is a prophecy to be fulfilled in the days of the Messiah (Midrash, Kohelet, fol. 62. 3.)” vertaling: dit deel van de profetie betreft de bekering van de Tyriërs, in de eerste eeuwen van het Christendom; dit wordt elders geprofeteerd, (Ps 45,12 87,4), en werd vervuld in de tijd van de apostelen (Hand 11,19 21,3,4) en daarom zeggen Kimchi en Jarchi dat deze profetie vervuld moet worden in de dagen van de Messias (Midrash, Kohelet, fol. 62. 3.)
53.	Put van Malkia, de Ben Melek, in de hof van de gevangenis (LXX: τη συλη της φυλακης)	Jeruzalem,	Jer 38,6	in de hof van de gevangenis van de tempel kon Jeremia “tot alle mensen” van Jeruzalem spreken, vanaf deze hof Jer 38,1-3; Malkia wordt de “Ben Hammelek” (“de Zoon van de Koning”) genoemd, wat betekent dat hij de vriend en adviseur van de koning was, zoals Jonadabde “Ben Melek” van koning Jehu was geweest, volgens John Gill’s Expository over 2Kon 10,15.
54.	de ambachtslieden (‘charash’ – ‘tektona’) en de opsluiters (‘macger’ – ‘sunkleionta’)	Weggevoerd uit Jeruzalem naar Babylon	2Kon 24,14.16 Jer 24,1 29,2	heel de weerbare manschap (zevenduidend), de handwerkslieden en de smeden (= ‘macger’ = de opsluiters LXX: ‘ ton sunkleionta ’), (duizend), allemaal dappere krijgslieden, (‘macger’ wordt vertaald als ‘gevangenis’ in Ps 142,7 Jes 24,22 42,7) vgl. “Assur voert u (= Kenieten) gevankelijk weg.” Nu 24,21-22
55.	zij die verblijven יֹשְׁבֵי ‘yoshewi’	De hoge torens (in tegenstelling tot de ommuurde steden)	Zef 1,14-18	Want de dag des Heren is nabij, ... deze dag is een dag van gramschap, een dag van droefenis en angst, ... een dag der bazuin en der trompet tegen de vaste steden en hoge burchten (= torens : ‘pinnoth gibohoth’ = hoge hoeken/torens). Ik zal de lieden beangstigen, ... Hun zilver en goud zal hen niet kunnen redden op den dag van den toorn des Heren, maar het gehele land zal door het vuur zijns ijvers verteerd worden; want hij zal schielijk een einde maken aan allen, die in het land wonen (‘yoshewim’ = verblijven). (Lut) Hier zijn vijf karakteristieken van de Rekabieten aanwezig: “de bazuin en trompet” van de Kenieten en de Rekabieten, “de hoge torens” in tegenstelling tot “de ommuurde steden” zoals in de verzen 2Kon 17,9 18,8 over de Toren van de Notzerim (Rekabieten), “hun zilver en goud” van de Rekabitische smeden, “hen ... kunnen redden” als het in staat zijn van de Kenieten en

				Rekabieten, als de wapenleveranciers van alle volkeren, om zich uit elke oorlog te houden, en ten slotte “allen, die in het land wonen” zijn de (‘ger’, ‘hebreeën’ en) ‘verblijvers’ van vroeger: de Kenieten en Rekabieten. Niet alleen de Joden in de ommuurde steden, “maar het gehele land” (ook de Rekabieten van de hoge torens met hun zilver en goud) zal “door het vuur verteerd worden” (zoals in de vuren van de Rekabitische smeden) van zijn jaloersheid/ijver: want hij zal zelfs schielijk een einde maken (zelfs schielijker dan de Kenieten en Rekabieten in staat waren te vluchten) aan allen, die in het land verblijven (al de Kenitische en Rekabitische ‘verblijvers’).
56.	BABYLONISCHE BALLINGSCHAP			
57.	Nethinim Tabbaot Harsha Sisera	uit de ballingschap	Ezr 2,43-54 Ne 7,46-56	43 Sicha = droogte (voorspeld door Elia, en ook in de tijd van Elisa 1Kon 17,7 18,1-2 Lu 4,25 Jas 5,17) 43 Chasufa = onbedekt (vgl. onbedekte schilden Jes 22,6) 43 Tabbaot = ringen; indrukken 52 Charsa (van ‘charash’) = werker of tovenaars 50 Mehunim = van Maon, 8 mijl ten zuiden van Hebron 53 Sisera (aanvoerder van Jabin’s strijdswagens uit Charoset)
58.	timmerlieden ‘charash’	Jeruzalem	Ezr 3,7	En zij gaven geld aan de steenhouders en de timmerlieden (‘charash’) (voor het huis des Heren)
59.	Kenieten, ‘caphar’ van Rekab	Jabes in Juda	1Kr 2,55	‘caphar’ = “inspectiebeambten” (niet noodzakelijkerwijs “schrijver”): leveren en inspecteren wapens (en soldaten)
60.	Tiratieten	Jabes in Juda	1Kr 2,55	“poortmannen” (de gevangenispoort van de tempel, de Poort van Benjamin)
61.	Simatieten is vrouwelijke vorm van Simieten	Jabes in Juda	1Kr 2,55	“rapporteren” (aan de Bevelhebber van de Tempel?)
62.	Suchatieten	Jabes in Juda	1Kr 2,55	“bosjesmannen”, “bosjeshout” van ‘suwk’ = heg (vgl. ‘Notzerim’ verblijvend temidden van struiken en heggen 1Kr 4,23; bush-wood for their furnaces, and the wood they brought for the altar of the temple- vertaling: <u>brandhout voor hun overs, en het hout dat zij brachten voor het altaar van de tempel</u> (Talmoud Taanith 4,5))
63.	Malkia zoon van Rekab afdeling kinderen van Benjamin Notzerim LXX: φυλασσοιτων Vulg: custodit bewakers	Jeruzalem en Bet-hakkerem, waar waarschijnlijk een ‘ Toren van de Notzerim ’ stond	Ne 3,14 Ne 11,36 (Jer 6,1) (2Kon 17,9 18,8)	“‘sar’ van de afdeling van der wijngaardeniers (= letterlijk: van Bet-hakkerem) (Lut)”; “herstelde de Mestpoort”: die leidde naar Jabes en Bet-hakkerem (waar de stam van de Rekabieten verbleef en het signaalvuur werd aangestoken). Jer 6,1 “ Berget u , gij Benjaminiten [het noordelijk deel van Jeruzalem, waaronder een deel van de tempel, vooral de Benjaminpoort (die de Gevangenispoort is), lag in de tijd van Jeremia in het territorium van Benjamin Joz 18,28 15,8; Rimmon, en zijn zoons Baanah en Rekab werden “kinderen van Benjamin” genoemd in 2Sa 4,2], uit Jeruzalem vandaan . Blaast de bazuin in Tekoa, doet een rooksignaal opstijgen boven Bet-hakkerem! [waarschijnlijk de Toren van de Notzerim (LXX: φυλασσοιτων) 2Kon 17,9 18,8] Want rampspoed doemt op uit het Noorden, een groot verderf.” ‘Notzerim’ van ‘natzar’: “bewaren (‘natzar’) uw verbond” De 33,9 Ps 25,10 78,7 105,45 119 etc ; ‘natzar’ in de zin van ‘waken’, ‘bewaken’, ‘opsluiten’: “Here, stel een wacht (‘shomrah’) voor mijn mond; waak over (‘natzar’) de deuren van mijn lippen ” Ps 141,3; “ Houd vast aan de tucht, laat haar niet los, bewaar haar (‘natzar’) LXX: φυλασσον, want zij is uw leven.” Pr 4,13; “maar die overgebleven en belegerd (‘natzar’) is, zal door honger” (SV) Eze 6,12; “Die zijn mond bewaart (‘natzar’, LXX: φυλασσει Vulg: ‘custodit’), behoudt zijn ziel; maar voor hem is verstoring, die zijn lippen wijd opendoet.” Pr 13,3. Misschien werden de Rekabieten, die al de wachtlieden van de natie waren, bijv. in Efraim, pas met meer nadruk ‘Notzerim’ genoemd nadat zij de bewakers van de gevangenis geworden

			Jer 4,16-17	waren, waarbij dit woord zowel hun beroep in de tempel uitdrukte en de gehoorzaamheid waarvoor ze beloond waren met dit beroep, als hun (voormalige) functie van wachters voor de natie. Zij behielden zowel het bevel van hun vader, als de gevangenen in de gevangenis. De auteurs van 2Kon 17,9 18,8 en 1Kr 4,23 (600-300 voor Chr.), zullen geweten hebben dat de Rekabieten de wachters voor de natie waren, maar kunnen geleefd hebben in de tijd nadat de Rekabieten de gevangenisbewaarders werden (kort voor 586 v. Chr.). De auteurs van de Talmoed, bijna duizend jaar later (ca. 200 – 500 AD) verwezen wel impliciet naar de Rekabieten als Notzerim B.B. 5, 91b, maar beschouwden hun observantie van hun vader's bevel als een meer exclusieve reden om hen Notzerim te noemen, dan hun functie in de tempel. Of ze dachten dat hun gehoorzaamheid (die beloond werd met hun beroep) een fundamentele karakteristiek was. "Vermeldt den volken, zie, doet het horen tegen Jeruzalem; daar komen hoeders/belegeraars (נֹצְרִים 'notzerim', LXX: συστροφαι) uit verre landen en zij verheffen hun stem tegen de steden van Juda. Als de wachters (שֹׁמְרֵי 'shomeri', LXX: φυλασσουντες) der velden zijn zij rondom tegen haar; omdat zij tegen Mij wederspanning geweest is, spreekt de HEERE." Jer 4,16-17 (SV/NBG) "The term "notzerim" in this particular verse indicates "watchmen", "people lying in wait", "hidden watchers". Others have translated this term as "keepers" Defining "notzerim" as "keepers" is not consistent with our most ancient manuscripts. The term "netzerim" (nesarim) means "keepers" in one sense, but the term "notzerim" is defined differently. ... (The word "netzarim" (nesarim) is used in the CoJ Temani Tanakh concerning the "branch", "keepers", and designating all true Torah Observant individuals.)" Rabbi Yisrael ben David, http://nesarim.org/articles/keepers-watchers-notzerim.php vertaling: 'De term "notzerim" in dit bepaalde vers duidt op "bewakers", "mensen die op de loer liggen", "verborgen bespieders". Anderen hebben deze term vertaald met "behouders" Het definiëren van "notzerim" als "behouders" is niet in overeenstemming met onze oudste manuscripten. De term "netzerim" (nesarim) betekent in zekere zin "behouders", maar de term "notzerim" is anders gedefinieerd. ... (Het woord "netzerim" (nesarim) wordt gebruikt in de CoJ Temani Tanakh betreffende de "loot", "behouders", en duidt alle trouwe Torah-onderhoudende individuen aan.)' Ook een vorm van het woord 'yotzer' kan vertaald worden met 'belegeraar'.
64.	Malkia zoon van goudsmid 'tsaraph' Nethinim	Jeruzalem Noord Inspectiepoort /Wachtpoort = Poort Miphqad (=Gevangenis poort)	Ne 3,31	(herstelde de muur) tot aan het huis der tempelhorigen (lett: Nethinim) en der handelaren ('rakal' rondtrekken, zwervers), tegenover de Wachtpoort (Miphqad; LXX: Maphekad; 2Kr 16,10: mahpeketh = het blok, gevangenis) en tot de bovenzaal aan de hoek.
65.	goudsmiden en kooplieden ('rakal' = rondtrekken)	Jeruzalem Noord bij Gevangenis-poort	Ne 3,32 (Ne 12,39)	'tsaraph'; En tussen de bovenbouw op de hoek en de Schaapspoort werkten de goudsmiden en de kooplieden dit is de plaats van de Gevangenispoort De Kenieten en Rekabieten reisden waarschijnlijk rond om hun wapens te verhandelen en zij waren migranten. Darby vertaalt 'rakal' met "handelaars", Rotherham met "koopman".
66.	Nethinim en kooplieden	Jeruzalem Noord bij Gevangenis-poort	Ne 3,31 (Ne 12,39)	Hadden een verblijfplaats tegenover de Wachtpoort/Inspectiepoort (=Gevangenispoort, 'sha'ar mattarah' Ne 12,39)
67.	Uzziel , zoon van Harhaia , van de	Jeruzalem	Ne 3,8	"God is mijn kracht"; "ijver voor Jehovah"/"vrees voor Jehovah" ('charah' branden)

	goudsmeden			‘tsaraph’, repareerden bij de Brede Muur
68.	Nethinim	Jeruzalem	Ne 10,28	En het overige volk, de priesters, de Levieten, de poortwachters, de zangers, de tempelhorigen (= Nethinim) en al wie zich van de volken der landen had afgescheiden om de wet Gods te onderhouden, hun vrouwen, hun zonen en hun dochters, al wie tot de jaren des onderscheids gekomen was, (sloten het verdrag). (NBG)
69.	Nethinim Ziha Gispa	Jeruzalem Ofel	Ne 11,21 Ps 8,1 81,1 84,1	“En de Nethinim woonden in Ofel; en Ziha en Gispa waren over de Nethinim.” (SV) Ziha: vrouwelijke vorm van uitgedroogd/droogte. Misschien had zij de leiding over (in Hebreeuws ‘al) de Gibeonitische Nethinim die het water voor de tempel binnen moesten brengen, nl. de Gibeonieten Joz 9,21.23. Gispa: streling (waarschijnlijk van ‘gishesh’ = strelen/strijken, voelen, grijpen: ook de stam van Gat, Gittit: harp/citer, waarvan de snaren werden aangestoken (de Targom verklaart Ps 8,1 met “op de harp die David uit Gat meebracht” (Easton)) en van Gittaim = twee Gittits: een dubbele harp/citer, gemaakt door Kenieten in Gat? Misschien had Gispa de leiding over de Rekabitische Nethinim: de vrouwen en kinderen van de Rekabitische mannen die in de Gevangenispoort gestationeerd waren.
70.	Nethinim		Ne 3,26	de tempelhorigen (= Nethinim) woonden op de Ofel – tot bij de Waterpoort aan de oostzijde, en de uitspringende toren. “The water gate is supposed to have been that by which the Nethinim brought in water for the use of the temple” (Treasury of Scripture Knowledge). Vertaling: Van de Waterpoort wordt verondersteld dat het de poort was door welke de Nethinim water binnenbrachten voor het gebruik in de tempel. Dus waren (sommigen) van deze Nethinim waarschijnlijk geen Rekabieten maar Gibeonieten (Joz 9,21.23).
71.	de kinderen van Benjamin Levieten	det dal van de ambachtslieden (in Juda of in Benjamin?) Michmas (in Benjamin) Gittaim (in Benjamin en Gilead?)	Ne 11,31-36	De Benjaminiten woonden in Geba (of vanaf Geba tot aan), Mikmas, Ajja, Betel en onderhorige dorpen, Anatot, Nob, Ananja, Hasor, Rama, Gittaïm, Chadid, Seboïm, Neballat, Lod, Ono (‘krachtig’), (en) het Handwerkersdal (‘charashim’). Afdelingen (‘machaloqeth’) van de Levieten woonden zowel in Juda als in Benjamin. (d.w.z. diegenen van de kinderen van Benjamin die Levieten waren: de Rekabitische Nethinim)
72.	de pottenbakker/ smid (‘yotzer’) in het huis des Heren	de tempel van Jeruzalem	Zach 11,13	Maar de HEER zei tegen mij: ‘Breng hem maar naar de smelter (‘yotzer’), die fraaie prijs, waarop Ik door hen geschat ben.’ Ik nam dus de dertig zilverstukken en gooide ze in het huis van de HEER, bij de smelter (‘yotzer’). (WV95) Ook een smid (=smelter) was een ‘yotzer’ want hij vormde (‘yatzar’) het gloeiende metaal. In 1Kr 4,23 worden de ‘yotzerim’ door de Talmoedisten geïdentificeerd als de Rekabieten (B.B. 5(91b)). Ook het Veld van de Pottenbakker (Matt 27,7) is sterker geassocieerd met smeden dan met pottenbakkers (zie intermezzo). De ‘yotzer’ in de tempel was waarschijnlijk een Rekabitische smid die gevangenisbewaarder was geworden.
73.	de bewoners/ verblijvers (‘yoshew’) van Jeruzalem יֹשְׁבֵי de familie van de Simieten (die zij doorstoken hebben ... een	Vlakte van Megiddo (bij Charoset-haggojim) waar Barak tegen Sisera vocht	Zec 12,9-14	9 Op die dag zal Ik eropuit zijn om al de volkeren die tegen Jeruzalem zijn opgetrokken te verdelen. 10 Maar over het huis van David en de bevolking van Jeruzalem zal Ik een geest van mededogen uitstorten, die hen tot bidden brengt. Dan zullen zij opzien naar hem die zij doorstoken hebben , en vanwege hem een rouwklacht houden, zoals men rouwt over de enige zoon , zij zullen om hem klagen, zoals men klaagt om de eerstgeborene. 11 Zoals de rouwklacht om Hadadrimmon in de vlakte van Megiddo, zo groot zal de rouwklacht in Jeruzalem zijn. 12 Het land zal rouwen, alle geslachten, ieder geslacht voor zich: het geslacht van Davids huis voor zich en hun vrouwen voor zich, het geslacht van Natans huis voor zich en hun vrouwen

	enigst kind) Haddadrimmon			voor zich; 13 het geslacht van Levi's huis voor zich en hun vrouwen voor zich; het geslacht van Simi's huis voor zich en hun vrouwen voor zich; 14 alle andere geslachten, alle geslachten, ieder geslacht voor zich en hun vrouwen voor zich. Zach 12,11-14
74.	Raxis = Jose ben Joezer		2Makk 14,37 Gen.R. 65 Frankel, Monatschrift 52, 406 (1851)	“philopolites” en “vader van de Joden”, wonend en/of werkend in de tempelburcht. Hij droeg een zwaard en doorstak zichzelf daarmee. Vanuit binnen de burcht loopt hij de (tempel)muur op en laat zich naar beneden vallen naar demenigte. De ‘sar habirah’ van de tempelhierarchie? Een cohen van de Rekabieten? Kaufmann Kohler in “Essenes” in de Jewish Encyclopedia zegt dat de Chasidese overlevering, waarvan de Essenen een deel vormden, herleid kan worden van Jose ben Joezer, wiens naam verbasterd is tot Raxis, naar Pinehas ben Jair, een leerling van de Chasidim (Barcher, Ag.Tan. 2,594 et seq.) Jose ben Joezer wijdde zijn bezittingen aan God toe (B.B. 133b). Phinechas, zoon van de hogepriester Eleazar, de zoon van Aaron, was de priester die een afgodvererende man en vrouw doodde in de tent van samenkomst (Nu 25,7-8).
75. NIEUWE TESTAMENT				
76.	Johannes de Doper is Elia diemoet komen	een stad van Juda: Ein Kerem = Bet-hakkerem; woestijn; wildernis van Judea (Gittaim?); Jordaan (Bethabara/ Bethanië over de Jordan) Aenon / (‘Ainōn’)/ Ain bij Salim (Middin, hetzelfde als Midjan, wordt ‘Ainōn’ genoemd in Joz 15,61 LXX); over de Jordaan (Ain is bij Rimmon) Ain = Ain Karim?	Lu 1,15.39.80 Matt 3,1-6 Joh 1,28 Joh 3,23.26 Joh 10,40 Mt 11,14 Joz 15,61 LXX Joz 15,32 19,7	Theodosius (530) zegt dat de afstand van Jeruzalem tot de plaats waar Elizabet, de moeder van Johannes de Doper, woonde vijf mijl is. De Jeruzalemse Kalender (gedateerd vóór 638) noemt het dorp bij naam als de plaats van een feest ter gedachtenis aan Elizabet, dat gevierd wordt op 28 augustus: "In the village of Enquarium, in the church of just Elizabet, her memory" (Wikipedia over Ein Kerem) Vertaling: ‘In het dorp Enquarium, in de kerk van de rechtvaardige Elizabet, haar gedachtenis’. “Beth-haccerem House of a vineyard ... It is probable that this place is the modern ‘Ain Karim, or "well of the vineyards" ... (Easton). vertaling: ‘Beth-haccerem Huis van een wijngaard ... Het is waarschijnlijk dat deze plaats het huidige ‘Ain Karim is, of “bron van de wijngaarden”’. Johannes: zal <u>wijn noch sterke drank drinken</u>: vereist van een Nazireeër, en ook behorend tot de gehoorzaamheid van de Rekabieten. Maar Johannes was van een priesterlijke afkomst (Lu 1,5), dus hij was geen Rekabiet. De gelijkstelling van Bet-hakkerem en Ein Kerem (= Ain Karim), ondersteunt de waarschijnlijkheid van een nauwe band en zelfs een overlapping tussen de Rekabieten en de Essenen (zie onder), die Johannes waarschijnlijk opvoedden/adopteerden nadat zijn ouders waren overleden (zij waren “op hoge leeftijd gekomen” toen Johannes werd geboren Lu 1,7). Misschien waren Zacharia en Elizabet zelf Essenen? Woonde Johannes bij de Essenen in de woestijn (in Ain Karim of in Qumran)? Hij kwam naar de Jordaan (Bethabarah? Gittaim?) om te dopen (<u>bij water</u> dat nodig was voor smeden, en passend bij de Esseense zuiverheidsregels); verplaatste zich van Aenon naar Salim (met de rondtrekkende Rekabieten mee of naar een andere Esseense gemeenschap?), er was daar <u>veel water</u> (benodigd voor dopen en voor smeden); zijn kleding van kameelhaar, en leren gordel om zijn lendenen (vgl. Elia); Jezus: “dit Elia die moet komen”. Aenon: de Syrische en Perzische versies van Joh 3,23 noemen het Ain (בֵּי-יֵין). Ain ligt in het zuiden van Juda, wordt genoemd vóór Rimmon Joz 15,32 19,7 en in de nabijheid van Hebron Joz 21,16, dus het kan een plaats zijn geweest die bewoond was geweest door Kenieten. Aenon kan zelfs Ain Karim geweest zijn, dat waarschijnlijk veel water had, zoals de naam Ain (= ‘put’, ‘bron’) aangeeft, en om welke reden de Rekabieten daar gewoond kunnen hebben. Middiyn, hetzelfde als ‘Middyan’ (een plaats bewoond door Midjanieten, de oorspronkelijke stam van de Kenieten en Rekabieten) wordt ‘Ainōn’ genoemd in LXX Joz 15,61: In de woestijn: Beth-arāba, Middin en Sechácha, En Nibsan, en de Zoutstad, en Engedi; zes

				steden en haar dorpen. ((Araba ('vlakke', 'woestijn'), twee keer genoemd in Joz 18,18 (grens van Benjamin), en Betharaba Jos 18,22 (erfenis en stad van de kinderen van Benjamin); Betharaba ('huis van het woestijndal' of 'plaats van de laagte') Joz 15,6 (grens van Juda) en Joz 15,61 (in de wildernis/woestijn 'midbar' van Juda): is dit een dubbelstad in Juda én Benjamin?)) Is Gittaim of Araba de plaats in 'de wildernis van Judea' waar Johannes Jezus doopte (Mt 3,1.6 Mr 1,4-5 Lu 3,3-4)? Lu 3,3: Daarop begon hij in heel de streek rond de Jordaan op te treden: dus in meer dan één of twee plaatsen. In Bethabara kwamen de boodschappers van de Farizeeën naar Johannes toe (Joh 1,28); toen wees Johannes naar Jezus zeggend Zie het Lam Gods, ... ik zak de geest uit de hemel neerdalen. Johannes was dus in Betharaba nadat Jezus werd gedoopt.
77.	(de heilige maagd) Maria (bloedverwante van Elizabet)	van Nazaret naar Ein Kerem (Bethakkerem) voor drie maanden	Lu 1,26-56 (Lu 1,36)	26... Nazaret,... een maagd die verloofd was met ... Jozef ... de naam van de maagd was Maria. 39 In die dagen reisde Maria met spoed naar het bergland, naar een stad in Judea. 40 Zij ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabet. ... Nadat Maria ongeveer drie maanden bij haar gebleven was, keerde zij naar huis terug. De Essenen onderwierpen hun toekomstige bruiden aan een test van drie maanden gedurende welke ze hun vruchtbaarheid moesten bewijzen: "they try their spouses for three years; and if they find that they have their natural purgations thrice, as trials that they are likely to be fruitful, they then actually marry them." (Jos. Oorlog 2,8,13 (160)). Vertaling: "zij stellen hun bruiden drie jaar op de proef, ter beproeving dat ze waarschijnlijk vruchtbaar zijn, daarna trouwen ze pas met hen." De verloofde Maria reisde van Nazaret (waarschijnlijk een nederzetting van de Nazarenen, de noordelijke tak van de Essenen) naar Ein Kerem (waar waarschijnlijk een andere nederzetting was van de Essenen, waarvan sommigen waarschijnlijk afstamden van de Rekabieten van Beththaccerem in de tijd van Malkia, zoon van Rekab), en ze bleef daar gedurende drie maanden. Dus misschien was Elizabet een vroedvrouw die werd geconsulteerd door de Essenen wanneer hun bruiden getest moesten worden. In het geval van Maria bewees ze haar vruchtbaarheid door haar (maagdelijke) zwangerschap. Dit is dus nog een aanwijzing voor de verwantschap tussen de Nazarenen/Essenen en de Rekabieten.
78.	Jozef	Offer van de armen in Jeruzalem vlucht naar Egypte	Mat 1,20 Lu 2,24 Matt 2,13-15	Matt 1,20 'Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; het kind in haar schoot is van de heilige Geest. Lu 2,24 om volgens de bepaling van de Wet des Heren een offer te brengen, namelijk een koppel tortels of twee jonge duiven. Hoewel Jozef de kroonprins was, aangezien hij de "zoon van David" was, bracht hij toch het offer van de armen: twee duiven. De reden kan geweest zijn dat hij een lid was van de (arme) gemeenschap van Nazarenen in Nazaret, waarvan de leden al hun bezit gemeenschappelijk hadden. 13 Na hun vertrek verscheen een engel van de Heer in een droom aan Jozef en sprak: 'Sta op, neem het Kind en zijn moeder, vlucht naar Egypte en blijf daar tot ik u waarschuw, want Herodes komt het Kind zoeken om het te doden.' 14 Hij stond op en week in de nacht met het Kind en zijn moeder naar Egypte uit. 15 Daar bleef hij tot aan de dood van Herodes, opdat in vervulling zou gaan wat de Heer gesproken had door de profeet: Ik heb mijn zoon geroepen uit Egypte. Er was een Egyptische tak van de secte van de Essenen (de Therapeutae genoemd) nabij het <u>meer Mareotis</u> bij Alexandrië, welke stad ook een Joodse wijk had.
79.	moeder van	Kana	Joh 2,1-11	Op de derde dag was er een bruiloft te Kana in Galilea, waarbij

	Jezus			de moeder van Jezus aanwezig was. 2 Jezus en zijn leerlingen waren eveneens op die bruiloft uitgenodigd. 3 Toen de wijn oprakte, zei de moeder van Jezus tot Hem: ‘Ze hebben geen wijn meer.’ 4 Jezus zei tot haar: ‘Vrouw, is dat soms uw zaak? Nog is mijn uur niet gekomen.’ 5 Zijn moeder sprak tot de bedienden: ‘Doet maar wat Hij u zeggen zal.’ 6 Nu stonden daar volgens het reinigingsgebruik der Joden zes stenen kruiken, elk met een inhoud van twee of drie metreten. 7 Jezus zei hun: ‘Doet die kruiken vol water. Zij vulden ze tot bovenaan toe.’ 8 Daarop zei Hij hun: ‘Schept er nu wat uit en brengt dat aan de <u>tafelmeester</u>.’ Dat deden ze, 9 en zodra de <u>tafelmeester</u> het water proefde dat in wijn veranderd was (hij wist niet waar die wijn vandaan kwam, maar de bedienden die het water geschept hadden, wisten het wel), riep hij de bruidegom en zei hem: 10 ‘Iedereen zet eerst de goede wijn voor en wanneer men eenmaal goed gedronken heeft de mindere. U hebt de goede wijn tot nu toe bewaard.’ 11 Zo maakte Jezus te Kana in Galilea een begin met de tekenen en openbaarde zijn heerlijkheid. En zijn leerlingen geloofden in Hem. Philo beschrijft een ritueel van de Egyptische tak van de Essenen als volgt: “These, then, are the first circumstances of the feast; but after the guests have sat down to the table in the order which I have been describing, and when those who minister to them are all standing around in order, ready to wait upon them, and when there is nothing to drink, some one will say ... [[the Greek is faulty here; the Armenian version refers to the "president" speaking after there is silence]] but even more so than before, so that no one ventures to mutter, or even to breathe at all hard, and then some one looks out some passage in the sacred scriptures, or explains some difficulty which is proposed by some one else, ...” Vertaling: ‘Dit zijn dan de eerste omstandigheden van het feest; maar nadat de gasten aan tafel zijn gaan zitten in de volgorde die ik heb beschreven, en als degenen die hen dienen zoals het hoort rondom hen staan, klaar om hen te bedienen, en als er niets te drinken is, zal iemand zeggen ... [[het Grieks ontbreekt hier; de Armeense versie verwijst naar de ‘president’ die spreekt nadat er stilte is]] maar zelfs meer nog dan daarvoor, zodat niemand het waagt te mopperen, of zelfs maar hard te zuchten, en dan legt iemand een passage van de heilige schrift uit, of verklaart een of andere moeilijkheid die wordt aangedragen door iemand anders, ...’
80.	(Jezus) de timmerman, de zoon van de timmerman <u>David</u>, de koning verwekte Salomo, ... en Salomo verwekte ..., Jakob verwekte Jozef Jozef zoon van Heli, ... zoon van <u>Natan</u>, zoon van David	Nazaret (no archeological finds)	Matt 13,55 Mr 6,3 Matt 1,6.16 Lu 3,23.31 Lu 1,5.36 Ex 4,14 John 19,37 (Zach 12,11-14)	‘tektōn’ = ambachtsman: smid, timmerman, steenhouwer: internationaal bedrijf en/of rondtrekkend? ‘Nazaret’ is waarschijnlijk een afleiding van Nazarenen/Notzerim (Rekabieten); er werden geen archeologische overblijfselen gevonden, waarschijnlijk omdat de Notzerimin tenten en grotten woonden (vgl. Gittaim dat ook geen archeologische overblijfselen heeft). Nazaret was bij het oude Charoset haGojim, Saannaim, Rimmon, Hammat, en Karmel (allemaal plaatsen waar de Kenieten gewoond hadden). “terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.” (John 19,37). Hier verwijst Johannes naar de profetie van Zacharia 12,10-14. “Dan zullen zij opzien naar hem, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht houden, zoals men die houdt over de enige zoon; zij zullen om hem klagen, zoals men klaagt om de eerstgeborene. ... het geslacht van Davids huis ... het geslacht van Natans huis ... het geslacht van Levi’s huis ... het geslacht van Simi’s huis”

Maria, bloedverwante van Elizabet, van de dochters van Aaron, zoon van <u>Levi</u> de familie van de <u>Simieten</u> die zij doorstoken hebben ... een enigst kind				Doorstak een Rekabitische hyperetes Jesus' zijde of deed een Romeinse soldaat dit? Joh 19,34 maar een van de soldaten ('stratiōtēs') doorstak zijn zijde met een lans Matt 27,27 Toen namen de soldaten van de landvoogd ('hēgemōn') Jezus mee in het pretorium ('praitōrion') en verzamelden de hele afdeling ('speira') rondom Hem. Praitōrion: paleis van de procurator: de Romeinen waren gewoon om zich de reeds bestaande paleizen, en die voorheen bewoond werden door koningen en prinzen, toe te eigenen. Toen de Romeinen Palestina veroverden in 63 voor Chr., kunnen ze zich de burcht Antonia toegeëigend hebben. In deze toren, oorspronkelijk Hananeel genoemd, woonde Simon de Makkabeeër, die hogepriester en ethnarch was (1Makk 13,52); ook de hogepriester Hyrcanus "woonde er meestal in", en zo deden ook "zijn zonen en ... hun zonen na hen" [Jos., Oudh. 18,4,3(91-92)], bijv. Hyrcanus' zoon Aristobulus I, die hogepriester en koning was, en waarschijnlijk woonde ook zijn weduwe, koningin Salome Alexandra, in deze burcht. Na haar dood vochten twee van haar zonen om het koningschap, maar in 63 voor Chr. veroverden de Romeinen Judea en stelden zij één van hen, Hyrcanus II, aan als hogepriester, en Antipater, Herodus' vader, als procurator. Deze Antipater kan in Antonia gewoond hebben, want het was zijn zoon Herodes die een paleis voor zichzelf bouwde toen hij koning was geworden. Hij vergrootte ook de Hananeeltoren met vele paleizen en noemde het Antonia, en dus kan de latere procurator Pilatus in één van deze paleizen gewoond hebben.) Speira: een spiraal (spira, "spire"), d.w.z. (figuurlijk) een troep mannen (een Romeinse militaire cohort; ook [in analogie] een afdeling van Levitische bewakers/deurwachters):— troep. (Strong's Grieks Lexicon). Joh 18,3 Judas ging ernaartoe, samen met een cohort ('speira') soldaten en dienaren ('hyperetai') van de hogepriesters en de Farizeeën. Ze waren gewapend en droegen fakkels en lantaarns.' (NBV) Joh 18,12-13 De schare ('speira') nu en de opperste hoofdman ('chiliarchos' = wat voor militaire bevelhebber dan ook) en de dienaars ('hyperetai') der Joden namen Jezus en bonden hem, en leidden hem eerst tot Annas. (Lut) Het is onwaarschijnlijk dat een Romeinse troep en bevelhebber Jezus eerst naar Annas zouden hebben gebracht. Het is dus mogelijk dat het één van de Rekabitische soldaten van de gevangenisbewaking was die Jezus' zijde doorstak. Jezus, Jozef en de Maagd Maria Jezus kan zijn opgevoed als een Esseen, aangezien hij werd opgevoed in Nazaret door een timmerman. Maar als een volwassene kan Hij zich hebben gedistanciëerd van de Essenen/Nazarenen. Dit zou overeenkomen met Jezus' verhuizing naar Kafarnaum en zijn weigering om zijn moeder en broeders (waaronder mogelijk zijn broeder Jakobus de Rechtvaardige) bij Hem te laten komen toen Hij aan het preken was. (Mattheus 4,13 Met voorbijgaan echter van Nazaret vestigde Hij zich in Kafarnaum aan de oever van het meer, in het grensgebied van Zebulon en Naftali, Mc 3,14-21 14 En Hij stelde er twaalf aan, opdat zij met Hem zouden zijn en opdat Hij hen zou uitzenden om te prediken, 15 en om macht te hebben boze geesten uit te drijven. ... 20 En Hij ging in een huis; en er verzamelde zich weder de schare, zodat zij zelfs geen brood konden eten. 21 En toen zijn naastbestaanden dit hoorden, gingen zij heen om Hem te halen, want zij zeiden: Hij is niet bij zijn zinnen. (NBG)
---	--	--	--	---

				Joh 7:5 Want zelfs zijn broeders geloofden niet in Hem. Joh 19:37 terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.. Zacharia 13:3 Mocht iemand dan nog profeteren, dan zullen zijn vader en zijn moeder, die hem het leven hebben geschonken ('yalad' = verwekken, baren, grootbrengen vgl. Genesis 50:23), tegen hem zeggen: 'Jij zult niet in leven blijven, want jij hebt leugens verteld in Jahwe's naam.' En zijn vader en zijn moeder, die hem het leven hebben geschonken, zullen hem doorsteken, omdat hij als profeet is opgetreden. Zach 13,10-13 Dan zullen zij opzien naar hem, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht houden, zoals men die houdt over de enige zoon; zij zullen om hem klagen, zoals men klaagt om de eerstgeborene. ... 12 Het land zal rouwen, ... het geslacht van Simi's huis voor zich en hun vrouwen voor zich;) Het celibataire huwelijk tussen Jozef en de maagd Maria kan aanduiden dat zij beide Essenen waren, maar niet noodzakelijkerwijs afkomstig van dezelfde locatie. De Rooms Katholieke Kerk gedenkt Maria's opdracht in de tempel op 21 november, dus Maria, als een (Zadokitische?) dochter van Aaron zoals haar bloedverwante Elizabet (Lu 1,5.36), kan een Jeruzalemse (celibataire) Esseense geweest zijn. Haar bruidegom Jozef was een zoon van David, maar kan zich bij de secte van de Nazarenen in Nazaret gevoegd hebben. Nadat Maria verloofd was met Jozef en toen ze de boodschap van de engel Gabriël hoorde, woonde ze in Nazaret, misschien als een gast van de locale Esseens-Nazareense gemeenschap, waarvan de leden zeer gastvrij waren voor alle overige secteleden. Na hun huwelijk woonden zowel Jozef als Maria in "hun eigen stad Nazaret" (Lu 2,39).
81.	Wijzen 'magi' vgl. profeet	Uit het Oosten, keerden langs een andere weg terug (India?)	Matt 2,12 (1Kon 13,9-10)	En in een droom van Godswegen gewaarschuwd niet meer naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land. Vgl. de profeet die door God verboden werd terug te keren op dezelfde weg als hij gekomen was (1Kon 13,9-10)
82.	Jezus: Hij zal een Nazareen genoemd worden ('Nazoraios') Jezus de Nazareen ('Nazoraios')	Nazaret	Matt 2,23 Matt 26,71 Mr 10,47 Lu 18,37 Jo 18,5 Epiphanius, Panarion 1,18-19	"Nazarene. In the New Testament, a title applied to Jesus and, later, to those who followed his teachings (Acts 24,5). In the Greek text there appear two forms of the word: the simple form, <i>Nazarenos</i>, meaning "of Nazaret," and the peculiar form, <i>Nazoraios</i>. Before its association with the locality, this latter term may have referred to a Jewish sect of "observants," or "devotees", and was later transferred to the Christians." (Encyclopedia Britannica, www.britannica.com/eb/article-9055104/Nazarene). Vertaling; 'Nazareen. In het Nieuwe Testament een titel toegekend aan Jezus en later aan hen die zijn onderrichtingen volgden (Hand 24,5). In de Griekse tekst blijken er twee vormen van het woord te zijn: de eenvoudige vorm <i>Nazarenos</i>, met de betekenis "van Nazaret", en de bijzondere vorm <i>Nazoraios</i>. Voorafgaand aan de associatie ervan met de locatie, kan deze laatste term hebben verwezen naar een Joodse secte van "onderhouders" of "toegewijden", en werd hij later overgedragen aan de Christenen.' ".. linguistically the transition from Ναζαρετ (Nazaret) to Ναζωραιος is difficult ... and it is to be borne in mind that Ναζωραιος meant something different before it was connected with Nazaret" (Bauer Greek-English Lexicon of the N.T.) (http://en.wikipedia.org/wiki/Nazarene_(sect)#cite_note-2) vertaling: ' .. taalkundig is de overgang van Ναζαρετ (Nazaret) naar Ναζωραιος moeilijk ... en men moet in gedachten houden dat Ναζωραιος iets anders betekende voordat het in verband werd gebracht met Nazaret'. Toen Jezus werd geboren waren de Nazarenen de noordelijke tak van de Essenen (Epiphanius, Panarion 1:18-19; http://en.wikipedia.org/wiki/Essenes#Rules.2C_customs.2C_theo
		Tempel	Mt 21,12 Mr	

		Jeruzalem	11,15	logy_and_beliefs). Zij heetten waarschijnlijk Nazarenen omdat de meesten van hen Rekabieten (Notzerim) waren; hun nederzetting – gesitueerd bij de plek van Charoset-haggojim = ‘smidse van de volkeren’ – werd door anderen of zichzelf Nazaret genoemd (zie onder). Jozef bracht Jezus naar Nazaret, opdat Hij een Nazareen genoemd zou worden (‘Nazoraios’). Dus alle inwoners van Nazaret waren Nazarenen, waarbij de naam van de plaats verwijst naar de al eerder bestaand (of ander gelijktijdig ontstane) Joodse secte (in plaats vandat de naam van de secte verwijst naar een al eerder bestaande plaats). Jezus hersteld op gewelddadige wijze de orde in de tempel, alsof Hij een Rekabitische gevangenisbewaarder was: als één van de ‘notzerim’ en Nazarenen.
83.	de profeten		Matt 2,23	opdat in vervulling zou gaan wat door profeten gezegd was: Hij zal een Nazoreeer genoemd worden. Deze profeten waren zelf waarschijnlijk Nazarenen (= Essenen), die hadden gezegd dat de bijbelse beloofde Messias een Nazareen zou zijn (d.w.z. een Esseen zoals zij zelf).
84.	Kajafas (= profeet) Esseense intermediair: noch een Sadducee, noch een Farizee hogepriester	(Qumran?) Esseense Wijk van Jeruzalem	Joh 11,49 Talmud Kiddushin Hds. 4 Philo, De Vita Contemplativa 1,2 10,83-85 Hypothesica 11,13 Quod Omn. Prob. 12,87	Kajafas’ naam stamt waarschijnlijk af van het Arabische woord qā’if ^{un} dat in Qumran gevonden is: ‘onderzoeker, prognosegever’ (verwijzend naar een genezer (=Esssia) van de zieken) of ‘waarzegger’ (=profeet); J.M. Allegro, The Dead Sea Scrolls and the Christian Myth (1979, 2 nd revised American edition: New York 1992) 212-13, 236-37. W. Lodder, Historische nevenfiguren uit het N.T. (Amsterdam 1938) 114-115. “It is possible that the Talmudic statement (Kiddushin Ch. 4) "the best of the healers will go to hell" were referring to the Essenes. The Talmudic term for healer is Esssia. (Reuvein Margolies: Toldot Ha'Adam)” http://en.wikipedia.org/wiki/Essenes . vertaling: ‘Het is mogelijk dat het gezegde van de Talmoed (Kiddushin hdst. 4) “de beste van de genezers zullen naar de hel gaan” verwees naar de Essenen. De Talmoedische term voor genezer is Esssia (Reuvein Margolies: Toldot Ha'Adam)’ Lightfoot verklaart de naam (Essenen) met de betekenis “de stillen/zwijgzamen”, anderen met de betekenis “artsen”. http://www.1911encyclopedia.org/Essenes Philo (De Vita Cont. 1,2 10,83-85) beschrijft de Essenen die Therapeutae genoemd werden, die “een geneeskunde uitoefenen die uitmuntender is dan die algemeen in de steden gebruikt wordt.” Het zo genoemde paleis van Kajafas lag in de Esseense Wijk van Jeruzalem, vlakbij de Poort vande Essenen (zie onder). Dus misschien had Kajafas bij de Essenen verbleven voordat hij hogepriester werd.
85.	Maria van Magdala	Magdala is geen geografisch bekende plaats. Was het gewoon een plek waar er een Migdal Notzerim was? Bijv. Ein Kerem of de regio van Nazaret (Magdala?).	Lu 8,2	Prof. Rigato, Rome, 8 maart 8 2006: “Mary Magdalene is not the same as Mary of Bethany, or Mary the sister of Martha” and “Magdala is not a known geographic place.” (Zenit.org ZE06030820) vertaling: ‘Maria Magdalena is niet dezelfde als Maria van Bethanië, of Maria de zuster van Marta’ en ‘Magdala is niet een bekende geografische plaats.’ Bij de Galilese nederzetting van de Nazarenen, Nazaret genoemd, kan ook een Migdal Notzerim gestaan hebben (nog een toren voor de signaalcijfers, net zoals die in Bet-hakkerem) bijv. in de veronderstelde plaats Magdala ten zuiden van Tiberias. Maria van Magdala kan de anonieme (Nazareense) leerling van Johannes de Doper geweest zijn, die Jezus begon te volgen toen Hij naar de rivier de Jordaan kwam (Joh 1,37-42). Deze leerling noemde Jezus Rabbi, zowel bij de rivier de Jordaan in het allereerste begin (Joh 1,38), als, als Maria van Magdala, bij het graf na Jezus’ verrijzenis (Joh 20,16)
86.	Malchus en zijn verwant		Joh 18,10.26	Malchus = van ‘melek’, “koning”, of “koningerschap”: naam die verwijst naar de laatste bijbelse Rechabiet Malkia (‘mijn koning is Jehovah’), zoon van Rekab (Ne 3,14.31)? Zijn twee (Rekabitische) verwanten en dienaars van de

				hogepriester in de hof van de hogepriester (in Antonia, zoals ik in een ander artikel beargumenteer).										
87.	Het veld van de pottenbakker/smid (vgl. de “pottenbekker” (‘yotzer’) in het huis des Heren Zach 11,13) vreemdelingen ‘xenos’ de verblijvers te Jeruzalem hun eigen taal (Aramees, de taal van het Evangelie van de Nazarenen/Hebreëen en van de Peshitta)	tempel Jeruzalem	Matt 27,6-9 (Zach 11,13) Hand 1,19	6 De hogepriesters raapten de geldstukken op en zeiden: ‘Wij mogen die niet bij de tempelschat doen, wat het is bloedgeld.’ 7 En zij besloten er het land van de pottenbakker (‘kerameus’) mee te kopen om daar de vreemdelingen (‘xenos’ = Hebrew ‘ger’ = Rekabieten?) te begraven. 8 Daarom kreeg dit stuk land de naam van Bloedakker en zo heet het nog. 9 Aldus ging in vervulling wat de profeet Jeremia gezegd had: Zij namen de dertig zilverlingen, de prijs waarop Hij geschat is, geschat is door zonen van Israel, 10 en gaven die voor de akker van de pottenbakker (vgl. Zach 11,13 “pottenbakker” = ‘yotser’ = pottenbakker/smid), zoals de Heer mij opgedragen had. Volgens de Talmoed Bava Batra 5 (91b) waren de ‘yotzerim’ de Rekabieten. Dit werd bekend aan alle inwoners (κατοικεω = ‘toshab’ = de Rechabieten) van Jeruzalem, zodat die akker in hun taal (dus de Rekabitische ‘inwoners’ hadden hun eigen taal, dus het was niet de Hebreeuwse taal van de Joden, of de talen van alle andere volkeren waaraan de Rekabieten wapens verkochten) Akeldama (dit is Aramees – de taal van de naam Tofet voor de ‘plaats van verbranding’ die in het zuiden van het Hinnomdal was, de taal van het Evangelie van de Hebreeërs en van de Peshitta), dat is bloedakker heet (‘Aceldama’ correspondeert met ‘cheleq’, wat ‘gedeelte’, ‘toegeloot (terrein)’ betekent en niet noodzakelijkerwijs ‘akker’). Rekabieten kunnen Akeldama hebben bezeten/gebruikt als een begraafplaats, want zij schijnen toestemming te hebben gehad om een ongecultiveerd terrein te bezitten om er slechts te kamperen in tenten of in grotten te wonen: “Jullie mogen geen huizen bouwen, jullie mogen niet zaaien, geen wijnstokken planten of in eigendom hebben. Altijd moeten jullie in tenten wonen; dan zullen jullie lang leven in het land waar jullie als vreemdeling verblijven.” Al deze bevelen van onze vader Jonadab, zoon van Rekab, hebben wij opgevolgd. ... wij hebben geen wijngaarden, geen akkers (‘sadeh’, een onomheind gecultiveerd veld (Easton)), geen zaaigoed;” Jer 35,7-9 De overeenkomsten tussen de “pottenbakkers” (‘yotzerim’) en de Rekabitische smeden (1Kr 4,23 e.a.): <table><tr><th>‘yotzerim’</th><th>Rekabitische smeden</th></tr><tr><td>Veld van de ‘yotzer’: begraafplaats waarschijnlijk hetzelfde als Tofet (verbrandingsplaats (van afval en de vuren van de smeden) en begraafplaats)</td><td>Poort voerend naar Tofet is de Afvalpoort, gerepareerd door de Rekabieten</td></tr><tr><td>(begraafplaats voor) “vreemdelingen” Mt 27,6</td><td>(bekend bij alle) “bewoners”/“verblijvers” Hand 2,19</td></tr><tr><td>Taal van de “verblijvers” is Aramees (‘Aceldama’) Aramees van “Tofet”</td><td>Aramees: van het Evangelie van de Hebreëen en van de Peshitta</td></tr><tr><td>plaats Tofet genaamd</td><td>plaatsen genaamd Charoset, Nazaret</td></tr></table> Het veld van de “pottenbakker” werd de begraafplaats die Bloedveld werd genoemd, en Tofet (Jeruzalem’s verbrandingsplaats) werd de begraafplaats die Dal van Slachting werd genoemd (Jer 7 32 19 6): de poort die naar Tofet voerde en	‘yotzerim’	Rekabitische smeden	Veld van de ‘yotzer’: begraafplaats waarschijnlijk hetzelfde als Tofet (verbrandingsplaats (van afval en de vuren van de smeden) en begraafplaats)	Poort voerend naar Tofet is de Afvalpoort, gerepareerd door de Rekabieten	(begraafplaats voor) “vreemdelingen” Mt 27,6	(bekend bij alle) “bewoners”/“verblijvers” Hand 2,19	Taal van de “verblijvers” is Aramees (‘Aceldama’) Aramees van “Tofet”	Aramees: van het Evangelie van de Hebreëen en van de Peshitta	plaats Tofet genaamd	plaatsen genaamd Charoset, Nazaret
‘yotzerim’	Rekabitische smeden													
Veld van de ‘yotzer’: begraafplaats waarschijnlijk hetzelfde als Tofet (verbrandingsplaats (van afval en de vuren van de smeden) en begraafplaats)	Poort voerend naar Tofet is de Afvalpoort, gerepareerd door de Rekabieten													
(begraafplaats voor) “vreemdelingen” Mt 27,6	(bekend bij alle) “bewoners”/“verblijvers” Hand 2,19													
Taal van de “verblijvers” is Aramees (‘Aceldama’) Aramees van “Tofet”	Aramees: van het Evangelie van de Hebreëen en van de Peshitta													
plaats Tofet genaamd	plaatsen genaamd Charoset, Nazaret													

				de Afvalpoort werd gerepareerd door de Rekabieten; de “vreemdelingen” Mt 27,6 waren waarschijnlijk dezelfde als de “bewoners”/“verblijvers” Hand 2,19; de taal van de “verblijvers” en de Aramese taal van Tofet was dezelfde als het Aramees van het Evangelie van de Hebreëen/Nazarenen en van de Peshitta; de plaatsnaam Tofet lijkt op de plaatsnamen Charoset en Nazaret. Al deze overeenkomsten bevestigen dat de “pottenbakker” (‘yotzer’ = vormer) in het Huis des Heren (Zach 11,13) waarschijnlijk een Rekabitische smid was die, als gevangenisbewaker, moest assisteren bij Jezus’ gevangenneming, en die toen door Judas was geassisteerd. (zie het intermezzo).
88.	de Elf vol nieuwe wijn allen verstrooid behalve de apostelen ‘hyperetai’ φυλακας ‘phulakas’ = bewakers (van de gevangenis) vgl. “wachters” 2Kon 17,9 LXX φυλασσοντων ‘phulassontōn’=	Jeruzalem alle volkeren tot het uiteinde der aarde	Lu 24 Hand 1,8 2,14 Hand 5,22-26 (Jer 35,13-14) (Ro 13,1-6) Hand 8,1	Lu 24,33.47-48 de elf met de mensen van hun groep bijeen ... en dat in zijn naam bekering tot vergiffenis van de zonden gepredikt moet worden onder ALLE VOLKEN, te beginnen met Jeruzalem. Gij zijt getuigen hiervan Hand 1,8 om mijn getuigen te zijn in Jeruzalem, in geheel Judea en Samaria en tot het uiteinde der aarde Dit zou overeenkomen met de rondtrekkende en onafhankelijke levenswijze van de Rekabieten, en met hun kennis van de taal van alle volkeren, aangezien zij de internationale wapenleveranciers waren. Zij <u>bekeerden zich tot het Christendom, maar bleven aanvankelijk bevelhebbers van de Joodse tempel in de Wachtpoort</u> (vgl. de autoriteit die door God was aangewezen Rom 13,1-6); zij bleven ook in Jeruzalem ondanks de vervolging door Saul: “allen werden verstrooid over de streken van Judea en Samaria, met uitzondering van de apostelen.” (Hand 8,1 NBG): zij hadden dus <u>vrede met Saul, de Joden en de Christenen</u>. Paulus was een tentenmaker: misschien had hij al een goed contact met de Rekabieten (die in tenten en grotten woonden). De Rekabieten die geen tempelbeambten waren kunnen zijn begonnen met het evangelizeren onder alle volkeren. Hand 2,8-15 Hoe komt het dan dat ieder van ons hen hoort spreken in zijn eigen moedertaal? 9 Parten, Meden en Elamieten, bewoners van Mesopotamie, van Judea en Kappadocie, van Pontus en Asia, 10 van Frygie en Pamfylie, Egypte en het gebied van Libie bij Cyrene, de Romeinen die hier verblijven, 11 Joden zowel als proselieten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze eigen taal spreken van Gods grote daden.’ 12 Allen all (-- buitenlanders uit vele verschillende landen --) waren buiten zichzelf, wisten niet wat ervan te denken en zeiden tot elkaar: ‘Wat zou dit betekenen?’ 13 Maar anderen (-- Judeeërs --) zeiden spottend: <u>‘Ze zijn zich aan zoete wijn te buiten gegaan.’</u> 14 Petrus trad naar voren met <u>de elf</u> en verhief zijn stem om het woord tot hen te richten: ‘Gij allen, <u>joodse mannen en bewoners van Jeruzalem, weet dit wel en luistert aandachtig naar mijn woorden.</u>’ 15 Deze mensen zijn niet dronken zoals gij veronderstelt, het is immers pas het derde uur van de dag. De Rekabieten, als de wapenleveranciers van alle volkeren, spraken waarschijnlijk ook de talen van alle volkeren. Petrus citeert Jeremia’s profetie over de Rekabieten (Jer 35,13) en verwijst niet naar zichzelf en de overige elf Galilese apostelen (wij), maar naar “deze mannen”: de Rekabitische Elf. Jer 35,13-14 Dit zegt Jahwe van de machten, Israels God: Ga de <u>mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem</u> zeggen: <u>Hier kunt ge leren, hoe ge mijn woorden moet gehoorzamen</u> - godsspraak van Jahwe. Het bevel van <u>Jonadab, zoon van Rekab</u>, die zijn zonen verbood wijn te drinken, wordt nageleefd. <u>Tot vandaag toe drinken ze geen wijn</u>, uit eerbied voor het bevel van hun stamvader. Maar naar de woorden die Ik telkens opnieuw tot u richt, luistert ge niet. Acts 5,22-26 Maar bij aankomst vonden de dienaren (‘hyperetai’) hen niet meer in de kerker. Zij keerden terug met het bericht: 23 ‘Wij vonden de gevangenis stevig op slot (<u>‘kekleismenon’</u>) en de wachten (<u>‘phulakas’</u>) voor de deuren op hun post, maar toen wij opendeden troffen wij niemand aan.’ ...

	Notzerim de gevangenis op slot: ‘kekleismenon’		Lu 24,13.18.33-34	26 Daarop ging de bevelhebber met zijn dienaren (‘hyperetai’), hen halen, maar zonder geweld te gebruiken, uit angst door het volk gestenigd te worden. ‘phulakas’: vgl. wachters 2Kon 17,9 LXX φυλασσοντων ‘phulassontōn’ = Notzerim; de gevangenis op slot: ‘kekleismenon’ cgl. de smeden en opsluiters LXX: ‘ton sunkleionta’ 2Kon 24,14.16 Kleopas en de andere man, die uit Emmaus terugkeerden naar de Elf in Jeruzalem, kunnen tempelmuzikanten geweest zijn: “of the two families named in the Talmud as admitted to this service (of the Temple music), one— of Tsippariah— has been ‘from Emmaus’ ” (Edersheim: 8,132). Vertaling: ‘van de twee families die genoemd worden in de Talmoed als toegelaten zijnde tot deze dienst (van de tempelmuziek), was er één – van Tsippariah – ‘van Emmaus’ ’ Kleopas was waarschijnlijk de vader van Lucas’ “Simon” (van Klopas), de ‘cohen’ van de Rekabitische gevangenisbewaarders.
89.	de apostelen de andere (‘heteron’ = verschillende) apostelen Jakobus de broeder van de Heer		Hand 9,27 Gal 1,18-20	Barnabas trok zich zijn lot aan, bracht hem (Saul) bij de apostelen (Hand 9,27) 18 Daarop ging ik (Saul)drie jaar later naar Jeruzalem, om Kefas te bezoeken, en ik bleef vijftien dagen bij hem; 19 en ik zag geen ander van de apostelen dan Jakobus, de broeder des Heren. (Van de andere apostelen heb ik niemand gezien, behalve Jakobus, de broeder des Heren. WV78) 20 Wat ik u schrijf, zie, voor het aangezicht van God, ik lieg niet. (NBG)
90.	de apostelen Barnabas en Paulus		Hand 14,4.14	Maar tenslotte ontstond er verdeeldheid onder de bevolking van de stad: sommigen hielden het met de Joden, anderen met de apostelen. (...) Toen de apostelen Barnabas en Paulus dit vernamen, scheurden ze hun kleren en stortten zich tussen het volk
91.	de kerk van God Peshitta: de kerk van Christus		Hand 20,28 1Kor 10,32	Hand 20,28 Zorg goed voor uzelf en voor heel de kudde waarover de heilige Geest u als leiders heeft aangesteld om de kerk van God te weiden, die Hij door het bloed van zijn eigen Zoon heeft verworven. Peshitta, Lamsa vertaling: voedt de kerk van Christus die hij heeft gekocht met zijn bloed (http://www.studylight.org/desk/?l=en&query=Acts+20&section=0&translation=pes&oq=ac%252020%252028&new=1&nb=ac&ng=20&ncc=20). (Hier lijkt de Peshitta de godheid van Christus te ontwijken.) 1Kor 10,31-33 Of u dus eet of drinkt, of wat dan ook doet, doe alles tot eer van God. Geef geen aanstoot, noch aan Joden noch aan Grieken noch aan Gods kerk (de kerk van God). Ook ik tracht allen zoveel mogelijk ter wille te zijn, en zoek niet mijn eigen voordeel, maar dat van anderen, opdat allen gered worden.. (Ook de Peshitta, Lamsa vertaling, heeft hier “Kerk van God”). “The congregations established by the apostle Paul were Judeo-Christian although their membership drew heavily from the Gentiles. The critical defining factors are doctrinal and ethnicity. The Church of God (‘ekklēsia tou theou’) = Assembly of God = qahal’el: the Judeo-Christian community; The Nazarenes (Ha-Notsrim) were the Judeo-Christians who constituted the main body of the Jewish Christians” (www.bibarch.com). Vertaling: ‘De gemeenschappen gesticht door de apostel Paulus waren Joods-christelijk hoewel hun ledental sterk werd aangevuld door de heidenen. De kritische definiërende factoren zijn leerstellig en ethniciteit. De Kerk van God (‘ekklēsia tou theou’) = Samenkomst van God = qahal’el: de Joods-christelijke gemeenschap; De Nazarenen (Ha-Notsrim) waren de Joodse (Judese) christenen die het grootste deel van de Joodse christenen uitmaakten.’ Jezus verkoos vissers, een belastinginner, soldaten en smeden, en een tentenmaker als apostelen, misschien omdat zij vrije mannen

				waren, niet gebonden aan hun wijngaarden, land of vee. De Nazarenen van 325 AD (Concilie van Nicea) meenden dat Jezus niet God was (Epifanius, Panarion Haer 30, 16,4), aangezien ze nog steeds Joden waren, die niet konden geloven in een drie-ene God.
92.	(een leider ‘prōtostates’ (= ‘cohen’?) van de secte van de Nazarenen (van ‘Notzerim’) Peshitta: נצריא Netzer		Hand 24,5 (Jes 8,1) Talmoed, Sanhedrim Fol. 43. 1	‘Nazōraiōn’ = ‘Nazarenen’ stamt af van ‘Notzerim’: de Rekabieten; het woord ‘cohen’, gebruikt voor Jetro en Simon van Klopas, -- the voorvader, respectievelijk, bevelvoerder van de (oorspronkelijk Arabische) Rekabieten --, stamt af van een Arabische wortel die ‘een die voor een ander opkomt en zijn zaak behartigt’ betekent, dus een ‘cohen’ was een soort ‘voorman’, een ‘prōtostatēs’; dit Griekse woord wordt in het N.T. alleen hier gebruikt. (In de LXX komt het voor in Job 15:24 voor ‘athiyd’ = ‘klaar/voorbereid’ (voor een veldslag met wapens)). Paulus en de Nazarenen waren Joodse Christenen. In de Babylonische Talmoed (Sanhedrim Fol. 43. 1) wordt één van de leerlingen van Christus Netzer genoemd (John Gill’s Expositor). In heel Palestina en Syrië (en zelfs in de hele wereld) wordt de naam ‘Notzrim’ nog steeds door Joden en Moslims voor de Christelijke Joden gebruikt.
93.	Vreemdelingen ‘xenos’ en bijwoners ‘parepidēmois’		1Pe 1,1-7 1Pe 2,11 Heb 11,13 1Pe 4,10	1 VAN PETRUS, apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen (‘parepidēmois’) in de Verstrooiing (‘diasporas’) van Pontus, Galatie, Kappadocie, Asia en Bitynie, die zijn <u>uitverkoren</u> (‘eklektois’)² krachtens de voorbeschikking van God de Vader in de heiliging van de Geest <u>tot gehoorzaamheid</u> en besprenkeling met het bloed van Jezus Christus. Genade voor u en vrede in rijke overvloed! ... 7 Die dienen om de deugdelijkheid van uw geloof te bewijzen, dat zoveel kostbaarder is dan <u>vergankelijk goud, dat toch ook door het vuur gelouterd wordt</u>. Dan zal, wanneer Jezus Christus zich openbaart, lof, heerlijkheid en eer uw deel zijn. 1Pe 1,1-7 Geliefden, ik vermaan u als bijwoners (‘paroikos’) en vreemdelingen (‘parepidēmois’), <u>dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerten</u>, die strijd voeren tegen uw ziel; 1Pe 2,11 NBG In <i>dat</i> geloof zijn deze allen gestorven, zonder de beloften verkregen te hebben; slechts uit de verte hebben zij die gezien en begroet, en zij hebben beleden, dat zij vreemdelingen (‘xenos’) en bijwoners (‘parepidēmois’) waren op aarde. Heb 11,13. Heb sprak hier zojuist over Abraham en Sara (Heb 11,8-12), die vreemdelingen en verblijvers waren (Gen 23,4), zoals bevestigd door David (1Kr 29,15). Om zich van vleselijke lusten te onthouden maakte deel uit van de discipline van de Essenen en Nazarenen. 3 John 1:1.5 1 De oudste aan de geliefde Gajus, die ik in waarheid liefheb. ... Geliefde, gij handelt trouw in alles wat gij aan de broeders doet, en dat nog wel aan vreemdelingen (‘xenos’). Rom 16,23: U groet Cajus (= Gajus), de gastheer (‘xenos’) van mij en van de gehele gemeente. U groet Erastus, de rentmeester (‘oikonomos’ – een huis-distributeur, beheerder (Gill) – Esseens?) der stad, en broeder Quartus. (Lei) Gajus runde een “openbaar hospital, ontvangst voor buitenlanders en reizigers” (Lightfoot). Was zijn gastvrijheid een Esseense gastvrijheid, die zowel heidense als Joodse Christenen (= broeders zoals Quartus, een Romein uit Rome), en vreemdelingen (= Rekabieten/Essenen) in het gemeenschapshuis van de locale kerk ontving? Erastus was waarschijnlijk niet de beheerder van de stad Korinthe maar van de kerk van de stad Korinthe. Iemand met zijn naam werd gerekend tot de zeventig leerlingen, als bisschop (‘episkopos’) van Paneas of van de Fillipenzen. 1 Peter 4,10 Dient (‘diakoneo’) elkaar, als goede beheerders

				(‘oikonomos’) van Gods veelsoortige genade, met de gaven, zoals ieder die heeft ontvangen Welk woord wordt in de Esseense geschriften voor ‘beheerder’ gebruikt?
94.	TRADITIE			
95.	Familie van Jonadab, zoon van Rechab		Talmoed Taanith 4,5 Vgl. Ne 10,34 Vgl. Ne 10,28	<u>Brachten hout voor het altaar van de Jeruzalemse tempel op de 7e dag van Ab, zoals de families van priesters, Levieten, en het volk deden op 8 andere dagen (aangezien Rekabieten Nethinim waren)</u> Ne 10,34 Ook hebben wij, priesters, levieten en volk, bij loting bepaald wie er moet zorgen voor het hout dat jaarlijks, op geregelde tijden, geleverd moet worden als een bijdrage voor de tempel van onze God, het huis van onze vaders, om het vuur te onderhouden op het altaar van onze God, zoals dat door de wet is voorgeschreven. Ne 10,28 Heel het volk, priesters, levieten, poortwachters, zangers, tempelknechten (= Nethinim) en allen die de banden met de omwonende volken verbroken hebben in gehoorzaamheid aan de wet van God, met vrouwen, zonen en dochters, allen die de gave des onderscheids bezitten, (sloten het verbond).
96.	Rekabieten en Essenen	Jeruzalem	Institutione Primorum Monachorum Vgl. Hand 2,1-41	Bekeerden zich tot het Christendom de dag na Pinksteren, en werden de leidende medewerkers van de apostelen (Misschien worden niet de Rekabieten plus de Essenen bedoeld, maar alleen de Rekabitische Essenen, of Esseense Rekabieten (= Nazarenen)? Of misschien de Rekabieten plus de Rekabitische Essenen, want niet iedere Rekabiet, bijv. een tempel-Rekabiet, was noodzakelijkerwijs een Esseen). De “bekering” tot het Christendom bestond waarschijnlijk uit het delen van hun bezittingen met de overige Christenen, zo de Jeruzalemse Christelijke gemeenschap vormend, vgl. Hand 2,42-45 4,32. Dit gemeenschappelijk bezitten van de Kerk wordt beschreven vlak na de beschrijving van wat er gebeurde op de dag van Pinksteren, Hand 2,1-41.
97.	drie Joodse secten: Sadduceeën Farizeeën en Essenen: geen Joodse Nazarenen		Josephus, Joodse Oorlog 2,8,2-14	Dat de geschiedschrijver Josephus de Nazarenen niet noemt als een Joodse secte komt waarschijnlijk omdat de meeste van hen tegen de tijd dat hij dit boek schreef (ong. 76-79 AD) Christenen waren geworden (de Nazarenen eisten geen Joodse besnijdenis van heidense Christenen – de Ebionieten, een andere groep Joodse Christenen, eisten dit wel).
98.	Rekabieten en priesters		Yalk., Jer. 323	Rabbinisten meenden dat de Rekabieten priesters waren geworden door hun dochters uit te huwen aan priesters, en kleinkinderen hadden in het priesterschap. Dit kan kloppen aangezien zij in de tempel nauw samenwerkten, en beide de tempelreinheidsvoorschriften moesten volgen, en velen van hen waarschijnlijk Essenen werden. Als Essenen kunnen ze met elkaar getrouwd zijn.
99.	Essenen ‘kohanim’ (= meervoud van ‘cohen’)	Jeruzalem, Poort van de Essenen, Qumran Jericho (Nazaret)	De 23,13 Jos Oorlog 5,145	De Esseense Feiten The Essenen (door sommigen vertaald met ‘vromen’, Philo, Quod Omn. Prob. 12,75) worden genoemd in Josephus’ beschrijving van regering van Jonathan de Makkabeeër (160-143 voor Chr.) en de eerste met name genoemde Esseen is Judas, 110 voor Chr. (Jos Oorlog 1,3,5). Zij noemden zichzelf “Zadokieten” en “zonen van Zadok”. Het gemeenschapsgebouw in Qumran (waarin ze bijeenkomsten hielden, maar waar ze niet in woonden) werd gebouwd vanaf 137 voor Chr. (de tijd van de Hasmoneeër Johannes Hyrcanus). In 40 of 31 voor Chr. werd het verwoest door de Parthen of door een aardbeving. Vanaf ongeveer 30 voor Chr. tot 70 AD woonde een gemeenschap van Essenen in een wijk op de berg Sion in Jeruzalem bij “de Poort van de Essenen” (Jos. Oorlog 5,145) (deze wijk omsloot waarschijnlijk de plaats van het Cenakel en misschien het hogepriesterlijk paleis waarvan beweerd wordt dat het van Kajafas was). Vanaf het begin van de eerste eeuw AD woonden er weer Essenen in Qumran, maar het werd verwoest door de Romeinen in 68 AD. De Essenen hadden ook een gemeenschap

				in Jericho. De Essenen stonden bekend om het zich onthouden van drinken voor de gezelligheid: “I know well that some persons will laugh when they hear this, ... and in those days wine is not introduced, but only the clearest water ... and their table, too, bears nothing which has blood, but there is placed upon it bread for food and salt for seasoning, to which also hyssop is sometimes added” (Philo DVC 9,73). Vertaling: ‘Ik weet goed dat sommige personen zullen lachen als ze dit horen, ... en in die dagen wordt er <u>geen wijn</u> gebracht, maar alleen het helderste water .. en hun tafel draagt ook niets wat bloed bevat, maar er wordt brood voor voeding opgezet en zout voor de smaak, waaraan soms ook hyssop wordt toegevoegd’. “Their drink is water from the spring” (Philo DVC 4,37); vertaling: ‘<u>Hun drank is water uit de bron</u>’. Er zijn geen archeologische vondsten van de woningen van de Essenen in Qumran gevonden, waarschijnlijk omdat ze in tenten en grotten woonden (Kleine Atlas van de Bijbel, L.H. Grollenberg, Elsevier, Amsterdam-Brussel 1973, 8e druk, p. 146). Ook in Jeruzalem heeft de Esseense wijk nog geen sporen getoond van hun woningen. Bij de <u>Fashkha bron</u>, ten zuiden van het gemeenschapsgebouw van Qumran, werd een bijgebouw met werkplaatsen gevonden. Sommigen van de Essenen waren “<u>handwerkslieden en ambachtslieden</u>” (Philo, Hypothetica 1,9) maar het wordt uitdrukkelijk vermeld dat zij geen “<u>pijlen of speren, of zwaarden, of helmen, of borstplaten, of schilden maakten: geen maker van wapens of militaire machines: niemand, om kort te gaan, hield zich bezig met wat op enige manier met oorlog te maken had, of zelfs maar met een van die andere vreedzame bezigheden die gemakkelijk worden misbruikt voor slechte doeleinden</u>” (Philo, Quod Omn. Prob. 12,78) <u>Zij waren ook “uitblinkend in trouw, en zijn de dienaars van vrede: wat ze ook zeggen is zekerder dan een eed; maar zweren wordt door hen vermeden, en ze achten het slechter dan meeneed want ze zeggen dat iemand die niet geloofd kan worden zonder [dat hij zweert bij] God al veroordeeld is” (Jos Oorlog 2.6 {134} of 2.8.7). En een nieuwe Esseense moest beloven: “dat hij voor eeuwig een minnaar van de waarheid zal zijn, en zich voorneemt om ieder die leugens vertelt terecht te wijzen”, en “zich trouw te betonen tegenover alle mensen, vooral degene die autoriteit dragen (bijv. de Rekabitische gevangenisbeambten en hun oversten), omdat niemand de leiding verkrijgt zonder de hulp van God” (Jos Oorlog 2.7 {137} vgl. Rom 13.1-6). “Hun boeken tonen ... een zorgvuldig vermijden van eden en van leugens” (Philo, Quod Omn. Prob. 12,84).</u> <u>Om kort te gaan: hun gedrag zou het tegenovergestelde zijn van hoe de Kenieten en Rekabieten in het verleden hadden geleefd.</u> Teksten uit de Joodse traditie tonen aan dat de Rekabieten onder de Essenen “de waterdrinkers” werden genoemd (Mek., Yithro, Amalek 2 (Jewish Encyclopedia over Abstinence)) en dat de Essenen in Jonadab, zoon van Rekab, en in Jabes (Targum 1Kr 2,55 4,10) en in Jetro de Keniet prototypen en mogelijk stichters van de Esseense secte zagen (Mek., Yitro, 2; Sifre, Num. 78; Shek. v. 48c; Nilus, De Monastica Exercitatione 3; J.Q.R. v. 418)(Jewish Encyclopedia over Essenen). “Their practise of righteousness ... has been kept up by them (referring to ‘notzerim’, to keep?) from ancient days (‘ek palaion’)(Jos. Ant 13,5,9 on the Essenes) vertaling: hun beoefening van de rechtvaardigheid ... is door hen onderhouden (verwijzend naar ‘notzerim’, bewaren/bewaken?) van oudsher af. “if any of their followers comes from a strange city everything they have is considered as belonging equally to the newcomer” (Hippolytus, Refutatio Omnium Haeresium 9,18-28). Vertaling:
--	--	--	--	---

			als één van hun volgelingen uit een vreemde stad komt wordt alles wat ze hebben beschouwd als evengoed bezit van de nieuwkomer. De Esseense kolonies van Jericho en van de Stad van Palmen worden genoemd als bewoond door de leerlingen van Elia en Elisa (Targum Yer. Deut. 39,34). Er waren ook Essenen te EnGedi. De Esseense leiders of presidenten ('archon'), priesters ('kohanim' meervoud van 'cohen') en opzichters ('episkopoi') werden gekozen (Cath. Encyclopedia; Waren dit drie verschillende ambten of maar twee, en welke Aramese woorden werden voor deze ambten gebruikt in de Dode Zee-rollen?). Ze hadden ook beheerders ('oikonomoi') en ook de hoofdbeheerder werd gekozen. De Essenen stonden ook bekend om hun juiste profetieën (Jos War 2,12 (159) Ant 15,10,5), zoals de profetie door de Esseën Menahem dat Herodes koning zou worden, toen hier nog niets op wees voor het kind Herodes (Jos. War 2,12 (159); Ant 15,10,5). Misschien verwees Mattheus 2,23 "wat bij monde van de profeten gezegd is: Hij zal Nazoreeër genoemd worden" naar een profetie van Esseense profeten. Zij waren voor het merendeel celibatair en adopteerden kinderen (Jos. War 2,8,2 or 2,2(119)). Zij beschouwden de tempeloffers die gebracht werden door de (Hasmonese) priesters als niet-wettelijk en zij gaven er geen bijdragen voor. Zij offerden geen levende dieren (Philo QOP 12,75), maar stuurden geschenken naar de tempel (Jos. Ant 18,5). "Particularly firm is their doctrine of Ressurrection; they believe that the flesh will rise again and then be immortal like the soul, which, they say, when separated from the body, enters a place of fragrant air and radiant light, there to enjoy rest – a place called by the Greek who heard [of this doctrine] the 'Isles of the Blest'. ... they affirm that there will be a Judgement Day and a burning up of the world, and that the wicked will be eternally punished" (Hyppolitus). Vertaling: Bijzonder sterk is hun leer over de Verrijzenis; ze geloven dat het vlees weer zal verrijzen en dan onsterfelijk zal zijn zoals de ziel, die, zoals ze zeggen, wanneer die gescheiden is van het lichaam een plaats van geurige lucht en stralend licht binnengaat om daar van zijn rust te genieten – een plaats die door de Grieken die [over deze leer] hebben gehoord de 'Eilanden van de Zaligen' worden genoemd ... zij bevestigen dat er een Oordeelsdag zal zijn en een verbranden van de wereld, en dat de slechten voor eeuwig zullen worden gestraft. Josephus zegt dat zij de mening hadden 'dat de goede zielen hun woonplaatsen hebben voorbij de oceaan' (Jos. War 2,8,11). Aan leden werd geheime kennis van de secte toevertrouwd. De Essenen besteedden veel aandacht aan ('therapeuomenos') de zieken (Philo, Hypothetica 11,13 en Quod. Omn. Prob. 12.87 en De Vita Cont. 1,2: "They profess an art of medicine more excellent than that in general use in the cities" (vertaling: Zij oefenen een geneeskunde uit die voortreffelijker is dan die gewoonlijk in de steden wordt gebruikt). Zij hadden speciale kennis van het medisch gebruik van planten en metalen, wat zou overeenkomen met het feit dat de Rekabieten "tussen de planten en struiken woonden" en metalen smeedden). Reconstructie Esseense geschiedenis Een deel van de Rekabitische gevangenisbeambten en Zadokistische priesters die in de tempel dienst deden in de tijd van Antiochus, vormden waarschijnlijk samen de secte van de Essenen (zie tabel Essenen, hieronder, voor de met elkaar overeenkomende eigenschappen van Rekabieten en Essenen), waarmee ze zich tegen Antiochus' heidense eredienst verzetten (waartoe de Joden werden gedwongen door de Syriërs, door middel van wapens die geleverd waren door andere
--	--	--	--

				Rekabieten/Kenieten?) en later tegen het priesterschap van de niet-Zadokistische, en misschien niet-Aaronitische, Hasmonese hogepriesters (de gaven van de Essenen voor de tempel kunnen voor de gewone priesters, Leviëten en Rekabieten die daar nog steeds dienst deden zijn geweest) (misschien was de Esseense gedachte over straf in het leven na de dood afkomstig van de Rekabitische ex-gevangenisbewaarders?). Als teken van hun verzet tegen het Hasmonese hogepriesterschap kunnen de Rekabitische gevangenisbeambten en Zadokitische priesters zijn verhuisd naar Qumran. In 37 voor Chr. begon Herodes met het executeren van Sadduceeërs – de hogepriesterlijke en aristocratische politieke bondgenoten van de Hasmoneeën, die de onsterfelijkheid van de ziel ontkenden – en met het willekeurig benoemen van (niet-Hasmonese) hogepriesters, bijv. Ananel, die een Aaronitische priester was, die uit Babylon opgeroepen was, en Jezus ben Phabi, een priester uit Egypte, en Simon ben Boethus, een aristocratische priester uit Alexandrië. Herodes' zoon Archeleus (4 voor Chr. – 6 AD) benoemde Joazar zoon van Boethus, en Eleazar zoon van Boethus, en Jozua ben See, die waarschijnlijk de broer was van Annas ben Seth. Quirinius, de Syrische legaat, benoemde Annas ben Seth in 6 AD, de schoonvader van Kajafas. Toen Herodes “op het hoogtepunt van zijn heerschappij was, liet hij Manahem halen, en vroeg hem hoe lang hij nog zou regeren. Manahem vertelde hem niet hoe lang zijn regering totaal zou duren; om die reden, na de stilte hierover, ondervroeg hij hem verder, of hij nog tien jaar zou regeren of niet? Hij antwoordde, “Ja, twintig, nee, dertig jaar” maar vertelde niet het juiste precieze einde van zijn heerschappij. Herodes was tevreden met deze antwoorden, en gaf Manahem zijn hand [vgl. koning Jehu die zijn hand gaf aan Jonadab de zoon van Rekab, die zijn ‘Benhammelek’ werd], en liet hem gaan; en van die tijd af bleef hij alle Essenen eer bewijzen” (Jos. Ant. 15,10,5). Toen Herodes van zijn onderdanen een eed van trouw aan hem vereiste, kregen de Essenen vrijstelling (Jos Ant 15,10,4).. Dus toen deze Aaronitische (niet-Hasmonese) hogepriesters begonnen te regeren en toen Qumran werd verwoest, uiterlijk in 31 voor Chr., keerden sommige Essenen blijkbaar naar Jeruzalem terug, en genoten daar van Herodes welwillendheid. Anderen (bijv. de Rekabitische Essenen) kunnen zijn verhuisd van Qumran naar de regio van de oude Kenitische nederzetting Charoset-haggojim genaamd, waar hun nieuwe nederzetting Nazaret werd genoemd, verwijzend naar de Rekabitische bijnaam ‘Notzerim’. Na de dood van Herodes in 4 voor Chr., die een einde bracht aan zijn welwillendheid, kunnen sommige van de Esseense Zadokitische priesters zich weer bij de hogepriesterlijke aristocratie van Jeruzalem hebben gevoegd, en zo bij de secte van de Boethusiërs zijn gegaan. Sommige geleerden denken dat de Boethusiërs een tak van de Sadduceeën waren, anderen een soort volgelingen van een onbekende Boethus, maar weer anderen denken dat zij een tak van de Essenen waren, omdat ze Boethusiërs afleiden van Beth Essaya (Encyclopedia Britannica). (De hogepriester Kajafas, van wiens paleis verondersteld wordt dat het bij de Esseense wijk van Jeruzalem lag, kan een Esseense zijn geweest – zijn naam stamt waarschijnlijk van het Arabische woord qā’if^m dat gevonden is in Qumran: ‘onderzoeker, prognosegever’ (voor de zieken) of ‘waarzegger’ (= profeet). Andere (Jeruzalemse) Essenen keerden na Herodes' dood blijkbaar terug naar Qumran, waar ze woonden aan het begin van de eerste eeuw. Wanneer Josephus, die in de eerste eeuw leefde, naast de Farizeeën en Sadduceeën alleen de secte van de Essenen noemt, zegt hij wel dat er twee soorten Essenen waren (Jos. Oorlog 2,13 (160). De strengere soort, wat betreft het celibaat, is
--	--	--	--	---

				waarschijnlijk de secte van de Essenen die in Jeruzalem woonden – in de Esseense wijk was seksuele gemeenschap verboden – en die terugkeerden naar Qumran. De minder strenge soort is waarschijnlijk de secte van de Essenen van Nazaret (dit beweren de moderne Nazarenen). Aangezien sommige Esseense Zadokitische priesters zich weer bij de priesterlijke aristocratie kunnen hebben gevoegd, kunnen beide takken van de secte van de Essenen in de eerste eeuw hoofdzakelijk uit Rekabieten hebben bestaan. Het was waarschijnlijk om deze reden dat zij beide, of tenminste de Essenen van Nazaret, in het Nieuwe Testament de Nazarenen werden genoemd – “Hij zal een Nazareen (‘Nazoraios’) genoemd worden” (Mt 2,23) –, waarin ‘Nazoraios’ een griekse transliteratie is van het hebreeuwse ‘Notzerim’, dat in het Oude Testament en later ook in de Talmoed voor de Rekabieten werd gebruikt.
100	Essenen Zenu’im Esseen betekent: Genezer (Allegro) Kuise (Jewish Encyclopedia) Geheim- houdende “in stilte” (Philo) “mannen van contemplatie” of “mystici” (Suidas)	Temple	Kid 71a Eccl.R. 3,11 Yer. Yoma 39d 40a	‘Esseen’ was afgeleid van ‘Zenu’im’ = kuisen. De Essenen streefden ernaar om zich te houden aan de graad van Levitische zuiverheid die nodig was voor Leviëten en priesters die deelnamen aan de heilige zaken van de tempel. Leviëten en priesters moesten hun heilig voedsel in heiligheid eten, hadden hun maaltijden gemeen met het volk, en moesten worden beschermd tegen onreinheid. Na de Hellenistische afvalligheid werden de mysteries van de Heilige Naam en andere geheime kennis alleen toevertrouwd aan de Zenu’im onder de priesters: zij die hun zuiverheid en heiligheid en kuisheid hadden bewaard. Naaktheid zou de Shekina verdrijven en het was verboden te bidden in tegenwoordigheid van naakten. (www.JewishEncyclopedia.com over Essenen) Tijdens/na de afval onder Antigouns werd er een grieks stadium naast de tempel gebouwd, waar de atleten naakt streden. Ook de Rekabieten moesten Levitisch rein zijn om een overtreder in het heilighdom te kunnen arresteren.
101	Essenen Hashsha’im	‘lishkat Hashsha’im’ in tempel Jeruzalem	Tosef., Yoma 2,7 Yer. Yoma 3,41a Hag. 13a 14a Gen.R. 3	Aan de ‘Hashsha’im’(= geheimhoudenden = “de bewaarders van geheimhouding” – notzerim?) werden de geheime boekrollen over de tempeldienst toevertrouwd. Ze hadden een kamer in de tempel, die ‘lishkat hashsha’im’ heette, en een speciale kamer in elke stad, waarin ze heimelijk hun gaven voor de liefdadigheid neerlegden. Ze kunnen dezelfde zijn geweest als de Essenen, want Philo verklaart de naam ‘Esseen’ als “in stilte” (D.V.C.) en Suidas verklaarde ‘Essaioi’ als ‘theōrētikoi’ = “mannen van contemplatie”, of “mystici”. (www.JewishEncyclopedia.com over Essenen) Een Esseen zou “niets aan buitenstaanders openbaren, zelfs als hij tot de dood toe gemarteld werd” (Hyppolitus, Refutatio Onmium Haeresium 9,18-28)
102	Essenen Watikim Kadoshim Menahem bar Simai (= Simi?)	Jeruzalem	Sifre, Num. 92 Sifre, Deut. 13 Pes. 104a Yer. ‘Ab. Zarah 3,42c 43b	‘Watikim’ = mannen van principes, geïdentificeerd met de Essenen door Müller, Masseket Soferim, 1878, p.257; ‘Kadosh’ = heilige, equivalent met ‘Zanu’a = kuise. Menahem bar Simai wordt “zoon van de heiligen” genoemd en Nahum, de meest heilige. Hij was gewoon niet te kijken naar een afbeelding van de keizer of onder de schaduw van een afgodsbeeld door te lopen. De 2 ^e eeuwse gemeenschap van Jeruzalem die “De Heilige Congregatie” heette (‘Edah Kedoshah, or Kehala Kaddisha), stond erop dat elk lid een vak uitoefende, de Tora bestuurde, en zichzelf aan het gebed wijdde. Het was waarschijnlijk een restant van een Esseense gemeenschap. (www.JewishEncyclopedia.com on Essenes) Mehahem bar Simai kan een Esseen van de familie van Simeï/Simi geweest zijn, de Keniet die in Bachurim woonde, bij Gat/Gittaim en Jericho. David beval Simi een huis/woning in Jeruzalem te bouwen (‘bana’) 1Kon 2,36.
103	Essenen Banna’im	Jericho Stad van Palmen	Mik. 9,6 Shab. 114a	‘Banna’im’ = bouwers. Er was een gilde van bouwers die bij de Essenen hoorde (Frankel, Zeitschrift für die Religiösen Interessen des Judenthums, 1846, p. 455).

	leerlingen van Elia en Elisa Abba Kolon “de Bouwer” Abba Josef de Bouwer De “Bannai” in het gezelschap van R. Gamaliel, die de Targoem van Job in de muur moest verbergen	EnGedi	Targ. Yer. Deut. 39,34 Cant.R. 1,6 Ex.R. 13 Tosef., Shab. 13,2	De Essenen zagen in de Rekabitische vaders Jonadab, Jabes en Jetro, de prototypen, en mogelijk stichters, van de nederzetting van Jericho. De aanspraak op de oudheid hoort essentieel bij de Esseense traditionele kennis. De Esseense kolonies van Jericho en de Stad van Palmen worden genoemd als bewoond door de leerlingen van Elia en Elisa (Targum Yer. Deut. 39,34). Er waren ook Essenen in EnGedi. De naam “bouwers”, die oorspronkelijk werd gebruikt voor de Esseense gilde van bouwers, kreeg de betekenis van bouwers aan een hogere wereld, en daarna toegepast op de Rabbis in het algemeen. In de Didaskalia en de geschriften van Paulus wordt het woord ‘oikodomein’ gebruikt. (www.JewishEncyclopedia.com on Essenes) Aangezien Jodandab ben Rekab waarschijnlijk een Keniet van de Kenieten/charashim (=ambachtslieden) van Jericho of Gittaim was, die aan de tempel hadden gebouwd, en aangezien hij zich waarschijnlijk bij de leerlingen van Elisa voegde, die hun huizen in Jericho bouwden (zie boven), past de Esseense aanspraak op oudheid opvallend goed als de Rekabieten zich bij de Essenen hadden gevoegd. De plaatsen Jericho, Stad van Palmen en En Gedi waren ook typisch Kenitische plaatsen geweest. Was Abba Jozef de Bouwer de Nazareense timmerman en pleegvader van Jezus?
104	Kerk van de Hebreërs Jakobus, de broeder van de Heer, (uit Nazaret) (een van de Zeventig waaronder Barnabas) (aarts)bisschop in Jeruzalem (‘episkopos’)	Jerusalem Overall Kerken uitstekend gesticht door de provincie van God	Pseudo-Clementinus, Homilieën 11,35 en brieven bijgevoegd bij de Homilie en Recognitions 1,43 en 1,74 (onbekende datum: voor 160 tot 4^e eeuw) Eus. H.E. 2,1,3-4	Jakobus wordt genoemd: “de broeder van de Heer, aan wie de leiding van de Kerk van de Hebreërs (= migranten?) in Jeruzalem was toevertrouwd” (Homiliën 11,35). Volgens Recognitions 1,43 werd Jakobus door Jezus zelf bisschop gewijd. (“de Kerk van de Heer die in Jeruzalem was gesticht vermenigvuldigde zich op overvloedige wijze en groeide, terwijl deze op de meest rechtvaardige manier werd bestuurd door Jakobus, die erin bisschop was gewijd door de Heer” – “the Church of the Lord which was constituted in Jerusalem was most plentifully multiplied and grew, being governed with most righteous ordinances by James, who was ordained bishop in it by the Lord.”), en in 1,74 wordt hij “aartsbisschop” genoemd (‘archon’ was ook een Esseense titel). In de brieven die bij de Homilieën zijn gevoegd wordt Jakobus aangesproken als “de heer, en bisschop der bisschoppen, die Jeruzalem leidt, de Heilige Kerk van de Hebreërs, en Kerken overal op uitstekende wijze gesticht door de provincie van God, met oudsten en diakens (= Esseense beheerders?) en de rest van de broeders.” www.wheaton.edu/DistanceLearning/Jas-prst.htm De “provincie van God” is misschien identiek aan de “Kerk van God”, de naam van de Joods Christelijke gemeenschap. “Maar Clemens schrijft als volgt in het zesde boek van zijn Hypotyposes: ‘Want ze zeggen dat Petrus en Jakobus en Johannes na de hemelvaart van onze Verlosser, alsof het ook de voorkeur was van onze Heer, niet naar eer zochten, maar Jakobus de Rechtvaardige tot bisschop van Jeruzalem kozen. [Leammer, zoals na hem ook Heinichen, vervangt γενέσθαι (maakten) met ἐλᾶσθαι (kozen) op de autoriteit van twee belangrijke codices. (het keizen van een leider is Esseense)] 4. Maar dezelfde schrijver, in het zevende boek van hetzelfde werk, vertelt ook het volgende over hem: “De Heer gaf na zijn verrijzenis kennis aan Jakobus de Rechtvaardige en aan Johannes en Petrus, en zijn gaven het door aan de rest van de apostelen, en de rest van de apostelen aan de zeventig, waarvan Barnabas (=apostel!) er één was.” (vertaling van “3. But Clement in the sixth book of his Hypotyposes writes thus: “For they say that Peter and James and John after the ascension of our Saviour, as if

			also preferred by our Lord, strove not after honor, but chose James the Just bishop of Jerusalem. [Laemmer, followed by Heinichen, substitutes γενέσθαι (made) for ἐλεσθαι (chose) on the authority of two important codices. (to chose a leader is Essenic)] 4. But the same writer, in the seventh book of the same work, relates also the following things concerning him: "The Lord after his resurrection imparted knowledge to James the Just and to John and Peter, and they imparted it to the rest of the apostles, and the rest of the apostles to the seventy, of whom Barnabas (=apostle!) was one.") (http://www.grtbooks.com/exitfram.asp?idx=1&yr=265&aa=EU&at=AA&ref=eusebius&URL=http://www.ccel.org/fathers2/NP/NF2-01/Npnf2-01-06.htm) Eus. H.E. 2,23,4 (citeert Hegesippus, Memoires 5) Hieronymus, De Viris Illustribus II (citeert Hegesippus, Commentaren 5) 4 "James, the brother of the Lord, succeeded to the government of the Church in conjunction with the apostles." (Eus) vertaling: Jakobus, de broeder van de Heer, volgde op in het bestuur van de Kerk samen met de apostelen. "James, who is called the brother of the Lord, surnamed the Just, ... after our Lord's passion at once ordained (=Catholic) by the apostles bishop of Jerusalem, wrote a single epistle, which is reckoned among the seven Catholic Epistles ... Hegesippus who lived near the apostolic age, in the fifth book of his Commentaries, writing of James says, "After the apostles, James the brother of the Lord surnamed the Just was made head of the Church at Jerusalem." (Hieronymus) vertaling: 'Jakobus, die de broeder van de Heer wordt genoemd, bijgenaamd de Rechtvaardige, ... die na het lijden van onze Heer direct tot bisschop werd gewijd (= katholiek) door de apostelen van Jeruzalem, schreef één enkele brief, die tot de zeven katholieke brieven wordt gerekend ... Hegesippus die vlakbij het apostolische tijdperk leefde, zegt in het vijfde boek van zijn Commentaren, wanneer hij schrijft over Jakobus: 'Na de apostelen, werd Jakobus de broeder van de Heer, bijgenaamd de Rechtvaardige, hoofd van de Kerk te Jeruzalem gemaakt.' De Galilese Twaalf wijdden ('genesthai') Mattathias tot hun gelijke in autoriteit en priesterlijk dienstwerk (Hand 1,22-26) en op dezelfde manier kunnen ze Jezus' Rekabitishe getuigen van zijn verrijzenis hebben gewijd, bijv. op de dag van Pinksteren. De dag wordt als de geboortedag van de complete kerk beschouwd, waarin alle sacramenten vanaf die dag aanwezig waren, ook het sacrament van de wijding (Kathechismus van de Katholieke Kerk 830). Jakobus, mogelijk een Nazareen aangezien hij de broer van Jezus was, kan zijn "verkozen" tot 'cohen' van de Nazarenen voorafgaand aan Jezus' verrijzenis en/of erna – de Essenen verkozen immers hun leiders/priesters/beheerders/opzieneren – en blijkbaar werd hij "gewijd" ofwel door Jezus ofwel door de apostelen na Jezus' verrijzenis. "Samen met", of "na", de apostelen was hij bisschop van Jeruzalem (tenminste van het Joods Christelijke deel) en misschien zelfs aartsbisschop (in dit geval waarschijnlijk van heel Jeruzalem). De bevelhebbers van de tempelgevangenis kunnen hun titel "de Elf" behouden hebben en misschien werden de hyperetai na hun wijding "de Zeventig" genoemd, of behielden ze ook gewoon deze titel. Maar in dit geval kan de Leviet Barnabas niet één van hen zijn geweest, tenzij hij tot hun aantal werd verkozen en toegevoegd nadat één van de oorspronkelijke hyperetai was gestorven. Op deze manier was ook Mattathias toegevoegd aan de Twaalf nadat Judas Iskariot was gestorven.
105	"doortrekkers" "zwerfers" "hebreërs" "migranten"	een Thomas-gemeenschap in Edessa (de Aramees-	Evangelie van Thomas 42 12 14,4 27 86 2) (dit vers staat ook in het Evangelie van de Hebreërs) Jezus zei: Laat degene die zoekt niet stoppen met zoeken totdat men vindt. Wanneer men vindt, zal men verontrust worden. Wanneer men verontrust wordt, zal men verbaasd worden, en

	“waar jullie ook zijn” (ga naar Jakobus de Rechtvaardige)	sprekende centrale stad van Syrië) (India?) (China?) (Japan?)	(oorspronkelijk in het Aramees, gevonden in het Koptisch) Arabische inscriptie in India Simon van Klopas volgt Jakobus op: Eus. H.E. 3,11,1-2	regeren over het Al. 42) Jezus zei “wees doortrekkers/voorbijgangers”/ “wees zwervers” (‘parage’); “Tjitze Baarda, “Jezus zei: wees doortrekkers,” stelt nog een andere mogelijke vertaling voor, “wees hebreërs” met de interpretatie van Philo van Alexandrië dat het woord “Hebreeën” opgevat kan worden als “migranten”. Een middeleeuwse auteur, Petrus Alphonsi, beheert een gezegde dat veel lijkt op gezegde 42 in zijn Instructie voor de Clerus. “Deze wereld is, als het ware, een brug. Ga er dus overheen, maar neem er niet je verblijf.” (vertaling van “This world is, as it were, a bridge. Therefore, pass over it, only do not lodge there”.) Een zeer gelijkaardig gezegde dat aan Jezus wordt toegeschreven wordt bewaard in de vorm van een Arabische inscriptie op de locatie van een moskee in Fatehpur-Sikri, India” (M.W. Meyer, The Gospel of Thomas: The Hidden Sayings of Jesus, New York 1992, p.87) 12) “De leerlingen zeiden tegen Jezus, ‘We weten dat u ons zal verlaten. Wie moet onze leider worden?’ Jezus zei tegen hen, ‘Waar jullie ook zijn, jullie moeten naar Jakobus de Rechtvaardige gaan, omwille van wie hemel en aarde tot stand kwamen.’” 14,4) Als jullie wat voor gebied dan ook gaan en rondlopen in het platteland, wanneer mensen jullie binnen ontvangen, eet wat ze jullie voorzetten en zorg voor de zieken onder hen (het zorgen voor de zieken is een karakteristiek van de Essenen). 27) Jezus zei, als jullie niet vasten met betrekking tot deze wereld, zullen jullie het Koninkrijk niet vinden. ... 86) Vossen hebben hollen en vogels hebben hun nesten, maar een persoon heeft geen plaats om zijn hoofd op te laten rusten. Jakobus de Rechtvaardige was leider van de “zwervers”, en bisschop van Jeruzalem; als bisschop wordt hij opgevolgd door Simon van Klopas, ‘cohen’ van de Rekabieten, die het vermoorden op Jakobus in 62 AD in de tempel trachtte te stoppen. Dus misschien waren de “zwervers” (rondtrekkende) Rekabitische leerlingen. Enkele van hen kunnen ook Essenen zijn geweest.
106	Aramees-sprekende rondtrekkende profeten uit Palestina (Rekabieten?)	Verplaatsten zich van Palestina (via Pella?) naar Edessa	James Robinson www.gnosis.org	“Aramees-sprekende rondtrekkende profeten uit Palestina kunnen zich hebben verplaatst naar ... Oost-Syrië; misschien gingen er enkelen in ... Edessa wonen, waarnaar ze de verzameling van gezegden meenamen ... die het <i>Evangelië van Thomas</i> gingen vormen.” (vertaling van “Aramaic-speaking mendicant prophets from Palestine might have gravitated toward ... Eastern Syria; perhaps some settled in ... Edessa, bringing with them the stock of sayings ... that came to form the <i>Gospel of Thomas</i>”). Nazaret was een Aramees-sprekende gemeenschap.
107	(Apostel Thomas)	van Palestina naar Edessa en India en misschien naar China en Japan	Eusebius H.E. 1,13; 3,1 en.wikipedia.org	In Edessa wordt Thomas volgens de traditie vereerd als de apostel van India. Er is een legende dat hij <u>de Drie Koningen van de Bijbel</u> had ontmoet (“wijzen uit het Oosten”) tijdens zijn reis naar India. Verschillende Oosterse Kerken in China en Japan doen er aanspraak op dat Thomas persoonlijk het Christendom naar <u>China</u> en <u>Japan</u> bracht in 64 respectievelijk <u>70 AD</u>.
108	(Thaddeus, een van de twaalf apostelen) Thaddeus, een apostel, één van de Zeventig (van de zeventig Nazarenen uit Nazaret en omgeving? of van de groep van de Elf en hun	van Palestina naar Edessa verbleven bij Tobias	(Mr 3,18) Eus. H.E. 1,13,10 www.CCEL.org Eus. H.E. 2,1,4	“groothartig” “moedig” misschien uit het Aramees; “10 To these epistles there was added the following account in the Syriac language. “After the ascension of Jesus, Judas (brother of James the Just? and thus a Nazarene?), who was also called Thomas, sent to him (king Abgarus) Thaddeus, an apostle, one of the Seventy. When he was come he lodged with Tobias, the son of Tobias (...)” vertaling: Aan deze brieven was het volgende verhaal in de Syrische taal toegevoegd. “Na de hemelvaart van Jezus, stuurde Judas (broer van Jakobus de Rechtvaardige? en dus een Nazareen?), die ook Thomas werd genoemd, Thaddeus, een apostel, één van de Zeventig, naar hem (koning Abgarus) toe. Toen hij was aangekomen verbleef hij bij Tobias, de zoon van Tobias (...)” “4. But the same writer, in the seventh book of the same

	(70?) 'hyperetai'?) de apostelen Barnabas en Paulus		Hand 14,4.14	work, relates also the following things concerning him: "The Lord after his resurrection imparted knowledge to James the Just and to John and Peter, and they imparted it to the rest of the apostles, and the rest of the apostles to the seventy, of whom Barnabas was one." vertaling: "Maar dezelfde schrijver, in het zevende boek van hetzelfde werk, vertelt ook het volgende over hem: "De Heer gaf na zijn verrijzenis kennis aan Jakobus de Rechtvaardige en aan Johannes en Petrus, en zijn gaven het door aan de rest van de apostelen, en de rest van de apostelen aan de zeventig, waarvan Barnabas (=apostel!) er één was." Deze teksten maken niet duidelijk of de Zeventig wel of geen apostelen waren. Ze waren waarschijnlijk een mengeling. Barnabas was een apostel volgens Hand 14,14 (en de Rooms Katholieke Kerk vereert hem als een apostel op 11 juni) en één van de Zeventig, maar onder hen kan hij de enige apostel of één van een klein aantal zijn geweest. Thaddeus was ook één van de Zeventig en, volgens Eusebius, een apostel. Maar ook Thaddeus kan één van een klein aantal apostelen onder de Zeventig zijn geweest. Aangezien Thaddeus geen huis kocht of bouwde maar gewoon 'verbleef' bij Tobias, kunnen deze twee mannen beide Rekabieten of Nazarenen/Essenen zijn geweest.
109	Joden in China maken er aanspraak op af te stammen van de Rekabieten	China (Sinim) cf. Seneh bij Michmas	Judah Löw b. Bezaleel 1599 (Jes 49,12)	Werden de Chinese Rekabieten (die met Thomas meegekomen waren) weer gewone Joden (een soort '<u>desertie</u>')? Of waren ze nooit Christenen geweest? (Sinim = "doornen" = "Seneh", de naam van één van de twee scherpe rotsen bij de passage van Michmas (1Sa 14,4), waar Kenieten woonden)
110	(Pachomius) woestijnvader en stichter van het georganiseerde monastieke gemeenschapsleven	Egypt: Oxyrhynchus Nag Hammadi	(Evangelie van Thomas)	Een vroege griekse vertaling van het Evangelie van Thomas werd gevonden in Oxyrhynchus (Egypt); een (latere) Koptische vertaling werd gevonden bij Nag Hammadi (Egypte) dichtbij het klooster waar Pachomius, de 4e eeuwse woestijnvader en stichter van het georganiseerde coenobitische kloosterleven, werd gedoopt.
111	Simon van Klopas 'cohen' van de Rekabieten	Tempel van Jeruzalem	Eus H.E. 2,23,14-18 Epifanius Haer. 78,14	Simon van Klopas, 'cohen' van de Rekabieten, in de tempel, probeert het vermoorden van Jakobus de Rechtvaardige te stoppen, maar slaagt daar niet in (62 AD). Volgt Jakobus op als bisschop van Jeruzalem. De titel 'cohen' (uit het Arabisch stammend en gegeven aan Jetro en David's (Kenitische) zonen) werd ook gegeven aan leidinghebbende Essenen. "all unanimously decided that Simon, the son of Clopas, ..., was worthy of the throne of the diocese there" (Eus HE 3,11,1-2) vertaling: Allen besloten unaniem dat Simon, de zoon van Klopas, ..., de troon van het bisdom daar waardig was: blijkbaar was er een verkiezing geweest, want anders zouden ze niet geweten hebben dat allen unaniem waren. Dus hier werd weer – zoals voor Jakobus de Rechtvaardige – een verkiezing gehouden voor de opvolging van de leider van de kerk. De verkiezing van de Rooms Katholieke Kerk van de volgende bisschop van Rome kan dus afstammen van de verkiezing van de leiders door de Essenen/Nazarenen, die Christenen waren geworden.
112	Eminentes van de Joden Woorden die ook gehoord of gesproken werden door begeleidende Rekabieten?	in de binnenhof van de tempel (de plaats waar zij samengekomen waren)	Jos. Oorlog 2,20,1 (Nov. 66 AD) 6,5,3 geschreven 75 AD (HAnd 4,29-31)	"After this calamity had befallen Cestius, many of the most eminent of the Jews swam away from the city, as from a ship when it was going to sink." "Moreover, at ... Pentecost, as the priests were going by night into the inner [court of the temple.] ..., they felt a quaking, and heard a great noise, and after that they heard a sound as of a great multitude, saying, "Let us remove hence."" Vertaling: "nadat Cestius deze ramp was overkomen, zwermden velen van de meest eminente <u>Joden weg vanuit de stad, als van een schip dat op het punt stond te zinken</u>." "Bovendien, op Pinksteren, toen de priesters 's nachts de binnenhof (van de tempel) binnen gingen ... voelden zij een aardbeving, en hoorden een groot lawaai, en daarna hoorden zij een geluid als

				van een grote menigte die zei “Laat ons van hier weg gaan.”” Vgl. het geluid van een sterke wind op het eerste Pinksteren van de Kerk waar de apostelen waren samengekomen (Hand 2,2) en de aardbeving op de plaats waar de apostelen waren samengekomen na de bedreigingen door de hogepriesters (Hand 4,29-31).
113	het volk van Jeruzalem	Jeruzalem	Jos. Oorlog 5,10,1 (juni 70 AD)	“as for the people, they had a great inclination to desert to the Romans ...; for Titus let a great number of them go away into the country, whither they pleased.” Vertaling: “wat betreft het volk, zij hadden <u>een grote neiging om naar de Romeinen te deserteren</u> ...; want Titus liet een groot aantal van hen weg gaan naar het platteland, waarheen ze maar wilden.” Dus zij hadden vrede met Jeruzalem én Titus (Rome).
114	Ieder die ... is gedoopt in Zijn naam ...		Pseudo-Clementinus, Recognitions 1,39,3	... shall be kept unhurt from the destruction of war. Vertaling: ... zal ongedeerd blijven van de oorlogsverwoesting (2/3 ^e eeuw)
115	de Nazoreense secte ; Christenen werden zo genoemd in Juda en Galilea; (afgeleid van ‘Notzerim’ (bibarch.com): ijverige bewakers = Rekabieten , cf. 1Kr 4,23 Talmoed B.B. 5,91b) alle leerlingen	Pella in Dekapolis, en bleven Beroea bij Coele Syrië, Chochabe in Bashan	Epifanius 375 AD Panarion 29:7:7-8 30:2:7 On Weights and Measures 15	“this is where the Nazoraean sect began”; “For when the city was about to be captured and sacked by the Romans, all the disciples were warned beforehand by an angel to remove from the city, doomed as it was to utter destruction. On migrating from it they settled at Pella, the town already indicated, across the Jordan. It is said to belong to Decapolis ” (On Weights and Measures 15) vertaling: “hier begon de Nazoreense secte”; “want toen de stad op het punt stond te worden ingenomen en geplunderd door de Romeinen, werden alle leerlingen <u>van te voren gewaarschuwd door een engel</u> om van de stad weg te gaan, aangezien het gedoemd was volledig te worden verwoest. Na het ervandaan migreren vestigden ze zich in Pella, de stad die al is aangeduid, aan de overzijde van de Jordaan. Er wordt gezegd dat het tot Dekapolis behoort.” “If indeed Pella, with a predominantly Greek population, pro-Roman alliances and loyalty, and an east of the Jordan river location, managed to remain out of harm's way during the First Jewish Revolt, then refugees would presumably be in the region.” Vertaling: Als Pella, met een grotendeels griekse populatie, <u>pro-Romeinse verbonden en loyaliteit, en een locatie ten oosten van de rivier de Jordaan, er inderdaad in slaagde om zich buiten schot te houden tijdens de Eerste Joodse Opstand</u> , dan zouden vluchtelingen waarschijnlijk in haar regio zijn. <u>Pella was anti-Joods</u> want het werd tweemaal geplunderd door de Joden (bijv. in 66 AD). Pella werd een christelijk centrum. De overgang van Byzantijnse naar Moslim overheersing geschiedde <u>op vreedzame wijze</u> : het stemde er in toe belasting te betalen in 635 AD; wordt verwoest door een aardbeving in 749 AD. (http://www.bibarch.com/ArchaeologicalSites/Pella.htm)
116	Apostelen naar alle volkeren demensen van de kerk in Jeruzalem bekwame mannen (na 64 en voor 70 AD)	van Jeruzalem naar Pella in Perea (= in Gad)	Eus E.H. 3,5,2-3 (325 AD)	“James ... passed away ... and the other Apostles were driven from the land of Judaea by thousands of deadly plots. They went on their way to all the heathen teaching their message in the power of Christ for he had said to them, “Go and make disciples of all the heathen in my name.” On the other hand, the people of the church in Jerusalem were commanded by an oracle given by revelation before the war to those in the city who were worthy of it to depart and dwell in one of the cities of Perea which they called Pella. To it those who believed on Christ migrated from Jerusalem, that when holy men had altogether deserted the royal capital of the Jews and the whole land of Judaea, the judgement of God might at last overtake them for all their crimes against the Christ and his Apostles...” vertaling: “Jakobus ... overleed ... en de overige apostelen <u>werden uit het land van Judea verdreven door duizenden dodelijke samensmedingen</u> (dus het waren alleen samensmedingen die ze verdreven, en niet de feitelijke uitwerkingen ervan: dus de apostelen <u>werden van te voren gewaarschuwd en verlieten Judea. Werden zij gewaarschuwd door andere Kenieten zoals die van Tadmor?</u>). Zij gingen op weg

				naar alle heidenen (all Gentiles: alle volkeren vgl. Lucas 24,47-48) hun boodschap onderwijzend met de kracht van Christus want hij had tegen hen gezegd, “Ga en maak leerlingen van alle heidenen in mijn naam.” Aan de andere kant werden de mensen van de kerk in Jeruzalem bevolen (door één van de oudsten van de Rekabieten? zoals de Rekabieten door hun profetische vader Jonadab waren bevolen om geen wijn te drinken en in tenten te wonen) door een orakel dat door openbaring gegeven was (aan Rekabitische profeten? Die al hadden ondervonden dat hun verblijf in Jeruzalem leidde tot hun deportatie naar Babylon) <u>voorafgaand aan de oorlog</u> (vgl. de vlucht van de hebreërs voorafgaand aan de oorlog tussen Saul en de Filistijnen, en ook voorafgaand aan de oorlog tussen Saul en de Amalekieten) aan diegenen in de stad die het waardig waren (‘dokimois’: “bekwame mannen” Rekabieten waardig bevonden door Jeremia? of Rekabieten die waardig bevonden en gewijd waren door de Galilese apostelen?) <u>om te vertrekken en in één van de steden van Perea te gaan wonen</u>, die zij Pella noemden (zoals de hebreërs vluchten naar Gilead; misschien woonden er nog steeds enige Kenieten in Pella). Daar naartoe migreerden zij die in Christus geloofden, zodat toen de heilige mannen allemaal <u>uit de koninklijke hoofdstad van de Joden en het hele land van Judea gedeserteerd waren</u> (zoals toen er geen smid in het land meer was voorafgaand aan Saul’s oorlog met de Filistijnen), kon het oordeel van God hen eindelijk overvallen voor al hun misdaden tegen Christus en zijn Apostelen ...”
117	Simon zoon van Klopas, nog steeds “bisschop van Jeruzalem” in Pella apologist Ariston van Pella ca. 150 AD Judaea capta (Joodse krijgsgevangenen) Christenen van de eerste eeuw	de Jeruzalemse gemeenschap in Pella	www.preteristarchive.com www.bibarch.com (Simon van Klopas: Eus. H.E. 3,11,1-2)	When Jerusalem's Christians relocated to Pella, they continued to consider themselves the Jerusalem congregation. It served as a centre of Judeo-Christianity under the leadership of Simeon. Its chief elder was still "bishop of Jerusalem". A coin was found, minted at Pella, ... with the inscription <i>Judaea capta</i> as a record of the advent of these refugee Jews in Pella (B. Bagatti Church from the Circumcision: History and Archaeology of the Judaeo-Christians. Publications of the Studium Biblicum Franciscanum. 2. Jerusalem: Franciscan Printing Press 1971; 8). A sarcophagus of one of the first century Christians was found in Pella. Eusebius apparently based his opinion on Ariston of Pella, although most writers credit the Memoirs of Hegesippus. vertaling: Toen de christenen van Jeruzalem zich verplaatsen naar Pella, bleven ze zich als de Jeruzalemse gemeenschap beschouwen. Het diende als centrum van het Joodse Christendom onder de leiding van Simeon. Hun leidende oudste was nog steeds “bisschop van Jeruzalem”. Er werd een munt gevonden, geslagen in Pella, ... met de inscriptie <i>Judaea capta</i> (Joodse krijgsgevangenen) als een document van de aankomst van deze vluchtelingen in Pella (B. Bagatti Church from the Circumcision: History and Archaeology of the Judaeo-Christians. Publications of the Studium Biblicum Franciscanum. 2. Jerusalem: Franciscan Printing Press 1971; 8). Een sarcofaag van één van de christenen van de eerste eeuw werd in Pella gevonden. Eusebius baseerde zijn mening blijkbaar op Ariston van Pella (Joods-christelijke apologist ca. 150 AD), hoewel de meeste schrijvers het aan de Memoires van Hegesippus toeschrijven (orthodoxe schrijver, ca. 180 AD die rondreisde en bewijs vergaarde en overleveringen opschreef).
118	Kenitische smeden? Rekabieten	Pella met steile klippen (in Perea = Gad)		Bekend om zijn productie van spaken van wagenwielen (gemaakt door Kenieten die naar Gad vluchtten?) gedurende de meeste tijd van het antieke Israel. Het had steile klippen (met grotten?), aan de voet waarvan de <u>beekbedding Wadi Jirm el-Moz ligt met diens eeuwige bronnen</u>. Het biedt een imposante blik op de berg Karmel: waarheen sommige Rekabieten verhuisden?
119	Proseliëten van	Tadmor/	Bab. Talmoed	Arm en verzamelden hout; <u>werkten mee bij de verwoesting van</u>

	Tadmor (Kenieten van het Zuidland = Negev?)	Tarmod?/ Tamar?	Lightfoot	<u>beide tempels</u> ; (desondanks) werden hun toegestaan deel uit te gaan maken van de gemeenschap (zij hadden dus vrede met allen); waren huursoldaten? Kenieten die gevlucht waren van de stad van Amalek, na de waarschuwing door Saul (en zijn – meer noordelijke – Kenitische huursoldaten?) dat zij moesten vluchten? <u>waarschuwden zij hun broeders, de Jeruzalemse Rekabieten, dat zij uit Jeruzalem moesten vluchten?</u>
120	de kerk van God (=Joodse Christenen)	terugkeer naar Sion in Jeruzalem ongeveer 73 AD een hut in een wijngaard: een toespeling op Bet-hakkerem een bewaakt ('ntsoorah') kampement: een toespeling op een kampement van wachters, een nederzetting van Notzerim	B. Pixner, Church of the Apostles found on Mt. Zion, Bibl. Archeol. Review May/June 1990 16-35, 60 Epifanius, On weights and measures 14 (geschreven laat in de 4e eeuw) Jes 1,7-8	Volgens Pixner keerden sommige Joodse Christenen terug naar Jeruzalem naar 73 AD (1e Joodse Opstand) en bouwden ze een kleine synagoge op de berg Sion bij de resten van het Huis van de Hogepriester Kajafas (http://www.centuryone.org/apostles.html ; www.bibarch.com/ArchaeologicalSites/Pella.htm). After the Second Jewish Revolt "(Hadrian, 132-135 CE) found the entire city devastated..., except for ... the church of God, which was small, where the disciples, after they returned when the savior was taken up from the Mount of Olives, went up to the upper room. For there it had been built, that is, in the part of Zion that was kept from the destruction, ... and seven synagogues which stood alone like huts, one of which remained until the time of Maximona the bishop and Constantine the king, "like a booth in a vineyard," as it is written." (On Weights and Measures 14); vertaling: Na de Tweede Joodse Opstand "vond (Hadrianus, 132-135 AD) de hele stad verwoest ..., behalve ... de kerk van God, die klein was, waar de leerlingen, nadat ze terugkeerden toen de verlosser was opgenomen van de Olijfberg, naarboven gingen naar de bovenzaal. Want daar was die gebouwd, dat wil zeggen, in het gedeelte van Sion dat gespaard was gebleven bij de verwoesting, ... en zeven synagogen die alleen stonden als hutten, waarvan er één bleef staan tot de tijd van de bisschop Maximona en de koning Constantijn, "als een hut in een wijngaard," zoals geschreven staat." Jes 1,7-8 Uw land is een woestenij, uw steden zijn platgebrand, uw akkers worden voor uw ogen door vreemden leeggegeten. Het is een woestenij, als bij de verdelging van Sodom. Sion alleen bleef over, als een hut ('cukkah' = tijdelijk schuurtje/tent voor de bewaker) in een wijngaard ('cerem'), als een slaaphok ('melunah' = hok, hut) op een komkommerveld, als een belegerde stad (עִיר נְצוּרָה 'eyr ntsoorah': bewaakt kampement: 'eyr' = a city, of alleen een kampement, 'ntsoorah' = bewaakt, bekeken, van 'natzar', de stam van 'notzerim' = bewakers, wachters). Deze vervulde profetie bevat duidelijk twee verwijzingen naar de Rekabieten. De Rekabieten hadden in Bet-hakkerem (= huis/woning /hut van de wijngaard) gewoond, en Jesaja's uitdrukking עִיר נְצוּרָה (een 'bewaakt kampement') is een toespeling op het 'kampement van de wachters/bewakers/Notzerim' waarin de Rekabieten eens woonden. In Jesaja's profetie is hun comfortabele positie echter veranderd in het tegenovergestelde: de Rekabieten waren niet meer de bewakers, maar werden zelf bewaakt. Dus, toen Epifanius de "kerk van God", d.w.z. de Joodse Christenen, associeert met Jes 1,8, associeert hij hen met de Rekabieten..
121	(Essenen) Joodse Christenen na Bar Kochba Opstand verwijzing naar Notzerim in Jes 1,8	De Joods-christelijke wijk , omgeven door komkommervelden , bij de Esseense Poort van Jeruzalem , voerend naar Bet-hakkerem en Jabes? en naar Qumran?	Bargil Pixner, Biblical Archeological Review, mei/juni 1997 (www.centuryone.org/essene.html) Eusebius Hieronymus	Hoewel de Romeinen de Joden <u>na de Tweede Joodse Opstand van 132-135 AD</u> uit Jeruzalem verbanden, mochten de Joodse Christenen <u>terugkeren naar Jeruzalem omdat ze niet deelgenomen hadden aan de opstand</u> . Heidense Christenen keken neer op hun wijk (<u>omdat ze vrede hadden gehad met de Romeinse agressor?</u>). Een drempel in de Poort van de Essenen en een geïmpoviseerde muur werden waarschijnlijk gebouwd door deze Joodse Christenen: "In the early third century, the Jewish Christian residents of Mount Zion appear to have erected some kind of a wall around their quarter and their synagogue ["Church of the Apostles Found on Mount Zion" BAR, May/June, 1990]. At this time Mount Zion was rarely visited by gentile Christians, who rather looked down on it. Around it were "cucumber fields," as observed by

		verwijzing naar Jeruzalem (Sion), Bet-hakkerem, een tuin van komkommers, en Notzerim in Jes 1,8	Epifanius Haer. 30,16,4 Hieronymus, brief 79, aan Augustinus Jes 1,8	several church fathers, such as Eusebius, Epiphanius and Hieronymus. Nevertheless, in 333 CE the famous (yet anonymous) Pilgrim of Bordeaux visited this area, as noted in his Itinerary ... He relates that ... he descended to the Pool of Siloam and then ascended from there, passing through the ruins of the Palace of Caiaphas, to Mount Zion ... : “Inside, within the wall of Sion (murus Sion) ... of the seven synagogues which had been there just a single one remains, while all the others have been plowed and tilled, just as the prophet Isaiah had said.” ... We believe that the crudely worked middle sill of our gate [i.e. the Gate of the Essenes, Jos. War 5,145] was part of an entrance in this primitive "Wall of Sion," which surrounded an impoverished community of Jewish Christians shunned by other Christians as heretics because they refused to accept the doctrinal decision of the Council of Nicea (325 CE).” B. Pixner, BAR 1997, http://www.centuryone.org/essene.html. Vertaling: “In het begin van de derde eeuw blijken de Joods-christelijke bewoners van de Berg Sion een soort muur rond hun wijk en synagoge te hebben opgericht [“Church of the Apostles Found on Mount Zion” BAR, May/June, 1990]. In deze tijd werd de Berg Sion nauwelijks bezocht door heidense Christenen, die er nogal op neerkeken. Rondom waren er “komkommervelden”, zoals opgemerkt door verscheidene kerkvaders, zoals Eusebius, Epifanius en Hieronymus. Desondanks bezocht in 333 AD de beroemde (maar toch anonieme) Pelgrim van Bordeaux dit gebied, zoals opgeschreven in zijn Itinerarium ... Hij vertelt dat ... hij afdaalde naar de Vijver van Siloam en van daar omhoog liep naar de berg Sion, passerend door de ruïnes van het Paleis van Kajafas ... : “Binnen de muur van Sion (murus Sion) ... is maar één enkele van de zeven synagogen die daar waren geweest overgebleven, terwijl al de andere omgeploegd en bewerkt waren, precies zoals de profeet Jesaja had gezegd.” ... Wij geloven dat de ruw bewerkte middelste drempel van onze poort (d.w.z. de Poort van de Essenen, Jos. Oorlog 5,145) deel uitmaakte van een toegang in deze primitieve “Muur van Sion”, die een verarmde gemeenschap van Joodse Christenen omsloot, die door andere christenen werden geschuwd als ketters omdat zij de leerstellige beslissing van het Concilie van Nicea (325 AD) weigerden te accepteren.” Dus behalve Epifanius merkten ook Eusebius en Hieronymus op dat de wijk van de Joodse Christenen in Jeruzalem door komkommervelden werd omgeven, en dus, al dan niet bewust, verwezen naar Jesaja’s vervulde profetie (Jes 1,8) over/zinspelend op de Rekabitische Notzerim van Jeruzalem. En ook de Pelgrim van Bordeaux noemt Jesaja’s profetie. Epifanius’ beschrijving van de christologie van de “Judaïsche Christenen” is: “But they say he is not begotten of God the Father, but was created as one of the archangels, and that he is ruler both of angels and of all creatures of <the> Almighty” (The Panarion of Epiphanius of Salamis, vertaald door Frank Williams, Brill, Leiden, 199, p. 132; Sect 30: Against Ebionites, 16,4). Vertaling: “Maar zij zeggen dat hij niet geboren is uit God de Vader, maar was geschapen zoals één van de aartsengelen, en dat hij zowel de regeerder is van de engelen als van alle schepselen van <de> Almachtige”. Hieronymus (brief 79, aan Augustinus) zegt dat “desiring to be both Jews and Christians, they are neither the one nor the other”. Vertaling: “wensend zowel Joden als Christenen te zijn, zijn zij het één noch het ander.”
122	R. Jose b. Chalafta		Gen. R. 98,13	Auteur van “Seder Olam”, beweert een directe afstammeling te zijn van Jehonadab ben Rekab.
123	(Rekabieten)	Jeruzalem, Sanhedrin	Sanh.106a; Ex.R.1,12; Ex.R. 27,5;	schrifgeleerden (‘caphar’) en zaten met het Sanhedrin in de granieten kamer (‘lishkat ha-gazit’; misschien dezelfde als de kamer van Hanan) van de tempel;

			Sifre, Num.78	deze mening is waarschijnlijk gebaseerd op 1Kr 2,55 die de Rekabieten als 'caphar' omschrijft, wat ook "inspectiebeambte" betekent; als Kenieten waren ze smeden, die legers inspecteerden en uitrustten, en als Rekabieten kunnen ze slechts gewone politiebeambten zijn geweest die in de rechtszaal bij de gevangene(n) zaten.
124	(Ebionieten)			Een ketterse secte bekend als de <u>Ebionieten</u> brak met de <u>Nazarenen</u> ca. 49/50 AD vanwege het punt of heidense bekeerlingen tot het christendom zich wel of niet aan de bepalingen van het <u>Mozaische verbond</u> moesten gaan houden. In een vierde eeuwse bespreking van de Ebionieten, identificeert Epifanius hen ten onrechte met de opvolgers van de Nazarenen (www.bibarch.com). De Ebionieten ontkenden Jezus' god-zijn en zijn geboorte uit een maagd. Epifanius schreef "Pella ... hier kwam Ebion's prediking vandaan, nadat ze naar deze plaats waren verhuisd en er hadden gewoond." (Panarion 30,2).
125	Hebreeërs; Nazarenen; Joden die rond het Kruis stonden; een wacht, bewapende mannen; Apostelen; de profeten; een timmerman; uw broeders, zonen van Abraham	gebruikt in Beroea bij Coele Syria; margenotities waarschijnlijk gemaakt tussen 370 and 500 in Jeruzalem (Schmidtke); Haimo van Auxerre citeerde het in ca. 850; één notitie in een 13 ^e eeuwse manuscript	Evangelie van de Hebreeën (hebreeërs) = Evangelie van de Nazarenen 50-200 AD www.earlychristianwritings.com	I have also had the opportunity of having the volume described to me by the Nazarenes of Beroea, a city of Syria, who use it. In this it is to be noted that wherever the Evangelist, ... quotes the testimony of the Old Testament he does not follow ... the Septuagint but the Hebrew. Wherefore these two forms exist "Out of Egypt have I called my son," and "for he shall be called a Nazarene." ... vertaling: ik heb ook de gelegenheid gehad om het boek beschreven te krijgen door de Nazarenen van Beroea, een stad in Syrië, die het gebruiken. Hierin moet worden opgemerkt dat waar de evangelist, ... het Oude Testament citeert, hij niet ... de Septuagint volgt maar het Hebreeuwse. Waardoor er deze twee vormen bestaan "Uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen," en "want hij zal een Nazareen genoemd worden." Beroea is één van de plaatsen waarheen de Joodse Christenen van Jeruzalem vluchtten, naast Pella; boek gebruikt door de Nazarenen/Nazorenen van "Notzerim": bewaarders/observanten (= Rekabieten vgl. Talmoed B.B. 91b); bevat verscheidene unieke details die door de hyperetai zijn gezien; heeft een vers gemeenschappelijk met het Evangelie volgens Thomas (Thomas 2). Zie tabel Evangelie van de Hebreeën/Nazarenen
126	Hieronymus ... Over Mt 27,51		Evangelie van Petrus	Werd regelmatig gelezen in de vroegste bijeenkomsten (Marcion legde de eerste lijst aan van boeken geschreven over Jezus).
127	Rekab, de zoon van Aminadab Rekab, de zoon van Jonadab (Jeremia?)	van Jeruzalem naar paradijs: Karmel?	Verhaal van Zosimus (=Christelijk) (Jer 35,3)	"mijn familielid is nobel (welwillend)"; Zie de tabel "Het Verhaal van Zosimus", met associaties met de berg Karmel, de Kenieten, de profeten, de Rekabieten, de Essenen/Nazarenen, de apostelen, de woestijnvaders (en Karmelieten); Paradijs met <u>water zoeter dan honing, uit een bron aan de wortels van de bomen, gedronken door Rekabieten.</u>
128	(andere landen behalve Israel) Egyptenaren Grieken Romeinen Syriërs Christenen Arabieren Joden Mohammedanen Drusen (Arabieren)	berg Karmel	Jos 12,22 1Kon 18,4.13 Vgl. Jes 10,18 16,10 Jer 2,7 Amos 9,3 Innerlijk Leven p. 210-213 Catholic Encyclopedia	"vruchtbaar veld/tuinland" of "tuinparadijs"; de hele berghelling is bedekt met bloesem, en bloeiende struiken, en geurige kruiden (vele bijen?); de beboste toppen en grillige grotten vormden een veilige plaats om zich te verbergen (Amos 9,3): "Elias grot" en de grot "de School van de Profeten"; vlakbij <u>El-Mukhrakah is een bron die altijd water levert zelfs in de droogste seizoenen; de beek Kishon</u> aan de voet van de Berg Karmel stond droog na de tweejarige droogte. De heiligheid van Karmel was bekend bij andere volkeren behalve Israel ; het "heilige hoofdland" van Karmel (Egyptische tekst); "heiliger dan alle bergen" (Griekse tekst); met een altaar "tantum ara et reverentia" (Romein Tacitus); Vespasianus "raadpleegde het orakel van zijn god" op de Berg Karmel (Seutonium); "de heiligste van alle bergen en verboden toegang voor velen" (Syriër Iamblichus); vanaf de 4 ^e eeuw kwamen er christelijke pelgrims naar Karmel; vanaf de 7 ^e eeuw kwamen Arabieren Elia eren; in de tweede helft van de 12 ^e eeuw bleken de eerste Latijnse heremieten te wonen op de Karmel, die er aanspraak op maakten een oude traditie voort te zetten; in de 18 ^e eeuw vierden Joden het feest van Elia samen met

				Mohammedanen en Christenen; het altaar wordt nog steeds als heilig beschouwd door de Drusen (Arabieren).
129	Karmelieten	Berg Karmel	Innerlijk Leven p. 212	Jakobus van Vitry, bisschop van Akko schreef in 1220: the Carmelites lived in solitude on Mt. Carmel, and especially near to the well of Elijah. ... in small cells in the rocks and as bees of the Lord they made the honey of spiritual sweetness; at first near the Grotto of Elijah; device: As the LORD the God of Israel lives, before whom I stand (Elijah); shield: fiery sword with three stars (cf. stars fighting with Barak against Sisera Judg 5,20); on guard/watch night and day in prayer (all strikingly military language, associating with the Kenieten and Rekabieten standing before the Lord); Juan de la Cruz: The Living Flame of Love (working on wood) vertaling: de Karmelieten wonen in afzondering op de berg Karmel, en in het bijzonder nabij <u>de bron van Elia</u> in kleine cellen in de rotsen en als bijen van de Heer maakten zij de honing van geestelijke zoetheid; het eerst bij de Grot van Elia; devies: Zowaar als de HEER de God van Israel leeft, voor wiens aangezicht ik sta (Elia); schild: <u> vurig zwaard </u> met drie sterren (vgl. de sterren die met Barak tegen Sisera vochten (Richt 5,20); op wacht/wakend dag en nacht in gebed (allemaal opvallend militaire taal, die associeert met de Kenieten en Rekabieten die voor het aangezicht van de Heer stonden); Juan de la Cruz: <u> De Levende Vlam van Liefde </u> (werkend op hout)
130	Rekabieten rondtrekkende metaalbewerkers			waren rondtrekkende metaalbewerkers: Frick, F., 'The Rekabieten Reconsidered' JBL 90, 1971, 279-287, 285; Gray, J. 1 and 2 Kings London, 1977, 559
131	Rekabitische stam	Hoofdstad van Tema, in Woestijn van of Sheba of Al-Yemen	Benjamin van Tudela, 1160 AD	Rekabitische stam; wonen in grotten; eten geen vlees en drinken ook geen wijn; betalen tienden voor: mannen die Wetsgeleerden zijn, de armen van Palestina, en rouwenden over Sion en Jeruzalem; waren waarschijnlijk Karaïeten, die vaak pelgrimages maakten naar Jeruzalem in de 10 ^e en 11 ^e eeuw. (het niet eten van vlees en het niet drinken van wijn behoorde bij de Esseense discipline.)
132	Rekabieten	bij Mekka in Arabië	Dr. Wolff, 1828 CE	Observantie van de zuivere Mozaische Wet (zoals de Essenen), spreken Arabisch en een beetje Hebreeuws, goede ruiters, zijn ca. 60.000 personen
133	Rekabieten als profeten		C. Knight, Who were the Rechabites? Expository Times 1996, 137-140	were abstinent and itinerant prophets; "Positive commands must be sought for all the commands"; "Prophets were meant to be abstinent" (Jes 28,7); "Elijah seems to have habitually drunk water (1Kgs 17:4,11 19:6; cf. 1Kgs 13)"; "Cummings(:) ... Elisha and the sons of the prophets are depicted as dwelling in houses (2 Kgs 4:2 6:1-7,32), but ... Elijah is depicted as avoiding living in houses. ... Jonadab and the Rechabites could be seen as that group among the prophets which sought to remain loyal to the itinerant lifestyle typified by Elijah." Cummings, J.T., 'The House of the Sons of the Prophets and the Tents of the Rechabites' (in Livingstone, E.A., ed., Studia Biblica 1978 Vol. 1 (Sheffield, 1978), 119-126). Vertaling: waren zich onthoudende en rondtrekkende profeten; "Positieve geboden moeten gezocht worden voor alle geboden"; " <u>Profeten hoorden zich te onthouden</u> " (Jes 28,7); " <u>Elia lijkt gewoonlijk water te hebben gedronken</u> (1Kon 17.4.11 19.6; vgl. 1Kon 13)"; "Cummings(:) ... Elisa en de zonen van de profeten worden geschilderd als wonend in huizen (2Kon 4,2 6,1-7.32), maar ... Elia wordt geschilderd als vermijdend om in huizen te wonen. ... Jonadab en de Rekabieten zouden kunnen worden gezien als die groep onder de profeten die trouw probeerde te blijven aan de rondtrekkende levenswijze die door Elia werd getypeerd."
134	Rekabieten		JFB at Jer 35,11	could at a moment's notice migrate, having no land possessions to tie them. Vertaling: konden op elk moment migreren, want ze bezaten geen land dat hen bond.
135	EINDE DER TIJDEN			
136	Aartsengel Michael	in de hemel	Openb 12,7-8	Met zwaard en 'ijver voor God'; Toen brak er in de hemel een oorlog uit. Michael en zijn engelen moesten oorlogen tegen de

				draak. Ook de draak streed en zijn engelen. Maar zij hielden geen stand en hun plaats werd in de hemel niet meer gevonden.
137	vier smeden ('charash')		Zach 1,18-21	Ik sloeg mijn ogen op en had een visioen: Ik zag vier horens. Ik vroeg de engel die met mij sprak: 'Wat hebben die te betekenen?' Hij antwoordde mij: 'Dat zijn de horens die Juda, Israel en Jeruzalem verstrooid hebben.' Daarop liet Jahwe mij vier smeden ('charash') zien. Ik vroeg: 'Wat komen die doen?' Hij sprak: 'Die horens hadden Juda zozeer verstrooid, dat niemand zijn hoofd meer ophief; nu zijn deze smeden gekomen om die horens schrik aan te jagen, om de volken neer te slaan, die tegen Juda hun horen opstaken en het verstrooiden.'
138	De Heer die gij zoekt als een smelter ('tsaraph') de zonen van Levi zuiverend	naar zijn tempel	Mal 3,1-3	'Zie, ik zend mijn bode om voor Mij uit de weg te banen. Plotseling zal dan de Heer in zijn heiligdom binnentreden, de Heer die gij zoekt, de bode van het verbond, naar wie gij met vreugde uitziert. Zie, Hij komt, zegt Jahwe van de machten. Maar wie verdraagt de dag van zijn komst? Wie blijft er staande, als Hij verschijnt? Want <u>Hij is als het vuur van de smelter ('tsaraph')</u> , als het loog van de blekers. Hij zal zich neerzetten, Hij die het zilver smelt ('tsaraph') en reinigt: de levieten reinigt en loutert Hij, als goud en zilver. Dan zullen zij Jahwe weer hun offergaven brengen zoals dat betaamt.
139	Jezus		Op 1,16 2,12-16 19,5.21 Jes 2,4 Mic 4,3	In zijn rechterhand had Hij zeven sterren, en uit zijn mond kwam een scherp, tweesnijdend zwaard. Hij zal recht doen tussen de vele volken, en machtige naties tuchtigen. Dan smeden zij hun zwaarden om tot ploegscharen en hun speerpunten tot sikkels. Geen volk heft het zwaard meer tegen een ander en de oorlog leren ze niet meer.
140	Hij die waakt, die zijn kleding behoudt (of anders verbrand door de Rekabieten)	Armageddon ("Berg van Meggido" = "Plaats van Samenkomst")	Openb 16,14-16	om hen te verzamelen tot de oorlog op de grote dag van de almachtige God. 15 Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij, die waakt en zijn klederen bewaart , opdat hij niet naakt wandele en zijn schaamte niet gezien worde. 16 En hij verzamelde hen op de plaats, die in het Hebreeuws genoemd wordt Harmagedon.
141			Jes 2,2	Op het einde der dagen zal het gebeuren, dat de berg van het huis van Jahwe vast zal staan als de eerste der bergen, verheven boven de heuvels; en alle volken stromen naar hem toe,
142			Openb 7,9	Daarna zag ik een grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle rassen en stammen en volken en talen . Zij stonden voor de troon en voor het Lam gekleed in witte gewaden en met palmtakken in de hand.

Xxxx = opmerkelijk voor de identiteit van de Rekabieten en gevangenisbewaarders en bekeerde Elf

Xxxx = in verband met water

Xxxx = in verband met verraad, desertie, vrede met alle volkeren

Xxxx = in verband met vuur en hout

Xxxx = in verband met waarschuwen en gewaarschuwd worden

Tabel Profeten

Profeten (Samuel en Saul en Gad en Eliza en Elisa)	
1Kon 19,16 (Jes 61,1)	Gezalfd om een oudere profeet op te volgen
1Sa 10,5.9-12	Bespelen muziekinstrumenten
2Kon 3,15	Heeft de muziek van een minstrel nodig om te kunnen profeteren
1Sa 19,23-24 etc. ...	Geest van God komt over hen
1Sa 19,23-24; 1Sa 10,5.9-12 etc. ...	Profetie
1Sa 19,23-24	Liggen naakt op de grond (één dag en één nacht)
2Kr 29,25	Assisteerden bij het arrangeren van de muzikale eredienst in de tempel
2Kon 1,8	Een harige man, omgord met een leren gordel om zijn lendenen
1Kon 17,1 18,15 2Kon 3,8.14-15	Zowaar als de HEER de God van Isreal leeft, voor wiens aangezicht ik sta
1Kon 13,8-10.17 17,3-7.10-11 18,3-4.13 19,3-4	<u>Drinken gewoonlijk water</u>
1Kon 18,3-4.13 1Kon 19,8-9.15-18	wonen / verbergen zich in grotten
2Kon 2,12 2Kon 13,14	“De strijdswagen van Israel en de ruiters daarvan” (synoniem van ‘Rekab’ = strijdswagen, ruiter)

Tabel Essenen

Table Essenes		Associaties met Rekabieten en/of Christenen
Hippolytus, Refutatio Omnium Haeresium 9,18-28	the Essenes ... practise a holier life in their display of love for one another and of continence. ... They always dress in white garments ... whenever they go on a journey they carry nothing except arms vertaling: de Essenen ... praktiseren een heiliger leven in hun liefdebetoon aan elkaar en in onthouding. ... Ze kleden zich altijd in witte kleding ... wanneer ze ook op reis gaan nemen ze niets mee behalve wapens	onthouding: vgl. ‘Zenu’im’ = kuisen; priesters en Levieten die in het heiligdom dienst deden moesten de Levitische reinheid onderhouden; de priesters in de tempel droegen witte kleren (Ex 28,5-6 2Kr 5,12); de Rechabitische gevangenisbewaarders droegen wapens.
Philo Quod OP 12,76	These men, in the first place, live in villages, avoiding all cities Vertaling: Deze mannen, in de eerste plaats, wonen in dorpen, alle steden vermijndend	
Jos. War 2,6 (134)	They are eminent for fidelity, and are the ministers of peace; whatsoever they say also is firmer than an oath; but swearing is avoided by them, and they esteem it worse than perjury for they say that he who cannot be believed without [swearing by] God is already condemned. Vertaling: Ze zijn uitmuntend/aanzienlijk in hun trouw, en zijn de dienaren van de vrede; wat ze ook zeggen is zekerder dan een eed; maar zweren wordt door hen vermeden, en ze achten het slechter dan meened want ze zeggen dat hij die niet geloofd kan worden zonder [te zweren bij] God reeds veroordeeld is.	vgl. de afschuw van de Rekabitische zalige wanneer Zosimus hem voorstelt een leugen te vertellen (het Verhaal van Zosimus)
Jos. War 2,6 (134)	They inquire after such roots and medical stones as may cure their distempers. Vertaling: Ze doen onderzoek naar zulke wortels en medische stenen die wellicht hun ziekten kunnen genezen	
Pliny, Natural History 33	the Essenes’ medical use of metals Vertaling: het Esseense medische gebruik van metalen	vgl. de Kenitische en Rekabitische kennis van metalen, na ze vele eeuwen bewerkt te hebben
Jos War 2,10 (150)	When through all kinds of instruments of torment, that they might be forced either to blaspheme their legislator, or to eat what was forbidden to them, yet could they not be made to do either of them ... Vertaling: Toen ze door allerlei soorten van martelinstrumenten, om ze te proberen te forceren om	vgl. hun weigering om wijn te drinken, zoals hen verboden is door Jonadab zoon van Rekab

	godslastering te spreken tegen hun wetgever, of te eten wat voor hen verboden was, konden ze toch tot geen van beide gedwongen worden ...	
Jos War 2,11 (154)	... the hope that they have of reward after their death ... bad men ... they should suffer immortal punishment after their death. Vertaling: ... de hoop dat ze een beloning na hun dood zullen hebben ... slechte mannen ... die moesten onsterfelijke straf lijden na hun dood	
Jos. War 2,8,11 (or War 1,2,8)	Josephus states that they had the opinions of the Greeks, "that good souls have their habitations beyond the ocean" and that the Greek "allot the islands of the blessed to their brave men" (Jos. War 2,8,11). Vertaling: Josephus zegt dat ze de opvatting van de Grieken hadden, "dat goede zielen hun woonplaats aan de overkant van de oceaan hebben" en dat de Grieken "de eilanden van de zaligen aan hun moedige mannen toekennen" (Jos. Oorlog 2,8,11)	vgl. de woningen van de Rekabieten en het eiland van de zaligen in het Verhaal van Zosimus
Jos War 2,12 (159)	There are also those among them who undertake to foretell things to come, ... and it is but seldom that they miss in their predictions. Vertaling: Er zijn er ook onder hen die het op zich nemen om de komende dingen te voorspellen, ... en het is maar zelden dat ze fout zitten in hun voorspellingen.	
	De Esseen Menahem profeteert dat Herodes koning zou worden	misschien verkoos Herodes om deze reden Aaronitische/Sadokitische priesters tot hogepriesters.
Philo QOP 12,78	Among those men you will find no makers of arrows or javelins, or swords, or helmets, or breastplates, or shields; no maker of arms or of military engines; no one, in short, attending to any employment whatever connected with war, or even to any of those occupations even in peace which are easily perverted to wicked purposes; for they are utterly ignorant of all traffic, and of all commercial dealings, and of all navigation, but they repudiate and keep aloof from everything wich can possibly afford any inducement to covetousness. Vertaling: Onder deze mannen zul je geen makers van pijlen of speren, of zwaarden, of helmen, of borstplaten, of schilden vinden; geen makers van wapens of van militaire machines; niemand, om kort te gaan, die zich bezig houdt met wat voor werk dan ook dat verband houdt met oorlog, of zelfs maar met enig van de bezigheden, zelfs tijdens vrede, die gemakkelijk ontaarden voor slechte doeleinden; want ze zijn totaal onkundig in elke handel, en in alle commerciële zaken, en in elke scheepvaart, maar zij verachten en houden zich ver van alles dat mogelijkerwijs enige aanleiding tot hebzucht kan opleveren.	het tegenovergestelde van de vroegere bezigheden en levenswijze van de Rekabieten
Philo QOP 12	Among them there is no maker of any weapon of war, nor any trader, whether huckster or dealer in large merchandise on land or sea, nor do they follow any occupation that leads to injustice or to covetousness. Vertaling: Onder hen is er geen maker van enig oorlogswapen, noch enige handelaar, of het nu een maskramer is of handelaar in grote partijen op land of zee, noch oefenen zij enige bezigheid uit die leidt tot onrechtvaardigheid of hebzucht.	
Philo QOP 12,84	A careful avoidance of oaths and falsehood Vertaling: een zorgvuldig vermijden van eden en	het tegenovergestelde van de verraderlijkheid van de Kenieten

	onwaarachtigheid	
Philo DVC 3,29	They likewise compose psalms and hymns to God in every kind of meter and melody imaginable, which they of necessity arrange in more dignified rhythm. Vertaling: Zij composeren zo ook psalmen en hymnen voor God in elk soort metrum en melodie die maar voorstelbaar is, die zij zonodig arrangeren in een meer waardig ritme.	vgl. profeten, Kenitische echtgenoten Abigail en Ahinoam, en Gittit/Gittaim (dubbele harp). Ook profeten (en dus ook de Rekabitische profeten) bespeelden instrumenten en Elisa had een minstreel nodig om te kunnen profeteren
Philo QOP 12,75	They are not sacrificing living animals Vertaling: zij offeren geen levende dieren	
Philo DVC 3.32	This common holy place ... is a twofold circuit, being separately partly into the apartment of the men, and partly into a chamber for the women ... And the wall which is between the houses rises from the ground ... opening ... that the women may easily able to comprehend what is said, being seated within earshot, since there is then nothing which can possibly intercept the voice of him who is speaking. Vertaling: Deze gemeenschappelijke heilige plaats ... is een tweevoudige omloop, gedeeltelijk gescheiden in de afdeling voor de mannen, en gedeeltelijk in een kamer voor de vrouwen ... En de muur die tussen de huizen vanaf de grond is opgetrokken ... opening ... zodat de vrouwen gemakkelijk kunnen verstaan wat er gezegd wordt, zittend binnen het gehoor, aangezien er dan niets is wat mogelijkerwijs de stem van hem die spreekt kan belemmeren.	vgl. het "huis" in Bethanië waar Jozef en Maria in een verschillende kamer sliepen. Misschien woonden er enige Essenen in Bethanië, en misschien werd de plaats waar Johannes de Doper doopte om deze reden Bethanië over de Jordaan genoemd (op de westelijke of oostelijke oever?).
Jos War 2,5 (128)	To exercise some of those arts wherein they are skilled Vertaling: om enkele van deze kunstnijverheden waarin ze bedreven zijn uit te oefenen	
Philo Hypothesica 11,6	The different members ... have different employments ... others again are artisans and handicraftsman ... and these men omit and delay nothing, which is requisite for the innocent supply of the necessities of life. Vertaling: de verschillende leden ... hebben verschillende bezigheden ... anderen zijn weer ambachtsman en handwerksman ... en deze mannen laten niets achterwege of stellen niets uit dat nodig is voor de onschuldige levering van de levensbehoeften.	
Jos. Ant 18,5	Having all things in common; so that a rich man enjoys no more of his own wealth than he who has nothing at all ... Vertaling: hebben alles gemeenschappelijk; zodat een rijke man niet meer van zijn eigen rijkdom geniet dan hij die niets heeft ...	vgl. Brief van Jakobus... rijken en armen in de gemeenschap
Jos War 2,3 (122)	... must let what they have be common to the whole order... there is no appearance of poverty, or excess of riches ... there is, as it were, one patrimony among all the brethren Vertaling: moeten wat ze hebben gemeenschappelijk laten zijn voor de hele orde ... er is geen schijn van armoede, of buitensporige rijkdom ... er is, als het ware, één erfgoed onder de broeders	vgl. "Er was geen enkele noodlijdende onder hen, omdat allen die landerijen of huizen bezaten, deze verkochten en de opbrengst ervan meebrachten om aan de voeten van de apostelen neer te leggen. Aan ieder werd daarvan uitgedeeld naar zijn behoefte." Hand 4,34-35
Philo QOP 12,79	There is not a single slave among them ... all free ... all legitimate brethren, not in name only, but in reality and truth. Vertaling: er is niet één enkele slaaf onder hen ... allen zijn vrij ... allen wettige broeders, niet alleen in naam,	vgl. "Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers een in Christus Jezus." Gal 3,28 "Dan is er geen sprake meer van

	maar in werkelijkheid en waarheid.	heiden of Jood, besnedene of onbesnedene, barbaar en onbeschaafde, van slaaf of vrije mens. Daar is alleen Christus, alles in allen.” Kol 3,11
Philo QOP 12, 86	Whatever they, after having been working during the day, receive for their wages, .. bring it into the common stock ... Vertaling: Wat ze ook, na gedurende de dag te hebben gewerkt, ontvangen voor loon, ... brengen ze naar de gezamenlijke voorraad	
Philo DVC 9,71-72	Free men minister to the guests ... young men who are selected ... on account of their excellence ... with affectionate rivalry minister to their fathers and mothers, thinking their common parents more closely connected with them than those who are related by blood ... Vertaling: Vrije mannen bedienen de gasten ... jonge mannen die zijn uitgekozen ... op grond van hun uitmuntendheid ... bedienen hun vaders en moeders met affectieve rivaliteit, denkend dat hun gemeenschappelijke ouders nauwer met hen verbonden zijn dan hen die door bloedbanden verwant zijn ...	vgl. Jezus' gedrag in het Cenakel
Philo QOP 12,77	For they alone of all men having been originally poor and destitute, and that too rather from their own habits and ways of life than from any real deficiency of good fortune ... Vertaling: Want alleen zij, van alle mensen, zijn oorspronkelijk arm en verlaten geweest, en dat ook meer vanuit hun eigen gewoontes en manier van leven dan vanuit enig echt gebrek aan geluk	vgl. de gewoonte om geen vee of plantages te hebben en niet in huizen te wonen maar rondtrekkend te zijn. Vgl. de arme Kenieten die de tweede tempel verwoestten
Jos war 2,2 (119)	They neglect wedlock, but choose other persons children ... they do not absolutely deny the fitness of marriage, and the succession of mankind thereby continued ... but they guard against the lascivious behaviour of women ... Vertaling: zij gaan voorbij aan het huwelijk, maar kiezen kinderen van andere personen ... zij ontkennen niet absoluut de geschiktheid van het huwelijk, en het voortbestaan van de mensheid die daardoor gecontinueerd wordt ... maar zij hoeden zich voor het wulpse gedrag van vrouwen ...	Dit wantrouwen tegenover vrouwen werd misschien geïnspireerd door hun eigen, Kenitische, verraderlijke neiging.
Philo DVC 2,18	[they] deserting their brethren, their children, their wives, their parents, their numerous families, their affectionate bands of companions, their native lands in which they have been born ... vertaling: [zij] verlatende hun broeders, hun kinderen, hun vrouwen, hun ouders, hun talloze families, hun warme gezelschappen van vrienden, hun geboortelanden waarin ze geboren zijn ...	Jozef en Maria naar Egypte en later ook naar een (ander) buitenland? vgl. Jezus' woorden “En ieder die zijn huis, broers of zusters, vader of moeder, vrouw, kinderen of akkers heeft prijsgegeven om mijn Naam, zal het honderdvoudig terugkrijgen en eeuwig leven ontvangen.” Mt 19,29
Hippolytus, Refutatio Omnium Haeresium 9,18-28	the head (‘archon’) distributes it (the common stock) to all according to their need. The overseers (‘episkopos’) who provide for the common wants are elected by them. ... All pay due attention to the president, and whatever he orders they obey as law. Vertaling: het hoofd (‘archon’) verdeelt het (de gemeenschappelijke voorraad) over allen overeenkomstig hun behoefte. De opzichters (‘episkopos’) die zorgen voor de gemeenschappelijke benodigdheden worden door hen gekozen. ... Allen besteden de vereiste aandacht aan de voorzitter, en wat hij ook beveelt, gehoorzamen zij als een wet.	Jewish Encyclopedia: “the head of the order, whose election is not made without the guidance of the Holy Spirit (Sifre, Num. 92: Ber. 58a, “min ha-shamayim”; comp. Didascalia, in Jew. Encyc. 4,590a) vertaling: “het hoofd van de orde, wiens verkiezing niet wordt gehouden zonder de leiding van de Heilige Geest” De apostel Matthias en de bisschop Simon van Klopas en de diakens werden ook verkozen.

Jos Ant 18,5	They also appoint certain stewards to receive the incomes ... good men and priests, who are to get their corn and their food ready for them. Vertaling: Ze stellen ook bepaalde beheerders aan om de inkomsten te ontvangen ... goede mannen en priesters, die hun graan en hun voedsel voor hen klaar moeten maken.	vgl. de diakens van de kerk: “De twaalf riepen nu de leerlingen in vergadering bijeen en zeiden: ‘Het past niet dat wij het woord Gods verwaarlozen door de zorg voor de ondersteuning. Ziet dus uit, broeders, naar zeven mannen uit uw midden, van goede faam, vol van geest en wijsheid. Hen zullen wij dan met dit ambt bekleden, terwijl wij onszelf blijven wijden aan het gebed en de bediening van het woord.” Hand 6,2-3
Philo Hypothesica 11,10	One person who is appointed as the universal steward and general manager; and he, when he has received the money, immediately goes and purchases what is necessary ... Vertaling: Een persoon die is benoemd als de algehele beheerder en algemene manager; en hij, als hij het geld ontvangen heeft, gaat onmiddellijk kopen wat er nodig is ...	Vgl. Judas Iskariot, die “de kas hield” om de benodigde zaken voor Jezus en zijn leerlingen te kopen Joh 13,29
Philo in Eusebius, Praeparatio Evangelica 8,11	Their earnings are given in charge of an elected steward, who at once buys the food for their meals and whatever is necessary for life. (Jewish Encyclopedia) Vertaling: Hun inkomsten worden in bewaring gegeven aan een uitgekozen beheerder, die onmiddellijk het voedsel voor hun maaltijden koopt en wat er ook maar nodig is voor het leven.	
Philo Hypothesica 11,13	And again, if any one of them is sick he is cured from the common resources, being attended to [therapeuo/menos] by the general care and anxiety of the whole body. Vertaling: En weer, als iemand van hen ziek is, wordt hij genezen vanuit de algemene middelen, terwijl er over hem wordt gewaakt door de algemene zorg en bezorgdheid van het hele lichaam.	
Jos War 2,7 (137)	He will always hate the wicked, and be assistant to the righteous; that he will show fidelity to all men, and especially to those in authority, because no one obtains the government without God’s assistance. Vertaling: Hij zal de slechten altijd haten, en een helper zijn van de rechtvaardigen; dat hij trouw zal bewijzen aan alle mensen, en vooral aan degenen die autoriteit bezitten, omdat niemand het bestuur verkrijgt zonder de hulp van God.	Dit moet een devies van de gevangenisbewaarders geweest zijn, door God aangesteld in de tempel. Vgl. “Ieder mens moet zich onderwerpen aan de gezagdragers die boven hem staan. Want er is geen gezag dan van God. Ook het bestaande gezag is door God ingesteld. 2 Wie zich dus tegen het gezag verzet, verzet zich tegen Gods verordening, en wie dit doen, roepen een vonnis over zich af. 3 De overheden zijn niet te duchten bij een goede, wel bij een slechte daad. Wilt gij zonder vrees voor het gezag leven, doet het goede, en het gezag zal u prijzen. 4 Want de overheid staat in dienst van God voor uw welzijn. Doet gij echter het kwade, dan moet gij vrezen; zij draagt het zwaard niet voor niets. Zij is een werktuig van God om aan de boosdoener de rechtvaardige straf te voltrekken.” Rom 13,1-4
Philo DVC 4,37	They eat ... plain bread and a seasoning of salt ... their drink is <u>water from the spring</u> ... Vertaling: Ze eten ... droog brood en een toebereiding van zout ... hun drank is <u>water uit de bron</u>	

Philo DVC 9,73	I know well that some persons will laugh when they hear this (what in 9,72??? or this in the following), ... and in those days wine is not introduced, but only the clearest water ... and their table, too, bears nothing which has blood, but there is placed upon it bread for food and salt for seasoning, to which also hyssop is sometimes added Vertaling: ‘Ik weet goed dat sommige personen zullen lachen als ze dit horen, ... en in die dagen wordt er geen wijn gebracht, maar alleen het helderste water .. en hun tafel draagt ook niets wat bloed bevat, maar er wordt brood voor voeding opgezet en zout voor de smaak, waaraan soms ook hyssop wordt toegevoegd’.	Vlg. Het uitlachen op de dag van Pinksteren Hand 2,13 Geen bloed: dit werd ook voorgeschreven door het Apostel Concilie in Jeruzalem: “voorschrijven zich te onthouden van wat door de afgoden besmet is, van ontucht, van wat verstikt is en van bloed.” Hand 15,20
Philo DVC 9,74	Wine is the medicine of folly and costly seasonings and sauces excite desire ... Vertaling: Wijn is het medicijn van de waanzin en dure kruiden en sauzen wekken de lust op ...	
Philo DVC 4,38	Their houses, that are not decorated with any ornaments, but run up in a hurry, being only made to answer such purposes as are absolutely necessary; Vertaling: Hun huizen, die niet zijn versierd met enig ornament, maar haastig opgebouwd zijn, alleen gemaakt om aan die behoeften te beantwoorden die absoluut noodzakelijk zijn.	Rekabeten woonden in tenten en grotten.
Philo DVC 4,39	They practice entire simplicity, looking upon falsehood as the foundation of pride, but the truth is the origin of simplicity ... for from falsehood proceeds every variety of evil and wickedness, and from truth there flows every imaginable abundance of good things both human and divine. Vertaling: Zij onderhouden volledige eenvoud, onwaarschijnlijkheid als het fundament van trots beschouwend, maar de waarheid is de oorsprong van eenvoud ... want uit onwaarschijnlijkheid komt elk soort van slechtheid en kwaardigheid voort, en vanuit de waarheid vloeit elke denkbare overvloed aan goede dingen, zowel menselijke als goddelijke.	Het tegenovergestelde van Kenitische/Rechabitische verraderlijkheid
Philo, Quod Omn. Prob. 12	They devote all their attention to ethics, using as instructors the laws of their fathers, which, without the outpouring of the divine spirit (‘ruah ha-kodesh’), the human mind could not have devised. Vertaling: Zij wijden al hun aandacht aan de ethiek, waarbij ze de wetten van hun vaders als leermeesters gebruiken, welke de menselijke geest, zonder de uitstorting van de heilige geest (‘ruah ha-kodesh’), niet zou kunnen hebben ontworpen.	vgl. Pinksteren, de uitstorting van de Heilige Geest over de apostelen
Jos. Ant 13,5,9	Their practise of righteousness ... has been kept up by them from ancient days (‘ek palaion’) Vertaling: Hun beoefening van de rechtvaardigheid ... is door hen onderhouden/volgehouden vanaf lang geleden (‘ek palaion’)	Onderhouden/volgehouden: van ‘notzerim’? sinds oude tijden: sinds de Rekabeten in de tijd van koning Jehu?
Over Therapeutai (Egypte)		
Philo De Vita Cont. 1,2	They profess an art of medicine more excellent than that in general use in the cities Vertaling: zij oefenen een geneeskunde uit die uitmuntender is dat die gewoonlijk in de steden wordt gebruikt	
Philo DVC 2,20	They take their abode outside of walls, ... seeking for a desert place.	Rekabeten woonden niet in steden.

	Vertaling: zij kiezen hun verblijfplaats buiten stadsmuren ... op zoek naar een verlaten plaats.	
Philo DVC 3,24	But the houses of these men thus congregated together are very plain, just giving shelter in respect of the two things most important to be provided against, the heat of the sun, and the cold from the open air; and they did not live near to one another. ... on the other hand, they did not live very far from one another on account of the fellowship which they desire to cultivate ... Vertaling: Maar de huizen van deze mannen die zo bij elkaar gekomen zijn, zijn erg eenvoudig, en geven alleen beschutting met betrekking tot de twee belangrijkste dingen waartegen maatregelen getroffen moeten worden, de hitte van de zon en de kou van de buitenlucht; en ze woonden niet vlak bij elkaar. ... aan de andere kant woonden ze ook niet ver van elkaar weg wegens de broederschap die ze wensen te cultiveren ...	” ”
Philo DVC 8,65-69	These men assemble at the end of seven weeks ... a kind of forefeast of the greatest feast, which is assigned to the number fifty ... When they come together clothed in white garments when some one do the ephemerutea (for that is the appellation which they are accustomed to give to those who are employed in such ministrations), Vertaling: deze mannen verzamelen zich aan het eind van elke zeven weken ... een soort voorfeest van het grootste feest, dat wordt toegekend aan het getal vijftig ... Als ze samenkomen gekleed in witte kleren ... als iemand de ephemerutea doet (want dat is de aanduiding die ze gewend zijn te geven aan hen die zijn belast met dergelijke dienstwerken), ...	De Rekabieten ontvingen de Heilige Geest op de dag van Pinksteren (= vijftig)
Philo DVC 10,75	After the guests have sat down ... and when those who minister to them are all standing around in order, ready to wait upon them, and when there is nothing to drink, some one will say ... [[the Greek is faulty here; the Armenian version refers to the “president” speaking after there is silence]] ... but even more so than before, so that no one ventures to mutter, or even to breathe at all hard, Vertaling: nadat de gasten zijn gaan zitten ... en als zij die hen bedienen allemaal rondom staan in hun volgorde, klaar om hen te bedienen, en als er niets te drinken is, zal iemand zeggen ... [[het Grieks ontbreekt hier; de Armeense versie verwijst naar de “voorzitter” die spreekt nadat er stilte is]] ... maar zelfs meer dan daarvoor, zodat niemand het waagt om te mopperen, of zelfs maar te zuchten, ...	vgl. Maria op de bruiloft van Kana: “they have no wine” ... de dienaren ... Jezus levert (meer en) betere wijn dan die daarvoor ... de leider van het feest die spreekt ... Joh 2,1-10
Philo DVC 10,80	... some one rising up sings a hymn Either such as he has composed himself, or some ancient one of some old poet, for they have left behind them many poems and songs in trimetre iambics, and in psalms of thanksgiving and in hymns, and songs at the time of libation, and at the altar, Vertaling: ... iemand die opstaat zingt een hymne Ofwel één die hij zelf gecomponeerd heeft, of een of ander oude van een oude dichter, want ze hebben vele gedichten en liederen achter gelaten in trimetrische jambes, en in psalmen van dankzegging en in hymnen, en liederen bij het moment van de wijnplenging, en bij het altaar, ...	vgl. de liederen van de profeten bij Samuel en Saul Liederen tijdens de tijd van het plengoffer; nagelaten vanuit de tempel: van de tijd toen ze nog steeds priesters en gevangenisbewaarders waren?
Philo DVC 10,81-82	The table ... on which was placed that most holy food, the leavened bread, , with a seasoning of salt, with which hyssop is mingled, out of reverence for the sacred table,	Vgl. de toonbroden in het heilige deel van het heiligdom van de tempel

	which lies thus in the holy outer temple; for on this table are placed loaves and salt without seasoning, and the bread is unleavened, and the salt unmixed with anything else, For it was becoming that the simplest and purest things should be allotted to the most excellent portion of the priests, as a reward for their ministrations, and that the other should admire similar things, but should abstain from the loaves, in order that those who are the more excellent persons may have the precedence. Vertaling: De tafel ... waarop dat allerheiligste voedsel werd geplaatst, het gerezen brood, met een kruiding van zout, waarmee hyssop is vermengd, uit eerbied voor de heilige tafel, die zo in de heilige buiten tempel staat; want op deze tafel worden de broden en zout met de kruiden geplaatst, en het brood is ongerezen, en het zout onvermengd met iets anders, Want het was passend dat de eenvoudigste en zuiverste dingen zouden worden toegekend aan het meest uitmuntende deel van de priesters, als beloning voor hun dienstwerken, en dat de anderen gelijksoortige dingen moesten bewonderen, maar zich zouden moeten onthouden van de broden, opdat zij die de meer uitmuntende personen zijn, de voorrang konden hebben.	Het meest uitmuntende deel van de priesters (de Zadokieten?) ... de anderen (de niet-Zadokieten en de Rekabieten?)
Philo DVC 10,83-85	After the feast they celebrate the sacred festival during the whole night... this nocturnal festival ... two choruses ... one of men and the other of women ... moving their hands and dancing ... Then ... they join together, and the two become one chorus, an imitation of that one which, in old time, was established at the Red Sea ... Mozes the prophet leading the men, and Miriam the prophetess leading the women. When they saw the sun rising they raised their hands to heaven, imploring tranquillity and truth, and acuteness of understanding ... Vertaling: Na het feest vierden ze het heilige festival gedurende de hele nacht ... dit nachtelijke festival ... twee koren ... één van mannen en de andere van vrouwen ... bewegend met hun handen en dansend ... Dan ... komen ze bij elkaar, en de twee worden één koor, in navolging van het koor dat, in vroeger tijd, werd gemaakt bij de Rode Zee ... Mozes de profeet die de mannen leidde, en Miriam de profetes die de vrouwen leidde. Als ze zagen dat de zon opkwam hieven ze hun handen naar de hemel, smekend om rust en waarheid, en snelheid van begrip ...	De Rekabieten ontvingen de Heilige Geest op de dag van Pinksteren Kenieten en Rekabieten worden geassocieerd met muziek en dans (Abigail). Veel Esseense vrouwen met de naam Miriam, verwijzend naar Miriam, de zus van Mozes

Tabel Evangelie van de Hebreeën/Nazarenen

Evangelie van de Hebreeën / Evangelie van de Nazarenen		Associaties met Rechabieten/Elf
1. Evangelie van de Hebreeën = Evangelie van de Nazarenen 50-200 AD Hieronymus, De Viris Illustribus 3 (over Mattheus) www.earlychristianwritings.com	I have also had the opportunity of having the volume described to me by the Nazarenes of Beroea, a city of Syria, who use it. In this it is to be noted that wherever the Evangelist, ... quotes the testimony of the Old Testament he does not follow ... the Septuagint but the Hebrew. Wherefore these two forms exist "Out of Egypt have I called my son," and "for he shall be called a Nazarene." ... Vertaling: Ik heb ook de kans gehad om het boek te bezitten dat me beschreven is door de Nazarenen van Beroea, een stad in Syrië, die het gebruiken. Erin moet worden opgemerkt dat waar de evangelist, ... het Oude Testament citeert hij niet de Septuagint volgt maar de Hebreeuwse (bijbel). Waardoor deze twee vormen bestaan "Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen" en "want hij zal een Nazareen genoemd worden."...	Beroea is één van de plaatsen waar de Joodse Christenen van Jeruzalem naartoe vluchtten behalve Pella; gebruikt door Nazarenen/Nazoren van "Notzerim": bewakers (= Rekabieten vgl. Talmoed B.B. 5 91b)
2. Een noot in de marge van een dertiende eeuws manuscript van de op vers gezette Bijbel door Petrus de Riga (Petrus van Riga), de 'Aurora' genoemd; Hieronymus over Mt 21,12	"In the Gospel books which the Nazarenes use it is written: (when Jesus cleansed the Temple:) rays issued from his eyes whereby they were terrified and put to flight; Vertaling: In de evangelieboeken die de Nazarenen gebruiken staat geschreven: (wanneer Jezus de tempel reinigt:) stralen gingen uit van zijn ogen waardoor ze zeer bevreesd werden en op de vlucht werden gejaagd; Hieronymus zegt over Mt 21,12 dat de mensen die Jezus uitdreef hem niet weerstonden: 'Want er straalde een zeker vurig en sterachtig licht vanuit zijn ogen en de majesteit van God glansde in zijn gezicht.'	Detail gezien door de Elf en hyperetai? ("if this is true, and there are other sources that also seem to have had access to the Hebrew gospel at that time, then this Hebrew Gospel was available even in the 13th century" http://www.essene.com/Gospels/gNazaraeans.htm. Vertaling: 'als dit waar is, en er zijn andere bronnen die in die tijd ook de beschikking lijken te hebben gehad tot het Hebreeuwse Evangelie, dan was dit Hebreeuwse Evangelie zelfs in de 13e eeuw beschikbaar.' Er waren nog Nazarenen die hun evangelie in de dertiende eeuw gebruikten?! Waren dit Karmelieten? Of was de noot in de marge alleen een citaat van Hieronymus, Clemens, Epifanius, Origines of Cyrillus?)
3. Commentaar op Jesaja (53,12) door Haimo van Auxerre (ca. 850)	An apropos of the word "Father forgive them": "For, as is contained in the Gospel of the Nazarenes, at this word of the Lord many thousands of Jews that stood round about the Cross believed." Vertaling: Een nawoord bij het woord "Vader vergeef het hen": "Want, zoals het geschreven staat in het Evangelie van de Nazarenen, bij deze uitspraak van de Heer geloofden (kwamen tot geloof) vele duizenden Joden die rondom het Kruis stonden."	Gezien door hyperetai? Geloofden hyperetai toen ook zelf dat Jezus de Zoon van God was? Toegevoegd aan het Evangelie van de Nazarenen, omdat de Elf en hyperetai vergeving nodig hadden voor al hun wreedheden tegenover Jezus? Het Evangelie van de Nazarenen bestond nog in 850 AD?
4. Evangelie van de Nazarenen Hieronymus, (De Viris Illustribus?), over Matt 12,13	In the Gospel which the Nazarenes and Ebionites use (which I have lately translated into Greek from the Hebrew, and which is called by many (or most) people the original of Matthew), this man who had the withered hand is described as a mason, who prays for help in such words as this: 'I was a mason seeking a livelihood with my hands: I pray thee, Jesus, to restore me mine health, that I may not beg meanly for my food.' Vertaling: In het Evangelie dat de Nazarenen en Ebionieten gebruiken (dat ik onlangs heb vertaald in het Grieks vanuit het Hebreeuws, en dat door vele (of de meeste) mensen het origineel van Mattheus wordt genoemd), wordt deze man die de verschrompelde hand had, beschreven als een timmerman, die om hulp bidt met woorden zoals deze: 'Ik was een timmerman die de kost probeerde te verdienen met mijn handen: Ik bid	Timmerman (welk Latijns woord?) = timmerman/steenhouwer = charash (ambachtsman) = Rekabiet?

		U, Jezus, mij mijn gezondheid terug te geven, zodat ik niet laag hoeft te bedelen om mijn voedsel.’	
5.	Hieronymus.... Over Isa., voorwoord op boek 18	For when the Apostles thought him to be a spirit, or, in the words of the Gospel which is of the Hebrews, which the Nazarenes are wont to read, 'a bodiless demon', he said to them (Luke xxiv. 38); Vertaling: Want toen de apostelen dachten dat hij een geest was, of, in de woorden van het Evangelie dat van de Hebreërs is, dat de Nazarenen gewend zijn te lezen, ‘een lichaamloze demon’, zei hij tot hen (Luke 24,38);	Apostelen = de Elf: dachten dat hij een geest was (Lu 24,37-39)
6.	Dialogue against Pelagius 3,2 Noot in de marge van ‘het Joodse Evangelie’ Mt 18,22	If thy brother (saith he) have sinned by a word and made thee amends, seven times in a day receive thou him. Simon his disciple said unto him: Seven times in a day? The Lord answered and said unto him: Yea, I say unto thee, unto seventy times seven times. For in the prophets also, after they were anointed by the Holy Spirit, the word of sin was found. (Jesus said to him, I say not to you, Until seven times, but, Until seventy seven.) For in the prophets also, after they were anointed by the Holy Spirit, a word of sin was found in them Vertaling: Als uw broeder (zei hij) gezondigd heeft door een woord en het weer goed maakt met u, moet u hem zeven keer per dag ontvangen. Simon, zijn leerling, zei tot hem: Zevenmaal per dag? De Heer antwoordde en zei tot hem: Ja, Ik zeg u, wel tot zeventig maal zevenmaal. Want ook in de profeten, nadat ze waren gezalfd door de Heilige Geest, werd het woord van de zonde gevonden. (Jezus zei tot hem, I zeg niet tegen u, Tot zeven maal, maar, Tot zevenenzeventig.) Want ook in de profeten, nadat ze door de Heilige Geest waren gezalfd, werd er een woord van zonde in hen gevonden.	Rekabieten die verwijzen naar hun voorvaders: de profeet Elisa en zijn ‘zoon’ Jonadab? (Jonadab loog tegen de profeten en volk van Ba’al in Samaria: zij moesten zoeken of er geen dienaar van de HEER binnen was, maar Jehu en Jonadab waren zelf dit soort dienaren 1Kon 10,23) Of verwijzend naar de Esseense profeten?
7.	Latijns versie van Origines over Mattheus (nu Pseudo-Origines genoemd).	It is written in a certain Gospel which is called according to the Hebrews ... The second of the rich men (it saith) said unto him: Master, what good thing can I do and live? He said unto him: O man, fulfil (do) the law and the prophets. He answered him: I have kept them. He said unto him: Go, sell al that thou ownest, and distribute it unto the poor, and come, follow me. But the rich man began to scratch his head, and it pleased him not. And the Lord said unto him: How sayest though: I have kept the law and the prophets? For it is written in the law: Though shalt love thy neighbor as thyself, and lo, many of thy brethren, sons of Abraham, are clad in filth, dying for hunger, and thine house is full of many good things, and nought at all goeth out of it unto them. Vertaling: Er staat geschreven in een zeker Evangelie dat volgens de Hebreërs wordt genoemd ... De tweede van de rijke mannen (staat er) zei tot hem: Meester, wat voor goeds kan ik doen om te leven? Hij zei tot hem: O mens, onderhoud de wet en de profeten. Hij antwoordde hem: Die heb ik onderhouden. Hij zei tot hem: Ga, verkoop alles wat je bezit, en verdeel het onder de armen, en kom, volg mij. Maar de rijke man begon op zijn hoofd te krabben, en was er niet blij mee. En de Heer zei tegen hem: Hoe kunt gij zeggen: Ik heb de wet en de profeten onderhouden? Want er staat geschreven in de wet: Gij zult uw naaste beminnen als uzelf, en zie, vele van uw broeders, zonen van Abraham, zijn bekleed met vuil, stervende van de honger, en uw huis is vol met vele goede dingen, en helemaal niets gaat er	Veel van hun broeders, zonen van Abraham: Rekabieten stamden af van de Kenieten, van de Midjanieten, van Esau of Ismael, en dus van Abaraham. De proselieten van Tadmor (waarschijnlijk Kenieten), die hielpen bij de verwoesting van de tempel, waren arm.

		naar buiten naar hen toe.	
8.	Noot in de marge van 'het Joodse' Evangelie, Mt 26,74	On Peter denying Jesus: "and he denied and swore and cursed." Vertaling: Over Petrus die Jezus verraadde: " en hij ontkende en zwoer en vloekte. "	Detail dat niet in de kanonieke evangeliën staat: gehoord door de hyperetai in de binnenhof van de hogepriester?
9.	Hieronymus ... Over Mt 27,51 Brief aan Hedibia (ep. 120) 8.	a lintel of the temple of immense size was broken and divided.; But in the Gospel that is written in Hebrew letters we read, not that the veil of the temple was rent, but that the lintel of the temple of wondrous size fell. Vertaling: een deurpost van de tempel van enorme omvang lag gebroken en in stukken.; Maar in het Evangelie dat in Hebreeuwse letters is geschreven, lezen we, niet dat het voorhang van de tempel werd gescheurd, maar dat de deurpost van de tempel van wonderbare omvang viel.	Detail dat niet in de kanonieke evangeliën staat: gezien door de hyperetai of Elf in de tempel? De deurpost was een grote steen, gemaakt door de charashim (ambachtslieden).
10	Hieronymus, Tegen de Pelagianen, boek III,2 (ccel)	... the Gospel according to the Hebrews, ... is used by the Nazarenes to this day (I mean the Gospel according to the Apostles, or, as is generally maintained, the Gospel according to Matthew ... Vertaling: ... Het Evangelie volgens de Hebreeërs , ... wordt door de Nazarenen gebruikt tot op deze dag (ik bedoel het Evangelie volgens de Apostelen, of, zoals algemeen wordt aangenomen, het Evangelie volgens Mattheus ...	
11	Hieronymus, De Viris Illustribus 2 (van Evangelie Parallellen)	Also the gospel called according to the Hebrews, recently translated by me into Greek and Latin, which Origen often uses, says, after the resurrection of the Savior: "Now the Lord, when he had given the linen cloth to the servant of the high priest, went to James and appeared to him (for James had sworn that he would not eat bread from that hour in which he had drunk the Lord's cup until he should see him risen from among them that sleep)." And a little further on the Lord says, "Bring a table and bread." And immediately it is added, "He took bread and blessed and broke and gave it to James the Just and said to him, "My brother, eat your bread, for the Son of man is risen from among them that sleep." Vertaling: Ook het evangelie dat volgens de Hebreeërs wordt genoemd, recentelijk door mij vertaald in het Grieks en Latijn, dat Origines vaak gebruikt, zegt, na de verrijzenis van de Verlosser: "De Heer nu, toen hij de linnen doek aan de dienaar van de hogepriester had gegeven, ging naar Jakobus en verscheen aan hem (want Jakobus had gezworen dat hij geen brood zou eten vanaf dat uur waarin hij de beker des Heren had gedronken tot dat hij hem zou zien, verreezen van temidden hen die slapen)". En een klein stukje verderop zegt de Heer, "Breng een tafel en brood." En onmiddellijk wordt toegevoegd, "Hij nam brood en zegende het en brak het en gaf het aan Jakobus de Rechtvaardige en zei tot hem, "Mijn broeder, eet je brood, want de Mensenzoon is verreezen van temidden hen die slapen.""	Jakobus heeft misschien geweigerd brood te eten omdat hij zeker was dat Jezus zou verrijzen. Jezus kan aan Jakobus verschenen zijn in de tempel, aangezien dit de meest gebruikelijke verblijfplaats was van Jakobus. Deze verschijning kan zijn gezien/gehoord door de Elf.
12	Eus. H.E. 2,23,1-25	James: he drank no wine or strong drink Vertaling: Jakobus: hij dronk geen wijn of sterke drank	profeten/ priesters/ Nazirenen/ Rekabieten/Essenen/Nazarenen
13	Origenes, Commentaar op Joh 2,12,87 (op Joh 1,3) en Homilie over	And if any accept the Gospel according to the Hebrews, where the Saviour himself saith, 'Even now did my mother the Holy Spirit take me by one of mine hairs and carried me away unto the great mountain Thabor', he	De Hebreeërs kenden de geboorteverhalen volgens Mattheus en Lucas nog niet? Deze werden geschreven om het Evangelie van de Hebreeërs te corrigeren?

	Jeremia 15,4 Origines' Commentaar op Joh, 6	will be perplexed, . . . (www.earlychristianwritings.com) Vertaling: En als iemand het Evangelie volgens de Hebreeërs aanvaardt, waar de Verlosser zelf zegt, 'Zelfs nu nam mijn moeder de Heilige Geest mij bij één van mijn haren en droeg me weg naar de grote berg Tabor ', zal hij verbijsterd zijn, ...	vgl. Geschiedenis van de Rekabieten: de Rekabieten werden bevrijd uit de gevangenis door ze aan hun haren op te nemen en weg te dragen vgl. Openb 21,10: En hij voerde mij weg in de geest op een grote en hoge berg en toonde mij de heilige stad, Jeruzalem, nederdalende uit de hemel, van God; "Jewish studies have shown that this Heavenly Jerusalem is a "palace of overcomers" (the Overcomer's Palace), and is called by the ancient Jewish kabblists <i>Binah</i> ("Understanding"), a house with "many rooms" (www.earlychristianwritings.com); vertaling: 'Joodse studies hebben aangetoond dat dit Hemelse Jeruzalem een "paleis van overwinnars" is (het Overwinnaars Paleis), en door de oude Joodse kabbalisten <i>Binah</i> ("Begrip") wordt genoemd, een huis met "vele kamers". stond Hij zelf in hun midden [van de Elf] ... Toen opende Hij hun verstand, zodat zij de Schriften begrepen. Luke 24,36 Berg Tabor in de Vlakte van Megiddo, waar Sisera met de Kenitische strijdswagens (en mannen?) tegen Barak vocht
14	Origines' Commentaar op Joh, 25	Origen said that The Prayer of Joseph was "one of the apocryphal works current among the Hebrews (παρ Εβραίων)." Vertaling: Origines zei dat Het Gebed van Jozef "één van de apocriefe werken was die in algemeen verspreid waren onder de Hebreeërs"	
15	Ignatius, aan de Smyrnaers 3,1	For I know, and I believe that he is in the flesh even after his resurrection. www.earlychristianwritings.com/text/gospelhebrews-mrjames.html Vertaling: Want ik weet, en ik geloof dat hij in het vlees is zelfs na zijn verrijzenis	De Elf verifiëerden dat Jezus geen geest was. Jezus at vis en honing voor hun ogen (Lu 24).
16	Noot in de marge van 'het Joodse Evangelie' Mt 12,40b	The Jewish has not: three days and three nights (in the heart of the earth). Vertaling: Het Joodse heeft niet: drie dagen en drie nachten (in het hart van de aarde).	
Deze tabel werd gemaakt met behulp van de webpagina van Peter Kirby (2001): www.earlychristianwritings.com/text/gospelhebrews-throck.html en Het Evangelie volgens de Hebreeërs, door Joe Viel: http://mywebpages.comcast.net/jovial/learn/bible/GospelHebrews.htm			

Associaties van het Verhaal van Zosimus met Kenieten, Rekabieten, Essenen, en Woestijnvaders (en Karmelieten)	
Berg Karmel	De plaats met bomen (bossen op de berg Karmel, bijv. op de toppen) bij het water van de rivier Eumeles ('mel' = honing?) (de rivier de Kishon?); een muur van wolken die het paradijs verbergt (de rookwolken uit de ovens van de smidse van de volkeren Haroset haggogim? en de wolken die de top van een berg kunnen omgeven), geurig fruit, veel geur (veel bloemen en geurige kruiden op Karmel); geen berg aan elke kant maar de plaats was op één hoogte (misschien kunnen de drie toppen van de Berg Karmel als op één hoogte beschouwd worden? En als de wolken één van de toppen van de andere twee verborg, leek de plaats op één hoogte); de plaats was ... vol bloemen met guirlandes, en het hele land was mooi (de berg Karmel staat bekend om zijn schoonheid, en de zijn naam is "tuinparadijs"); de rivier was opgedroogd (zoals de Kishon opgedroogd was na een droogte van twee jaar voorafgaand aan Elia's wedstrijd), het water was opgeslokt door de afgrond (dus de plaats van de zaligen was geen eiland meer, maar een berg), een muur van wolken, met schaduw boven het water (dit was niet boven het water van de rivier of van de afgrond, want deze waren opgedroogd en opgeslokt, dus het kan boven het water van de Middellandse Zee geweest zijn, waaruit de kleine wolk kwam die een hevige zwarte regen voorspelde); hij heeft ons niet verstrooid (vlakte van Jizreël aan de voet van de berg Karmel: Jizreël = God vertstroot; in tegenstelling tot de Rekabieten werden de Joden verstrooid na 70 AD); water, zoeter dan honing, kwam onder de wortel van de boom vandaan (bron op de Karmel, bij Mukhraka, leverde altijd water, zelfs in de droogste seizoenen, en het water was zoet in contrast met het water van de Middellandse Zee; ook zullen de vele geurige bloemen en kruiden veel bijen hebben aangetrokken); grotten (veel grotten op de berg Karmel).
Kenieten	het manna dat hij aan onze vaders gaf (Midjanieten vergezelden de Israëlieten in de woestijn); hebben geen ... noch werk van hout of ijzer (dus niet eens het werk dat de zaligen hadden toen ze nog steeds smeden en timmerlieden waren in de normale wereld); geen vuur of zwaard, noch ijzer gesmeed of ongesmeed, noch zilver noch goud (dus niet eens de materialen waar ze mee werkten in hun normale leven als smeden); onze grotten (nest in een rots).
Profeten (van het Oude Testament)	Zosimus reisde veertig dagen (zoals Elia); grote aardbeving en een windstorm (zoals Elia meemaakte op de Horeb); een naakte man, doe je kleren van je lichaam af, maakten onze lichamen naakt (zoals Saul als profeet); man van God (Elia en Elisa); zijn kleren als bliksem (zoals Elia? verschijnend op de berg Tabor met Jezus); de oudsten (als die bij Elisa in Samaria); jongemannen stonden naast de oudsten (zoals de jonge zonen van de profeten bij Elisa in Gilgal); wonen in grotten (zoals Elia en Elisa op de berg Karmel woonden en zoals de profeten deden die door Obadja werden verborgen); drinken water (zoals het water gedronken door Elia bij de rivier de Kerit en bij andere gelegenheden); de profeet Jeremia, Jeremia de profeet; baden dag en nacht (zoals Saul deed voor de profeet Samuel); de grot die de verblijfplaats is van uw lichaam, want uw grot zal zijn ... een genezing voor de zieken die er naar toe komen ("zodra de (dode) man de beenderen van Elisa aanraakte, werd hij levend, en stond hij op zijn voeten" 2Kon 13,21).
Rekabieten	Rekab, de zoon van Aminadab (gecorrumpereerd van Jonadab?); en drink geen vat wijn; Rekab, de zoon van Jonadab; geen wijn, noch geploegd veld (om rondtrekkend te zijn en wonend in tenten); noch werken van hout of ijzer (dus niet eens het werk dat de zaligen hadden toen ze nog smeden en timmerlieden waren in de normale wereld); noch hebben we enig huis of gebouw (zoals Jonadab de zoon van Rekab had bevolen); noch vuur noch zwaard, noch ijzer gesmeed of ongesmeed, noch zilver noch goud (dus niet eens de materialen die ze bewerkten in hun normale levens als smeden); onze grotten (dus geen huizen); biddend dag en nacht, we blijven waken voor drie dagen en drie nachten: bij het feest van de verrijzenis van de Heer (zoals de Rekabieten in de tempel overdag en ook 's nachts waakten met de Bevelhebber van de Tempel; "voortdurend in de tempel God lovend"); profeet Jeremia (Jeremia de Rekabitische vader van Jaazanja?).
Essenen / Nazarenen	Nadat zij twee kinderen hebben voortgebracht trekken ze zich van elkaar terug en leven in kuisheid; en één kind blijft voor het huwelijk en de ander voor maagdelijkheid (Sommige Essenen trouwden en kregen kinderen, anderen niet). Zosimus wordt ernstig berispt wanneer hij één van de zaligen vraagt een leugen te vertellen: En de man van God riep uit, zeggend, Wee mij, dat het verhaal van Adam in mij wordt samengevat, want Satan bedroog hem door middel van Eva, en deze man wil mij door zijn vleierij een leugenaar maken, terwijl hij hier is. Neem me weg van daar, want ik zal vluchten van de plaats. Want zie, hij wil zaden van de wereld van ijdelheid in mij zaaien. En heel de menigte en de oudsten stonden op tegen me, en zeiden. Ga van ons weg, man; we weten niet waarvandaan je naar ons bent gekomen ("Hun boeken aanwezig .. een zorgvuldige vermijding van eden en onwaarachtigheid" (Philo, Qoud Omn. Prob. 12,84). Ze waren ook 'uitmuntend in trouw, en zijn de dienaren van de vrede; wat ze ook zeggen is zekerder dan een eed; maar zweren wordt door hen vermeden, en ze achten het erger dan meened want ze zeggen dat hij die niet geloofd kan worden zonder [te zweren bij] God al veroordeeld is' (Jos War 2.6 {134} or 2,8,7). En een nieuwe Esseen moest beloven: dat hij voor altijd een minnaar van de waarheid zal zijn, en zich zal voornemen om hen die leugens vertellen te berispen).

The apostles including the Eleven Acts 2,14	Er kunnen meer associaties en overeenkomsten zijn. Zij ... smeekten de Heer eendrachtig: (Hand 1:14 Deze allen bleven eendrachtig volharden in het gebed, met enige vrouwen en Maria, de moeder van Jezus, en met zijn broeders. Hand 2:1 En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen. Hand 2:46 en voortdurend waren zij elke dag eendrachtig in de tempel, braken het brood aan huis en gebruikten hun maaltijden met blijdschap en eenvoud des harten, Hand 4:24 En toen dezen het hoorden, verhieven zij eenparig hun stem tot God en zeiden: Gij, Here, zijt het, die geschapen hebt de hemel, de aarde, de zee en al wat daarin is; Hand 5:12 En door de handen der apostelen geschiedden vele tekenen en wonderen onder het volk; en zij waren allen eendrachtig bijeen in de zuilengang van Salomo. Hand 15:25 hebben wij eenstemmig besloten mannen te kiezen om die tot u te zenden met onze geliefden, Barnabas en Paulus, Tot de Heer jullie smeking hoort; we klaagden met groot geklaag en smeekten de Heer; er kwam ... genade van de heer; En de koning zei tegen ons, Jullie hebben het goed gedaan. Meng jullie dan nu met mijn volk, en eet brood en drink wijn, en verheerlijk jullie Heer, en jullie zullen God en de koning dienen. Maar wij zeiden, We zullen God niet ongehoorzaam zijn. ("Maar Petrus en de apostelen antwoordden en zeiden: Men moet Gode meer gehoorzamen dan de mensen." Hand 5,29); Toen werd de koning woedend en wierp ons in de gevangenis, en we brachten de nacht daar door. En zie, een licht scheen in het gebouw en een engel maakte de gevangenis open en pakte de kronen van onze hoofden vast en nam ons uit de gevangenis en zette ons neer naast het water van de rivier en zei tot ons, Waar het water ook naar toe gaat, ga jullie daar ook heen. En we reisden met het water en met de engel. ("Maar de hogepriester stond op en allen, die met hem waren ... en zij sloegen de handen aan de apostelen en zetten hen in het huis van bewaring. Maar een engel des Heren opende des nachts de deuren van de gevangenis en leidde hen naar buiten ... de hogepriester ... en ... zonden dienaars naar de kerker om hen te laten voorkomen. Doch de dienaars, daar aangekomen, vonden hen niet in de gevangenis. En zij keerden terug en brachten het bericht mede, Wij vonden wél de kerker zeer zorgvuldig gesloten en de wachters voor de deuren op hun post, maar, toen wij hem openden, vonden wij er niemand in." Hand 5,17-23) ("Hij (Koning Herodes) ... ging hij voort en nam ook Petrus in hechtenis. ... En hij liet hem grijpen en zette hem gevangen ... maar door de gemeente werd voortdurend tot God voor hem gebeden. Toen nu Herodes van plan was hem te doen voorkomen, lag Petrus die nacht te slapen tussen twee soldaten, geboeid met twee ketenen, en schildwachten hielden voor de deur der gevangenis de wacht. En zie, een engel des Heren stond bij hem en er scheen licht in het vertrek, en hij stootte Petrus in zijn zijde om hem te wekken en zeide: Sta snel op! En de ketenen vielen van zijn handen. En de engel zeide tot hem: Omgord u en bind uw sandalen aan. En hij deed aldus. En hij zeide tot hem: Sla uw mantel om en volg mij. En hij volgde hem naar buiten en hij wist niet, dat het werkelijkheid was, wat door de engel gedaan werd, maar hij meende een gezicht (visioen) te zien. En toen zij langs de eerste en de tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidde, welke vanzelf voor hen openging. En buiten gekomen, gingen zij één straat ver en terstond daarna verliet de engel hem." Hand 12,3-10);
Woestijvaders en monniken (en de orde van de Karmelieten)	Dag en nacht biddend, bleven we drie dagen en nachten waken: bij het feest van de verrijzenis van de heer; de Eucharistie van de Heer; Deze dingen geschreven hebbende, en het hele leven van de zaligen, gaven we ze – de beschreven tabletten – aan onze broeder Zosimus (een monastieke leefregel); de vaders in de woestijn, al de monniken (misschien al een monastieke gemeenschap vormend), de grot waar ik – Zosimus – heb verbleven; uw grot zal een getuigenis van de woestijn zijn; En ik, Cryseos, één van degenen in de woestijn, verspreidde het (een monastieke orde); water zoeter dan honing (als bijen van de Heer maakten zij de honing van geestelijke zoetheid)